

Observationum de aere et morbis epidemicis ... His accedit Opusculum de morbo colico Damnoniensi ... / [John Huxham].

Contributors

Huxham, John, 1692-1768.

Publication/Creation

Venetiis : Apud Laurentium Basilium, 1773.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/an38rpz4>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

29,823/B

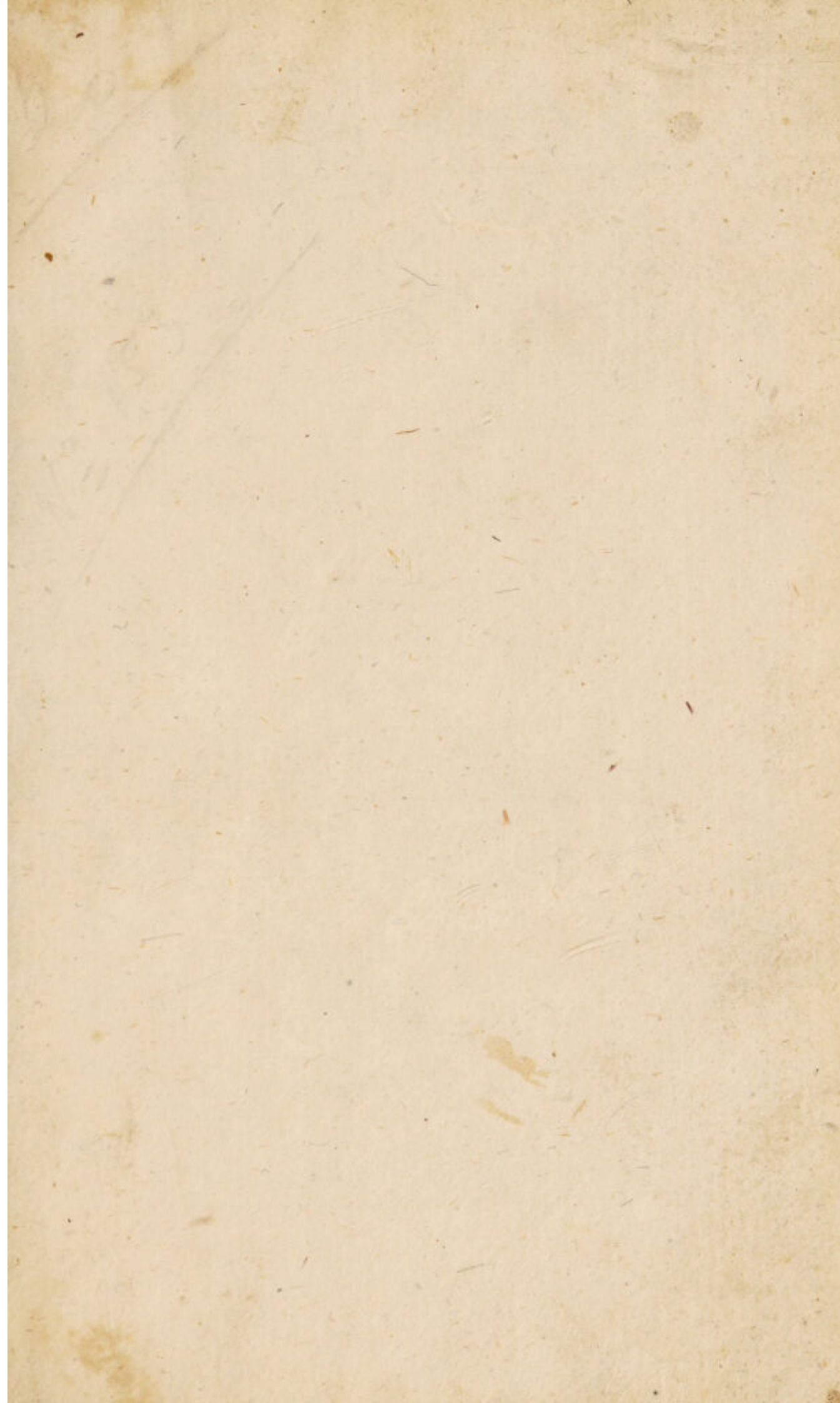
c 75

2

v33

5000

G. M. 1054

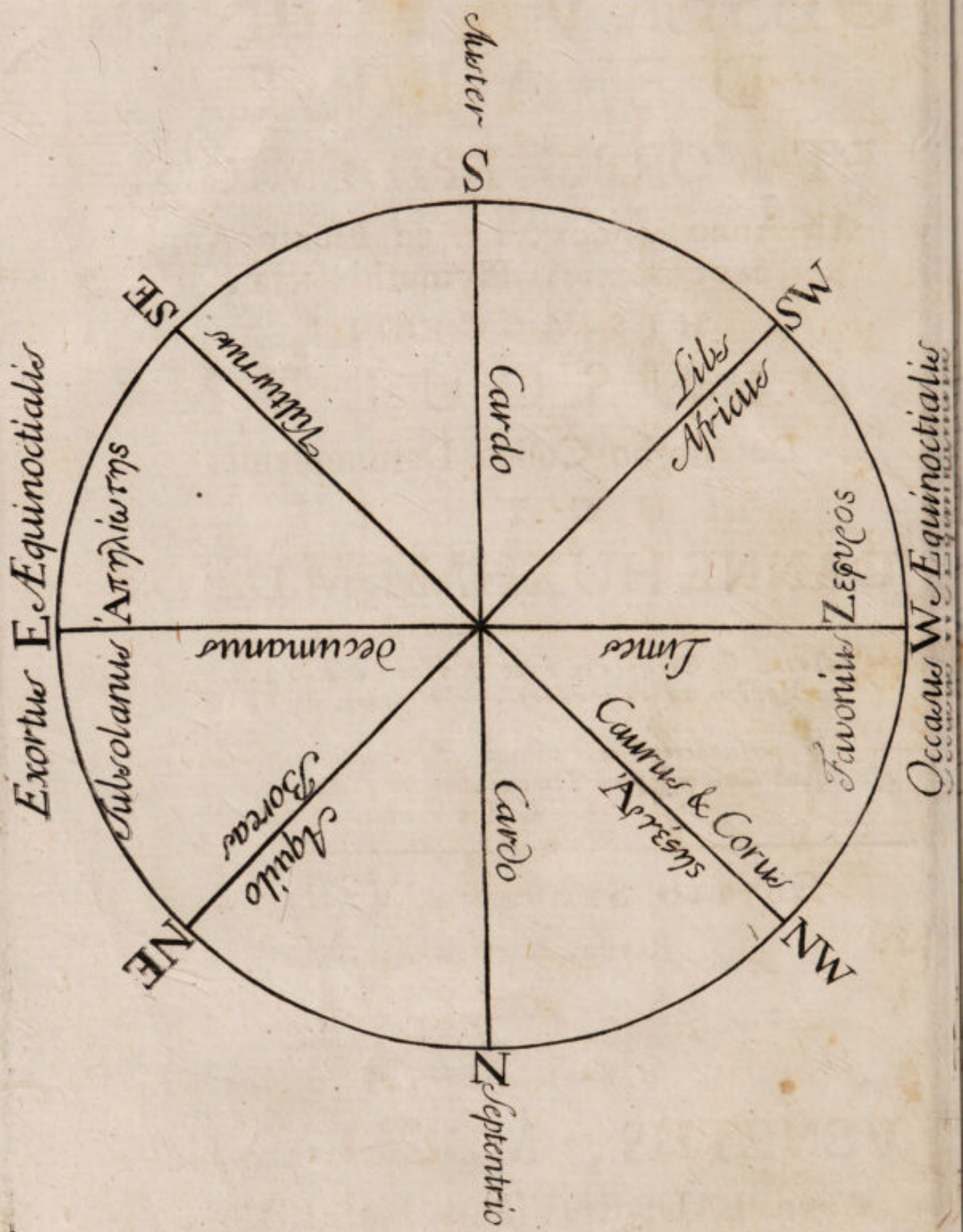

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30540744>

OBSERVATIONES DE AERE

ET MORBIS EPIDEMICIS,

Ab Anno MDCCXXVIII. ad Finem Anni
MDCCXXXVII. Plymuthi factæ.

HIS ACCEDIT

OPUSCULUM

De Morbo Colico Damnoniensi.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

— Τοῖσι δ' αὖ Ουρησσοῖσιν ἔτος Ἀτῖος (ὁ Ἄηρ) sc. τῆτε βίη
καὶ τῶν Νοσέων τοῖσι νοσέουσιν. Hippocr. de Flatibus.

— nisi persuadere Nobis volumus. Sanis quidem considerandum
esse, quod Cælum, quod Tempus Anni sit; Ægris vero non esse.
Celsus Præfat. ad Librum I.

EDITIO SECUNDA VENETA

Revisa, & emendata.

VENETIIS, MDCCCLXXIII.

Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permissu, ac Privilegiis.

1783

96442

1703

AMPLISSIMO VIRO,

HANS SLAONE, Baronetto,
Præfidi;

Illustribusque Regiæ Societatis Londinensis Sedalibus.

J U A N N E H U X H A M.

S. D.

BENIGNE olim accepistis, ornatissimi Viri!
parva quædam Opuscula nostra, inter
quæ fuerunt Observationes meteorologicæ ab
Anno MDCCXXIV. ad MDCCXXVII. Jam adeo
consequuntur, quas per Decennium proxime
elapsum feci, summa quidem Cura & non
parco Labore in Compendium redactæ: his-
que adjecti sunt perpetui de Morbis Epide-
micis Commentarii.

NOI

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. Fr. Filippo Rosa Lanzi Inquisitor General del Sant'Officio di Venezia nel Libro intitolato, *Observationes de Aere, & Morbis Epidemicis ab anno 1718. ad finem anni 1737. & ab anno 1738 usque ad exitum 1748. His accedit Opusculum de Morbo Colico Damnoniensi. Auctore Joanne Huxham, Tomi due*, non v'esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi; concedemo Licenza a Lorenzo Bassegio Stampator di Venezia che possi esser stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 9. Novembre 1763.

(Sebastian Zustinian Rif.

(Alvise Valarcffo Rif.

(Francesco Morosini 2°. Kav. Proc. Rif.

Registrato in Libro a Carte 186. al Num. 1033.

Davide Marchesini Segr.

19. Novembre 1763. Reg.

Francesco Gadaldini Segr.

PROLEGOMENA.

OMNIUM Animantium Vitæ nihil æque necessarium est ac ipse Aer communis, quo sine ne vel per paucula Momenta protrahenda est. Cum vero maximas is variasque subeat Mutationes, harum Notatio & Historia non potest non esse Medicis summopere utilis: quod optimus ille quidem, Artisque nostræ vetustissimus Magister, Hippocrates, nobis præcepit, atque præclaro commendavit Exemplo; quippe qui, in genuinis Epidemiorum Libris, Aeris Constitutionem Morbos vulgares antecedentem accurate præscripsit. Idque Jure sane merito: Causæ namque Morborum ferè omnium Epidemicorum sunt Constitutiones Atmosphæræ depravatæ; etiam ipsorum, qui proprie contagiosi vocantur, Incrementum & Duratio ex eadem Causa maxime pendent. Nonne enim uno Anno, in hac Urbe, aut hoc Oppido, unum tantum, alterumve Variolis nempe, aut Morbilibus, corruptum videmus, alio autem, ab uno incipientem, Labem in innumeros disseminatam? Ita ut Aer ipse arcere, aut fovere, videatur ipsum contagium: Ignis veluti Scintilla, Fomiti injecta idoneo, immensum quantum Flammæ accendit undique! Humidæ contra occurrens Materiei extinguitur protinus.

Quid sit quidem τοῦ Θεοῦ istud Hippocratis veterumque Medicorum, pro Causa Morborum pestilentium acceptum, haud probe scio. Si velint vero, nonnullis, ut placet, peculiare aliquid ab irato Numine rebeli inflictum Populo, in Vindictam violatæ Legis, utique Precibus humillimis, facta certe, non ficta, Pœnitentia avertendum

est: quandoquidem vix ullus Medicinæ Locus, aut Spes sit ulla.

Sed hoc mittamus, utpote paulo abstrusius, & videamus breviter certos & manifestos Aëris Effectus in Corpora nostra; unde quam necessaria sit medico *Atmosphære* Consideratio & Observatio facile patebit.

Primo igitur. Respiratio, in qua quasi Vita ipsa consistit, Ope Aëris perficitur omnino: Vesiculas nempe Pulmonis dilatando vias facit patulas toti circulanti Sanguini, qui hic maximam subit Mutationem. Factus enim lentus nimis & crassus ob tardum admodum per Venas majores motum, *Chylus* etiam crudo refectus, e dextro cordis ventriculo minus aptus *Circulationi* & corporis nutritioni expellitur. At per innumerabile minimasque pulmonis *Arteriolas*, reticulari plexu vesiculas pulmonares texentes, distributus omnigenam ibi patitur compressionem; partim ab inspirato aëre, a renitente sanguine partim, & ab ipsa partim vasculorum contractione; iisque omni momento varie agentibus; ita ut in pulmonibus misceatur omni modo & conquassetur sanguis, atque *Moleculæ* ejus crassiores inde comminuantur maxime. Hic etiam præcipue globuli sanguinis rubri componi videntur e sex (uti per microscopium patet) minoribus, sive *Serosis*, more quo globulum argenti vivi majorem e minoribus formamus, quod ipsum quoque vim quandam quasi & compressionem postulat. Ibi porro recentis *Chyli* particulae conteruntur, ita ut globosæ tandem fiant, ac animale induant naturam: quæ omnia ulterius perficiuntur actione expirationis, pulmone nempe se corrugante, atque Costis collabentibus pressio.

Adeo ut hoc viscus præcipuum *Sanguificationis* organum æstimari debeat: non mirum ideo si, qui infirmitate pulmonum laborant, *Cachectici* fiunt & hydropici, nec si, qui corruptum inspirant aërem, morbidum.

Comminutio hæc & attritus, ac ipsius *Chyli* *Sanguificatio* (sit venia verbo) in pulmonibus sunt omnino

ne-

necessaria ad usus naturæ, cum ad nutritionem, tum ad motum musculorum, quia neutrum horum perfæci videmus ab ullo sanguine, nisi postquam pulmones tranaverit: hoc enim notandum est ab *Arteriis Coronariis* ad ultimos usque ramos *Aortæ*; ad hunc finem animalcula quædam spiracula habent pulmonalia a capite ad caudam usque.

Secundo, aer non solum ab *Effluviis* noxiis purus esse debet, sed & iustæ insuper gravitatis & *Elasticitatis*, ut pulmones distendat satis; nec tamen enormis, ne eos opprimat. Utcunque enim gravem valde, vel levem, *Atmosphæram* commode satis ferant robustiores; montesve incolant, imasve valles integri: non ita tamen infirmi, quibus harum rerum paulo curiosior debetur æstimatio. In medicina utique facienda vides & quibus *Boreas*, *Mercurium* in *Barometro* attollens, officit maxime; vides & quos, cum *Mercurio*, deprimit humidus auster. Sed de his infra; hic solum obiter notans altiores habitationes illis eligendas esse, his humiliores cætera si paria sint: pro ratione enim situs, aeris incumbentis columna magis, minusve, producit, adeoque pressura ejus magis, minusve, intenditur: hinc aliqui prope mare melius se habent, alii locis in montanis.

Tertio. Aer etiam respirationi idoneus non nimis calidus esse debet, nec ultra modum frigidus: est enim aeris inspirati temperare sanguinis calorem, qui aliter fervendo putresceret cito, ut patet ab experimento præcellentissimi Boerhaavii in hypocaustum capto (vide Chem. capit. de Igne Experim. xx. Corollar. 16.) Si Aer enim sit magis, aut æque calidus ac Sanguis alicujus Animalis, intra paucillulum Tempus moriatur necesse est.

Nec solum sanguinem refrigerat aer, sed, ne nimium ebulliendo vasa perrumpat, impedit, eum nempe condensando. Atque hoc utique permagni est momenti, si

cum doctissimo (a) Helvetio supponimus dextri cordis ventriculi capacitatem majorem esse cavitate sinistri, eamque pariter arteriarum *pulmonicarum* multo excedere istam venarum respondentium: nam consequitur inde, quod sanguis debeat ab aere inspirato esse valde densatus, ut æqualis cruoris quantitas æquali eodemque tempore recipi possit a venis *pulmonalibus* & ventriculo cordis sinistro; pulsus scilicet corde dextro per capaciores pulmonis arterias. — Hoc quidem plurimi negant contrarium omnino statuentes. Est tamen necesse prorsus ut aorta ex ventriculo cordis sinistro tantum recipiat sanguinis, quantum e ventriculo dextro per Arteriam *pulmoneam* pellitur, idque æquali eodemque tempore: fatale aliter Diluvium pulmones obrueret brevi; quoniam utriusque ventriculi Systole est Synchronica. Aortam ideo & arteriam pulmonarem invenimus semper diametro quam proxime æquales, modo sint in statu naturali. Ob hanc igitur causam ventriculorum quoque capacitates debent esse æquales, ut eodem etiam & æquali temporis spatio æquas possint recipere Sanguinis Quantitates. Eadem perinde ratio necessaria videtur inter arterias & venas pulmonares (quod enim protrudunt arteriæ, transmittunt venæ). Nulla saltem datur necessitas, aut hæ venæ factæ sint arteriis capaciores: nam aer ipse communis, quatenus sanguine frigidior multo, eique per omnem intimumque pulmonem inspiratione applicatus non potest non sanguinem condensare: tantum utique, ut reprimere sufficiat nimiam ejus effervescentiam; cui quidem propter magnam cruoris
agi-

(a) Vide *Eclaircissements concernant 'la maniere dont l'Air agit sur le Sang dans les Poulmons*. Paris, 4to. 1728.

agitationem, ac proinde calorem, alias foret obnoxius valde. Hinc asthmatici auram quam frigidam haurire coguntur, urgente paroxysmo: (ubi nempe sanguis nimis in pulmonibus turgescit) ne protinus accederet suffocatio. Sic qui febre ardente laborant, qui cursu, aut luctatione valida, perturbant humores, longe frequentius solito respirant: ut frigido novoque aere, creberrime attracto, ebullientem sanguinem refrigerent satis eumque debitos intra cancellos coerceant.

Vis adeo inspirati aeris tantum condensare sanguinem in pulmone debet, quantum vehemens ibidem particularum attritus, ac massularum comminutio, istum expandit. nimiam aliter in molem assurgeret rarefactus sanguis; quod idem est fere, ac si redundaret ipsa quantitas. At cum ventriculus cordis sinister par solum est dextro, qui capere potest auctam hanc molem? Si non, quæ inde ruinæ?

Quod ratio suadet, fida docet cadaverum inspectio, ubi vasa cordis & pulmonis sicut descripsi inveniuntur, si sanis in animalibus, recentissime demortuis, quæruntur. Inique vero admodum, diu post mortem comparantur venæ & arteriæ ejus congruæ Diametri; huic enim ob structuram longe magis *elasticam* inest contrahendi vis maxima, illi autem longe minor: hinc arteriæ sanguinis, saltem *Serosi*, vacuæ fere inveniuntur & contractæ, imo si Siphone, injecta nempe cera, replentur utræque, arteriæ multo magis quam venæ resistunt, nec ideo æqualem admittunt distensionem. Idem de ventriculis cordis dicendum est, quandoquidem sinister crassior multo est, adeoque longe fortior dextro.

Ex iis jam, quæ supra dicta sunt, liquet satis quam utile est ægris, præcipue febricitantibus, auram frigidiusculam, fervente potissimum *Æstate*, subministrare. Vidi ego multoties anxietates & languores *febriles* momento fere depulso, fenestris tantum apertis, quibus imprudens nutricula spiritibus (uti dicitur) *volatilibus*

per-

perperam omnino mederi satagit; imo tunc adeo non juvant *Cardiaca* calidiora, ut etiam maxime noceant; longe melius enim inspiratione auræ frigidae, & missione nonnunquam sanguinis, abiguntur, quia ortum habent sæpiissime a congestione & nimia sanguinis rarefactione in pulmonibus. Oportet vero ut aer, pectori saluber, non sit nimium frigidus. Josephus ab Acoſta refert aerem ita frigidum esse altissimum quendam super montem peruvianum, ut uno solum flamine sanguinem sæpe in pulmone congelet.

Imo Hyberna Frigora Europæ, in Plagis potissimum borealibus, *Pulmonias* exitiales inferunt sæpiissime; quin etiam aliquando, non tantum Pulmones, sed & Artus etiam ipsi, ex Frigoris vehementia, Gangræna corripuntur. Peregrinantibus igitur per frigidam valde *Atmosphæram* opportunum est maxime Liquores tepidos eorumque Vapores sorbere frequenter; ad debitam nimirum Laxitatem Vasorum *pulmonalium* & Sanguinis Fluorem conservandum: Haud utique Auram gelidiorem impune respirant jejuni, diras inde profecto novi *Peripneumonias*.

Hæc hæctenus de Aeris Potentia in Pulmone; jam quæ sit in totum Corpus paucis videamus.

Primo itaque consideremus Aerem, quatenus grave quoddam fluidum in nos perpetuo incumbens, haud minore quidem Pondere Hominem mediocris Staturæ premeus quam Librarum 32000. immane quantum Pondus! quod ex nobis quicquid est Liquoris exprimeret, ni Pressura foret æqualis undique, ni ex æquo resisterent inclusi Humores. Hoc autem sapientissimus nostrum omniumque Conditor, Deus, nobis fecit salutare maxime; nam & totam Corporis Compagem confirmat, & humores ejus coerct; imo vel hac ipsa Pressura (ut ego sane sentio) haud parum promovet ipsius Sanguinis circuitum: Siquidem totum Corpus ab incumbente *Atmosphæra* comprimitur assidue, totus ideo ejusdem cruor per Venas versus Cor urgeatur necesse est, quum non possit, per Ar-

te.

Unable to display this page

hic obiter, denotare volebam, Compressionem *Atmosphae*re esse unam ex multis, eamque haud contemnendam Causam circuitus Sanguinis, quantumque immoderata Gravitas Aeris aut Levitas, accelerare Sanguinem, aut retardare potest.

Quum vero ab Historia *Barometri* clarissime pateat, quod *Atmosphaera* pondus uno Tempore majus est quam alio, Ratione fere $\frac{1}{12}$ totius Columnæ *baroscopicae*; non potest non esse quin tanta Differentia nos, sub ea versantes, afficiat maxime: quandoquidem haud minoris est ista quam Pondus Librarum 3200. cujus dimidium sane, vel perpaucas intra horas, sentimus sæpissime. Supra vero monstratum est pondus *Atmosphaerae* multum conferre ad *Circulationem* Sanguinis promovendam: major ergo ejusdem Gravitas Motum Cruoris auget minor autem minuit. Hinc fit, quod dum Cælum siccum sit atque serenum; id est quando debita Gravitate & *Elasticitate* præditus sit Aer, alacres nos vegetosque percipimus: aucta namque Sanguinis Velocitate; cæteris paribus, Secretiones nostræ naturales & *Evacuationes* augentur, præcipue *Perspiratio* (ut dicitur) *Sanctoriana*, quam, modo sit ordinata probe, consequitur Corporis & Animi Vigor. Major porro in Corpora nostra Pressura Vasa sanguinea coarctat per totum Habitum Corporis externum, quod Effectu idem est, ac si Sanguinis ipsius Quantitas fuerit adaucta: nam non solum motos Humores incitat, sed & etiam quo magis premitur Habitus exterior, eo plus Sanguinis ad interiores & maxime vitales Corporis Partes adigitur, unde fortior evadit earum Actio. Ideo non solum in Pulmone melius lentescentem subigit Sanguinem crudumque *Chylum* purus & *elasticus* Aer, sed per totum quoque *Systema* Vasorum. Verum enimvero si permagna Gravitas Aeris & *Elasticitas* longo perdurat Tempore, Morbos producit ab aucto nimium Sanguinis Motu; cujusmodi sunt Pleuritides, Peripneumoniæ, Anginæ, Febres ardentes, atque

id Genus alia: idque potissimum accedentibus aliis Aeris Qualitatibus, Frigoris scilicet, aut Caloris; ut videbimus infra.

Secundo; contra omnino contrarias Corporis Affectiones infert Aer debitæ Gravitationis & *Elasticitatis* expers: nam sequitur inde tardior Sanguinis *Circulatio*, diminutæ Secretiones, impedita *Perspiratio*, Lentorque tandem nimius humorum. Hinc ille Corporis & Animi Languor, quo fere afficimur omnes, dum talis adest *Atmosphære* Constitutio; quæ porro, persistens usque, ista omnia auget indies: imo vel ipsa mala, Causæ originali succedentia, se mutuo promovent assidue: demumquæ his omnibus accedunt *Affectus hysterici & hypochondriaci*, Febres intermittentes, remittentes putridæ, lentæ, nervosæ, *petechiales*; Morbi denique omnes a nimio Lentore Sanguinis & segni ejus Circuitu pendentes.

Quoniam vero omnes *Atmosphære* effectus, qui a Gravitate ejus, aut Levitate, oriuntur, vim plurimam ab ipsius secundariis Qualitatibus, frigore puta, aut Calore, Humiditate, aut Siccitate accipiunt pauca quoque [de his dicenda sunt.

1. De Aere frigido & sicco.

Omnia, quæ saltem attingit, Corporis vasa frigus coarctat: idem iste Annulus, quem Æstate vix digito induis, Hyeme frigida excutitur facillime: supputa jam a contractione parvulæ istius partis quantum patitur totum. Vasa autem constricta longe fortius vibrant in contenta fluida, quam si sint bene laxa; a Frigore nempe Fibrarum *Elasticitas* augetur, adeoque major contractio vasorum & Humores magis atterit, & eorum simul accelerat motum: nam ut sunt vasorum capacitates inter se, per quæ eadem cruoris Quantitas, eodem Temporis spatio, fluere debet; sic sunt quoque, inversa Ratione, Liquidi istius *Velocitates*; diminuta adeo capacitate Velocitas augetur.

Quod vero Sanguinem attenuat, ejusque Velocitatem adauget, Secretiones fluidiores & Excretiones debitas prom-
mo-

moveat necesse est, unde Functiones omnes Animales evadunt validiores. Quoniam vero hæc eadem facit gravis & elasticus Aer, cui frequentissime quoque adjuncta est & frigiditas *Atmosphære*, & siccitas, unita vi Effectus edunt majores; adeo ut, dum conspirant una, sæpe demum subsequatur vis Vitæ, quam vel par est, fortior; quæ tandem proinde suis & ipsa viribus ruit. Tam validus enim solida inter & fluida oritur Attritus, tam rapidus Sanguinis cursus; corrugata insuper a frigore cute, tanta dissipatio humidissimi, crassissimi autem Retentio, donec sit cruor acris valde & maxime viscosus: dumque in vasa urgetur inepta morbos omnigenos *inflammatorii* Generis parit. Idque præsertim, cum immodica *Atmosphære* siccitas nec moderantem Fibris, nimium rigidis, Fotum præbet, nec Sanguini diluentis Humiditatis satis, quæ, dum suppetit, per cutis *Poros* attrahitur assidue.

Quod tamen quibusdam nocumento est maximo, plurimis inservit maxime, dumque hos Febres acutæ, *pleuriticae*, *peripneumonicae*, alios graves Asthmatis, *Rheumatismi*, aut Arthritidis, Paroxyismi corripiant; illos, firmosque fere omnes, alacres magis sanosque reddit Aer ponderosus, frigidus, ac ficcus: nec incitat aliquid magis grave Belgarum vulgus quam rigidum, diuque durans, Gelu; tunc Temporis enim vel cum lepidissimis Gallis Festivitate concertant. Hoc olim notavit Cœus Senex, Aphorism. 17. Sect. 3. quem sic vertit Cornel. Celsus: „ Aquilo sanum Corpus spissat, & mobilius atque expeditius reddit. „

2. De Aere frigido & humido qui nobis quidem officit multum, quatenus Frigus ejus Corporis *Poros* constringit, eosdemque Humiditas occludit; horum alterutrum *Perpirationem* impedit plurimum: etiam ipsa Corpora *Electrica* in Aere humido longe parcius, quam in sicco, Effluvia emittunt. Quam noxia sunt madida frigidaque Indusia, & Lodices, nemo non norit.

Im.

Imbrica porro & pluvia tempestas Gravitatem *Atmosphaerae* minuit, Humor ejus nimius vim Fibrarum enervat; utraque impetum Sanguinis impediunt, ac debitas proinde Secretiones & Excretiones. Hinc gignitur serosa Colluvies, Destillationes inde sequuntur & Tumores Fau-
cium, Tusses & Anginae, aliaque multa. Denique, si talis Tempestas manet diu, Febres *catarrhales*, intermit-
tentes, putridae, lentae, *nervosae*, ingruunt; ni per Cu-
tim (quod optimum) aut Urinam, aut per Alvum, exterminentur tempestive retenti Humores: priusquam scilicet putrescere incipiunt.

Nec more solum descripto nocet algida udaeque Aeris Temperies, sed & ipsa gelida humiditas in ipsum cor-
pus attrahitur. Vel ipse Medicinæ parens, Hippocrates, hanc corporis imbibentem facultatem, bis mille abhinc annis asseruit; dum scilicet ὅλον τὸ Σῶμα non solum ἐκπύρον, sed & εἰσπύρον, esse pronuntiavit: quæ verba ipse Galenus de Aeris ingressu per Cutis Poros interpre-
tatur. Id vero abunde Experimenta probant, neque enim alia patet via Argenti vivi, aut Terebinthinæ particulis in sanguinem, nisi per ipsos Cutis Poros; modo sint il-
lectæ. Hoc idem satis superque confirmant Tentamina acutissimi Jacobi Kellei nostri; quinimo humoris gelidi absorptionem, summa cum probabilitate, posuit pro cau-
sa frequentissima istius corporis invaletudinis, quæ vulgo *susceptum Frigus* nominatur: ipsis nimirum particulis frigorificis (si placet Nitro-aereis) una cum humore ab-
sorptis, quæ sanguinem lymphamque vitiant.

An vero datur revera principium aliquod frigorificum, Sal nempe Nitro-aereus, ut a Μαύον vocatur, sive ullo alio vocabulo id nominabis, eximios inter Philoso-
phos dubitatur; causam nempe omnis frigoris ponentes in privatione solum motus & caloris. Hæc tamen sententia haud mihi Hercle prorsus arridet: nam posce modo, num in calore aliquid magis positivum est quam in frigore? nonne utriusque æque subitanea & æque certa sensatio est?

est? quod forsan non adeo est explicatu facile a sola motus cessatione: nec ex mera privatione, aut relatione, positi fluunt effectus, at e frigore plurimi: corporum quorundam expansio, quorundam condensatio, permanens mutatio & sexcenta alia. Aqua, dum congelatur, expanditur, argumentum sane materiei alicujus ab extra receptæ; aliter enim a sola caloris & motus absentia condensarentur: Sicut Metalla, quæ fusa quidem dilatantur, rigescentia vero, minus occupant spatium.

Porro aqua, ex gelu resoluta, longe frigidior est, quam quæ prius congelata non fuerat, restatque diu ad plurimos usus inepta, ad quos ante congelationem idonea fuisset; hoc vel mulierculæ notant. Imo, qui gelu resolutum perpotant, sunt pluribus morbis obnoxii ideo Poeta — *Quis tumidum Guttur miratur in Alpibus?* Parum utique video, cur aquæ congelatio ob meram motus privationem efficeretur, si, cum summis Philosophis, particulas suas constituentes *Sphæricas* esse statuimus; quod maxime videtur probabile, quia nullus excitatur calor utcunque vehementer agitetur aqua; minima enim intervenit frictio (causa nempe caloris) motas inter Sphæriculas. Nam sequitur hinc plane, seu in motu, seu in quiete, quod in punctis solum se mutuo contingere possunt; unde ne major quidem ob quietem cohæsiō: quæ tamen infinite major est in gelu, quam in aqua. Porro autem aqua in vacuo difficillime, si unquam, congelatur; ubi tamen satis certe quietis: at ipsissima ista aqua, ad contactum gelidi aeris effusa, dicto citius, etiam inter effundendum, in glaciem abit; notante diligentissimo Viro, Fahreneit. Act. Philosoph. Anglic. N. 382: requiritur ideo ab aere aliquid ad congelationem afficiendam.

Magis adeo probanda videtur eorum opinio, qui congelationis causam arbitrantur Spiculas esse quasdam frigorificas, ab extra admissas: quæ utcunque Globulos aqueos a se invicem dimoveant paululum, quantitatem tamen contactus hos inter & illas adaugent, & proinde mutuam
eorum

eorum cohærentiam . Ni ex hac forsan *Hypothesi* , vix alia datur methodus, insignem istam aquæ expansionem , dum congelatur, explicandi: quæ verò aquæ gelatæ expansio evenit semper, sive aeris fuerit expers, sive non.

Quoniam verò congelatio omnis artificiosa , Sale quodam mediante, perficitur, haud absurdum est credere Spiculas has frigorificas salinæ esse Naturæ .

Quod vero datur salinum aliquod principium, per universam *Atmosphæram* disseminatum, vero simile est admodum a Vitrioli generatione in ipso Colcothare , utcumque Sale sit destillatione, aut ullo alio modo, privatum. (a) Nitrum porro de novo producitur, ex ipsa Terra damnata, ex ipsis insulsissimis cineribus, modo hæc inter & apricum aerem libera detur communicatio. Unde oritur Nitrum, ut dicitur calcarium, nisi ab hoc Sale aereo? Nonne ferrum, etiam super altissimas Turres, ferruginem contrahit? quod ab eodem omnino evenit principio. Plurima item Mineralia, & Glebæ metallicæ, pristinam recipiunt naturam; licet vi ignis omni fuissent orbata Sale, ex ipso nimirum fonte. Sal hoc universum agnoscit illustrissimus Nevvton; utique ex Analyfi Chemica clarissimi Hombergii solus videtur & idem parens & origo omnigeni Salis; prout scilicet sit hac, vel illa, Matrice receptum, huic, vel illi materiæ, coadunatum.

Atqui non prorsus alienum est credere hoc Sal nitrosæ esse prosapiæ, dum observamus & Nitri Aciculas, & Spiculas glaciales, imo Salinas ipsius Roris particulas, forma esse simillimas. Quinetiam si reputamus, quæ referantur a dignissimis Fide (b) Viris, de Armenia, Tartaria,

* *

(a) Vid. *Frid. Hoffman. Historiam, &c. Nitri.*

(b) *Tournefort, Voyage du Levant, Lettr. 18. Le Comte Itinérar. Chinois.*

taria, China, &c. Terris nimirum Nitro quam maxime abundantibus; quod ibi scilicet, quamvis Æstate Sol interdiu omnia quasi adurit, noctu tamen sævit rigidum gelu: magna adeo copia decidente Sale nitroso, quem Solis ardor elevaverat. In nostra etiam regione, post diem calidiorem, verno præsertim tempore, observamus sæpe mane sequente stagna, camposque omnes, glacie, ac pruina, obductos: quod quidem vel ipsa Æstate contingeret, nisi vis Solis, tunc temporis vehemens, particulas nitrofas, hic non æque ac in Oriente abundantes, diffringeret & proinde dissiparet. Hæc sane arguere videntur, quod abundantia Nitri aerei plus faciat ad congelationem efficiendam, quam sola paucitas ignis: media enim Hyeme, cum *Thermometerum* longe majus denotet frigus, nusquam sæpe apparet vel minima glacies. Gradus utique frigoris, quo glacies producitur, minime quidem stabilis & certus est; glaciem namque sæpe notavi Mense Martio, aut Aprilis, cum spiritus Thermometri Hauksbeiani fuerit ad 55. tantum: e contra nullam omnino Mense Decembri, cum descenderit usque ad 65. Sed de his satis.

3. Itaque de calore aeris, eique accedente humiditate. Calor omnia, vel ipsum ferrum, expandit; multo magis ideo humores corporis humani ejusque vasa; sanguinis autem rarefactio, & vasorum relaxatio, de momento circulantium humorum detrahit: secretiones hinc deficient & vires; hac ergo de causa non æque sumus agiles Æstate, ac Hyeme, aut tempore Verno. Qui torridas habitant Regiones, vix sunt, nisi noctu, ad munera vitæ obeunda habiles, tota fere die dormiunt, præcipue ardente Sole.

At si æstuosa simul sit Atmosphæra & humida nimis, de sanitate periclitatur admodum. Est calidi, est etiam & humidi, laxare fibras; quid conjuncta? eas fere omnino resolvunt. Imo quandoquidem uda aeris temperies plerumque etiam levitate peccat, quod ut vidimus supra, vim circulantem minuit multum, & quoniam humidus
aer

aer *Perspirationem* insuper, inhibet valde, merito prorsus, ab ultima antiquitate, talis *Atmosphaera* constitutio reputata fuit pestilens.

Obstructi adeo humores fiunt indies magis magisque acres, ob defectum motus idonei lymphæ lentescit, cruor fere in grumos facessit, ejusque Sales, se mutuo attrahendo, in noxias abeunt *Moleculas*, brevique putrescunt humores. Morbi proinde quamplurimi oriuntur, & acuti, & *chronici*, cum durat diu gravis adeo & infelix Cœli constitutio; in qua, brevis sit utcunque mora, vel validissimus homo vim corporis & animi languidiorem fieri cito per sentit. Aer enim vaporibus, præsertim sulphureis (ut Experimenta nobilis Boylei & acutissimi Halesii monstrant) onustus plurimum *Elasticitatis* suæ protinus amittit; adeo ut vix explicandi pulmones vim retineat: unde paulo ante, & cum fulgura vibrantur, haud pauci spiritum difficulter admodum trahunt; *Atmosphaera* tunc nempe vaporibus sulphureis æstuante. Hac porro de causa imbecilliores quamplurimi, ne vel per diem unum, alterumve, ferre queunt ingratum urbis aerem, fumis pollutum innumeris; qui tamen commode satis, imo alacrem rure degunt vitam. Ad rectam utique valetudinem tanti conducit purum & apertum respirare aerem, ut absque eo, in morbis quamplurimis, vix ulla alia Medicina proficiat: quod tam sæpe notavi, ut non possim quin, cum elegantissimo Poeta, clamem,

*O fortunatos nimium, sua si bona norint,
Agricolæ!* ———

Quorum nempe & otia & negotia saluberrimis in agris peraguntur. Aura quippe rustica longe magis pura est, & *elastica*, quam quæ, infinitis urbanis sordibus contaminata, gravis admodum & insalubris evadit; æstivo præsertim tempore, cum Solis ardor omnigenos excitat vapores. Est insuper tunc frigida magis, ac halitu saluberri-

mo herbarum spirituque terræ vegetissima, ad recreandas vires, & pulmones expandendos, fit idonea maxime; nec vero pinguibus scedata vaporibus, vel minime, *Perspirationi* officit; quin eam promovet plurimum. Tanta hinc nos perfundit alacritate purus & pergratus ruris aer, dum & respirationi, & *Perspirationi*, tantopere simul inservit.

4. De aere calido, & sicco; qui, licet constitutione modo descripta longe salubrior, tamen haud est innoxius; præcipue si diutius maneat. Aer namque siccus magna plerumque gravitate pollet & *Elasticitate*, quod motum sanguinis multum incitat: quatenus vero calidus est, humores perspirantes exhaurit maxime, unde *Serosa* pars sanguinis dissipatur, & liquidissima corporis avolant: restat adeo cruor spissus nimium; nihil namque jam humidi ex *Atmosfera* torrida per cutis *Poros* imbibitur. Hinc magnus sequitur & validus sanguinis attritus, ac proinde calor; qui, & ab extra item auctus indies, salinas & sulphureas humorum partes exacuit assidue, donec tandem fiunt acerrimæ: idque eo magis, quo minus jam in pulmone refrigeratur sanguis. Si suavissimum Butyrum, vel quodvis Oleum animale, intenso Solis ardori exponis diu, brevi abit in liquamen *alcalinum* putridum & valde *corrosivum*. Sic diuturnus Æstatis fervor usque adeo torret humores animales, ut longe acriores sub Autumnum sint, quam Verno tempore. Hæc utique est adustio ista sanguinis, a veteribus toties memorata: siquidem magna hinc copia Bilis acerrimæ generatur; inde Cholera, *Dysenteria*, colica biliosa, putridæ & (ut dicuntur) Febres malignæ, ineunte Autumno, ita sunt frequentes. Torridæ sane zonæ vehemens ardor usque adeo exhaurit incolarum humores, usque adeo crispas Fibras, ut quasi perusti videantur. Imo ex relatione Medicorum, qui fervidis in his Regionibus artem exercuerunt, sanguis eorum longe magis crassus est & niger, quam in hominibus Europæis: hinc Febres ardentissimæ & pestilenciales iis in locis

cis *endemiae* sunt, putrescentibus scilicet levissima de causa humoribus.

Magnus utique Medicinæ dictator, Hippocrates, non solum morbos diversos, sed & temperamenta, imo & mores hominum, ab aeris varietate maxime pendere statuit, in pulcherrimo de aere, aquis, &c. Libro: cum quo sane consentit omnino fidus ejus Interpres, Galenus, in Commentar. & alibi de temperatur. Præcipue in capite ὅτι τὰ τῆς Ψυχῆς Ἡρά, &c. Hoc innuit etiam eleganter Lucretius, Lib. vi.

*Nam quid Britannum Cælum differre putamus,
Et quod in Ægypto est, qua Mundi claudicat Axis?
Quidve quod in Ponto est differre a Gadibus, atque
Usque ad nigra Virum, percoctaque Sæcla Calore?
Quæ cum quatuor inter se diversa videmus,
Quatuor a Ventis, & Cæli Partibus esse,
Tum Color & Facies Hominum distare videntur
Largiter, & morbi generatim Sæcla tenere.*

Horum autem paulo infra hanc reddit rationem,

———— varius concinnat id Aer.

Sin autem varia aeris diversorum climatum temperies varios omnino producit morbos, cur non varia etiam, vel ejusdem regionis, tempestas diversos perinde gignat corporis affectus? Atque ita se profecto res habet; Verno nimirum tempore, si longi præcipue, ac sicci, venti boreales continuerint, Febres *inflammatoriæ*, Pleuritides, Peripneumoniæ, Anginæ certo certius invadunt. Autumno contra Febres lentæ, putridæ, quartanæ, cholerae, Dysenteria, &c. fere sæviunt semper. Sic itidem, alii prorsus oriuntur morbi sub humido tepidoque Cælo, alii autem omnino & diversi sub frigido siccoque. Observationes equidem hujusmodi perpetuæ fuerunt ab Ævo Hip-

pocratis huc usque ; totam adeo superiorem doctrinam confirmare videntur. „ Non quod non omni tempestatum „ genere homines, per omnia genera morborum & ægro- „ tent, & moriantur ; sed quod frequentius tamen quæ- „ dam eveniunt. „ Sic latinus Hippocrates, Lib. ii. Præ- „ fat. — Ista dubio procul constitutio aeris est salutifera maxime , quæ , ex stabilita lege naturæ , propriæ anni tempestati respondet : ideo nec Hyems tepida juvat ; nec Æstas pluvia.

Quoniam vero diversa atmosphæræ constitutio, diverso plane modo corpora humana afficit, ratio certe & modus hujus diversitatis semper a Medicis est conspiciendus ; & , quod de locorum differentia dixit Celsus, æque verum est de varietate tempestatum : „ differre nempe , pro natura „ locorum, genera Medicinæ, & aliud opus esse Romæ, „ aliud in Ægypto, aliud in Gallia. „ Hoc quidem abunde testantur Medici diversarum gentium, diversis utentes methodis ; quæ tamen omnes ad sanitatem ægros felicissime perducunt. Nonne ergo & ratio quoque habenda est variarum *Atmosphæræ* constitutionum, vel in eadem regione ? Optimus ille quidem, ac diligentissimus observator, Sydenhamius, notavit ; „ qua methodo, currente an- „ no, ægros liberaveris, eadem ipsa, anno jam verten- „ te forsitan e medio tolles. „ Uno proclamant ore Medici, quod morbi vernales multo felicius sanguinis missionem admittant quam Autumnales : & hinc illæ forsitan Sydenhamii lacrymæ, qui fuit semper in venæ sectione multus admodum. Morbi sane, vel generis ejusdem (ut constanter observavi) largiorem longe poscunt sanguinis detractionem, eamque multo facilius ferunt ægroti, dum siccum adest Cælum, & elata perstat *Barometri* statio, quam dum æstiosa aeris humiditas vim fere vasorum resolvit. Hoc utique perpetuum est, vel in ipsis morbis. Asclepiades olim, ut refert Cœlius Aurelianus, observavit „ apud Athenas atque Urbem Romam, Phlebotomia „ vexatos (utor Aureliani verbis) vel pejus acceptos esse „ Pleu-

„Pleuriticos, in Pario vero atque Hellesponto resumptos
 „ac relevatos. „Roma nimirum atque Athenæ humi-
 diore longe & tepidiore gaudent aere quam Hellespon-
 ti Regio, sicco, ac sæpe perfrigido, vento Asiatico
 perflata.

Robusti certe & firmi homines facile ferunt sanguinis
 missionem; flaccidi vero, et si æque succidi, non ita: quia,
 propter debilitatem fibrarum, æquilibrium solida inter &
 fluida haud restituitur confestim; unde sequitur brevis quasi
 sanguinis stagnatio. Ponderus autem *Atmosphære* magnum
 universum corporis habitum premit valide & corroborat,
 ac proinde sanguinis motum incitat. Frigus, siccitate
 præsertim adjuncta, vim fibrarum adauget plurimum; ac-
 cedentibus adeo simul utrisque, vis vitæ fortior evadit,
 & vel ipse corporis habitus pro tempore velut mutatus
 videtur: unde, tali durante aeris *Catastasi*, vel infirmio-
 res ex facili tolerant venæ sectionem.

Non solum in morbis curandis plurimum valet Atmo-
 sphære consideratio, sed ad sanitatem etiam tuendam ma-
 ximi est momenti. Contraria contrariis curantur, ut in
 adagio est, sic si Ver frigidum & siccum est, Pleuriride,
 Peripneumonia, Angina, periclitamur; qui vero diæta
 humectante utuntur & potione tepida laxante, vitio tem-
 pestatis occurrunt, morbosque evadunt ut plurimum. Si
 frigori autem accedit humidi multum, *Cardiaca* quædam
 admiscenda sunt, corpusque vestibis muniendum est pro-
 be, ne *Perspiratio* inhibeatur nimis. Æstiosa contra uda-
 que aeris temperies siccam omnino & adstringentem poscit
 diætam, vinum & austerum aqua frigida dilutum, deni-
 que quæ & vim fibrarum comprimant firment, & a
 sanguine lentorem ac putredinem arceant. Balneum porro
 tunc frigidum idoneum est maxime. Quæ contra humore
 nimio & tepore pollent, aliena sunt prorsus; jurulenta
 ideo tunc vitanda sunt, & tepida muliercularum for-
 bitio.

Certe nullo non tempore anni morbi invadunt, Autu-

mno autem quamplurimi; nam tunc fere „ meridianis „ temporibus calor, nocturnis atque matutinis, simulque „ etiam vespertinis Frigus, est: Corpus ergo, subinde „ meridianis caloribus relaxatum, subito frigore excipitur. „ Hæc recte Celsus, Lib. ii. cap. i. Sanctorius observavit insuper, quod ab Æquinoctio Autumnali ad Solstitium Hyemale, qualibet die, minus Libra circiter perspiramus. Medicin. Static. Sect. 2. Aphor. 41. tantopere nimirum prohibet *Perspirationem* humida Autumni frigora: eoque magis tunc huic obnoxium est malo corpus, quo magis relaxata sint vascula æstivo calore, unde non satis valide propellebant contenta fluida, quæ majorem indies lentorem proinde contrahebant.

Si jam & his addamus, quantum Æstatis ardor percoxit humores, iisque majorem induxerit acrimoniam; haud mirum utique videbitur, si Autumnus plurimos opprimat incantos: tunc enim humores sunt acriores solito, & eorum *Perspiratio* impedita plurimum. — His vero perpenſis, methodus *prophylactica* manifesto apparet, quæ scilicet, & fibras corroborare, ac debitam sanguinis fluxionem conservare potest: quibus nempe *Perspiratio* pergat ordinata probe & satis constans. Interponi vero, si quid ego judico, debent *Eccoprotica* quædam subinde, ad biliosam colluviem evacuandam: hoc sæpe alma molitur natura, ea nempe gravata, *Diarrhæa* Cholera, seu *Dysenteria*, excitatis: quibus autem tempeſtiva Rhei barbari Dosis, repetita prudenter, occurrerit omnino, naturamque levaverit æque.

Sexcenta utique hujusmodi dicenda essent, ni prælonga forent & obvia satis lectoribus idoneis: Quarum nemo jam forte dubitat, quin diligens *Atmosphære* contemplatio sit Medicis perutilis admodum.

Quod ad methodum attinet & medicinam, quam variis in morbis infra laudavi, non sunt equidem vana musei commenta; sed, quæ, per multos jam annos comprobata, successerunt optime; imo (si id sit alicujus momenti.

menti) in splendidis sæpe personis: tanta scilicet remediis, mihi probe expertis, fuit fiducia.

Formulas quidem medicamentorum exhibui nullas, quod sane vix aliquid sapit præter ostentationem artis & pompasam scientiæ venditationem. Ille solum, cui natura morbi perspicitur, intelligit bene, quæ poscit remedia. Plures audiui totas blaterantes *Pharmacopœias*, qui tamen ne intellexerint quidem quid vel ipse pulsus significabat. Concinnam utique ac simplicem præscribendi formulam laudo maxime, minime vero farraginem medicamentosam, ultra Garamantas, & indos sæpe petitam, solo plerumque novitatis amore conscriptam. Longe vero, longæque magis, ridicula praxis eorum est, qui temeraria manu universalis porrigunt arcana; omnibus scilicet morbis accomodata: quasi nimirum esset in natura verum, ut ipsissimum illud, quale demum cunque fuerit, stricto nimium, pariterque laxo, corporis habitus mederetur æque, ut rapidam æque contunderet febrem, lentumque hydropem. Sed *Apage Nugas! Si Populus vult decipi, decipiatur.*

Hæc Tu Romane caveto! — Sed Romæ Quis non?
Perf.

Sequentes observationes factæ fuerunt omnino ad modum, quem præclarissimus noster JURINIUS in actis Philosophicis, N. 379. descripsit: quemque jam omnes fere sequantur, præ cæteris laudatissima Societatem Edenburgensis. *Barometrum* nempe ex tubo satis amplo & cisterna latissima constructum est. Argentum vivum vero, quo impletur, purissimum destillatione præparaveram, *Thermometrum* idoneo situm est loco, quod fabricavit *Hauksbeius*. *Barometrum* ad mensem Julium, Anno MDCCXXXIII. supra maris infimi superficiem steterat 46. Pedes circiter: ab isto anno autem & mense, huc usque, fuit ad 30. Pedes tantum. Humiditatem aeris

* * 5

per

per varia *Hygroscopia* notavi; præcipuum vero est ad formam D. D. Molyneux Act. Philosoph. N. 172. Infundibulo utor diametro 25. digitos lata, eoque circulari, ad pluviam excipiendam: ita vero positum est, ut æque pateat undique omni vento.

Sequens *Schema* ventorum ex Plinio excarpſi, ut notius foret de qua plaga Cœli Ventus spirabat, cum hoc, vel illo, nomine utor. Ubi vero & vis venti & directio notatur simul, literis usus sum pyxidi nauticæ inscriptis vulgo, i. e. E. VV. N. S. & compositis N. E. N. VV. S. E. S. VV. & sic deinceps.

Non sum nescius utique quod Varro duodecim facit tractus ventorum. Vitruvius etiam viginti quatuor, illosque miris quibusdam vocibus, ut erat eamam amantissimus, distinguit. Tabula vero (a) Plinii, seu, ut vocat, Tympanum circinatum, ad generalem ventorum distinctionem facit satis; porro eorum nomina Pliniana diu fuerant Civitate Romana donata.

Favorinus equidem, apud (b) aulum gellium, discrepat a Plinio in verbis eurus, caurus sive argestes, Afri-
cus sive libs: Eurum enim ad exortum æquinoctialem refert, Plinius vero & Seneca ad exortum hybernum, habentque auctoritatem Aristotelis Lib. 2. Μετεωρολογικ. Capit. 6. qui expresse dicit Ευρος ἐπὶ Ανατολῇ Χεμερι νῆς πρὸς; sic in Libro Aristoteli perperam adscripto, ὡς καὶ καὶ καὶ Capit. 4. Ευρος δὲ ὁ ἐπὶ τῇ πρὸς τὰς Χεμε-
ρι νῆς, &c. Dubitat porro (c) Seneca an argestes idem sit quod corus; imo Favorinus ait quod argestes, seu co-
rus, adversus Aquilonem fiat, & quod Libs, sive Afri-
cus, contra vulturnum, sed forte corruptus est hic Gel-
lii Locus. Nemo enim ante eorum pro vento inter me-

ri-

(a) Confer. Caput 27. Lib. 2. cum Capite 34. Lib. 18.

(b) Lib. 2. Capit. 22.

(c) Vide Seneca Quæst. natural. Lib. 5. Cap. 16.

ridiem & Occidentem usurpavit unquam ; & qui potest
(a) Africus ex Africa ad Italiam spirare, nisi ex plagis
Australibus? Idem de Libe dicendum est, quod ex Li-
bya ad Græciam, unde ventus iste Λίψ dictus est. Au-
di iterum Aristotelem, loco supra citato de enumeratione
ventorum, Ἀπρὸς ἄνω Δυμῆς θέρων πρὸς — Λίψ
ἄνω Δυμῆς Χειμερινῶν. Quod si corus a ἥ, Frigus?
semper enim inter ventos frigidos annumeratur: Sic Vir-
gilius lib. 3. Georgic. 356.

— *Semper spirantes Frigora Cauri.*

Argestes itidem apud Ovidium Libro 5. Feste-
rum.

Frigidus Argestes summas mulcebit Aristas.

Plymuthum Oppidum situm est ad ipsum finem por-
tus amplissimi, qui longe lateque patet ventis australi-
bus. Ex Oriente munitur & Occidente altissimis clivis,
ad imum vero clauditur Rupicus marmoreis: porro utro-
que ejus a latere æstuarium longe porrigitur. Surgunt a
tergo montes continui ad ipsas usque alpes damnopien-
ses decimum circa lapidem distantes. — Oppidi si-
tum ideo descripsi, ut magis forsitan (inter cætera) pa-
teret ratio tantæ pluviae, quæ hic ruit quotannis. —
Ab alto nimirum Oceano, vaporibus nubibusque latissi-
mus, duo inter promontoria excelsa, aditus panditur;
quæ arduis proinde clivis utrinque coacta, ad intimum
adiguntur finem, ubi scopulis montibusque impingentia
condensantur, tandemque sub forma pluviae decidunt.

** 6

— Ne-

(a) Vide Horat. Od. 3. Lib. 1.

— nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus.

— Neque hic jam memoro, quod huic haud parum adjicit articulo, hanc oram nempe Britanniae, in modum quasi Isthmi, dum inter maria longe porrectam.

Eo quidem lubentius Historiam *meteorologicam* sequentem edidi, quo magis utiliore eam fore judicavi: quandoquidem nihil hujusce modi, quantum memini, in hac occidua parte Britanniae inceptum fuit antehac unquam. Atqui ex ipsa argumenti natura Latinis ego potius Literis, quam vernaculis, sequentia descripsi: quibus siquidem gens nostra cum exteris observationes suas communicare potest, illi pariter cum nobis vicissim. In hac sane palæstra jam plurimi, ubique fere gentium, versantur: utinam tandem aliquando ex plurimis, diu continuatis, & toto pene terrarum orbe captis experimentis extaret demum generalis aliqua & perfecta *Atmosphaerae* Historia! Opus certe utilissimum, diu multumque desideratum! Hunc ergo obolum in ærarium publicum conjicio, in quo quidem exarando diligentiae plurimum insumpsi, licet elegantiae parum; quippe Medicum ago, non Rhetorem.

*Non nobis licet esse tam disertis,
Qui musas colimus severiores.*

Martial.

NOTÆ sequentes, quæ in Opere passim occurrunt, sic explicandæ sunt.

AB. i. e. Lumen Boreale; viz. Mense Martio 1728. sic habens: *AB.* 22. 10. *P. M.* VV N VV 1.; ita porro legendum: Lumen erat Boreale Die 22. Martii, Hora Noctis decima, Vento VV N VV leniter spirante.

i. Ad Diei alicujus pluvii Numerum superscripta significat isto Die haud exiguam decidisse Pluviam;

ii multam;

iii graviolem corruisse Pluviam:

iiii gravissimam.

Ubi Dierum Numeri Linea conjunguntur, viz. 12 — 16. significatur aliquam Pluviam omni Die, a 12. ad 16. decidisse.

(ad Caput Figuræ, Venti vim denotantis, indicat Ventum istius Ordinis fortem; ad Imum vero, lenem; adeo ut 4^a. vehementem denotet Procellam.

Per omnia Stylo utor *Juliano*, sive vetere.

Observationes factæ fuerunt bis Die plerumque, scilicet Hora fere octava matutina & sexta pomeridiana.

Literæ Romanæ, (A.) (B.) (C.) &c. ad Notationes referunt.

I N D E X

RERUM & AUCTORUM,

A

A CETI Vires Pag. 120		Aqua Calcis ad acidos hu- mores 159
Acosta, Jos. x.		Aquæ frigidaë usus in Fe- bribus damnatur 130
Actio Aeris . vid. Aeris .		Aretæus Cappadox 53. 54. 136
Aduſtio Sanguinis . vid. San- guinis .		Argestes Ventus xxvi.
Ægineta (Paulus) 138		Aristoteles xxvi. xxvii.
Aer calidus vii		Artuum dolores rheumatici Vomitu ſolvuntur 23
———— & humidus xviii.		Asclepiades xxii.
———— 33		Aſthmatis medela varia 22
———— ſiccus xx		Atmoſphæræ Pondera varia xi.
———— frigidus vii. ix.		———— Preſſura Antagoniſta Cordis xi.
———— & humidus xiv.		———— Motum Sanguinis pro- mouet xi.
———— ſiccus xiii.		Augustus Cæſar , & Divus 4
———— gravis & elatiſticus vii. x.		Aulus Gellius . vid. Gellius .
———— humidus pervadit cu- tira 15		Aurelianus , Cælius xxii. 16
———— levis vii. x.		Aurora Borealiſ anomala 98
Aeris Actio in Pulmones vi. ix.		———— inſolita 11
———— Effectus in Corpora noſtra vi.		———— magna 23. 110
Africus Ventus xxvi.		———— maxima 10. 110
Angina epidemica 46		———— mira 101
Aphthæ 131		Au-

Aurora borealis rubra vel
sanguinea 114

Autumnales Morbi . vid.
Morbi.

Autumnus maxime morbo-
sus xxiv.

B

Bacon (Rogerus) 120
Baglivi (Georgius) 44
32. 158

Ballonius (Gul.) 44

Balnei emollientis in Colica
& Nephritide Usus 156

Balneum frigidum ad inter-
mittentes 21

Barometri maxima depressio
84

Bateus (Georgius) 160

Bilis atra & æruginosa un-
de 146

—— quos maxime in-
festat 147

—— atræ & æruginosæ A-
crimonia summa ibid.

—— Species variæ 148
149

Boars (immensi Maris flu-
ctus) 15

Boerhaave Hermanus) vii.
55. 119.

Boyle (Robertus) xix.

C

Cadaverum putrefactio
citissima 87

Cælius Aurelianus . vid. Au-
relianus.

Calomel 159

Camphora 119. 160

Carneades Academicus 20

Cathartica cum Anodynis
154

—— ad Febrem secun-
dariam Variolarum 30

—— ad finem Febris
lentæ & nervosæ 132

—— frequentia ad Co-
licen necessaria 156

Caurus, vel Corus, ventus
xxvi.

Celsus (A. Corn.) xiv. xxii.
xxiv. 2. 16. 17. 20. 53.

54. 120. 149. 154

Cheyne (Georg.) 18

Cicero (M. Tull.) 121

Circius, ventus 4

Cœli mira facies. vid. Aur.
bor. rubr.

Colices Differentia 43

—— epidemice Causa
139

Descriptio 135

Comte (Lud. le) xvii.

Condensatio sanguinis. vid.
Sanguinis.

Congelatio unde xvi.
Cor-

Constitutio Aeris ad Conta-
gium aptissima 33
—— ad Pustulas aptiss.

95

Cordis Antagonista xi.

Corpus humanum xv.

—— reticulare Malpi-
ghii 158

Cortex Peruvianus 18. 90

Corus. vid. Caurus.

Cucurbitulæ utiles in Pleu-
ritide 53

Cyrillus (Nic.) 33

D

Delirium in Colica 137

Dilutio in Colica ne-
cessaria 157

Dioscorides (Ped.) 155

Duretus (Lud.) 44

E

Emeticorum in Colicis
necessitas 152

—— Utilitas 17

Epispastica proficua in Fe-
bribus nervosis 128

Equitatio laudatur 161

Essentia Antimonii 115

Eurus, ventus xxvi.

Exhalationes Terræ Gelu si-
stuntur 14

Excretio liberalis in Peri-

pneumonicis venæ sectio-
ne non eget 43

F

Fahrenheit (Dan Gabr.)
xvi.

Favorinus xxvi.

Febrem inter ardentem &
lentam nervosam differen-
tia 125

Febres intermittentes 8

—— lentæ quando & unde
96. 122.

Febricula catarrhalis 8. 31
112

Febris anginosa 76

—— catarrhalis 31. 65

—— hyemalis catarrhalis
104

—— Epidemica unde 113
114

—— intermittens origo 17

—— lenta nervosa 121

—— maligna contagiosa 85

—— putrida epidemica 27

Formula Vomendi 153

Fetus emollientis in Colica
Ulus 155. 156.

Freind (Job.) 31

Frigoris gradus, quo glacies
producitur xviii.

—— suscepti causa xv.

G

- G** Albanet (Hartmanni.) 160
 ——— Paracelsi ibid.
 Galenus (Claud.) 149. 155.
 xv. xxi.
 Gellius (Aul.) xxvi. 20
 Gelu xvi.
 Glacies non ab eodem con-
 stanter frigoris gradu xviii.
 Globuli sanguinis rubri 18
 Globus igneus in aere di-
 plosus 114

H

- H**æmorrhagia in Ictero
 pestifera 117
 Hales (Steph.) xi. xix. 15
 Harris (Gualt.) 62
 Helvetius (Joh. Claud. Ha-
 drian.) vii.
 Hippocrates v. xiv. xv. xxi.
 27. 43. 52. 54. 136. 139
 143. 149. 154. 155.
 Hoffman (Frid.) xvii.
 Homberg (D.) ibid.
 Horatius, Flaccus (Q.) xxvii.
 21. 140.

I

- I**ctericorum morborum di-
 versitas 118

- Ictero Remedium optimum 118
 Infusio amara martiata 161
 Instrumentorum ab observa-
 tiones meteorologicas fi-
 tus xxv.
 Iris Lunaris 111
 Jurin (Jac.) xxv. 18

K

- K** Eill (Jac.) xv. 16

L

- L** lbs ; Ventus. xxvii.
 Lucretius Carus (T.)
 xxi. 3
 Lullius (Raym.) 119. 120
 Lumen Boreale. vid. Auro-
 ra bor.

M

- M** Aris æstus maximi
 unde 14
 Martialis (M. Val.) xxviii.
 Mayovv (Joh.) xv.
 Mead (Ric.) 31
Magnus quid 155
 Mercurialia Medicamenta 18
 Mercurii depressio maxi-
 ma 83. 84
 Methodus Alvum purgandi
 in colica 158. 159
 Molyneux (Gul.) xxvi.
 Mor-

Morbi autumnales	xix.
Musgravius (Gul.)	159
Musti (pomosi) Natura	141
———— plurima mucila-	
go	142. 143
———— maxima Vis	
———— Tartari	142
———— Qualitas noxia	143
———— saponacea	144

N

N ewton (Isaacus)	xvii.
Nitrum aereum	ibid.
Notæ , quæ in Opere passim occurrunt , explicantur	xxix.
Nubecula mira cornescat	23

O

O vidius, Naso (Publ.)	xxvii.
---------------------------------	--------

P

P aralyfis in colica poma-	
cea sæpe	137
Pecora morbis epidemicis sæpe corripuntur prius-	
quam homines	2
Peripneumonia valde epide-	
mica	46
Perfius, Flaccus (Aulus)	xxv.

Perpiratio quibus augetur , & quæ inde commoda	xii.
Pertussis Puerorum	62
Petechiæ unde	87
———— fuscæ	ibid.
Phthifici plures mortui	69
Pleuripneumonia	54
Pleuritis valde epidemica	46
Pleuritidis & Peripneumo-	
niæ differentia	54
Plinius (Cajus)	120. xxvi.
Plymuti situs	xxvii.
Poma nunc alvum solvunt , nunc astringunt	141
Pomatii defæcatio	150
Pomatium ad Scorbutum optimum	ibid.
Procella permagna & lon-	
ga	72
Prophylactica methodus in Autumno	xxiii.
———— per tempestates humi-	
das	19
———— frigidas	x.
Pueris rarius colica poma-	
cea corripuntur	138
Pulv. testaceorum longus usus improbat	159
Pustulæ erumpentes colicam solvunt	137

R

R espiratione (de) pauca	vi.
Rhenani vini & Pomatii comparatio	142
Rheu-	

Rheumatici dolores fere semper accedunt colicæ pomaceæ 136

— quibus remediis profligantur 115. 156

Riolanus (Joh.) 54

Riverius (Laz.) 154

Roris origo 108

Rufus Ephesus 155

Ruris laus xix.

S

SAL atmosphæricus xxiii.

— nitro aereus xv.

Sala (Angelus) 142. 143

Sanctorius (Sanctorius) xxiv.

Sanguificatio fit in Pulmonibus maxime vi.

Sanguinis adustio quid? xx.

— circuitus per Pulmones xi.

— Condensatio in pulmonibus viii.

— Globuli rubri 18

— Serum viridissimum 147

Saponaceorum medicaminum usus 118

Schema Ventorum . vid. Ventorum

Seneca (L. An.) xxvi. 4

Societas Edinburgensis xxv.

Spouts, immensæ columnæ seu cataractæ aquarum 15

Succus nervosus medium est Sensationis 126

Sudores solvunt Colicem

137. 157

Sudores non faciunt Paralyfin 158

Sydenham (Tho.) xxii. 27.

62. 113. 115. 132. 147. 151

T

Tartari maxima vis inest Pomaceo 142

— Terra foliata 118

Tempestas frigidissima 44

Tournefort (Joseph.) Pitton xvii.

Tullius, vid. Cicero

Tusses frequentissimæ 6

— Puerorum convulsivæ 62

Tussis laboriosa cum febre epidemica 25. 45

V

Variolæ epidemicæ 30

— malignæ 29. 85

Varro (M. Ter.) xxvi.

Venæ Sectio non æque convenit in omnibus tempestatibus xxii.

— non convenit plerumque in colica pomacea 151

— celebrari debet ante Opii usum 152

Ventorum nomina xxvi.

— Schema ex Plinio ibid. Ven.

Ventriculi colluvies vomitione optime purgatur
20. 153

Vibices 87

Victus ratio in variis tempestatibus xxiii.

Virgilius, Maro (P.) xix. xxvii.

Vitruvius (M.) xxvi.

Vomendi metodus 19. 153

Vomitio perutilis colicis 152

Vomitionis utilitas plurima 21

Vomitus viridis unde 148

Urinæ difficultas a veteribus observata in colicis 136

— pessimæ 86

W

W Aldschmidt (Joh. Jac.) 622

Z

Z ENO 20

OBSERVATIONES

D E

Aere & Morbis Epidemicis.

ANNO MDCCXXVII. retorridæ Æstati (majore quam antehac unquam Eru-
rum Numero infestæ) successit Hyems
pluvia latis, nec intempesta valde, ni
quod interfuit siccus admodum Mensis
Novembris crasso tamen valde nubiloque
Cælo fœdatus. *Mercurius* interim in *Baro-*
metro ad Stationem præaltam evectus est. Venti orien-
tales plerumque, aut aquilonares, afflabant, haud vero
insequebatur tempestivum Gelu. Delabente *Barometro*,
Decembris Initio, quamplurima decidit Pluvia, paulo post
autem resurgente Gelu rigidum invasit, a Die decimo
octavo scilicet ad vigesimum secundum: Pluvia inde ad
Finem usque.

Morbilli, qui toto Mense Julio Sextilique evanuerant
medio Septembri recurrebant, Pluresque adoriebantur in-
dies; malique admodum fuere Moris Octobri & Novem-
bri. Pari cum his Passu progressa *Tussis convulsiva* quam-
plurimos invasit Pueros, donec uterque morbus Caput
subduxit Mense Decembri. Porro durante Octobri & No-

A

vem-

Novembri * Febris lenta *nervosa* haud paucos corripuit, Tussisque vehemens in omnes fere (A) Equos grassata est quæ ad Finem usque Decembris perduravit, e qua tandem Pars major evasit.

Ad hunc adeo modum desinebat Annus MDCCXXVII. cujus exeuntis Historiam ego attigi leviter, ut, si qua forsitan per Conjecturas liceret, sequentium Morborum Causas rimaremur: neque enim, *Epidemicorum* Naturam investigando, solum interfit cognoscere quales Dies sint, sed & (B) quales etiam præcesserint ante; ut cum Celso loquar, Libro secundo, Capit. 1.

Totam Pluviæ Quantitatem, quæ decidit hoc Anno, sic habeto,

	Dig. Dec.		Dig. Dec.
Januario,	2. 965	Februario,	4. 452
Martio,	1. 868	Aprili,	1. 511
Majo,	5. 902	Junio,	2. 483
Julio,	1. 080	Augusto,	0. 299
Septembri,	3. 867	Octobri,	2. 490
Novembri,	0. 826	Decembri	4. 172
			Dig. Dec.
		Summa Quantitas,	31. 915

Breves quædam Notationes.

(A) In Obsidione Trojana, primo Canes, mox Muli, post Homines, Peste correpti fuerunt. Haud semel observavi morbum inter Pecora erupisse primo, dein eum ipsum paulo post Tempore in Homines *epidemicè* sævisse; quod & Anno MDCCXXVIII. & MDCCXXIII. fuit manifestissimum: in quibus nempe Tussis gravissima omnes pene Equos corripuit uno, alterove Mense citius quam Homines.

Quum nimirum hoc Animantium Genus maxime sub
Dio

* Vide infra Dissertat. de hac Febre.

Dio versetur, morbosa Aëris *Diathesi* sit valde obnoxium necesse est, non tantum Aërem inquinatum respirando, eumque per *Cutis Poros* imbibendo forsitan; sed, dum Aquas hauriunt, & carpunt Gramen, condensatam quasi sub Specie Roris *Atmosphæram*, morbidis Particulis contaminatam, exugunt: nam ut Lucretius Libro vi.

Aut in Aquas cadit, aut Fruges persidit in ipsas, Pestilitas.

Inde est fortasse, quod morbi hujusmodi *epidemic*i longe frequentius inter Rusticos & Paganos oriuntur, quam Incolas inter Urbium & Oppidorum; in his quippe Locis Ignēs perpetui, Frequentia Hominum, atque id Genus alia, gravem noxiumque Aërem mutant maxime, aut omnino depellunt: donec ita tandem sit onustus morbosa materia, ut, rupto quasi Aggère, Torrentis ad instar, irruat ubique. Hoc hisce sit Argumento, quod, qui intra Domicilia luculenta versabantur assidue, rarius, *Epidemico* Anni MDCCXXVIII. & MDCCXXXIII, correpti fuerunt.

(B) Constat utique a primo Autumno *Atmosphæram* fuisse crassam admodum, & Vaporibus plurimis onustam, quos Ardor vehemens prægressæ Tempestatis elevaverat: qui, licet hic ita condensati fuerint, ut, sæpe sub Forma Pluviæ, durante Septembri & Octobri, deciderent, atque ita nostrum non inquinarent Aërem; in aliis tamen Locis & September & October fuere crassissimo Aëre foedati, & Menses proinde insaluberrimi. Per Novembrem certe, Aer, etiam hic, fuit crassus admodum & gravissimus, omnigena nempe Fuligine e retorrída Tellure exhalata obscuratus: atque ab hac causa tanti fuit Ponderis, non a pura sua *Elasticitate* & Gravitate propria, quæ Vapores evehunt altius, eosque dispergunt æquabiliter.

Qui præsentem *Atmosphære* Faciem, dum Morborum *Epidemicorum* Causas disquirunt, intuentur solum, nec respiciunt elapsam, parum utique vident, aut eorum

Causas, aut Naturam. Exemplo sit Aeris Constitutio sicca & frigida, quæ, non tantum uno, vel & altero Die durans, nimiam Fibrarum Rigiditatem generat, & morbidam Humororum Densitatem, nisi & per Dies aliquot continuos duraverit. Rarissime vides graves & pestilentes Febres fieri valde *epidemicas*, si non post eximiam aliquam *Atmosphære* Qualitatem, diu perstantem.

Per Constitutiones Aeris mutabiles, Fibras forte nimium corrugat hodie siccus frigidusque Boreas, cras eas forte relaxat nimis humidus Auster: ita quoddam quasi *Æquilibrium*, in quo sanitas consistit, servatur; atque id maxime profecto, si quis probe caverit subitas has mutationes. Haud raro hercle notavi, post Procellas gravesque Pluvias, Febres *epidemicas* multum fuisse imminutas, & vi & numero, *Effluviis* nempe contagiosis & *morbificis Atmosphære* Conspirationibus, hoc modo, dispersis. Ideo forte divus Augustus, cum in Gallia moraretur, Templum & vovit & fecit Circio, Vento vehementissimo; eique Turbini, etsi *Ædificia* sæpe diruenti, Gratias publicas agebat Gens Gallica olim, referente * Seneca: utpote cui Salubritatem Cœli sui deberet.

* *Question. Natural. lib. 5. cap. 27.*

DE CONSTITUTIONE

Aeris & Morbis Epidemicis.

Anno MDCCXXVIII.

JANUARIO.

PLUVIOSA admodum (A) humidaque Tempestas induxit Annum; in ipso quippe Mense Januario cecidit Pluvia ad Dig. 6. 108. immensa Quantitas! Fuit porro Nivis aliquantum, Gelu parum valde, Procellæ utique satis. *Mercurius* in *Barometro* depressus fuit maxime, ab ipso Initio Diem XXI. adusque, sæpe infra 29. 0. Ventus ut plurimum australis erat, vel occiduus, isque sæpe nimbosus: sub finem Mensis autem Subsolanus, flante nonnunquam Borea, Cælo Apricitatem & Columnæ mercuriali Altitudinem dedit, Nive subinde, aut Gelu sequente. A XXVI. ad XXVIII. haud parum Pluviæ decidit, etsi *Baroscopium* fuit ad 30. 0. & altius, Vulturno spirante: Argumentum sane Aerem onustum esse Vaporibus adhucdum.

	$\frac{II}{1.}$	$\frac{III}{6.}$	$\frac{II}{8.}$	$\frac{I}{10.}$	$\frac{III}{13.}$	$\frac{II}{14.}$	$\frac{II}{16.}$	$\frac{II}{17.}$
Pluvia Die	1.	6.	8.	10.	13.	14.	16.	17.
$\frac{III}{18.}$	$\frac{III}{19.}$	$\frac{II}{22.}$		$\frac{II}{26.}$	$\frac{II}{28.}$			

Vehemens Grando corruit 15. p. m. SS V V 3. Nix gravis 23. a m. ENE 3.

3

Tota

Tota Quantitas adeo Aquæ pluviae collectæ æquabat
6. 108.

(B) Maximi Maris Æstus inundantes 18. 19. S S E 3^x.
Barom. 28. 5.

8 ii Altitudo maxima fuit Die 31. viz. 30. 2. E b N. 2. }
—— minima ——— 18. ——— 28. 5. S S E 3^x. }

Barometri media Altitudo 29. 3¹⁷

Dies frigidissima fuit 25. Therm. Hauksf. 69. N N VV 1. }
—— tepidissima ——— 3. ——— 50. S VV 1. }

Temperies Aeris media 59⁵/₁

Ab incipiente Mense Tusses & Catarrhi fuerunt valde
frequentes, sæpe cum Tumore Faucium molesto, levi
comitante Febricula plerumque; Rheumatismi & Anginæ
passim. Magnus adest undique Spirituum Languor, &
creber *Paroxysmus hystericus*.

F E B R U A R I O.

Altam tenuit Stationem Mercurius ab Initio Februarii
ad Diem xviii. spiraverunt ut plurimum interea Venti
aquilonares, qui Cælum reddidere siccum & apricum,
Terramque astrictam Gelu, ineunte præsertim Mense.
Post Diem xviii. Nix, Pluvia, Ventusque ut plurimum
australis: Temperies Aeris multo magis tepida & humi-
da fiebat, gravi Pluvia sub finem ruente.

		$\overline{11}$	$\overline{11}$	$\overline{11}$	$\overline{11}$	$\overline{1}$
Pluvia,	Die 13.	18.	20.	21.	22.	23.
						25.

Nix multa 19. $\overline{1}$ 1. 924.

Levis fuit AB 26. Hora 9. p. m. E b N 1.

8 Altitudo maxima 2. 30. 3. E N. E 3. } media Altitudo hoc
—— minima 20. 29. 0 VV S VV 2. } Mense 29. 8⁷/₂₉

Dies frigidissima, 1. 67. N E 2. } media Altitudo Ther-
—— tepidissima, 25. 47. 8 1. } mom. 57¹⁶/₂₉

(C) Tusses, quæ a primo Januario fuerunt valde fre-
quentes, jam factæ frequentissimæ, plurimis, Junioribus
præ-

præcipue, infestæ sunt; quibus accesserunt Destillationes maximæ, ac Dolores Faucium atque Dentium, cum Glandularum Parotidum & Maxillarum Tumoribus. Hæc fere omnia in Mense superiore, at jam cum his ingruit febrilis Affectio & Respiratio difficilis, imo pluribus, medio in hoc Mense accidebant Pleuritides & Peripneumoniæ; quorum Sanguis extractus fuit viscidus & parum serosus: cum tamen, durante Januario, vel ab ipsis Rheumaticis, raro fuisset valde glutinosus. Tunc porro satis fuit exhibuisse Spirit. Volat. oleos. Elix. Asthmat. le Mort. aut tale quid ex lenioribus Diluentibus, ad Sudores eliciendos & Tussim sopiendam; raro Venam secantes, nec Epispastica frequenter admoventes. Jam Sanguinem mittere sæpe necesse erat, & repetitis Anodynis Vehementiam Tussis lenire; Anacatharsin & facilem Respirationem larga pectorali & molli Potione detergente moliri: ad quem quoque Finem Opus sæpe fuit Medicamentorum ex Oleosis, Gum. Ammoniac. Oxymel Scillitic. &c. cum eo tamen, ut, dum hæc facta sunt, Virium Languor Cardiaca leniora postularet; Epispasticis interea crebro applicatis. Febris namque fuit lenta plerumque, Urina neque rubra valde erat; nec Lingua valde arida, nec urgebat importuna Sitis. Hoc Mense porro Variolæ erant sporadice & mites raro lethales.

M A R T I O.

Ventus Martio regnans fuit occidentalis, subinde ad Austrum, ad Septentrionem subinde, vergens, consequente, ut solet, pluvia, seu aprica Tempestate. Mercurius in Barometro inconstans, raro sublimis. Nebulæ sæpe, Procellæ aliquando, Nivis aliquid sub finem Mensis. Temperies Aeris crassa & humida, attamen non valde frigida.

$\begin{array}{ccccccc} & & \text{II} & & \text{I} & & \text{III} \\ \text{Pluvia} & 1. 3. 6. 8. 9. & \text{---} & 11. & 13. & 14. & 16. \text{---} 18. & 19. \\ & & \text{III} & & \text{Dig. Dec.} & & & \\ 20. & 22. & 24. & \text{---} & 26. & \text{---} & 29. & \text{---} 3 & 317. \\ \text{Procellæ} & 14. & 15. & \text{S} & 4. & \text{cum maximis Maris \u00c6stibus.} \\ \text{Nix alto mane} & 27. & & & & & & \\ \text{AB} & 22. & 10. & \text{p. m. VV N VV} & 1. & \text{Levis AB} & 23. & 8. \\ \text{p. m. N N VV} & 1. & \text{Maximus Halo circa Lunam} & 11. & 12. \\ \text{8 Altitud. maxim.} & 3. & 30. & 2. & \text{Malacia} & \} & \text{media} & 29. & 6\frac{11}{30} \\ \text{--- --- minim.} & 14. & 29. & 1. & \text{S} & 4. & & \\ \text{Dies frig.} & 27. & 60. & \text{N N VV} & 3. & \} & \text{media Term. Altit.} & 49. & \frac{2}{30} \\ \text{--- tepid.} & 17. & 45. & \text{VV} & 2. & & & &
\end{array}$

Tusses frequentissimæ toto hoc Mense, levi plerumque cum Febricula. Febres *rheumaticæ* & *catarrhales* quamplurimæ; Ægrotantes omnes ad Sudores erant valde prompti.

(D) Tertianæ exquisitæ, ac semitertianæ Febres, jam sunt frequentiores longe quam assolent in hac Regione; in Paroxysmisurgens maxime Vomitus biliosus, æruginosus, cum immensa Pituitæ tenacis Copia; *Cephalalgia* gravis, ac sæpe Delirium. Perpauci nunc *Variolis* laborant; aliqui *Rubeolis* corripuntur & Juniores & Adulti.

A P R I L I.

Principio Mensis multa Pluvia, cadente *Mercurio*; assurgente vero medio Aprili, Apricitas, Aer interim crassus & nebulosus. A Die xix. ad Finem usque humilem plerumque Stationem tenuit *Baroscopium*, plurima ruente Pluvia, ita ut paucissimi intercurrerent Dies aprici. Aer fuit valde crassus, humidus & subfrigidus toto fere Mense: Sæpe Ventus occidentalis, persæpe furens Auster. Viæ publicæ omnes Aqua & Limo plenæ sunt.

Plu-

Pluvia $\frac{III}{1.} - \frac{II}{3.} - \frac{I}{5.} \frac{I}{8.} \frac{I}{9.} \frac{III}{13.} \frac{I}{19.} \frac{III}{20.} \frac{I}{21.} \frac{I}{22.}$
 Dig. Dec.

23. 25. 26. 28. — 30. = 4. 153.

Grando 11. 12. VV N VV 1.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 0. Malacia, } media 29. $\frac{5}{30}$
 ——— minim. 29. 28. 9. S b E 3. }

Dies frigid. 11. 55. N VV 1. } media Therm. Altit. 45. $\frac{13}{30}$
 — tepid. 18. 36. S S VV 1. }

Morbi superioris Mensis, jam vi & numero aucti grauantur maxime: imo Febres intermittentes a levi sæpe Errore in putridarum Classem transiliunt, haud contempnendo Ægrotantium Periculo; facillime porro recidivæ corripunt quos ex toto reliquerant ante.

M A J O.

Aeris Constitutio humida & Ventus australis ad medium prope Mensem duraverunt. Initio Barometer fuit depressus; a xvi. Caurus, aut Septentrio, leniter spirans *Mercurium* tenuit ad 29. 8. circiter fere ad Finem usque: Aer interim siccus erat & subtepidus.

Pluvia $\frac{II}{1.} \frac{II}{2.} - \frac{II}{5.} \frac{I}{9.} \frac{I}{10.} \frac{I}{12.} \frac{I}{15.} \frac{I}{18.} \frac{II}{20.} \frac{II}{21.}$
 Dig. Dec.

1. 633.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 0. Malacia. } media 29. 6. $\frac{12}{31}$
 ——— minim. 3. 28. 9. S S E. 3. }

Dies frig. 1. 46. S b VV 3. } media Therm. Altit. 35. $\frac{27}{31}$
 — tepid. 23. 30. VV N VV 1. }

Febris Catarrhalis ac Tusses iam evanescere penitus; at (E) Febres intermittentes sævire adhuc. Vix ullæ nunc Variolæ.

J U N I O.

Prior Junii Pars Ventos habuit australes & occiduos, Pluviamque haud exigua, ; *Atmosphæra* etiam plerumque crassa erat & humida: *Baroscopium* mediam fere tenuit;

nuit Stationem. Posterior Mensis Pars erat magis serena, sicca & calida; Venti ab Oriente, aut Plagis arctois.

Pluvia $\frac{l}{1}$ 1. 2. 4. 7. $\frac{l}{8}$ 8. $\frac{l}{9}$ 9. $\frac{l}{11}$ 11. $\frac{ll}{12}$ 12. 17. $\frac{l}{20}$ 20. 25. 26
Dig. Dec.

— 1. 636.

— Fulgur & Tonitru, 17. 26.

8 Altitud. maxim. 28. 29. 8. N 1. } media 29. 5. $\frac{17}{30}$
— minim. 8. 29. 2. SVV b S 2. }

Dies frigida 10. 37. VV NVV 1. } media Therm. Altitud. 30. $\frac{14}{30}$
— calida 29. 23. ESE 1. }

Febres intermittentes adhuc passim; aliquæ putridæ lentæ, nervosæ.

J U L I O.

Per Initia Mensis Aer fuit apricus, siccus & fervidus; Ventus aut nullus, aut Subsolanus; Ros plurimus; labente autem Mercurio ix. & x. multa Pluvia, resurgente paulo post; Serenitas: dein relabente magis xv. & xvi. gravis Pluvia: varia post Tempestas ad Finem usque Julii, Vento plerumque ad Occidentem vergente: Aer interea erat longe humidior, & ad Finem valde crassus.

Pluvia $\frac{ll}{9}$ 9. $\frac{ll}{10}$ 10. $\frac{ll}{15}$ 15. $\frac{ll}{16}$ 16. 17. 18. $\frac{lll}{20}$ 20. $\frac{l}{25}$ 25. $\frac{ll}{26}$ 26. 28.
Dig. Dec.

30. — 3. 179.

Die 2. Hora 11. p. m. malacia; permagnum observavi Lumen boreale, cujus Radii lucidi, at non colorati, vibrantes, terminari videbantur in coruscante quasi Umbella paulo ultra Zenith octo, decemve, fere Gradus, Meridiem versus: Centrum hujus lucidæ Coronæ eodem fere Intervallo distabat ab Arcu meridiano certissime ad Orientem: quod idem utique haud raro nuperis Annis notavi. Durante Splendore hoc boreali plurimus Ros decidit; si ventus fuit aliquis, a Septentrione venit.

Die

Die 22. H. 9. p. m. N. 1. leve, at insolitum Lumen boreale eluxit, cujus Radii pyramidales, inverso plane Ordine, vibrabant: horum enim Vertices ad Centrum, quasi paulo infra Horizontem, sub ipso Axe boreo tendebant. Die 4. & 17. VV N VV 1. parvæ AB, at nihil insoliti. Tomitu 8.

8 Altitud. maxim. 3. 29. 9. Malacia } media 29. 6.
 ——— minim. 16. 29. 0. S. VV. 1.

Dies frigid. 23. 37. E. 1. } media Therm. Altitud. 28. $\frac{16}{36}$
 — fervidus 8. 18. E S E 2.

Febres tertianæ & duplices tertianæ adhuc, paucae quoque putridæ. Languores graves a profusis Sudoribus, quibus omnes infestantur maxime: Laxis nempe & patulis Cutis Poris Humores, a Fervore Tempestatis rarefactos, & colliquatos, immoderate transmittentibus.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Cælum fuit plerumque sudum, Aer ficcus & fervidus, Barometer altum tenuit Locum, Venti Septentrionales: exeunte autem Aer fiebat humidior longe, & cum Mercurio decidit Pluvia; interim Zephyrus, Libs, aut Corus, perflabant assidue.

Pluvia 1. 11. 13. 17. 20. — 22. 24. — 27. 28. 29.

Dig. Dec.

— 1. 894.

AB. 18. 20. p. m. N N VV 1. Fulgura & Procella 20. Nocte. S VV.

Maximus Maris Æstus 27. S S VV 3 — 28. S VV 3.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 1. N b VV 1. } media 29. $6\frac{20}{31}$
 ——— minim. 28. 29. 0. S VV 3.

Dies frigid. 29. 38. N. VV 1. } media Therm. Altit. $30\frac{4}{31}$
 — fervid. 5. 20. VV N VV 1.

Febres intermittentes sub Finem Mensis frequentiores: Diarrhæa & Morbi colici plurimi.

S E P T E M B R I.

Corus fere spirabat quotidie ab Initio Septembris ad Diem xi. *Barometrum* attollens, Nubesque dispergens pulcherrime. A xvii. ad ipsum Finem Ventus ex Oriente, flectens subinde ad Austrum, subinde ad Septentrionem, furens, sæpe perflabat, & *Mercurium* magis quam quis crederet, deprimebat, haud multa nempe tunc decedente Pluvia: interim humidus erat & frigidus Aer.

Pluvia, 4. 6. — 8. 10. 16. ^I 17. ^{III} 18. ^{III} 23. — 25. 26.

Dig. Dec.

— 1. 526.

— Maximi Maris Æstus a 22. ad 25. perfurente Vulturno.

8 Altitud. maxim. 10. 30. 0. N VV I. } media 29. $3\frac{21}{30}$
 ——— minim. 24. 28. 5. S E b E 3^x.

Dies frigid. 20. 46. E b N 3. } media Therm. Altitud. $38\frac{18}{30}$
 — tepid. 1. 27. Malacia.

Febres intermittentes passim & nonnullæ putridæ, *Diarrhæe* quamplurimæ; morbus autem colicus rarior solito hac Tempestate: haud pauci *Ophthalmia* & Tumore Colli Fauciumque correpti sunt.

O C T O B R I.

Libs fere perpetuus flavit a ii. ad xiii. Octobris *Mercurio* multum eadente; Pluvia interim continua decidit: post Boreas, aut Euronotus, xxvii. adusque, scandente *Baroscopio*, & consequente Apricitate; inde humidus Austro gravem perpetuamque Pluviam demisit.

Pluvia ^{II} 2. ^{II} 3. — ^I 6. ^{II} 7. ^{II} 8. — 10. 12. ^{III} 13. 20. ^{II} 21. 24.

^{II} 28. ^{III} 29. ^{II} 30. — 5. 386.

Dig. Dec.

AB. 1. 8. p. m. N N E 1. levis AB. 14. 9. p. m.
 N E. 2. — 15. N N E. 1. — 22. E N E 1.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 2. N N E 1. } media 29. $5\frac{4}{31}$
 ———— minim. 8. 28. 8. S V V 2.

Dies frig. 16. 53. N N E 1. } media Therm. Altit. $46\frac{16}{31}$
 — tepid. 2. 40. S S V V 2.

Febres *Erysipelatodes* & *Petechiales* passim.

N O V E M B R I.

Pluvia adfuit perpetua, non tamen valde gravis, ad ix. Diem Novembris, dum Ventus ex Austro plerumque fremuit maxime. Aer interea fuit humidus valde: tunc Aquilo discussit paululum Nubes, flectens inde varie Ventus ad Occidentem, per Austrum recurrebat tandem donec Orientem attigit, mutans interim assidue Cœli Faciem & Barometri Stationem: post vero deflectens ad Septentrionem, rigidam invexit Brumam, Cœlumque serenum.

Pluvia 1. 2. 3. — 8. 9. 14. 16. 18. — 20. 22. 24. 25.

Dig. Dec.

3. 535.

Procella 1. mane primo VV S VV — 15. Nocte .
 S b E — 18. H. 2. p. m. SSE. 4.

Levis AB. 22. Per magnus & vividus Halo circa Lunam
 6. 10. p. m. S. 3. Maximus Maris Æstus 18. SSE. 4.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 2. Malacia. } media 29. $5\frac{25}{30}$
 ———— minim. 25. 28. 9. E S E 3.

Dies frigid. 30. 72. rigidissimum Gesul. } media Therm. Altit. $54\frac{24}{30}$
 — tepid. 7. 42. S S V V 3

Morbus pestilens inter Boves. Coryze & Tusses sunt valde frequentes.

D E C E M B R I.

Ab initio Decembris subsedit sensim *Mercurius* in *Baroscopio*, multa ruente Pluvia: Ventus fuit interim varius quotidie, Aer autem maxime humidus; donec Aquilo mutavit Rerum Faciem, Geluque rigidissimum protulit & Nivem; eaque borealis Ventus, aut Orientalis, continuabat ad ipsum Anni Exitum.

Plu-

Pluvia $\frac{I}{3}$ $\frac{III}{4}$ $\frac{I}{5}$ — $\frac{II}{7}$ $\frac{III}{8}$ — $\frac{I}{10}$ — 12. Nix 17. 18.
 $\frac{II}{11}$ $\frac{II}{12}$ Dig. Dec.

21. 23. 24. 25. — 2. 273. ; Nive excepta, eam namque totam non potui ullo modo colligere, quum cito impleverit Vas recipiens, ibique congelata remanserit, avolante reliqua: fuit autem ejus Quantitas proculdubio haud exigua, cum alta fuisset undique sexdecim saltem Digitos.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 3. N. 1. } media 29. 7. $\frac{4}{31}$
 ——— minim. 8. 28. 8. S b VV 3.

Dies frigidissimus 23. 75. N. E. 2. } media Therm. Altitud. 61.
 — tepid. 7. 52. SS VV 3.

Febres rheumaticæ passim, & Paroxysmi (F) Asthmatici frequentes: quamplurimæ Tusses, eæque sæpe graves, sub Finem Mensis præsertim.

Dig. Dec.

Tota, quæ decidit, Pluvia hoc Anno fuit 36. 564.

Notationes aliquæ.

(A) Aer fuit ita humidus forte quod parum admodum Gelu fuisset. Gelu certe Atmosphæram reddit siccam, condensando Vapores, eosque Terræ coagmentando; Terra interim ipsa ita Gelu constricta est, ut Exhalationes impediat. Hoc in Degelationibus est maxime conspicuum, ubi omne Solum, quasi Aqua perfusum, humescit, imo fere spumescit; data scilicet Via Vaporibus a Calore subterraneo elevatis, at Gelu ante ad Terræ superficiem astrictis. Hinc est quod Gelu diu durans Terram fœcundet, retentis nempe salinis & sulphureis Halitibus, ut Agricolaë norunt: atque hinc forte post longum Gelu, cum Delegatio accedat, morbi Epidemici oriuntur, ut observatur sæpiissime.

(B) Nonne hi Maris Ætus exundantes, partim fortasse, pendebant a maxima Aeris Levitate, has in Regiones incumbens, qui Maria nostra longe minus premebat

bat quam circumfusum Oceanum; Aquis nempe hic confluentibus ad *Æquilibrium* restituendum? Quoniam Aquam inter & Argentum vivum interest differentia, quod ad Pondera, 14. ad 1. quam proxime; sequitur manifeste *Barometro* in hac Regione integrum *Digitum* subsidente, Aquas debere hic quatuordecim *Digitos* altius assurgere, quam ubi, ex Proportione dicta, major est *Atmosphære* Pressura. — Annon porro hac ipsa de Causa forte violentissime urgente, displotis scilicet subito Vaporibus, Aereque pro Tempore maxime rarefacto, Columnæ istæ Aquarum (quas *Spouts* vocant) & immensi illi Fluctus (quos *Boars*) evehuntur nonnumquam? Fulgetra namque semper fere hæc comitantur *Phænomena*, quæ momentaneum quasi Vacuum faciunt. Haud semel certe memini Montem quasi Aquarum (quem a *Boar* hic vocant) perbreve intra Horæ Quadrantem, imo multo minore Temporis Spatio, inundasse ad Altitudinem perpendiculararem Pedum saltem duodecim, atque mox recessisse penitus: quod vix forte ulla alia Ratione explicari potest.

(C) Humida valde frigidaque Aeris intemperies semper Gravedines, Tusses, & morbos a *serosa* Colluvie pendentes, gignit, idque non solum *Perspirationem* inhibendo, sed & insuper Humiditatem noxiam, Sale aereo sive Nitro gravidam, Sanguini per ipsos Cutis Poros insinuando: nec dubito, quin ob has Causas Tusses Britannos nostros longe magis infestent quam Gallicum, aut Hesperium Populum, qui sicciore gaudent & tepidiore *Atmosphæra*. An Aer ipse quidem Corpora nostra subire potest sub Aeris Forma, dubito; per (a) Cortices autem Plantarum, imo Arborum, penetrare certum est. Extra omne dubium vero aerea Humiditas Cutis Poros permeat; nec mirum, quippe durissima Ligna & Saxa penetrat. — Plura sane Experimenta hanc aerei Humoris

(a) Hales's *Vegetable Statics*, cap. 5.

ris Attractionem confirmant; & quid quæso huic sit magis Impedimento quam Terebenthinæ, aut Argenti vivi Exhalationibus, quæ vel intimum intrant Corpus? (a) Juvenis quidam sanus, Jejunio & Labore confectus, Spatio unius Noctis octodecim Uncias imbibit per *Poros*. Hoc, etsi non tanta Quantitate, notant sæpissime, qui Curibus præsunt equestribus, ubi jejuniis ad certum Pondus redigendi sunt Equifones.

Tria hinc in regenda Valetudine Confectaria ducantur:
1. Ut jejunus Nemo, nec fatigatus admodum, contagioso se committat Aeri, aut Febre maligna, aut pestilente, correptos inviset; pluribus, imo Medicis, hoc fuisse Exitio memini: tunc enim ex facili *Effluvia* morbida accipiunt.

2. Cavendum est maxime, ne quis diu in Aere inquinato versetur. Methodici olim, Teste (b) Cœlio Aureliano, vel Cubiculi Aerem medicabant: plurimum utique interest, an subfrigidam respirat Auram ardente laborans; Febre, an æstuosam, liberam, an densam nimis; ideo, jubente (c) Celso, in amplo Conclavi tenendus est; si id quidem non est, eluceat modice Focus, quo per Caminum impura & morbida Mephitis eliciatur, quæ diu aliter stagnans magis magisque in Horas pestifera reditur; atqui hoc modo perscrutabile servetur Cubiculum tutissime.

3. Hinc porro vides quanto discumbis periculo cum impuro Lecti Socio; quot tabidos, hac de Causa, factos novi, sanissimos olim? quantum hinc cavenda Lecti Consortio? quantum hinc marcet formosa Puella sicco admota Seni, dum ille vigescit? Nec melior potuit inveniri modus refocillandi decrepitem Judæorum Regem, David, quam consulendo ut illum in Sinu foveret perpulchra Shunamita Virgo.

(D) Ex

(a) Vid. *Jacob. Keil. Medicin. Static. Britan.*

(b) *Lib. ii. cap. 36.*

(c) *Lib. iii. cap. 7.*

(D) Ex humida valde & minus *elastica* Aeris Constitutione Sanguinis Lentor nimius producitur facile ; unde *Circulatio* per Vasa minima haud expedita , per majora autem debito rapidior , eaque aucta plurimum a suscepto Frigore , *Perspirabile* subito reprimente . Unde Paroxysmus sequitur febriculosus ; qui tamen brevi faceffit , amotis nimirum Repagulis , & consequente Sudore , nisi aut Sanguis sit lentus valde aut viscidus ; tunc enim vel putrida ac lenta Febris , vel ardens ac vehemens , subsequitur ; prout nempe Fibrarum *Tonus* , magis minusve *elasticus* , & Status Humorū disposuerit . Quamobrem monerem Tyrones medicos , ne nimium forent in exhibendo Corticem Peruvianum , *Alexipharmaca* & *Salia volatilia* , præpropere , in ipso præsertim Initio Februm intermittentium , nec nisi post debitas (prout fuerit opus) *Evacuationes* : Error namque talis haud raro Pleuritides & Peripneumonias arcessit , aut Febrem cum Delirio , vel Comate , continuam . Febris utique intermittens raro aliquem jugulat ; si tamen , ex ea , facta est continua , in malis Æger est (monente Celso Lib. iii. cap. 15. ad finem .)

In primis ideo Accessionibus vix aliquid Ægro necesse est , nisi ut sorbeat assatim Potum aliquem diluentem , tepidum ; quod & Horrorem discutit , & Vomitus , si urgeat , promovet , finemque tandem febrili Paroxysmo facit , Sudores eliciendo : ad quod idoneum est maxime ut Æger se in Lectulo contineat , durante Paroxysmo . Tunc demum Febre bene finita , ex Medicamento vomat , Alvum purget denuo , aut saltem ducat , si cita ante non fuerit ; tunc enim , Rhabarbaro exhibito prius , eam comprimere licet .

Multum utique facit ad omnigenas Febres extinguendas , post debitam (si sit necesse) Sanguinis missionem , primarum Viarum a putrida *Cacochymia* Purgatio . Neque hoc solum modo prodest Vomitus , sed & ipsa ejus Actio Obstructiones , vel in ipsis Corporis Penetralibus ,

referare apta est; ad utrumque igitur Scopum eum provocare utile est; id ipsum quippe Febres quasdam intermittentes sæpe sæpius curavit.

Post secundam, tertiamve, Accessionem quod Genus Febris sit scire licet, atque exin Medicinam aptare idoneam, in qua Jure merito primum obtinet Locum Cortex Peruvianus: at nescio quo Fato, utcunque seduli fuerimus in isto eligendo, ad has Febres abigendas, Opione longe minus, profuit; nisi primo Cinnabari, Camphora, Myrrha; post *Stomachicis aromaticis Chalybeatis* adjunctus. Tunc equidem *Mercurii alkalizati* Uius mihi haud innotuit, quem paulo post tamen mecum communicavit optimus ille, celeberrimusque Medicus, D. D. Cheyne: hanc vero Mercurii Præparationem ad plurimos Morbos maxime efficacem esse nullies inde inventi. Maximam profecto vim habent *Mercurialia* contra Sanguinis Lentorem & Obstructiones Vasorum; imo sine Stimulo salino præparata non solum in Febribus intermittentibus esse utilissima, sed & in *Pleuriticis, Peripneumonicis & Rheumaticis*, post debitam Sanguinis Missionem, plurimum prodesse novi: dum enim lentos attenuant Humores, parum interim rarefaciunt Sanguinem, aut exagitant, etsi Pondere suo momentum ejus multum adaugent. Acutissimus JURINIUS demonstravit olim, * Gravitationem Globuli Sanguinis rubri esse ad Gravitationem Seri, ut 1126. ad 1030: atqui tantæ potissimum Gravitatis effecti videntur Globuli, ut Seri Tenuitatem conservarent, & sanguineos Tubulos præstarent meabiles; at cum magna adsit Tenacitas Humorum, & Obstructio Vasculorum pertinax, iis utique utendum est, quæ multo majore pollent momento.

Sub Finem vero harum Intermittentium *Stomachica Chalybeata & Austero Aromatica* juvabant maxime, quæ sine Tumor Pedum oedematosus semper, & recidi-

væ

væ Febres accedebant sæpissime, imo cum morbus ex toto discussus fuisset, ad Recidivam præcavendam commodum erat omnino, Die scilicet octavo, vel decimo post, Corticem Peruvianum & *Martiatam Stomachicam* resumere, ad paucos saltem Dies. Nonne ideo eadem hæc-
ce, subinde assumpta, perbona sint ad *Prophylaxin*, dum Aer nimis humidus & parum *elasticus* Sanguini Lentorem inducit, & Vim Fibrarum enervat; idque præcipue debilioribus, ac *Systasi* Nervorum infirma affectis? Hæc utique Methodus mihi optime cessit in *Hystericis* & *Hypochondriacis* sæpissime — Hoc forsan haud absurdum erit Monitum iis, qui haud prospera Valetudine gaudent, aut illis, qui eorum Sanitati prospiciunt. Deliculis, ac Mollitiis fluentibus, haud injucundum, nec forte inefficax Antidotus, erit Malum Aurantium Hispanense totum, ex Vino rubro generoso, post debitam Infusionem.

Nihil sane ad Febres intermittentes eradicandas facit magis quam frequens Vomitus, præcipue ubi Nausea & Vomitus urgent, quod in his fere accidit semper: dum namque Stomachus, seu muco acido obrutus, seu biliosa Colluvie, languet, quasi Vas iners, Fermento imbutum contrito, Ingesta omnia corrumpit: hinc perpetuus morbi Fomes, donec perpurgatur Venter. — Ad movendum autem Vomitus, vel Decoctum Radicis Ipecacuanæ, vel Infusio ex Vino, exhibetur tutissime; si vis aliquid fortius, Vini benedicti Cochleare unum, alterumve, adjici potest. Perperam vero (quod suadent nonnulli) oleosa, aut immensa subtepidæ Portione sollicitatur, quarum prior oblinat potius quam deterget Venter, eum altera onerat nimium: imo sæpe adeo non juvant immanes isti Haustus, ut, Stomachum nimio plus distendendo, Vim ejus constringentem, omnemque Actionem perdant omnino. Longe igitur longeque rectius promoveretur Vomitus modica Portione tenuis Infusus Flo-
rum Chamæmeli, sub Finem vero Vini rubri cum Aquæ

Dimidio, Duplo, aut Triplo, prout Res exigit, in quocumque lene aliquod Aromaticum sit incoctum: Sustentat hoc quippe totius Corporis Vires, & naturalem Ventriculi Potentiam erigit plurimum, ita ut quicquid Plicis suis inhæret exprimat, se nempe corrugando validius: adeoque tandem Ventriculi Tunicas corroborat, ut multo minus postea sit obnoxius Illuviei nocenti. Hinc fit quod Vomitus ex Vino rubro austero & aromaticis parato tantum Arthriticis profit, ubi morbus Stomachum occupaverit.

(a) Provocabant olim Romani Luxuriæ Causa Vomitum, quidni nos Sanitatis? Quandoquidem vix aliquid subest periculi, modo descripta excitetur Methodo, & post debitam, si commodum est, missionem Sanguinis: nam si plus est injectum quam quod concoqui possit periclitari ne corrumpatur non oportet; si jam corruptum est, nihil commodius est quam id, qua via primum expelli potest, ejicere. Haud alio utique modo expurganda est Colluvies Stomachi biliosa, aut pituitosa, multorum sane Morborum origo, & fomes: quicquid enim prima Digestione corrumpitur, haudquaquam emendatur in secunda concoctione, adeoque qualis efficitur *Chylus*, talis fit Sanguis.

Nec solum corpus vigorem conservat purus firmusque Stomachus, sed & animi etiam acumen; ideo (b) Carneades, Academicus, scripturus adversus Stoici Zenonis, Libros superiora corporis candido Elleboro purgavit: perpauci sane Philosophi ex Apicii Schola prodire: vix aliquid certe cerebro officit magis, quam ingluvie distensus venter.

Audi (c) Horatium, haud omnino Pythagoricum —

— *Quin*

(a) *Celsus*, Lib. i. cap. 3.

(b) *A. Gellii*, Lib. xvii. cap. 15.

(c) *Serm.* Lib. ii. Satyr. 2.

——— *Quin Corpus onustum.*

*Hesternis Vitiis Animum quoque praegravat una,
Atque affigit Humo divinae Particulam Aure.*

Qui secum reputat Nervi *intercostalis*, & *Paris vagi*, sive octavi, longas Ambages, Implexus, Ramusculos, horumque concentum atque consensum: quorum alteruter Veneno, aut acri aliquo tactus, Vomitus ciet illico; qui porro spectat, actione Vomitus, omnem intendi Nervum, omnemque concuti Fibram; idoneus solum est Judex, quibus in morbis, quaque sub conditione, excitanda sit Vomitus: in pluribus haud dubio utilis est admodum, quum & omnes corporis humores attenuet, omnesque promoveat secretiones.

(E) Haud ita multum in medendi Methodo mutavi, ni quod opportunum esse invenerim Medicamentis, supra laudatis, addere Elixir Vitrioli, & Aquas Spadanas, aut Pyrmontenses haurire quotidie. Nec poenitendo utique Eventu, tunc temporis, balneum frigidum commendavi; praecipue convalescentibus ab intermittente rebus: ad Fibrarum nempe tonum restituendum, & humores lentos comminuendos. Hinc didici tandem quantum potest tale remedium, ubi vix alia proficit methodus, idque nonnumquam in pertinace Quartana: novum hoc forsitan & inauditum, mihi vero probe expertum.

(F) Dum subsolanus afflat, seu Boreas, Aer & elasticus valde & gravis evadit, plerumque porro frigidior; solito magis ideo distendit, premitque Pulmones: quin etiam *Atmosphæra* ponderosior externum corporis habitum comprimit, &, si sit frigidior, Nervos Fibrasque cutaneas constringit: minus hinc Sanguinis *εις τὰ ἔξω*, *εις τὰ ἔντερά* vero ejusdem congestio, & proinde motus rapidior. Non mirum ideo si infirma Pulmonum *Craşi* laborantes talem Aeris constitutionem male ferunt, vesiculis nempe pulmoneis Aere distentis nimium, vasculis sanguiferis crure. His de causis quamplurimi, Vento

Unable to display this page

orientales Venti Aerem desiccabant plurimum, quamvis fuerat ante multo humidior.

Pluvia 4. 12. $\frac{1}{13}$. — 16. 19. 21. Nil 7 Nocte

Dig. Dec.

— 0. 900.

AB. permagna die 6. H. 11. Noctis. ENE. 1. Lucidam quasi nubem observavi, Die 14. H. 9. p. m. inter Orionem, Taurum & Os Ceti, coruscantem undique radiis vibrantibus lucidissimis, etsi ne vel minima alibi extiterunt signa luminis borealis, ista Nocte.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 4. Malacia. } media 29.9 $\frac{10}{31}$
— minim. 14. 29. 1. VV N VV 2. }

Dies frigidissima 1. 74. ENE 1. } media Therm. Altitud. 61 $\frac{1}{31}$
— tepid. 19. 52. VV N VV 1. }

Tumor faucium *anginosus*, & Tusses, valde frequentes; perniones, etiam inter adultos, frequentissimi: pleuritides & Febres *rheumaticae* passim. — Prælonga sanguinis missio *Pleuriticos* juvabat maxime, potusque multus emolliens; eadem omnino methodus *Rheumaticis* auxiliabatur: atroces vero artuum dolores plurimum levabant fomenta tepida laxantia, admota subinde.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii *Baroscopium* indicavit 30. 2. flante Septentrione; post Diem vii. Ventus ab Occidente venit, flectens modo ad Austrum, mox quoque ad Arctum, pluvia cadente: a xiv. ad finem usque Flatus perpetui, ac sæpe vehementes, ex Oriente frigidam siccamque *Atmospheram* fecere, surgente plurimum *Mercurio*.

Pluvia 4. $\frac{111}{7}$. $\frac{1}{9}$. $\frac{1}{10}$. — 12. Nix 5. 14. 24.

Dig. Dec.

— 1. 814.

Ventus turbineus 23. 24. Fulgura 9. H. 8. p. m.
S VV b S 3.

B 4

(A) Spi-

(A) Spiritus Thermometri Hauksbeiani sæpe ad 66. hoc Mense subsidebat, cum tamen vix ulla uspiam visa fuerit glacies, a xvii. ad xxi. præcipue.

8 Altit. d. maxima 25.30.2. E 3. } media 29. $7\frac{2}{28}$
 — minima 10.29.1. VV 3.

Dies frigid. 6.7.1. N. 1. } media Therm. Altitud. $62\frac{18}{28}$
 — tepid. 9.56. S VV b S 3.

Graves Rheumatismi & Arthritidis Paroxysmi, qui multo magis quam solito excruciant. Tussis sicca, laboriosa, frequentes sunt. Sanguis, e quocunque fere detractus, est crassus valde, & perpaululum feri habet; ubi Febris aliquid accessit, admodum est viscidus: Pleuritides tamen, ac Peripneumonix, non æque frequentes sunt ac quis expectaverit. Multi adhuc asthmate laborant, & plurimi, imo adulti, pernionibus vexantur.

M A R T I O.

Frequens perflavit Aquilo ad xiv. usque Martii; xv. fremuit vulturnus, plurima ruente pluvia; xvi. & xvii. Boreas furebat maxime; sub finem lenior spirabat ab Occidente Ventus, cadente *Mercurio*: Vehementissimus autem aderat turbo e Septentrione xxiv. circa Meridiem. Aer fuit siccus & frigidus.

Pluvia ^I 1. ^{III} 12. 14. ^I 15. 16. 22. ^I 23. 24. ^I 26. 27. 28.
 Dig. Dec.

30. 31. Nix. 11. — 2. 092.

Rigidum Gelu 10. — 13. Ventus plerumque N E.
 Procellæ 16. 17. 24.

8 Altitud. maxim. 17. 30.2. NNE 3. } media 29. $7\frac{2}{31}$
 ——— minim. 15. 29.0. SE 3.

Dies frigid. 11. 66. N 1. } media Therm. Altit. 54.
 — tepid. 31. 49. VV. S VV 1.

Gravis adhuc sævit Rheumatismus & arthritis, nec cruciatus magis obstinatos memini nec arthritidem magis

anomaliam. Tussis *orthopnoica* molestissima, plurimos corripuit, lenta sæpe cum Febre; sputa sunt maxime viscida & excreta difficillima. His, Venæ sectione peracta, potio larga, diluens, calida, detergentia dein ex Oximelite Scillino, Gum. Ammoniaco, Flor. Benzoes, &c. opitulantur, *epispasticis* non raro admotis. Nihil magis fuit tussi levamento, nihil tutius, Elixir Asthmaticum Mortii & Pilul. Mathæi. At hic notandum, quod perpetuum esse debet, ubi attenuantia & *Volatilia* libere exhibentur, & *Vesicatoria* iterum atque iterum applicantur, multis diluentibus utendum est: Lympha dissipatur aliter, cruor vero incrassatur nimis & acrior evadit, unde necessario inflammatio & Febris augentur.

A P R I L I.

Siccus fuit & tenuis Aer durante Aprili, ac sæpe frigidus, imo Die xiii. ipsa glacies: Ventus ab Oriente plerumque, medio quidem Mense ad Septentrionem flectens, sub finem vero ad Austrum. Statio *Baroscopii* alta manebat ab xi. ad xxix. Magna rotatio, ac pruina nonnumquam a xiii. ad xix., cælumque serenum.

Dig. Dec.

Pluvia 1. 2. 7. — 10. ^{lll} 25. 27. — 30. — 1. 692.

AB. 11. 10. p. m. N N E. 2. — levis 214

N VV 1. Procella 9. Nocte S E. — 25. E S E.

Altitud. maxim. 16.30. 1. E N E 1. } media 29. 6. ¹⁴/₃₀
 — minim. 25.29. 1. E S E 4.

Dies frigid. 13.57. E b N 1. } media Therm. Altit. 46 ²⁹/₃₀
 — tepid. 29.40. S S VV 1.

Erysipelas & pustulosa Febricula frequens. *Variola* passim. Tempestas infesta tabidis, his præcipue, qui, elapsis mensibus Febre lenta pulmonaria correpti, ad Phthisin olim fuerant proclives.

M A I O.

Hujus Mensis initio labente *Barometro*, pluvia, frigidaque tempestas; Die octavo, bene mane, etiam stagna

gna Glacie fuere astricta : Vesperī autem ejus diei Fulgura sæpe, at fine tonitru prorsus. Cœlum deinceps varium, variusque Ventus; a xvi. ad finem usque Aquilo sæpe, Subsolanus sæpius, Mercurium sustulerunt, Atmosphæræ porro Siccitatem & Apricitatem reddiderunt.

Pluvia $\frac{III}{3}$. — $\frac{I}{5}$. 6. 10. $\frac{I}{12}$. 14. 19. 20. $\frac{I}{24}$.

Dig. Dec.

— 1. 560.

Levis AB. 6. 10. p. m. N b VV 3.

8 Altitud. maxim. 8.30.0. N VV 1. } media 29. 6. $\frac{15}{31}$
 ——— minim. 5.29. VV S VV 3.

Dies frigida 8.54. VV NVV 1. media Therm. Altitud. 30. $\frac{26}{31}$
 — tepida 28.35. E b S 1.

Febres peripneumonice & crysipelatoſe. Variolæ, ac Febriculæ cum pustulis rubeolosis (vulgo the Chicken Pox) passim, tumores quoque pedum urentes, at recedentes brevi.

U N I O.

Nulla fuit *Baroscopii* elevatio notabilis toto Junio : medio quidem mense statio humilis, haud exigua tunc ruente Pluvia. A xii. ad xxiii. Aer erat valde crassus, ac humidus, dum Africus sæpe afflabat, intercurrente nonnunquam Malacia : Initio autem & fine subsolanus. Magna sub finem Roratio.

Pluvia 2. $\frac{II}{3}$. 7. 8. $\frac{I}{11}$. $\frac{II}{12}$. — 14. 16. $\frac{III}{17}$.

Dig. Dec.

22. — 1. 662.

8 Altitud. maxim. 26.29.9. N 1. } media 29. 6. $\frac{3}{30}$
 ——— minim. 13.28.7. S 3.

Dies frigid. 4. 40. E 3^x } media Therm. Altit. 32. $\frac{16}{30}$
 — tepid. 29.29. E 1.

Ery.

Erysipelas & Variolæ epidemicæ. Febres intermittentes remittentes præcipue, lentæ, nervosæ, frequentes. *Cephalalgia & Mania* passim. Tussis inter pueros.

J U L I O.

Incipiente Julio serena satis effulsit tempestas; Ventus orientalis isque velox admodum; a iv. ad x. sæpe vehemens sidente Mercurio; inde ad Austrum deflectens *Barometrum* usque depreffit, *Atmosfera* facta nebulosa, ac humida valde: sub finem aliquanto resurgebat flante Favonio. Rara fuit apricitas post Diem sextum, etsi tempestas erat æstuosa valde.

Pluvia $\frac{1}{7}$ 9. 11. 16. — $\frac{1}{18}$ 21. 23. $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{25}$.
 III Dig. Dec.

27. 28. 31. — I. 918.

Ventus turbineus & tonitru 7. Nocte E. Fulgura 15. Nocte.

8 Altitud. maxim. 3. 29. 8. E b N 1. } media 29. 4. $\frac{2}{3}$
 ——— minim. 25. 29. 0. S. b E 37.
 Dies frigid. 8. 36. E b N 3. } media Therm. Altitud. 28. $\frac{22}{30}$
 — ætuos. 22. 22. Malacia.

Variolæ multos invadunt. — Porro toto hoc Mense Febris putrida, lenta, sub finem remittens, tandemque intermittens, fuit maxime *epidemicæ* in hac Regione. Caput, stomachus & lumbi laborabant potissimum, quasi ingruentibus *Variolis*, magna cum oppressione pectoris, suspiriis & gravi languore: talis forte affectus nomen dedit Febr*i variolosæ* (a) Sydenhamii. Pueri, juniores, scemina, infirmiores, hac febre præcipue fuere correpti. Sanguis eorum detractus raro viscidus erat; Urina cruda plerumque, ac subtenuis, (cum cineritia, mucosa & imperfecta *Hypostasi* sæpe, quasi ex polline farraceo (*Ἡ πρόσλασις Κελευάδης* Hippocratis:) quo sedimentum perfe.

(a) Sect. iii. capit. 3.

fectius, eo major spes salutis effulsit. Lingua, non arida valde, glutinosa quodam & subfusco obducta fuit. Mucore. Sub morbi finem *Diarrhoea*, aut cruenta nonnumquam *Dysenteria* (praesertim si vomitus non fuerat initio arte promotus) urgebat maxime, imo quibusdam erat exitio. Rubrae autem *Petechiae*, pustulae *miliares*, rubrae, urentes, aut graves erumpentes sudores, morbum *sepiissime* solvebant penitus.

Vena sectio raro, nisi morbi initio, profuit; vomitoria vero erant pernecessaria: *epispastica* dein frequentia, & gradatim admota, lenia interea *Cardiaca* Cinnabar., *Paregorica*, sero Lactis Canariensi & potione diluta, subacida, largius epotis, fuere valde utilia. Quamprimum Coctionis signa, urina nempe subsidente & remittente Febre, apparebant, cortex peruvianus juvabat apprimere. Si autem statim morbi coma, aut delirium, accesserint, opus fuerit exemplo cucurbitulis scarificatis, humeris cervicibusque affixis, sanguinem detrahare, applicando mox *Epispastica* pone utramque aurem praecipue, aut capiti derafo; injecto protinus *Enemate* laxante.

Utcunque lenia purgantia, ex Rhabarbaro potissimum, morbi reliquias putridas sub finem expurgabant percommodum; *Drastica* tamen, aut *Aloetica*, pestiferos omnino habuerunt effectus: quorum nempe usu intempestivo vim magnam sanguinis dejectam vidimus, & horrenda excitata tormina: imo post *Catharsin*, etsi valde lenem, haustus *paregoricus* erat omnino necessarius.

Quamplurimi hoc morbo correpti fuerunt, pauci vero periere.

AUGUSTO.

Parum utique pluviae durante Augusto; initio quidem & sub finem aliqua decidit, tunc quoque e madido Noto crassus influxit & valde humidus aer. A x^o ad xxiv. fervida ac aprica tempestas, subsolano plerumque afflante placide. Haud insignis erat elevatio, aut depressio *Barometri* hoc mense.

Pluvia

Pluvia 1. 3. 5. 6. 9. 24. 26. 27. 29. 31.
Dig. Dec.

1. 002.

Magna sæpe roratio mense medio. Tonitru e longinquo ab Occidente 20. 23.

§ Altitud. maxim. 16. 29. 9. Eb N 1. } media 29. 6.
——— minim. 6. 29. 2. VV N VV 2.

Dies frigid. 8. 37. N N VV 1. } media Therm. Altitud. 28. $\frac{8}{30}$
— fervid. 23. 18. Malacia. }

Febris epidemica perdurat adhuc s medio autem mense pustulæ rubræ, miliaræ, longe erant frequentiores quam mense proxime elapso. Variolæ mali admodum moris sæviunt. Scabies jam plurimos infestat, eos præcipue, qui ab epidemica febre convaluerunt.

S. E. P. T. E. M. B. R. I.

Hoc mense ruebant vapores, quos fervor Æstatis excitaverat, in pluvias nempe graves & perpetuas resoluti; Aer interim erat maxime crassus ac humidus: rara apricitas Barometer demissus valde, vulturnus fere assidue a secundo die ad decimum sextum, isque non raro vehemens; exin ad finem usque Libs furens sæpe.

Pluvia 2. 4. 6. 12. 15. 16. — 19. 21.
Dig. Dec 22. 23. — 30. — 6. 498.

Procella 8. Nocte. S E b S — 21. S S VV
— 22. VV S VV. Turbo 10. E b N. AB. 12.
E b S.

§ Altitudo maxima 3. 29. 5. Eb N 1. } media 29. 2 $\frac{14}{24}$
—— minima 16. 28. 7. S S E 3.

Dies frigid. 23. 42. VV S VV 2. } med. Therm. Altit. 32 $\frac{14}{24}$
— tepid. 1. 28. VV 1.

Variolæ adhuc malignæ grassantur maxime cum maculis purpureis, sæpe etiam nigris, interspersis: Statu morbi

morbi pustulæ nigrescunt, aut crudo diffluunt *Ichore*. Crustæ nigræ diu admodum, etiam convalescentibus, adhærescunt: *Crisis* in *Confluentibus* difficillima, nec febri sæpe finis est nisi post xvii sæpe non nisi post xxi. diem; Vermibus persæpe ex alvo dejectis. — (B) febris *epidémica* etiamnum perdurat, rarius autem.

O C T O B R I.

Initio pluvia, tunc apricitas, surgente *Mercurio*, deridente autem cecidit: a xv. ad xxiv. Pluvia perpetua. Vento subinde ex plagis australibus furente: a xxiv. tamen ad ipsum finem inter boream & vulturnum constitit, parca cadente pluvia.

	^{III}		^{III}		^I		^I	
Pluvia	I.	—	5.	6.	9.	11.	12.	15.
	16.	—						
	^{II}	^{II}	^{III}	^I				
	19.	20.	22.	23.	—	26.	31.	—
							3.	985.

Dig. Dec.

Procella 11. Nocte. S VV — gravis cum fulgure & Tonitru 19. Nocte. S S VV — mane E S E Grando 12. 20. 21. AB. 14. N VV 1.

8 Altitudo maxima 8. 30. o. Malacia. } media 29. $4\frac{26}{27}$
 ——— minima 19. 29. o. SSVV 4. }

Dies frigid. 14. 55. N VV b VV 1. Pruina mane. } med. Thermo.
 — tepid. 9. 34. S VV 3. } Altitud. $43\frac{18}{27}$

Sæviunt adhuc *Variolæ epidemicæ*, non hic solum, sed undique fere; eæque sæpe malignæ & atræ, quarum crustæ nigræ, diu adhærentes, faciem deturpant maxime.

Febris *secundaria* solito vehementius urget, ac perdurat diutius; non raro ad vigesimum usque diem & ultra, pluresque morti committit. Ad hanc vero arcendam nihil successit felicius, nihil optatius, repetitis *Catharticis*, adjecto interdum *Calomelane*; *Paregoricis* vero interpositis subinde. Hoc non solum in carissimis meis

Li-

Liberis expertus sum, sed in quamplurimis alijs, faustissimo utique eventu; sane vix ulla alia Medicina profecit.

Qui vult de hoc argumento plura, adeat epistolas viri, dum viveret, undique perdocti, JOANNIS FREIND; nec non illustrissimi RICARDI MEAD, aliorumque doctissimorum Medicorum, una conscriptas: etiamque, si non pigebit, quæ & (a) ipse de hac Re olim differui.

Vix quicquam profecto in his Variolis magis funestum observavi, quam rigores accedentes, aut horrores, in ipsa morbi *Axæ*: Symptomata utique in isto morbo, isto tempore, atro semper carbone notanda!

Febris lenta, nervosa, iam fere cessavit penitus.

N O V E M B R 1.

Totus mensis fuit procellosus admodum, ac maxime pluviosus; Libs sæpe furebat & auster: hinc *Baroscopium* subsedit plurimum. Maximæ sunt inundationes undique.

	<u>1</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>III</u>	<u>4</u>	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>I</u>	
Pluvia	<u>1.</u>	<u>2.</u>	<u>— 4.</u>	<u>6.</u>	<u>7.</u>	<u>8.</u>	<u>9.</u>	<u>11.</u>	<u>— 13.</u>	<u>— 16.</u>
<u>II</u>	<u>1</u>	<u>III</u>	<u>III</u>	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>4</u>		Dig.	Dec.	
<u>18.</u>	<u>19.</u>	<u>20.</u>	<u>23.</u>	<u>24.</u>	<u>25.</u>	<u>26.</u>	<u>27.</u>	<u>30.</u>	<u>— 6.</u>	<u>333.</u>

Procella 2 S S VV — 6. Nocte. S VV — 18. &
19. Nocte. S VV — 24. Nocte. S b VV — 27.
multo mane VV N VV. Magnum lumen boreale 5. H.
x. p. m. VV N VV 1.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 2. VV N VV 1. } media 29. $6\frac{26}{29}$
— minim. 25. 26. 7. S VV 3. }

Dies frig. 21. 56. N VV 1. } media Therm. Altit. $49\frac{14}{29}$
— calid. 3. 40. S S VV 3. }

Variolæ epidemicæ adhuc. — Febricula cataribalis cum

(a) *Act. Philosoph. Anglic.*

cum importuna Tussi, levi *Dyspnœa*, *Anorexia*, Languore & doloribus *rheumaticis*, sævit passim; cum autem solito vehementior est, in notham abit pleuritidem, peripneumoniam: at ex facili abigitur plerumque missione Sanguinis, ac *Emetico* leni; unum, alterumve, postea applicando *Epispasticum*, & tunc exhibendo diluentia, blanda *Sudorifera*, *Papaverina*, &c. inter quæ, Sp. Volat. Oleos. — C. C. Elix. Asthmat. ex sero Lactis Canariensi diluto, tepido, profuerunt maxime.

D E C E M B R I.

Perduravit nimboſa valde & pluvia tempeſtas diem aduſque decimum Decembris, libanoto fremente; inde vero fortis ab Oriente ventus *Mercurium* erexit plurimum, ſudo nonnunquam conſequentē: a decimo nono deflexit ruruſus ad Auſtrum per aliquot dies, & multa pluvia cecidit. Ad finem menſis apricitas. Aer per totum craſſus maxime & humidus, ac ſolito tepidior, nempe ut in ſuperiore menſe fere.

	$\frac{11}{1}$	$\frac{11}{3}$	$\frac{11}{5}$	$\frac{11}{7}$	$\frac{11}{9}$	$\frac{11}{11}$	$\frac{11}{15}$	$\frac{11}{18}$
Pluvia	1.	3.	5.	7.	9.	11.	15.	18.
	$\frac{11}{20}$	$\frac{11}{21}$	$\frac{11}{23}$	$\frac{11}{24}$	$\frac{11}{25}$	$\frac{11}{28}$	$\frac{11}{4}$	$\frac{11}{180}$
	20.	21.	23.	24.	25.	28.	4.	180.

Grando vehemens 3. a. m. Nix. 16. E N E 1. Gelu 15. 16. Procella 3. Nocte. S VV — 5. S S VV. Per-magnus Maris Æſtus 8. S S VV 3.

Altitud. maxim. 16. 30. 2. E N E 1. } media 29.6 $\frac{2}{34}$
 ——— minim. 1. 29. 0. S VV 3.

Dies frigid. 16. 63. } media Therm. Altit. 51.30 $\frac{27}{100}$
 — tepid. 8. 44. S 2. 1.

Tuſſes, Febris *catarrhalis* & *Variola* adhuc *epidemi-cæ*: Mania ſolito frequentior.

Tota Pluvix Quantitas, Anno MDCCXXIX.

Dig. Dec.

33. 055.

Notæ breves.

(A) Haud raro equidem notavi, verno præsertim tempore, glaciem, etsi *Thermometrum Hauksbeianum* fuit ad 55. solum; media autem Hyeme nullam, cum tamen ad gradum 65. & ultra descenderit: quod quidem, Februario elapso, diem inter decimum septimum & vigesimum primum contigit; tunc enim vix ulla, vel levissima, glacies erat, quamvis *Atmosphæra* erat valde frigida, ventusque fortis ab Oriente spiritum *Thermometri* depresserat ad 67. usque — Notante clarissimo Cyrillo Act. Philosoph. Anglic. , N°. 424. & 450. ; cum spiritu *Therm. Hauksbeian.* est ad 55. tantum, gelu adest Romæ plerumque. — (a) Gradus ædeo frigoris, quo glacies producitur, non videtur fixus & certus: quod sane haud leve Argumentum est Congelationem non a sola Privatione Motus, aut Caloris, pendere (b).

(B) Annon humida calidaque temperies Aeris, Æstate prægressa, fibras relaxando plurimum Sanguinem atque lympham ad lentorem nimium disposuerat? Olea vero salesque corporis ad Acrimoniam justo majorem? Idque præcipue cum & istis accesserit *Atmosphære* pressura solito plerumque minor? Estne ergo manifesta satis febris hujus, & *Variolarum* malignarum, una grassantium, causa?

Per talem *Atmosphære* constitutionem Morbi contagiosi haud dubio propagantur maxime, tunc enim latrinæ, mephitides & putrida omnia, longe pejus foetent: imo Animalium Carobubula scilicet aut ovilla, longe citius corrumpitur quam sicco durante, ac frigido, aere, qui impura & morbida *Effluvia* excitat altius dissipatque.

C

(a) Vide *Prolegom.* p. xvi

(b) *Ibid.* p. alii.

que. Cum vero circumvolitent, imo quasi terræ superficiem circumvallent, quantitate multo majore hauriuntur, non solum ipso cum spiritu, sed & per omnes etiam corporis *Poros*: neque enim jam *Atmosphæra* pondus idoneum, & debita fibrarum vis, satis valide impellunt humores aut contagia propellunt; quo plus virus autem excipitur, eo pejore edit effectus. Frigida contra, vel procellosa, tempestas, aut contagem arcet, aut pestilentem dispellit auram.

Quinetiam perdurante Aeris constitutione calida, ac humida, humores ipsi corporis lentorem nimium contrahunt & acrimoniam: unde contagii vim tunc accipiunt promptius. Multum utique facit instans sanguinis status ad promovendum, aut arcendum veneni effectum. Hunc Vipera mordet, aut rabidus canis, illumque itidem; alterum cita mors abripit, alter vix quidem ægrotescit. Hinc hyberna frigora non solum febribus contagiosis obstant, quatenus aerem faciunt puriorem, sed & fibras fluidaque corporum nostrorum corroborando minus obnoxia pestilitati reddunt: atque ideo quoque medicamen, quod hoc efficere potest, quale quidem est cortex peruvianus cum *Alexipharmacis* idoneis & *Stomachicis*, optimam proculdubio *Prophylacticum* erit. Ego uti soleo tinctura quinquinæ cum corticæ aurantiorum Hispalensium & radice Serpentariæ virginianæ ex vino Hispanico, aut spiritu vini Gallici.

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXX.

J A N U A R I O.

INCIPIENTE Anno insignis *Barometri* altitudo fudum fecit Cœlum &, Borea assidue perflante, frigidum: *Atmosfera* interim fuit tenuis & sicca, ac nonnumquam glacialis quædam nebula omnia gelu quasi in crustabat, die duodecimo potissimum. Sub finem mensis, vergente ad Occasum decidit *Mercurius*: ad ipsum vero finem resurgebat, quod Serenitatem reduxit & gelu:

Pluvia 14. 17. 20. — 24. 27. 28. 29. Nix 4
Dig. Dec.
— o. 666.

8 Altitud. maxim. 10. 30. 6. E N E 1.
— minim. 28. 29. 4. S V V 3.

} media 30.0. $\frac{5}{10}$

Dies frigid. 12. 70. Malacia.
— tepid. 28. 52. S V V 3.

} media Therm. Altit. 59

F E B R U A R I O.

Durante Februario ventus ab Occidente, aut meridie, frequens pluviam demisit & *Baroscopium*; exeunte autem mense Aquilo Glaciem, grandinem, nivem, miro quodam modo; pulchra nempe apricitate intercute-

C 2

ren-

rente subinde, maxima cum aeris tenuitate & siccitate, induxit: delabente tamen usque *Barometro*.

Pluvia 2. — $\frac{III}{4}$ — 6. $\frac{II}{8}$. $\frac{I}{11}$. $\frac{I}{13}$. 16. 18. 20.
Dig. Dec.

Nix 8. — perpetua 27. Grando 14. 24. — 2. 3 15.

Lumen boreale permagnum 23. H. 9. p. m.
N b E. 1.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 1. E b N 1. } media 29. $52\frac{23}{29}$
—— minim. 27. 28. 8. E N E 2.

Dies frig. 1. 66. E b N 1. } media Therm. Altit. $52\frac{15}{28}$
—— tepid. 20. 48. VV 1.

Variola adhuc *epidemicæ*, sed distinctæ, & raro mortiferæ: pleuritis & Peripneumonia passim. Morbi colici graves sub finem mensis, ab eadem forte (A) causa, quæ fuit Pleuritidis; utrisque enim Missio Sanguinis profuit maxime; Cruorque æque viscidus ex colicis, ac ex *Rheumaticis*, aut Pleuriticis effluxit. Lenia tantum & *antiphlogistica Purgantia* juvabant, nocebant, prorsus *Drastica* & medicamenta calidiora; imo horrenda sæpe excitabant tormina, ac urinam supprimebant penitus: *Glysmata* utique & fomenta emollientia inveni utilissima.

M A R T I O.

A quarto Martii die Octavum adusque auster nimbus Mercurium maxime depressit, plurima ruente pluvia; inde ad decimum quintum nulla, nisi decimo, afflante plerumque Favonio: tunc cadente rursus Barometro pluvia quoque descendit usque ad vigesimum primam: sub finem vero resurgebat Barometro, licet ventus variabat quotidie.

Pluvia

	$\frac{II}{3}$	$\frac{II}{4}$	$\frac{I}{5}$	$\frac{I}{6}$	$\frac{III}{7}$	10.	15.	$\frac{II}{17}$	$\frac{II}{18}$	$\frac{II}{19}$
Pluvia	3.	4.	5.	6.	7.	10.	15.	17.	18.	19.
	$\frac{II}{21}$	$\frac{I}{25}$								
	21.	25.	26.	28.	29.	Grande	5.	23.	—	3.
										432.

Levis AB. 9. H. 11. p. m. Malacia. Procella gravisque pluvia 6. sera Nocte. S S VV.

8 Altitud. maxim. 31. 29. 9. N 1. } media 29. $4\frac{12}{31}$
 ——— minim. 7. 28. 5. S b VV 3.

Dies frigid. 1. 63. N N VV 1. } media Therm. Altitud. $42\frac{22}{30}$
 — tepid. 13. 42. Malacia.

Variola adhuc *epidemicæ*, ac Ruri maxime. Morbi colici graves passim; necnon *Peripneumonix* affectibus *nervosis* stipatæ, sub finem mensis præcipue.

A P R I L I.

Ab ipso initio Aprilis ad decimum octavum diem varia fuit cæli facies ac tempestatis, variante paululum subinde *Baroscopio*: tunc subsolani afflatus nubes dispulere & pluviam, *Atmosphæra* quoque ficca est & tenuis valde.

Malacia interfuit frequens hoc mense, plurimo tum noctu decidente rore.

	$\frac{I}{3}$	$\frac{I}{7}$	$\frac{I}{9}$	$\frac{II}{11}$	$\frac{II}{13}$	$\frac{II}{16}$	—	18.	—	1.	258.
Pluvia	3.	7.	9.	11.	13.	16.	—	18.	—	1.	258.

Tenuis glacies mane 20. E b N 1. Levis AB. 1. Malacia — 2. VV N VV 1.

8 Altitud. maxim. 20. 30. 1. E b N 1. } media 29. $7\frac{10}{29}$
 ——— minim. 17. 29. 3. VV S VV 3.

Dies frig. 4. 52. N VV b VV 2. } media Therm. Altit $43\frac{6}{29}$
 — tepid. 28. 37. Malacia.

Morbus colicus & *Variolæ* adhuc passim. Febres *nervosæ*, remittentes, intermittentes, levi sæpe delirio accedente, frequentes. Tumores capitis *erysipelatosi*, medio præsertim mense, sub finem, tussis, pleuritides, *peripneumonix*, & veræ, & nothæ.

M A J O.

Fremuit ab Oriente, aut Septentrione, ventus, accedente magna *Atmosphaerae* siccitate, donec octavo die, stagnante aere, pluvia decidit: ab undecimo ad vicesimum incerta admodum & pluvia tempestas, declinante *Barometro*, humidoque facto aere; dehinc, etsi pluvia fuit parca, tempestas haud aprica sequuta est.

Pluvia $\frac{1}{8}$. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{13}$. $\frac{1}{14}$. 15. $\frac{1}{17}$. $\frac{11}{18}$. 19. $\frac{1}{23}$. 25. 28.

Dig. Dec.

$\frac{1}{1}$ 1. 604.

$\frac{8}{1}$ Altitud. maxim. 1. 29. 8. E b N 3. } media 29. 9 $\frac{2}{30}$
 — minim. 19. 29. 0. S 2.

Dies frigidissima 3. 46. N b E 2. } media Therm. Altitud. 61 $\frac{28}{30}$
 — tepid. 31. 30. N V V 1.

Febres intermittentes & remittentes cum profusis sudoribus jam grassantur, quibus, in paroxysmis accedit saepissime aut delirium, aut *Diarrhoea*, hæ, vel ex levi errore, in continuas malignas *nervosas*, transibant haud infrequenter. Crebræ quoque hoc mense fuere febres *rheumaticæ*, pleuriticæ, peripneumonicæ; facile autem & abunde (B) expectorabant sputa flava, subrubicunda, eaque brevi *judicatoria*; adeo ut, nisi ipso morbi initio, venæ sectionem, saltem repetitam, haud desiderarent.

J U N I O.

Prævaluit hoc mense ventus occidentalis, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem flectens; & medio & exeunte Junio aer valde humidus: nulla fuit notabilis *Barometri* elevatio hoc mense.

Pluvia 6. — $\frac{11}{9}$. $\frac{11}{10}$. $\frac{1}{11}$. $\frac{1}{12}$. $\frac{11}{15}$. 17. 18. 24.

Dig. Dec.

26. — 28. $\frac{1}{1}$ 1. 715.

3 Al-

Unable to display this page

Pluvia $\frac{I}{1}$. 6. 9. $\frac{II}{14}$. 15. 23. $\frac{II}{26}$. 27. 20. $\frac{III}{30}$.
Dig. Dec.

— 1. 538.

— Magna AB. 28. E 2. fulgur & tonitru e longi-
quo 26.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 0. N 1. } media 29. 6:
— — — — — minim. 26. 29. 2. S. S E 2.

Dies frigid. 24. 39. E N E 1. } media Therm. Altitud. 28. $\frac{30}{31}$
— calid. 12. 22. Malacia . }

Morbus regius frequens etiamnum cum febricula &
gravi nonnumquam *Hæmorrhagia*, *Variola* adhuc in
vicina cornubiensi, perpauci aliter morbi.

S E P T E M B R I.

Multa pluvia decidit inter quartum & decimum quin-
tum diem Septembris, vento interim variante quotidie;
post id tempus Eurus fere perpetuus, ac pluviae parum,
quamvis cælum fuit plerumque nubilum. & aer sæpe
valde humidus. Maxima roratio a decimo septimo ad
viceesimum quartum.

Pluvia $\frac{I}{4}$. 5. — $\frac{II}{10}$. $\frac{II}{11}$. $\frac{I}{12}$. — 15. 26. — 2. 068.
Levis AB. 24. E b S 1 | — 27. N N VV 1. —
magis locidum 26. Malacia.

8 Altitudo maxima 18. 30. 0. E 1. } media 29. 5 $\frac{23}{19}$
— — — — — minima 11. 28. 8. S VV 3. }

Dies frigid. 18. 45. Pruina . } med. Therm.
— tepid. 9. 34. S VV 3. } Altitud. 34 $\frac{14}{19}$

Plures *Apoplexia* & *Paralyfi* correpti sunt: Mulieres
multæ tumore crurum *erysipelatoso* vexantur: Tussis &
Coryzæ sub finem frequentes.

O C T O B R I.

Perflavit diem adusque octavum ventus Orientalis
violenter, quarto autem & quinto vehementissime; adeo
ut

ut omnes fere arbores, ietas quasi fulmine, foliis spoliaverit; imo plures evertit funditus. Postea multo lenior ab Occasu, aut Meridie, successit ventus, finem adusque durans, multa interim ruente pluvia. (C) Tantos excitavit vapores procella mensis Initio, ut reddita esset inde Atmosphæra maxime humida; frondes arborum gustu valde salvas deprehendi ad tertium & ultra a litore lapidem: adeo mare perturbavit.

Pluvia 6. $\frac{1}{7}$. $\frac{1}{8}$. — 10. $\frac{11}{12}$. $\frac{1}{14}$. $\frac{11}{17}$. $\frac{111}{18}$. — $\frac{11}{23}$.

$\frac{11}{25}$. $\frac{11}{28}$. — $\frac{11}{30}$. — 3. 372.

— 25. 28. — 30. — 3. 372.

Procella 3. E 4. — 4. E 4. — 5. E b N. 4.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 8. VV 1.

— minim. 5. 29. 1.

} media 29. $4\frac{8}{30}$

Dies frig. 6. 53. E 3.

— tepid. 15. 38. Malacia.

} media Therm. Altit. $41\frac{5}{20}$

Multæ tusses & affectiones *rheumaticæ* toto hoc mense, ac fere sine febre. Morbi colici, *Diarrhæa* plerumque comitante, quamplurimos invadunt; at longe vehementius cum sine *Diarrhæa*. Asthma, & notha pleuritis, passim.

N O V E M B R I.

Initio mensis horrida tempestas; primo die fulgur cum tonitru vehemens, gravissima ruente pluvia, Libs porro sævissima perfurebat; ab octavo autem magis lata rerum facies, *Mercurio* resurgente, ac Favonio flante: decimo sexto tamen Libs recurrit nimbosus & pluvius admodum. Aer interim maxime humidus. A vicesimo sexto Septentrio perpetuus, qui *Barometrum* reddit elatum valde, aeremque siccum, accedente gelu.

Pluvia $\frac{111}{1}$. — $\frac{11}{3}$. — $\frac{11}{5}$. 6. $\frac{11}{8}$. 10. 11. 15. $\frac{111}{17}$. $\frac{1}{18}$.

$\frac{11}{19}$. 20. $\frac{11}{21}$. $\frac{1}{22}$. 23. 27. — 4. 480.

Dig. Dec.

Procella 1. S VV 4x. — 2. S VV 4x. — 3. S VV
b S 4x. — 17. S VV 4. Nix multa 25. p. m.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 4. N 1. } media 29. $7\frac{3}{29}$
— minim. 3. 28. 9. S VV b S 4x.

Dies frigid. 30. 65. N. 1. } media Therm. Altitud. $48\frac{28}{29}$
— tepid. 22. 41. VV 1.

Morbi colici plures cum affectibus *rheumaticis*
Gravedines & *Catarrhi* frequentes: *Synochus* putrida
passim.

D E C E M B R I.

Permagna fuit *Barometri* Altitudo mense Decembri,
Septentrione, borea, aut euro, afflantibus assidue.

Incipiente mense rigidum gelu, tunc quoque, ac sæ-
pe post, serenitas: a vigesimo primo ad finem usque aer
valde humidus, pluvia subinde cadente.

Pluvia 8. 10. — 12. $\frac{1}{16}$. 23. $\frac{11}{25}$. $\frac{11}{26}$. — 28. 31.
Dig. Dec.

— 1. 190.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 5. N b E 2. } media 30. $0\frac{21}{18}$
— minim. 23. 29. 5. S S E 2.

Dies frigid. 2. 68. N N E 1. } media Therm. Altitud. $58\frac{24}{28}$
— tepid. 27. 50. Malacia.

Colica fuit frequens hactenus, *Rheumatismi* porro
cum inflammatione multo majore, quam antea: Tussis
sicca, laboriosa cum tumore faucium: Peripneumonia
passim, sub finem vero mensis præcipue. Febres lentæ,
nervosæ per viciniam, at in oppido rarius.

Tota pluviae quantitas, quæ hoc Anno decidit, fuit
Dig. Dec.
25. 698.

Notationes aliquæ.

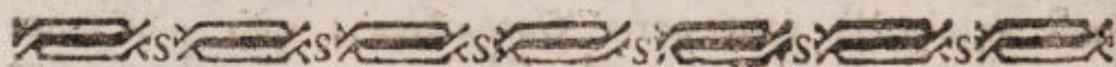
(A) Nihil fane in artem medicam pestiferum magis unquam irrepfit, quam generalia quædam nomina morbis imponere, iisque aptare velle generalem quamdam medicinam. Ita videlicet omnis dolor ventris morbus colicus nuncupatur protinus; indito sic nomine, quid ultra empirici, balatrones, id genus omne, quam arcanum quoddam porrigere, aut *Pharmacopœie* cujusdam Indicem evolvendo, quærere quid ibi ad colicem? Quid inde? Elixir Salutis, Tinctur. sacra, Pil. Coch. min. vel e Duob. aut tale quid, exhibetur illico; seu inflammata sint intestina, seu constricta *Spasmo*; unde sæpe toxica potius, quam remedia, fiunt. — Prudentis autem est Medici primo æstimare morbi causam, eumque deinde solvere tentare. — Adeo nimirum ubi sævit abdominis dolor vehemens, fixus, pulsans, & acris calor adest, pulsusque velox & tensus, non protinus exhibenda sunt acria *Cathartica*; quo plus enim proceditur, *drastica* urgendo *Pharmaca*, eo vehementius furit morbus, donec supervenit tandem *Ileos* crudelis, *Sphacelusque* demum lethalis. Sed ante omnia, sanguis mittendus est, nec parce nimis: post enim alvus vel leni respondebit *Cathartico*, obserata secus validissimo. Ubi vero pituita tenax & acida dominatur, & colicos producit dolores, res longe aliter se habet.

(B) In morbis utique pulmonariis, ubi excreatio facilis & expedita est satis, adeo non juvat sanguis missio, ut eam sæpe supprimat omnino: nullo ideo modo indicatur ex usu fore, nisi evidens adsit *Plethora*, aut vehemens aliquis dolor, aut *Dispnoea* gravis, aut sinceri sanguinis sputum, urgeat. Audi conum Senem; Πύελον
 καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν Ἀλγύμασι τοῖσι περὶ τὸν Πλευμόνα
 ἐ τὰς Πλευράς, ταχέως τε ἀναπτύσσεται καὶ εὐπετέως ὁ
 Hippocrat. Prognostic. vide & ibidem paulo infra: por-

ro Coac. Prænotion. 13. Sect. de pleuritide & peripneumonia, ex editione Dureti: perpende etiam, quæ Ballonius in Epidemic. de hac Re optime conscripfit; si is non est, quæ ex eo & Dureto diligenter congeffit Baglivius. Appendic. ad pleuritidem. Tyroni certe medico consulo, ut non audeat tractare pectoris morbos, antequam ista probe perlegerit.

(C) Plures utique vapores excitat procella quam vel Sol ardentissimus, potissimum si a mari venit: hinc post procellas graviores Atmosphæra plerumque redditur nebulosa valde, & graves corrunt pluviae; condensatis scilicet modo vaporibus, quos vehementia tempestatis disperferat undique.

Minutissime quidem aquarum particulæ, sub forma vaporis, per aerem diffusæ se mutuo fugere videntur, at frigore condensatæ, vel adversis concurrentibus ventis congestæ, aut montibus impactæ obstantibus in mutuos amplexus ruunt & decidunt illico.

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXX.

J A N U A R I O.

CUM novo Anno frigidissima Tempestas invasit; omnia constricta gelu, nive omnia plena! Asperam autem lenivit brumam continua fere & pulchra serenitas. Venti aquilonares dominati sunt per totum
Ja.

Januarium, perdurante ad finem usque rigidissimo gelu; aer interea fuit valde purus & siccus. Exeunte mense (A) *Barometer* decidit plurimum, quod demirabat utique; quoniam ex iisdem plagis flare perstabat ventus: hoc vero accidebat forsitan ob copias nivis aliis in locis delapsæ.

I I II

Nix 2. 3. 4. 5. 24. 26. Grando nivosa 30. 31. Im-
Dig. Dec.

bres 11. 12. — 0. 622.

Forte vix dimidium nivis collectum fuit; Nix nempe in excipulo congelata, ibique restans, locum haud dedit succedenti, adeo ut plurima esse disflata.

8 Altitudo maxim. 12. 30. 3. N E 2. } media 29. 9. $\frac{2}{11}$
— — — — — minim. 28. 29. 1. N 1.

Dies frigid. 31. 76. N 2. } media Therm. Altit. 66. $\frac{9}{12}$
— tepid. 21. 58. malacia.

Sævit morbus colicus usque cum acerbo sæpe dolore *Rheumatico*. Tussis sicca, laboriosa, & accessiones graves *Asthmaticæ*, frequentes, cum tumore faucium *anginoso* sæpissime: his maxime profuit *Hydromel* tepidum, serum lactis *Canariense* dilutius cum Elix. *Asthmat.* aut *Pil. Mathæi*; interposito nonnumquam *Oximelite Scillino* & applicatis humeris cervicibusque *Vesicatoriis*. Cruciatum plurimos plurimum *Arthritis*. *Variolæ* passim in cornubia.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii resurrexit *Mercurius*, ac frigus remisit; octavo & nono, ab austro procella *Barometrum* depressit plurimum: a decimo octavo ad finem usque venti Septentrionales nubes abegerunt, nulla omnino decedente pluvia; surgente iterum *Baroscopio*.

Pluvia

Pluvia 3. 4. 10. 11. 13. 14. 15. 16. 18.
 11 11 11 11 1
 — — — — —
 Dig. Dec.

Nix 20. Grando gravis 1. — 1. 706.

Lumen boreale parvum 19. H. 10. p. m. N
 b E 1.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 3. ENE 1. } media 29. 6. $\frac{11}{17}$
 ——— minima 9. 28. 9. SSE 4.

Dies frigid. 1. 73. N N VV 1. } media Therm. Altit. 57 $\frac{17}{17}$
 — tepid. 10. 53. VV 1.

Tussis *Asthmatica* frequens adhuc. Pleuritides & Peripneumoniarum haud paucæ. Morbus *anginosus* (*the Strangles* dictus) inter Equos sævit plurimum.

M A R T I O.

Statio *Baroscopii* toto Martio fuit valde sublimis, ventus ferme assidue borealis, malacia tamen sæpissime intercurrente: aer purus & maxime siccus, exeunte mense præsertim: Pluvia parca admodum, at pulchra plerumque serenitas.

Dig. Dec.

Pluvia 4. 12. 18. 27. — 0. 140.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 4. Malacia. } media 30. 0 $\frac{21}{31}$
 ——— minim. 12. 29. 7. Malacia.

Dies frigid. 1. 62. N b VV 1. } media Therm. Altit. 50 $\frac{6}{11}$
 — tepid. 14. 45. N N VV 2.

Tussis adhuc & angina valde frequens inter Equos. Graves arthritidis Paroxysmi, sævi quoque *Rheumatismi*.

(B) Pleuritides, Peripneumoniarum, Pleuro-peripneumoniarum; Tussis, sicca, asthmatica, laboriosissima, sunt valde *epidemicæ*; perparce admodum expuunt Ægroti, anhelant maxime; multi moriuntur.

A P R I L I.

Boreas isque sæpe velox valde a proximo ad duodecimum diem Aprilis perflavit; Tempestas interea fuit ad-

admodum serena &, pro Anni tempore, frigida maxime & sicca; a decimo tertio ad vicesimum Libs, aut Favonus pluvia cadente & Mercurio: recurrebat dein ad Orientem ventus, vicesimo secundo & tertio valde procellosus, magis post vergebat ad Austrum, humescente Atmosphaera.

Pluvia 13. ^{III}15. ^I16. ^I18. 19. 23. 24. 26. 28.
Dig. Dec.

— 1. 254.

— Gelu 7. 10. 11. Tonitru 18. Per magna AB. 26. 10.
p. m. N VV. 1.

8 Altitud. maxima 7.29.9. ENE 3. { media 29.5.
— minima 6.28.8. SSVV 3. }

Dies frigid. 10. 62. NE b N. 2. rigidum gelu. media Ther m.
— tepid. 28. 43. ESE 2. ————— } Altit. 48 ²¹/₂₈

Jam morbus inter equos evanescit. Variolæ passim: Pleuritides & Peripneumoniæ frequentissime sæviunt, ob humorum tenacitatem & difficilem excreationem morbus evadit valde periculosus: ubi vero expuitur facile, brevi sedatur; præcipue si sputa mista sunt rufo quodam Sanguine: Spumantia sane & aquosa minime laudo.

M A J O.

Hoc mense subsolanus, aut vulturinus, flabant majore ex parte, Libs aliquando, Æurus sæpius; ad finem vero fremebat aquilo: a decimo nono ad tricesimum primum aer erat maxime siccus.

Pluvia 4. 5. 6. 8. 10. 16. 17. 22. ^I24. — 0. 634
Fulgur & Tonitru 22. 24. Malacia.

8 Altitudo maxim. 30. 30. 1. N N E 3. } media 29.7
 — minim. 6. 29. 3. S E 1.

Dies frigid. 1. 48. S E 1. } media 36 $\frac{8}{11}$
 — tepid. 23. 28 N V V 1.

Morbi pectoris adhuc. *Variolæ sporadicæ*; passim *Erysipelas*; *Ischias* solito frequentior: Tempestas autem ut plurimum salubris est.

J U N I O.

Procedente Junio aer fuit valda ficcus, ventus subsolanus, aut arctous, Malacia non raro intercurrente; sensim autem delapsus est *Mercurius*. Aerque factus est sensim humidior. A vicesimo Libs plerumque regnavit, *Atmosphæra* temperiem, ut solet, reddens humidam valde nebulosam, atque etiam frigidior.

Pluvia 10. 16. — 19. 20. 23. 24. 25. 26.

Dig. Dec.

28. — 2. 148.

8 Altitud. maxima 1. 30. 0. E 2. } media 29. 4 $\frac{25}{26}$
 — minim. 20 29. 1. V V S V V 1.

Dies frigid. 7. 38. N 1. } media Therm. Altit. 32 $\frac{5}{26}$
 — tepid. 20. 29.

Variolæ epidemica exque sæpe mali moris sub *Crisim* aut humore crudo plenæ, aut nigram exhibentes faciem. *Erysipelas* frequens; cæteroquin mensis fuit saluber satis.

J U L I O.

Haud notabilis fuit *Barometri* ascensus, aut descensus, hoc mense: ventus inconstans, Malacia porro interveniebat sæpissime, multo decedente rore: aer ut plurimum ficcus fuit & non raro valde calidus, præsertim exeunte mense.

Pluvia — 7. 8. 15. 16. 20. — 23. 25. 31. — 1. 300.
 Fulgur & Tonitru 31. p. m. 3 S E 1.

Al-

8 Altitud. maxim. 10. 29. 8. Malacia. } media 29.5¹⁷₂₆
 ——— minim. 31. 29. 0. S S E 1.

Dies frigid. 19. 37. E N E 1.
 — calid. 30. 21. Malacia. } media Therm. Altit. 27.

Crebrae adhuc *Variolæ*. Febres intermittentes, tertianæ potissimum, sub finem mensis, ac ruri maxime.

AUGUSTO.

Ventus ab exortu perflavit toto Augusto fere, initio ad Septentrionem declinans, *Barometro* tamen haud multum surgente: sub finem vulturnus plurimos attulit vapores & pluviam.

Pluvia 1. — 3. 9. 10. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28.
 31. — 1. 988.

Levis AB. 16. N b E 1. fulgur & tonitru 9. — 21.
 E S E 2.

8 Altitudo maxima 12. 29. 9. N E 1. } media 29. 4¹²₃₀
 ——— minima 26. 29. 0. N E 1.

Dies frigid. 12. 38.
 — calid. 8. 22. N 1. } med. Therm. Altit. 29

Sævæ *Variolæ*, & febres *miliæres*, rubræ, *epidemicæ*;
 Tussis *convulsivæ* inter pueros.

SEPTEMBRI.

Ineunte Septembri Libs, aut Favonius; ab undecimo eurus fere perpetuus; Malacia frequens autem medio mense cum oratione maxima: ad initium & ad finem Aer erat valde humidus.

Pluvia 1. 2. 4. 6. 8. 18. 23. 24. 26. 27. 28. — 30.
 Dig. Dec.

— 1. 300.

Levis AB. 13. Malacia, permagna autem 27. H. 10.
 Malacia.

D

Al.

8 Altitud. maxim. 11.30.0. E 1. } media 29. 5. $\frac{12}{25}$
 ——— minim. 27.29.2. S S E 2.

Dies frigid. 9.42. VV N VV 1. } media Therm. Altitud. 52. $\frac{21}{25}$
 — tepid. 1.30. S VV 1.

Variolæ passim. *Febris miliaris* cum pravis admodum symptomatibus haud infrequens. *Choleræ* plurimæ.

O C T O B R I.

Principio efflavit Zephyrus, Malacia sæpe interposita; ortus est vulturus undecimo, qui duravit fere ad diem vigesimum septimum, flante tamen Borea a vicesimo ad vicesimum secundum: ad finem Libs infremuit, labente plurimum *Baroscopio*.

Pluvia 6. 9. 13. 14. 15. 16. 24. 25. 27. 28. — 30.
 Dig. Dec.

31. — 2. 366.

Fulgur & tonitru 14. Vesperi, Malacia.

Cholera adhuc, febre sæpe comitante, & non raro eruptione *miliari* salutifera: colicus insuper morbus jam grassatur.

N O V E M B R I.

Per initia Novembris *Barometri* statio fuit humilis, etsi eurus Zephyro successit, qui spiravit a quinto ad duodecimum; a decimo tertio ad vicesimum tertium corus, aut Favonius, surgente *Mercurio*; inde boreas finem adusque perflans, nubes dispulit, aerem siccavit plurimum, rigidumque gelu induxit.

Pluvia 1. — 4. 5. 7. 8. 9. 10. 14. 18. 20. 22.
 Dig. Dec.

Nix. 28. — 2. 356.

8 Altitud. maxim. 26.30.2. NE 3. } media 29. 6. $\frac{2}{19}$
 ——— minim. 8.28.7. S E 3.

Dies frigid. 30.66. N N E 1. } media Therm. Altit. 50. $\frac{10}{19}$
 — tepid. 3.40. VV 1.

Mensis

Measus minime morbosus, nihil nisi morbus colicus, isque fere a *Pomaceo* novello.

D E C E M B R I.

Alta fuit *Barometri* Statio toto fere mense, flante plerumque cauro, aut Aquilone: Libs vero interdum nubes atque pluviam invexit. Gelu, idque rigidum a decimo nono ad vicesimum sextum, borea furente; aer interea pro Anni tempore fuit siccissimus.

II

Pluvia 2. 5. — 8. 10. 13. 15. — 17. 25. 28. — 30.

Dig. Dec.

Grando 7. Nix 26. — 1. 452.

Levis AB. 19. N. 1. Procella 13. fera Nocte .
N w.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. N N VV 1. } media 29. 8 $\frac{2}{28}$
——— minim. 6. 29. 4. VV b S 2.

Dies frigid. 25. 67. N E 1. } media Therm. Altit. 56. $\frac{12}{28}$
— tepid. 12. 49. VV. N VV 1.

Morbus colicus adhuc *epidemicus*; Gravedines frequentes.

Dig. Dec.

Tota pluviae quantitas hoc Anno fuit 17. 266. at magna pars Nivis, mense Januario, amissa fuit.

Notationes.

(A) Haud exiguum saepe, ac subitum, *Mercurii* descensum notavi, cum instantis *Atmosphaerae* facies nulla hujus indicia prodiderit; sed inquirendo diligentius, aut vehementes imbres corruisse, aut fulmina, inter finitimos reperi: unde circumfusus aer ad æquilibrium restituendum illuc ruebat confestim.

(B) Oportum duxisse videntur hi morbi *inflammatorii* a diuturna frigidityte aeris ac siccitate, quæ fibras tenfas nimium & sanguinem plus justo densum effecerant. Notavit olim Hippocrates, quod aquilonia tempestas tusses moveat, ac dolores lateris & pectoris excitet, Aphorism. v. Sect. 3. Ego vero observavi sæpissime, quod quo sicciora fuere tempora, eo parcius excretio, ac pectoris purgatio difficilior evenit; quod tamen in morbis pulmonis permagni haud dubio momenti est. vix utique scilicet solvitur peripneumonia sine larga sputorum ejectione. Nec id magis promovet aliquid quam larga & frequens potatio tepidi alicujus liquoris *antiphlogistici*, nitrosi, leniterque detergentis; præcipue post debitam sanguinis missionem: quod si minus ex voto procedat, gummam ammoniacum, Scilliticam, Oleosa, detergentia, *Mercurialia* idonea, & nonnumquam etiam *Volatilia* adji-cienda sunt. At bibere affatim tepide, imo calide, perpetuum esse debet, durante præsertim magna *Atmosphære* siccitate: quod & vapore pulmones fovet & relaxat, & sanguinem satis fluidum conservat. "Fervida hæc liquorum potio (ait Baglivi) est mihi in secretis pro dissolvendis pertinacibus visciditatibus in pleuritide epide-mica & maligna, nec non in aliis pectoris morbis, a tali causa pendentibus."

At si nimia fuerit in pulmones destillatio, eaque cruda & acris, eam lenire oportet *Opiato* idoneo, quale est syrupus e meconio, laudanum, elixir asthmaticum, pilulula Mathæi, &c. Cursumque humoris avertere debemus *Epispasticis* admotis; idque præcipue suris internis, modo magna adsit *Dyspnœa* & *Anacatharsis* difficilis: sunt enim salutifera maxime. Vel ipse medicinæ parens abscessus ad Tibias ortos in morbis, etiam vehementibus pulmonis utiles pronunciavit: *αι δε Αποσπεις αι εις τα Σχελη*, &c. Hippocrat. Lib. Prænotion. Quantus sane consensus est has inter partes ab hoc uno elucet satis; quod, qui ex asthmate veteri tumore pedum hydropico laborant, asth-

asthmate liberentur: sponte autem evanescente tumore, vel arte repulso, protinus adhelant.

Sed ut in peripneumoniciis movere sputa opportunum est maxime, id in simplice pleuritide moliri ineptum est prorsus. Nihil enim hic æque juvat ac larga, frequens, & matura sanguinis missio, interposita quoque multa, diluente, emolliente potione: hæc enim sanguinem diluit & fovet, dum fibras nimis rigidas relaxat, tandemque coacta resolvit; præcipue Nitro & Camphora recte assumptis; quibus & subinde rectissime adjungitur Papaveris lactryma, ad compescendam nempe doloris vehementiam: huic enim inest etiam relaxandi vis maxima; adeoque in omnibus morbis, ex nimia *strictura* (ut methodici loquuntur) ante omnia juvat. Hinc est quod rapidum nimis sanguinis cursum reprimat, & morbidæ materię *Pepsin* promovet maxime: hinc vides plerumque post Opii usum sedimentum in urinis copiosum.

Vera sane Pleuritis haud magis *Bechica*, *Ecclegmata*, atque id genus alia, poscit quam Inflammatio Cruris, aut ipsa Podagra: longe profecto magis proficimus Fomentis idoneis; hæc enim sæpissime levant Dolorem, Morbumque evocant. — Imo in pertinace ac sævo Dolore Cucurbitulæ, atque etiam ipsæ scarificatæ, juvant maxime, aliis vix aliquid proficientibus. Sic Celsus, Capit. de Laterum Dolore. Confugiendum ad Cucurbitulas est antea summa incisa Cute. Sic Aretæus Cappadox, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν Πλευριτικῶν ἢ ἀπὸ Σοκίης Ὁφθαλμοῦ Cap. de Curatione Pleuritid. Quidni & *Epispastica* quandoque in graviore Casu admoveantur? Veteres sane frequenter Sinapi super Pectus imponebant. — Vivit adhuc & viget bonus quidem ad sacra minister, qui, multis abhinc Annis, Pleuritide sævissima correptus erat. Hunc nihil prælarga, eaque quater repetita, Sanguinis Detractio juvabat, Anodyna & Fomenta parum, brevi recurrente vehementer Dolore: tandem levi Scarificatione facta, leniterque Cucurbitulis extracto Cruore, *Vesicatorium*

superimponi jussi. Quid fit? intra perpaucas Horas evanuit omnino Dolor, neque postea recurrit. Fateor equidem quod Ulcuscula paulo difficilius sanarentur; sed quid istud, ibi Mors aliter brevi fuerit pro Remedio?

Quandoquidem ergo tanta sit differentia Pleuritidem inter & Peripneumoniam, non erit alienum forsitan *diagnostica* utriusque Signa describere.

Proprium est Pleuritidis incipere a Rigore, quem mox Calor adens excipit; hisque confestim accedit Lateris Dolor vehemens, pungens, nunc ad Spinam, ad Claviculas sæpe, nonnunquam, ad anteriora Pectoris, tendens: dum vero hæc vigent, insignis adest Pulsus Durities, Chordæ admodum tensæ vibrantis adinstar. Hæc quidem Pleuritidis Signa *pathognomini* æst. Iam prorsus agnosco; Tussis utique, Pace dixerim Galeni, haud raro abest omnino.

Peripneumonia, ut ex Hippocrate Celsus, plus Periculi quàm (a) Doloris habet. Pulmonum Gravitas ac *Dispnoea*, Pectoris Oppressio, & Spiritus ex Ore fervens; purulentorumque Rejctio, Febre comitante ac Tussi, propria & minima fallacia sunt Peripneumonix Indicia.

Fateor equidem quod hi Morbi, longe frequentius quam vulgo putatur, aut invadunt una, aut invalescenti Pleuritidi Peripneumonia quoque accedit: ideo Riolanus horum conjunctionem rectissime nominavit *Pleuropneumoniam*.

— Perpende modo utriusque Morbi Sedem, ita Rationem ex facili videbis cur hoc evenit sæpissime. Exeunt namque ex *Aorta* ad Angulos pene rectos Arteriæ *inocostales*, ex quibus pleuriticae; exeunt ex eadem ad eundem fere Modum Arteriæ *Bronchiales*, Pulmonis Substantiam irrigantes. Jam ergo cum multo abundat Glutinosus Sanguis, & Vasa, solito magis elastica, Humores validissime propellunt, Pars magis viscida Sanguinis, utpote levior ad Aortæ Latera urgetur, dum fluit mobilior puriorque

(a) *Ἀπὸνία ἢ μᾶλλον φλέγμονη Πνεύματος, ἀπὸνος δὲ ἢ φύσις ἀνία*, Aret. Cappad. Capit. de Peripneum.

que per axim canalis; proinde & in Vascula Pleuræ & pulmonis, modo descripto ab arteria magna producta, impellitur: unde sanguis maxime crassus, parumque idoneus harum Arteriarum Ramusculos permeare, Obstructiones ibidem ac Inflammationes creat. Quis adeo non videt, ita non mirandam esse Peripneumoniam cum Pleuride conjunctam, ut mirum magis videatur, cur uterque Morbus, eadem urgente Causa, non semper concurrat simul; eoque magis cum Lobi Pulmonum Pleuræ coalescant, quod non raro, cætera sanis, accidit?

In ipso quidem Initio omnis Peripneumonix Sanguis rectissime mittitur ex magno Vase, per magnum Vulnus, ut Quantitas & Vis ejus minuantur, & Locus adsit Diluentibus; ac ne, dum urget usque Inflammatio in extremis *Bronchialibus* Arteriis, ipsi etiam Ramusculi Arteriarum pulmonialium inde compressi, obstructi quoque brevi fierent, unde levissima oriretur Peripneumonia, jugulans ocysissime; potissimum si multæ *Arteriolæ pulmonales* affectæ sint: quo in Casu vix aliquid proficiat nisi largissima Sanguinis Detractio, imo fere ad Deliquium usque. — Pro ratione autem majoris aut minoris, respirandi Difficultatis, major, minorve, Cruoris Quantitas emitte debet. Pulsus enim haudquaquam in hoc morbo hujus satis fidus est Index; quandoquidem sæpe ob impeditum Sanguinis Cursum nare turbatus: imo qui vix sentiens erat ante venæ Sectionem, sæpe post valide pulsat. — Haud tamen tuto mittitur post Diem quartum; utique si Sputa subflava, rubescentia, copiosa, libere rejiciuntur. Vide Notationem (B) Anno MDCCXXX.

Hæc pauca cursim de Pectoris Inflammationibus protuli; qui vult plura, eaque perfecta omnino, perlegat diligenter consummatissimos Boerhaavii Aphorismos Capit. de Peripneumonia, &c. — At proh Dolor, dum hæc scribo, ad Deos abit Vir immortalis, quem *Sæcula nulla tacebunt!*

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXXII.

J A N U A R I O.

MENSIS Januarii Principio afflavit Aquilo, & Sudum fecit, & Gelu rigidum, *Atmospheram* quoque maxime siccam. Totum hoc pulchrum Ventus a Meridie brevi subvertit; imo xv. & xvi. gravissima ruebat Pluvia, inde Malacia perpetua fere ad Diem vicesimum secundum: post varia admodum, at plerumque pluvia Tempestas, cadente *Mercurio*.

			^{III}	^{III}				^I	^I	^{II}	
Pluvia	8.	11.	15.	16.	17.	19.	22.	23.	24.	25.	26.
	^I	^I	^I								
	27.	28.	29.	3.	564.						

8 Altitud. maxima 21.30.0 Malacia. } media 29. 6.
 ——— minim. 27 28.9. S VV 3.

Dies frigid. 9.70. N 1. } media Therm. Altit. 58 ⁵/₂₀
 — tepid. 26.50. S VV 2.

Morbus colicus Passim: Tusses, Raucedines, Gravedines & Tumores Faucium valde frequentes.

F E B R U A R I O.

Toto hoc Mense Ventus occidentalis prævaluit, aliquando ad Septentrionem, sæpius ad Austrum flectens, continua quasi cadente Pluvia, haud tamen gravi: nullum Gelu.

Pluvia

Pluvia $\frac{I}{1}$ 2. $\frac{I}{4}$ 4. — $\frac{I}{7}$ 7. — $\frac{II}{10}$ 10. $\frac{I}{11}$ 11. $\frac{I}{12}$ 12. 14. 16. 19. 21.
 $\frac{III}{23}$ 23. 25. 26. $\frac{II}{28}$ 28. — 2- 924.
 Dig. Dec.

Levis AB. 7. w 1. Procella . 6. multo mane. S S
 w 4. — 10. Nocte. S w b w.

8 Altitudo maxim. 13.30. 1. VV N VV 3. } media 29. $7\frac{2}{29}$
 — minim. 7.29. 1. VV 1.

Dies frigid. 8. 56. VV N VV 1. } media Therm. Altit. 49.
 — tepid. 23. 28. S S VV 2.

Iidem, qui in precedente Mense, Morbi, at severiores:
 (A) Tusses convulsivæ frequentes inter Pueros.

M A R T I O.

Incerta fuit durante Martio Tempestas; nunc nimbo-
 sa, sæpe tranquilla, Vento variante sæpissime, plerumque
 vero e Septentrione. Initio & paulo ante Finem *Bareme-*
zri Statio erat satis alta, Aerque siccus & purus; medio
 autem Mense, eoque desinente, concidebat *Mercurius* &
 Pluvia multa.

Pluvia $\frac{I}{1}$ 1. 2. 5. 6. 7. 9. $\frac{III}{12}$ 12. 13. $\frac{II}{14}$ 14. $\frac{II}{18}$ 18. 27. $\frac{III}{28}$ 28.
 $\frac{II}{31}$ 31. Nix. 10. 11. — 3. 174.
 Dig. Dec.

Fulgur & tonitru 28. p. m. procella 2. Nocte w N w
 — gravis 29. mane, S. E 4°.

8 Altitudo maxim. 4.30. 2. Malacia. } media 29. $9\frac{1}{30}$
 — minim. 30.28. 8. E S E 3°.

Dies frigid. 21. 64. N b VV rigid. Gelu. } media Therm. 26
 — tepid. 20. 43. Malacia. } Altitud. 49.30

Tusses & Gravedines adhuc: Pleuritides, *Rheumatismi*,
Peripneumonix, præcipue vero nothæ, sæviunt passim:
Variolæ Sporadicæ.

A P R I L I.

Baremeter haud fuit elatus per totum Aprilem, quamvis
 Aquilo spiravit nonnunquam, ac Malacia interfuit sæpe:
 Me-

Medio & Fine Mensis Aer liquidus erat & valde fucus : a decimo octavo ad vigesimum quartum humidus, perflante Austro.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{11}{7}$ $\frac{11}{10}$ $\frac{11}{15}$ $\frac{11}{18}$ $\frac{11}{19}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{11}{21}$ $\frac{11}{22}$ $\frac{11}{23}$ $\frac{11}{25}$
Dig. Dec.

27. — 2. 196.

8 Altitud. maxim. 28. 29. 7. N 1. } media 29. $4\frac{16}{19}$
—— minim. 25. 29. 2. S b VV 3.

Dies frig. 16. 53. Malacia. } media Therm. Altit. 44
—— tepid. 27. 38. E S E 1.

Iidem usque regnant Morbi: *Variolæ* in *Vicinia* *epi-*
demice.

M A Y O.

Subfrigida fuit *Atmosfera* hoc Mense, a decimo sexto ad vigesimum secundum sicca valde & iuda : Ventus tamen ex Plagis australibus *Baroscopium* depresso.

Pluvia $\frac{11}{1}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{12}$ $\frac{11}{22}$ $\frac{11}{23}$ $\frac{1}{25}$ $\frac{11}{26}$ — 28. 30.
Dig. Dec.

— 2. 424.

8 Altitudo maxima 21. 29. 7. N VV 1. } media 29. $4\frac{20}{31}$
—— minima 27. 28. 8. S S VV 3.

Dies frigid. 21. 50. N VV 1. } med. Therm.
—— tepid. 16. 36. Malacia. } Altitud. $4\frac{0\frac{1}{2}6}{31}$

Cholera Morbus passim; *Diarrhææ* frequentes.

Ferox *Tussis* plures cruciat Infantes ac Pueros, eosque sæpe in *Spasmos* adigit.

J U N I O.

Ab Initio Junii ad Diem usque decimum octavum vix ulla Pluvia, Aer interim fuit maxime fucus & purus admodum, at sæpe frigidulus. A Die quinto ad duodecimum Eurus, aut Malacia: a decimo nono ad vigesimum secundum

dum gravis Pluvia, Zephyro flante; Septentrio autem post *Barometrum* erexit. Permagna Roratio hoc Mense, sub Finem præsertim.

Pluvia 17. ^I19. ^{III}20. — ^{II}22. 24. — ^I1. 270. Dig. Dec.

8 Altitud. maxim. 26. 30. 0. NN VV 1. } media 29. 6. ⁵/₂₉
 ——— minim. 10. 29. 2. Malacia.

Dies frigid. 2. 40. NVV 1. } media Therm. Altitud. 31. ¹²/₂₉
 — calid. 28. 26. N 1.

Febres *miliare*s composite & *Rubeola* passim.

J U L I O.

Ad Principium & sub Julii Finem Aer fuit valde fecus; Ventus enim è Septentrione spiravit, sed lenis admodum: ab octavo autem ad decimum quartum Pluvia multa, flante Noto. Frequens currente mense Malacia & Ros plurimus.

Pluvia 8. ^{III}9. — ^{II}11. — ^{III}13. — ^I14. 22. ^I27. 28.

Dig. Dec.

— 2. 288.

8 Altitud. maxim. 1. 29. 8. Malacia. } media 29. 5. ¹³/₃₁
 ——— minim. 12. 29. 0. SSE 2.

Dies frig. 14. 38. SSVV 1. } media Therm. Altit. 41. ¹⁰/₃₁
 — calid. 31. 24. NN VV 1.

Tempestas maxime salubris.

A U G U S T O.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus ab Oriente *Atmosphaeram* siccavit plurimum; inter nonum & vicesimum sextum varius fuit, nunc scilicet ad Austrum, nunc ad Septentrionem. Parum admodum Pluviae hoc Mense cecidit, at immensa Vis Roris.

Pluvia 9. — 12. 10. ^I23. — ^I0. 361. Dig. Dec.

Al-

8 Altitud. maxim. 30.29.9. Eb N 2. } media 29. 5¹²
 ————minim. 12.29.2. S 2.

Dies frig. 31. 38. Eb N 1. } media Therm. Altit. 28. ¹²/₃₀
 — calid. 19. 23. S 2.

Diarrhoeae frequentes: *Febres* intermittentes passim.

Morbilli jam ingruunt, *Fine* nimirum *Mensis*. *Tusses* plures jam vexant *Equos*.

S E P T E M B R I.

Diem adusque decimum *Septembris Mercurii* *Statio* fuerat sublimis, *Boreas* interim ocys afflans *Atmosphera* reddiderat maxime puram: a decimo autem ad viceimum quintum *Libs*, aut *Caurus*, multa cum *Pluvia*: inde *Eurus*.

Pluvia ^{III} 11. ^{III} 12. — ^I 15. ^{III} 17. 18. 19. 21. 23. ^{III} 27.

Dig. Dec.

— 3. 050.

— *Procella* 26. *Nocte*. E S E. *Tonitru* *Nocte* 12. S W 1.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 1. NE 2. } media 29. 6
 ————minim. 13. 29. 0. VV N VV 2.

Dies frig. 30. 45. E 3. } media Therm. Altitud. 35
 — repid. 10. 22. S VV 2.

Morbilli epidemici: — *Angina tussiens* undique inter *Equos* (dicta *the Strangles*) quæ plurimos suffocant prorsus.

O C T O B R I.

Gravissima sæpe & perpetua fere *Pluvia* decidit mense *Octobri*, nimbis ab *Austro* una furentibus, plurimum etiam subsedit *Baroscopium*: id vero sub finem erexit *Ventus aquilonius*, *Aeremque* siccavit.

Pluvia ^{II} 2. — ^{II} 5. ^{III} 7. — ^{II} 9. ^{III} 11. ^I 12. ^{II} 14. ^{II} 16. ^{III} 17.
^{III} 19. ^{III} 20. ^I 21. — ^{III} 23. ^I 24. — ^I 26. ^{II} 28. — 6. 342.
 Dig. Dec.

Pro.

Procella 14. p. m. Fulgur & Tonitru 22. mane.
S b E 2.

8 Altitud. maxim 30.29 8. NNE 1. } media 29. $2\frac{6}{29}$
— minim. 14.28.7. S VV 4.

Dies frigid. 31. 52. Eb N 1. } media Therm. Altitud. $38\frac{5}{29}$
— tepid. 1. 34. E 1.

Tusses, Coryzæ & Morbilli maxime epidemici. Jam morbus Equorum sævit maxime.

N O V E M B R I.

Aer fuit valde ficcus & tenuis, Ventusque ab Oriente, aut Septentrione, toto Novembri, isque à sexto Die ad decimum furibundus: a vicesimo ad Finem usque omni mane permagna Pruina & Gelu, dum plenis Aquilo spirabat.

Pluvia 1. 2. 10. — 12. 16. — 18. 19. 20.

Dig. Dec.

— o. 584.

Turbo aquilonalis 6. H. 9. nocturna.

8 Altitud. maxim. 25.30.4. NE b N 1. } media 29. 9
— — — minim. 12.29.4. ESE 1.

Dies frigid. 29. 63. NE 1. } media Therm. Altit. 55.0
— tepid. 1. 48. Eb S 1.

Morbilli adhuc, & Morbus epidemicus inter Equos.

D E C E M B R I.

Perstitit usque ad decimum Ventus aquilonius, hinc Subsolanus: a decimo sexto ad Finem usque Libs, aut Auster, permulta ruente Pluvia, ac subsidente plurimum Mercurio. Atmosphaera Initio valde sicca erat & frigida rigido cum Gelu; a decimo sexto autem tepida, nebulosa & humida.

Plu-

	$\frac{II}{13}$	$\frac{I}{16}$	$\frac{III}{19}$	$\frac{III}{20}$		$\frac{I}{23}$	$\frac{III}{25}$
Pluvia	4.	—	18.	—	22.	23.	25.
	$\frac{II}{26}$	$\frac{I}{27}$	$\frac{II}{29}$	$\frac{II}{30}$	$\frac{II}{31}$	$\frac{II}{4}$	$\frac{II}{918}$

♂ Altitud. maxim. 2.30.2. NE 1. } media 29. 5. $\frac{10}{28}$
 ——— minim. 31.28.8. SVV 2.
 Dies frigid. 8.66. NE 2. } media Therm. Altitud. 51. $\frac{13}{28}$
 — tepida 25.44. S 1.

Tusses, Gravedines, Anginæ, valde frequentes. Lues equina adhuc grassatur, sed imminuta valde est.

Tota Quantitas Pluvix, Anno MDCCXXXII.
 Dig Dec.
 — 33. 096.

De Pertussi Puerorum.

(A) Ingens adfert Solamen (*Syndeham*) Venæ Sectio Pertussi Infantum, in qua Remedia quælibet, Pectori dicata, longo post se linquit Intervallo: Idem hoc sentit Harris de Morb. acut. Infant. — Oleosa utique & mucosa Medicamenta damno prorsus; quippe quæ Morbum augent, non abigunt certe: iis utcumque Praxis vulgata utatur.

Quæ mihi adeo magis esse ex Usu, longa probavi Experientia, sequuntur. — Sive evidens *Pleurora* adsit, sive Sputum Sanguine tinctum, Venæ Sectionem præcipio semper; idque præcipue, si Febricula, quod sæpe fit, urget, aut Vultus inter tussendum fere nigrescit: hanc insuper repeto nonnunquam, pro Ratione scilicet Virium & Ætatis. Mox levem moveo Vomitus Syrup. Flor. Persicor. Oximel. Scillitic. Infus. aut Decoct. Ipecacuanhæ. — Tussis enim, partim saltem, est a Stomacho, ut monuit olim *Waldschmidt*; nam vix unquam cessat Tussis convulsivæ Paroxismus antequam irritans Pituita tenax Vomitu rejicitur: imo tanta sæpe est Illuviei Copia,

pia, ut Vomitionem terve, quaterve, proritare necesse sit.

Solvenda porro subinde est Alvus, at lenibus tantum utendum est *Catharticis*, nempe Rhabarbaro, Mercurio alkalizato, Calomelane. Proluvies namque mucosa hoc modo expurgatur, adeoque nec *Chylum* inquinat, nec, Vasa Lactea subeundo, Sanguinem. Nocet utique iacta nimium Alvus: nam Febriculam infert, aut Dyspepsiam aggravat maxime. — Nec solum Evacuantibus opus est, exhibenda sunt etiam quæ & Nervos & Stomachum confirmare valent, ac Lentorem Sanguinis attenuare. Hoc Opus absolvent optima *Mercurialia*, & Cortex Peruvianus, *Stomachicis* idoneis adjectis. Spiritus interea difficultas & Pectoris Oppressio Solutionem Gum. Ammoniac. Expressionem Milleped. aut tale quid desiderant sæpe; Vehementiam autem Tussis interdum compescere licet Elix Asthmatis le Mort. e Syrup. Diacod. quod quidem est optimum, ac tutissimum, in hoc morbo *Anodynum*. Atqui si humor acris admodum in Laringem, aut Pulmones, destillat, eum oportet avocare admoto Cervicibus *Epispastico*.

His cedit Remediis facile hic Morbus, alias sæpe contumax admodum; nec nisi Tempore & Mutatione Cœli fugandus: decantata sane Muliercularum *Specificæ* (quantum ego unquam observavi) meræ sunt Quisquilæ: imo Muscus pyxidatus, modo si quid valeat, propter Vim astringentem, adeoque corroborantem, & ad Naturam Corticis Peruviani aliquanto accedentem, valet. Nobile namque hoc Indiæ *Pharmacum* non solum lentos attenuat Humores, sed & totum *Systema* Fibrarum confirmat; atque sic utraque Facultate agendo Febres intermittentes discutit. — Atqui periodica hujus *Pertussis* Accessio, haud minus certa sæpe quam vel Intermittentium Paroxysmus, non multum abesse ab earum Indole hunc Morbum indicat: hoc magis etiam probabile videtur, quod uterque morbus eadem plerumque tempestate, grassatur, ab eadem prope causa pendet, & iisdem fere curatur remediis.

CON-

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXXIII.

J A N U A R I O.

INGREDIENTE Anno Pluvia frequens *Atmosphaera* humidavit, Vapores autem paulo post Ventus ab Oriente discussit, a decimo sexto (ad vicesimum quintum durans, surgente *Barometro*. Per paululum hoc Mense Gelu, imo exeunte eo Aer erat valde nebulosus & pro Anni Tempore tepidus.

Procella 7. Nocte . S. Gelu 14. N W 1. — 21.
E N E 2.

Pluvia 1. — $\frac{II}{4}$. 5. $\frac{II}{7}$. $\frac{III}{8}$. $\frac{I}{9}$. 15. 22. $\frac{III}{29}$. 30. 31.
Cig. Dec.

— 2. 384.

Altitud. maxim. 24. 30. 2. E r } media 29. $7\frac{10}{31}$
— minim. 8. 29. 3. S V V 3.

Dies frigid. 21. 62. E N E 2. { media Therm. Altitud. $51\frac{29}{31}$
— tepid. 28. 47. S 1.

Tusses, Coryzae, Morbili frequentissimi.

F E B R U A R I O.

Flavit ab Occidente Ventus toto Februario, ad Au.
Aer

strum vergens subinde, non raro etiam ad Septentrionem:
Aer interea fuit humidus & algidus, at non æque crassus
ac elapso Mense.

Pluvia $\overline{1}$. — $\overline{4}$. — $\overline{6}$. $\overline{7}$. 8. $\overline{11}$. 14. 17. — $\overline{20}$. $\overline{22}$.
Dig. Dec.
 $\overline{24}$. — $\overline{28}$. = 3. 734.

Procella 1. Nocte. S w. Levis AB. 2. H. 10.
N N w 1.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 0. N N VV 1. } media 29.6 $\frac{10}{26}$
— minim. 4. 29. 2. S VV 2. }

Dies frigid. 10. 60. N VV 1. Gelu & maxima Pruina. } media
— tepid. 7. 49. S S VV 2. } Therm.
} Altitud.
} 53 $\frac{12}{26}$

Morbilli plures Infantes Puerosque peremerunt; decli-
nantes nempe Morbo, quasi Peripneumonia soffocatos: ni-
hil profuit fere nisi tempestiva Sanguinis Missio.

Hoc Tempore hanc Regionem infestavit Morbus, om-
nium quatuor ego saltem memini antehac maximè *epide-
micus*; omnes pervasit Domos, Pauperum Tabernas Re-
gumque Turres: vix unus, aut alter, Rure, vel in Urbe,
Senex, aut Puer, robustus, aut infirmus evasit. — Quan-
doquidem ergo tanta fuit ejus in omnes Vis (idque pro-
fecto citius, tardiusve, per magnam Terrarum Partem)
e re fore duxi accuratam Morbi, prout hic se habuit,
Historiam Scriptis mandare.

Ab ipso Initio Februarii, & in Cornubia, & in Dam-
nonia citeriore, sævierat Morbus hic *epidemicus*; nos ta-
men Plymuthi ante iv. Iduum Februarii vix attigit: quo
Die, nempe Saturni, plurimi subito quasi correpti erant,
postridie innumeri, ad xv. kalend. Martii omnes undique.

A levi incepit Horrore Morbus, cui mox accessere va-
gi & incerti Calores, Gravedo, magna ac importuna val-
de Sternutamenta; Dolor tunc Dorsi & Artuum errans,

ac Pectoris sæpe, at non consistens, gravissimam vero propter Tussim non raro valde molestus: Tussi interea & Sternutatione immensa Vis Muci tenuis & acris ejecta fuit. Hæc quasi a Frigore (ut dicitur) recens suscepto; paulo post tamen Febris aliqua, interdum haud exigua, secuta est, Pulsusque velox, nequaquam vero, ut Pleuriticorum, durus & tensus; neque erat Urina valde rufa, sed crassa, ac plerumque subalbida: Lingua non arida, sed plurimo albescente muco obducta fuit: Omnibus fere aderant Insomnia; Vertigo insuper, aut atrox Capitis Dolor angebat plurimos, levi nonnumquam comitante Delirio: Tinnitus Aurium quamplurimis molestus fuit, multisque in meatu *auditorio* Dolor acutus, in Abcessum aliquando desinens; Asperitudo tamen & Faucium Apostemata frequentius enata sunt. Omnes pene ad Sudores fere valde proclives; qui multi, faciles, continui, intra Bidduum, aut triduum, erumpentes; febrem fere discusserunt prorsus, urina plurima, subalbida, aut subflava deponente sedimenta; lateritia vero raro admodum: plurimis autem, an ob profusus sudores, an ob *Epispastica* nil statuo, fuit valde difficilis: Alvus biliosa morbum sæpissime absolvit: haud raro pustularum urentium Eruptio.

En morbi hujus *epidemic*i, ut hic sævit, descriptio! Cui quidem licet omnes ferme succubere paululum, letho tamen (si numerum spectes) paucissimi, quos inter infantes præcipue, ac senes pulmonarii.

Abiit plerumque vel intra quatridduum perbreve, manente solum infesta tussi, eaque sæpe diuturna valde, cum majore virium dejectione quam quis, pro ratione valetudinis, crediderit: idque præsertim, ubi intempestiva sanguinis missio præcesserat.

Illos potissimum venæ sectio adjuvit, quos pectoris dolor, aut gravitas, oppresserat; idque ingruente, non sane declinante, febre: omnium pene sanguis albida quadam pellicula contactus fuit, haud tamen valde glutinosa;

fa; nisi, ubi, ob missionem sanguinis diutius neglectam, in pleuritidem, aut peripneumoniam, febris abierat; quod quidem haud paucis contigit, ex nimio praesertim *Volatilium*, & *Cardiacorum* usu.

Nausea, aut vomitus urgens, lene postulabat *Emeticum*, quod & stomachi aegritudinem & pectoris oppressionem levabat maxime. Sudores exprimebat insuper; ad quos promovendos potus multus, tepidus, diluens, etsi sitis non admodum urgebat, erat necessarius omnino: quippe sine sudore vix unquam laetas hujus morbi exitus. Serum vinosum dilutius fuit instar omnium, tepide epotum; quod utique tanto erat in usu, ut vix satis suppetere lactis ad id conficiendum.

Perutilia fuere, nec omittenda, *Vesicatoria*, pone aures ac inter scapulas admota; Dolori capitis enim atque tumori & asperitati faucium certissimum tulerunt levamen: quinetiam nimiam in pulmones destillationem, cursum scilicet acris colluviei avertendo prohibuerunt.

— Me adhortante pro remediis fuere maxime Lap. Contrayerv. Spirit. Volat. Oleos. Sp. C. C. — Lavend. C. Elixir. Asthmat. le Mortii, & potiones ex Spermat. Ceti solut. cum larga portione decocti cujusdam pectoralis tenuis, aut seri lactis dilutissimi: quae & percommode simul tussim lenibant, ac sudores eliciebant optime. Ubi vero, post sanguinis emissionem, respiratio gravior & excreatio difficilis premebant, solutio Gummi Ammoniacy cum oxymelite scilicico fuit necessaria prorsus: jam enim instar peripneumoniae nothae urgebat morbus, & eandem omnino postulabat medendi methodum; Pectoralia nempe maxime incidentia, & ribus *Epispastica*; *Emetica* nonnunquam, aut lenia *Cathartica*.

Furebat tussis per totum morbi impetum, saepe adeo vehementer utique, ut eam *Anodynis* cohibere fuisset difficile satis: imo usque adeo interdum perduravit post Febrem abactam, ut haud paucos, post unum alterumve mensem, in tabem lethalem abriperet; illos praecipue,

quibus fuerat olim ex pulmonum infirmitate valetudo minus prospera. Cum vero notaverim frequenter, quod tussis, oborta *Dyarrhœa*, profligata esset, *Eccoprotica* ex Rhabarbaro, Manna, Tartaro solubili, &c. exhibui subinde, facessente febre, optato (quod solet) eventu, duce natura: quæ porro cibi appetentiam, toto morbi tempore prostratam valde, brevi restituebant.

Morbus fuit hercle, ni ex admissio gravi errore, raro lethalis, quem tamen multi, vel ob ipsam ejus frequentiam, temere spernentes, seras dedere pœnas stultitiæ, asthmatici, hæctici, tabidi.

M A R T I O.

Januario & Februario tepidiore, successit Martius per initia paulo frigidior; Ventus quippe ex plagis arctois spiravit, surgente *Barometra*: post vero frequens vulturnus *Morcurium* demisit, multamque fluviam. Ab octavo ad vigesimum secundum aer satis siccus fuit & tenuis, inde multo humidior.

Pluvia $\overset{1}{1}$. $\overset{1}{7}$. $\overset{1}{8}$. 14. — $\overset{III}{16}$. 17. $\overset{II}{23}$. — $\overset{II}{25}$. — $\overset{II}{27}$. $\overset{1}{28}$.
Dig. Dec.

Nix 10. $\overset{1}{21}$. Grando 9. 19. — 3. 098.

Levis AB. 21. 10. p. m. N w 1. Gela rigidum 10. 11.

8 Altitud. maxim. 3.30.2. N N V V 1.
—— minim. 21.28.9. S E 3.

} media 29.4. $\frac{2}{28}$

Dies frigid. 10. 62. N b E 2.
— tepid. 28.44. E S E 2.

} media Therm. Altit. 52 $\frac{25}{28}$

Incipiente mense febris *catarrhalis* undique maxime *epidemica*, quæ & adhuc perdurat, jamque etiam pleuritides, peripneumoniarum, & verarum, & notharum, Anginarum quoque frequentes.

A P R I L I.

Ventus ab Oriente, ad Septentrionem vero sæpe deflexus, toto Aprili prævaluit, unde Aer siccus & frigidus

gidus evasit; sub finem præsertim. Malacia tamen subinde & nebulæ aliquando intervenire.

II III I III Dig. Dec.
Pluvia 8. 13. 15. — 17. 18. 22. — 2. 284.

8 Altitud. maxim. 19. 30. 0. Malacia. } media 29. 6
— — — — — minim. 13. 29. 1. S E 1.

Dies frigid. 27. 50. N E 3. } media Therm. Altit. 42 $\frac{26}{30}$
— tepid. 22. 38. Malacia.

Febris *epidémica* adhuc passim rure; multique nunc tabescunt ex male judicata febre. Peripneumonia & pleuritide multi corripiuntur.

M A J O.

Hoc mense mediam plerumque stationem tenuit *Baroscopium*, stante fere quotidie subsolano, *Atmosfera*, maxime sicca fuit & tenuis; a duodecimo ne vel *Guttula* pluviae, at ros plurimus & Malacia frequens.

III I I Dig. Dec.
Pluvia 6. 8. 10. 11. 12. — 1. 010.

8 Altitud. maxim. 22. 29. 8. E r. } media 29. $5\frac{10}{17}$
— — — — — minima 7. 29. 2. Malacia.

Dies frigid. 5. 46. E 2. } media Therm. Altit. 37 $\frac{10}{27}$
— tepid. 30. 28. Malacia.

Febres pulmonariae, ac intermittentes, invadunt plures. Haud pauci modo phthisici mortui sunt, rupto interdum pulmonis apostemate; illi præcipue, qui ex febre *catarrhali* in tabem inciderant, & quibus etiam inde tumor pedum aquosus accesserat.

J U N I O.

Venti fuerunt mutabiles durante Junio, sæpe ex Oriente, sed ab Occidente sæpius ad Austrum plerumque vergentes: intervenit haud raro Malacia. Initio aer erat siccus; Fine & siccus & calidus. Maxima ro-ratio sæpe.

E 3

Pluvia

Pluvia $\frac{11}{5}$ $\frac{1}{8}$ 9. 13. 15 — $\frac{1}{19}$ $\frac{1}{20}$ 25. — 1. 534.
 Maxima AB. media nocte 27. w N w 1. Fulgura 12.
 nocte. Tonitru 26.

8 Altitud. maxim. 22. 29 8. Malacia { media 29. $4\frac{28}{0}$
 — minima 18. 28. 8. S b VV 3. }
 Dies frigid. 21. 36. VV 2. media Therm.
 — calid. 27. 24. VV 1. } Altit. 28

Febres remittentes & intermittentes adhuc jam sæpe cum pustulis rubellis.

J U L I O.

Toto fere Julio aer fuit valde ficcus & fervidus, pauca pluviae, rorationes autem maximae, ventus Australis raro, corus & Aquilo sæpe: nihilominus, Statio *Baroscopii* erat ut plurimum humilis.

Pluvia 14. $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{16}$ 21. $\frac{1}{28}$ 30. 31. Grando 16.
 Dig. Dec.

— 8. 772.

— Magna AB. 10. 10. p. m. N w 1. Tonitru 16. p. m. S S E 2. — 28. p. m. N N. w 1.

8 Altitud. maxim. 1. 29. 7. N N E 1. } media 29. $4\frac{6}{26}$
 — minim. 29. 29. 0. N b VV 1. }

Dies frigid. 31. 34. N VV 1. } media Therm. Altitud. $24\frac{8}{26}$
 — fervid. 5. 16. N VV 1. }

Febres intermittentes sparsim: cholera & *Diarrhoea* frequens. Mulieres plurimae immenso mensium profluvio laborant. Omnes fere de languoribus ob æstum enormem undique conqueruntur.

A U G U S T O.

Perpetuus spiravit ab Occidente ventus, ad meridiem sæpe deflectens, crebro etiam ad Septentrionem. Priore mensis parte pluvia, tonitru, fulgura frequentia, eaque gravissima, sudo tamen subinde intercurrente.

Pluvia

Pluvia $\overset{II}{1.}$ $\overset{II}{3.}$ $\overset{II}{4.}$ $\overset{III}{6.}$ $\overset{III}{7.}$ $\overset{III}{10.}$ — $\overset{II}{12.}$ 16. $\overset{II}{17.}$ 18.
 $\overset{II}{21.}$ $\overset{II}{24.}$ $\overset{II}{27.}$ — $\overset{II}{29.}$ $\overset{II}{31.}$ — 4. 500.
 Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru vehemens 3. 6. 7. 10. vesperi.
 Procella 17. nocte. S w.

§ Altitud maxim. 24. 29. 9. N N V V 1. { media 29. $4\frac{22}{30}$
 — minim. 7. 29. 0. S S V V 1.

Dies frigid. 24. 43 N N V V 1. { media Therm. Altitud. 32
 — ca. id. 5. 24. S V V 1.

Perpauci morbi; aliqui *Diarrhœa* & cholera morbo corripiuntur.

S E P T E M B R I.

Varia fuit tempestas ventusque varius hoc mense, a nono tamen ad Diem decimum octavum ab Oriente, ad Austrum declinando plerumque. *Atmosphœra* erat sicca, & statio *barometrica* altior ut plurimum quam elapso Augusto: maximæ & crebræ rorationes.

Pluvia $\overset{I}{1.}$ $\overset{I}{2.}$ 3. $\overset{II}{5.}$ 11. 12. $\overset{II}{13.}$ 14. 21. 24. $\overset{II}{25.}$
 Dig. Dec.

26. 28. 30. — 1. 978.

Magna AB 8. 10. p. m. N N w 1. — levis 29. H. 9. w N w 1.

Fulgur & Tonitru 12. & 13. a. m. Fulgura nocte 26.

§ Altitud. maxim. 19. 30. 1. Malacia. { media 29. $6\frac{9}{29}$
 — minim. 26. 29. 0. S V V b V V 2.

Dies frigid. 30. 49. N N E 1. { media Therm. Altit. $37\frac{20}{29}$
 — tepid. 5. 33. S V V 2.

Tusses & *Catarrhi* valde frequentes. Ad finem mensis Cholerae & *Diarrhœa* sæviunt.

O C T O B R I.

Eurus & Aquilo hoc Mense sæpe afflantes *Barometrum* extulerunt multum, Temperiemque Aeris siccam & frigida

igidam reddidere, etsi haud raro intervenit nebula. Per Initia Mensis Ros plurimus.

Dig. Dec.

8 Pluvia $\frac{11}{1}$. — $\frac{11}{2}$. $\frac{11}{11}$. $\frac{11}{23}$. 25. 27. — 29. — 2. 026.

Altitud. maxim. 18.30.2. E 1. { media 29.7. $\frac{1}{3}$
— minim. 25.28. S VV 3.

Dies frigid. 31.60. N N E 1. { media Therm. Altitud. 46 $\frac{24}{30}$
— tepid. 3.37. S S VV 1.

Cholera & Diarrhæa adhuc. Eruptio pustulosa *Scorbutica* frequens sine Febre. Apoplexiæ passim: sævæ aliquæ Febres peripneumoniciæ, *Rubeolæ* & Morbi colici plurimi.

N O V E M B R I.

Ex Occasu plerumque Ventus spiravit Novembri, at sæpe ad Septentrionem deflexit, quamvis Aer erat solito magis tepidus; sub Finem valde crassus & humidus.

Pluvia 7. 9. $\frac{11}{10}$. $\frac{11}{11}$. $\frac{11}{12}$. 14. 15. 17. 20. 21. $\frac{11}{26}$. 28.
Dig. Dec.

— 30. — 1. 382.

Magna AB. 27. H. 2. matutina. N w 1. — 29. 10.
N w 1. procella 20. nocte. S 4.

8 Altitud. maxim. 5.30.2. N N VV 1. { media 29.7 $\frac{25}{28}$
— minim. 11.29.1. S VV 3.

Dies frigid. 5.58. Glacies { media Therm. Altit. 48 $\frac{22}{28}$
— tepid. 15.44. S 2.

Rubeolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ pulmonariæ, Morbus colicus passim.

D E C E M B R I.

Hic Mensis fuit nimbosus maxime, continua fere Procella eaque sæpe gravissima, a Die nono vicesimum tertium adusque perduravit, Africo furente, dum Pluviæ corruerunt plurimæ, & horrida nonnumquam Fulmina. Ineunte quidem Decembri apricitas aliqua effulsit cum renui Glacie, Aer autem erat valde crassus; quintus utique

que Dies fuit valde nebulosus & caliginosus maxime: Im-
mensa forte Vaporis Copia *Barometrum* sustinuit partim,
quod perpetuæ Procellæ aliter multo magis depresserint.

	$\frac{l}{1}$	$\frac{ll}{2}$	$\frac{l}{9}$	$\frac{lll}{11}$	$\frac{lll}{12}$	$\frac{l}{13}$	$\frac{l}{15}$	$\frac{l}{16}$	$\frac{l}{17}$	$\frac{l}{20}$
Pluvia	1.	2.	9.	11.	12.	13.	— 15.	— 16.	17.	20.
	$\frac{ll}{22}$	$\frac{l}{23}$	$\frac{ll}{25}$	$\frac{l}{26}$	$\frac{ll}{29}$	$\frac{l}{30}$	$\frac{l}{31}$	Dig. Dec.		
— 22. 23. — 25. 26. — 29. 30. 31. — 4. 688.										

Graves Procellæ 11. 12. 14. 16. 22. 23. 26. maximi
maris æstus a 12. ad 14.

Fulgur & Tonitrua gravissima cum vehemente Grau-
dine 12.

— diu durantia 15. S VV b VV 4.

8 Altitud. maxim. 6. 30. 1. NNVV 1. { media 29. 5. $\frac{26}{31}$
— minim. 14. 29. S VV b VV 4.

Dies frigid. 7. 62. E 1. { media Therm. Altitud. 40. $\frac{22}{31}$
— tepid. 14. 43.

Incipiente Mense Morbi colici, & Peripneumoniarum no-
thæ cum Affectibus nervosis passim: Tussis & Gravedi-
nes frequentes valde sub Finem Mensis: Paroxyismi quo-
que multis *hypochondriaci* & *hysterici*.

Tota quantitas pluviarum hoc Anno — Dig. Dec.
29. 884.

CONSTITUTIO

AERIS, &c.

Anno MDCCXXXIV.

JANUARIO.

POST nubila Phœbus! novo quippe cum Anno multo lætior surgit Cœli Facies; Boreas nempe paulo post Initium Januarii oriens Vapores disperfit & Nubes, rigido accedente Gelu Cœloque sereno: Aeris autem Temperies longe magis tepida fiebat ex eunte Mense.

Pluvia 1. ¹/₂. 8. 16. ¹¹/₂. Nix & Grando 4. 5.
Dig. Dec.

— 1. 480.

— Procella 2. w S w. Fulgur & Tonitru cum multa Grandine 22. mane.

8 Altilud. maxim. 29. 30. 4. Eb N 1. { media 29. 9. ¹⁶/₂₉
— minim. 3. 29. 4. VV 2.

Dies frigid. 14. 71. E N E 1. { media Therm. Altit. 60. ⁴/₂₉
— tepid. 26. 54. N VV 1.

Gravedines, Tussesque frequentes: Morbi colici plurimi: Peripneumoniarum passim.

FEBRUARIO.

In alta persistit Statione *Baroscopium* Diem adusque undecimum Februarii, flante Cauro; a decimo quinto ad decimum octavum Procella perpetua, imo sæpe violenta
ma-

maxime: ab Occidente Ventus turbineus iterum vicesimo quarto & quinto, immensa quoque Vis Pluviae tunc decidit, maximeque subsedit *Mercurius*. Nisi ipso Mensis Initio vix ulla Glacies.

			^{III}			^{III}	^{III}	^{II}	^{II}	^I
Pluvia	2.	3.	4.	12.	13.	—	15.	16.	17.	18.
	^I	^{III}		^{III}						^I
	23.	24.	25.	26.	27.	—	5.	254.		

Dig. Dec.

Fulgura cum Grandine 17. nocte. w N w. 2.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 4. N E 1. } media 29. $6\frac{16}{26}$
 ——— minim. 24. 28. 5. S b E 4.

Dies frigid. 1. 62. Gelu. } media Therm. Altit. $53\frac{18}{26}$
 — tepid. 12. 50. S VV 2.

Incipiente mense Morbi *peripneumonici*; Tusses precedente Anginae, Coryzae, plurimae.

M A R T I O.

Ventus quoque occidentalis toto duravit Martio, majore ex Parte vergens ad Austrum, unde frequens Pluvia & Aer crassus & humidus; sub Finem ad Septentrionem deflexit paululum.

		^I	^I			^{II}	^{II}			^I
Pluvia	1.	—	4.	5.	6.	9.	10.	12.	—	18.
	^{II}	^I		^I		^{II}				
	19.	20.	22.	23.	—	25.	—	28.	—	2.

Dig. Dec.

Procella 19. nocte. S 4.

8 Altitudo maxima 31. 30. 0. VV N VV 1. } media 29. 5
 ——— minima 13. 29. 8. S VV b S 2.

Dies frigid. 15. 56. VV N VV 1. } med. Therm.
 — tepid. 23. 45. VV b S 1. } Altitud. $48\frac{7}{30}$

Tusses, Faucium Tumores, Lippitudines hoc Mense frequentes: multi *Rheumatismo* correpti, aliqui *Peripneumonia*, & *Paraphrenitide*; plures sub Finem *Apoplexia*.

A P R I L I.

Ne vel Guttula Pluviae Diem adusque decimum octavum; a primo ad duodecimum Corus, inde ad vicesimum tertium Subsolanus, post Libs; medio Mense Aer erat fectus & tenuis.

Pluvia 18. $\frac{1}{19}$. 20. $\frac{III}{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{1}{25}$. $\frac{III}{26}$. 27. 29. 30.

Dig. Dec.

— 2. 126.

8 Altitud. maxim. 12. 30. 0. N N V V 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
 ——— minim. 23. 29. 2. E S E 2.

Dies frig. 13. 30. E N E 1. } media Therm. Altit. $43\frac{23}{28}$
 — tepid. 28. 37. V V S V V 2

Tussis & Tumor Faucium frequens adhuc: Febres intermittentes, nec non Apoplexiæ, haud paucæ: *Ophthalmie* passim.

Hoc Mense grassari cepit Febris quædam (si ita dicam) *anginosa*, furens indies magis magisque. — Quos corripuit, primo Algor invasit, mox incertus Ardor & *Cephalalgia*, Vomitus protinus aut *Diarrhæa*, pauloque post Dolor Faucium acutus & Tumor: hinc Febris haud levis, Languor, Anxietas, ac pectoris Oppressio, accedente sæpe Delirio, aut soporoso affectu, quorum haud dubia fuere prænuncia Urinæ vel tennes, vel quales Jumentorum turbidæ. — Felix ille tunc Ægrotus, cui Sudoros eruperunt affatim, aut Pustulæ rubræ; si ne hæc quidem, Erysipelatis aliquid: ubi nihil horum, brevi instabat Fatum; nisi opportuna *Diarrhæa*, aut tempestiva Disruptio Apostematis Faucium, aut enitens Parotis, fausse sublevarent.

Morbus hic haud raro vel intra sex Dies discussus fuit; sæpe vero diutius inhaerentem, septimo, octavo, aut nono, Die, erumpentes Pustulæ crystallinæ (miliares dicunt) plurimæ expellebant prorsus: modo nimirum haud præmature recessissent, quod certo sane fuit Ægrotis Exitio.

Idem

Idem omnino dicendum est de Papulis rubris, quæ sæpe etiam Statu Morbi apparebant.

Pueros & Juvenes potissimum invasit Febris, qui Vermes crebro deiciebant: Seniores raro decubuere. Urina erat rufa plerumque, subrubrum, vel ab ipso Initio, deponens Sedimentum: Lingua vero plurimo mucu subflavo scedata.

Desideravit Febris hæc *epidemica*, quam primum quis ea correptus erat, Missionem Sanguinis eamque sæpe repetitam; haud raro utique vehementer urgente Morbo, ad tertiam usque Vicem; etsi Cruor emissus non erat viscidus admodum, interdum floridus satis: Vomitus dein lenem Stomachi Purgationem, continuo *Epispastica* Auribus, Cervicibus, Humeris. Sorbitio tepida, *antiphlogistica*, permulta, erat necessaria prorsus, levi sæpe interposito *Cardiaco*, nempe ex Lapid. Contrayerv. Croco, Theriac. Andromach. Confect. Fracastorii, Confect. Raleigh. &c. idque præcipuè dum appropinquabat Morbi Status, maxime profecto cum *Exanthemata* evaserint sublivida; quod quidem pessimi Ominis! Gargarismata emollientia, subacida, detergentia, ulceroso Gutturi conducebant maxime, sensim insuper sæpeque deglutita *Mucilage* ex Semin. Cydoniorum & Psyllii, Syrup. Moror. aut de Rub. Idæis edulcorat. vel Linctum aliquo *anodyno*, Tussi urgente præsertim, quæ fuit sæpissime permolesta. Ut primum aspera & squamosa quasi apparuit Cuticula, Purgantia lenia ex Rhabarbaro, &c. cum *Mercurialibus* profuere maxime, perfectamque Sanitatem brevi restituebant.

M A J O.

Ventus ab Occasu, flectens maxime ad Septentrionem, toto fere Mense spiravit, intercurrente nonnunquam Vulturno. *Atmosphæra* Temperies fuit multo frigidior solito; Statio *Mercurii* ut plurimum demissa.

Pluvia

Pluvia ^I 1. 7. 11. 12. 15. — 18. 21. ^{III} 25. 26. 28. — 30.
Dig. Dec.

Nix 13. Grando 14. — 1. 764.

Leves AB. 14. 15. N w b N 1. Fulgur. & Tenitru
28. p. m.

8 Altitud. maxim. 10. 29. 9. N 1. } media 29. $4\frac{10}{31}$
— minim. 29. 29. 0. S E 2. }

Dies frig. 14. 52. NN VV 2. insolitum frigus. } media Therm.
— t3pid. 21. 37. Malacia. } Altit. 42.

Tussis convulsiva inter Pueros frequens, Febres inter-
mittentes passim. — Nunc Febris *anginosa Epidemica*
favet maxime: Angina gravius urget, cui jam frequen-
ter accedunt Aphthæ molestissimæ, & cum fera Tussi
Strangulatio ferme, ni frequens subveniat tepida Sorbi-
tio & perpetua fero Gargarizatio.

J U N I O.

Eurus assidue flavit a sexto fere ad vigesimum, Initio
& Fine Corus: Atmosphæra magis tepida fuit, ac humi-
da, quam Mense priore; ambo utique plus satis nubili.

Pluvia ^I 2. ^{III} 6. ^I 8. 10. ^I 11. ^{III} 14. ^{II} 15. 20. ^I 21. ^{III} 23. 26. ^I 29.

Dig. Dec.

— 3. 208.

8 Altitud. maxim. 4. 29. 7. NVV b VV 1. } media 29. $4\frac{12}{29}$
— minim. 24. 29. 1. VV NVV 1. }

Dies frigid. 10. 40. S E b F 1. } media Therm. Altitud. 31. $\frac{16}{22}$
— calid. 22. 26. Malacia. }

Febres intermittentes adhuc; *Optalmie* passim. Mor-
bo jam *epidemico* accedunt Pustulæ fere omnigenæ, atque
haud raro Eruptiones *erysipelatosæ*: minus vero premun-
tur Fauces; Febris quippe jam magis ad exteriora ten-
dit. Die sexto, aut septimo Cuticula aspera fit & ru-
pta, velut aspersa crassiore Farina; idque quo magis eo
me.

melius; tandem tota pene desquamatur; ex Pedibus sæpe tantis Portionibus ut Soleam quasi detractam referant hæ Morbi Exuviae. Hic equidem latissimus est Morbi Exitus: ubi vero *Exanthemata* tarde admodum & parcius erumpunt; erupta vero livescunt; maximæ Anxietates, Languores, Deliquia sequuntur; pauloque sæpe post Vomitus, aut *Diarrhæa*, enormis, quæ Ægros non raro celeriter rapit.

Hæc Febris, ut omnes fere quas Pustulæ comitantur, contagiosa est; plures namque ea correpti in eadem sæpe Domo decumbunt. — Quod vero jam Cutim magis perstat quam superiore Mense, ob majorem Aeris Calorem esse arbitror, Humores elicentem extra: medio enim Maio cum *Atmosphæra*, pro Anni Tempore, erat maxime frigida, Dolor ac Faucium Tumor urgebant gravissime.

Eadem omnino medendi Methodus juvat usque; nunc porro *Mercurialia*, sine stimulis salinis præparata, aptissime adjecta sunt: quippe quæ in aliis cutaneis Eruptionibus inveniuntur efficacia maxime, quidni & in his utilia sint? Ista utique vel in ipsis *Variolis* prospero sæpissime Eventu exhibui. Humores enim lentos nimium attenuant, glutinosa Vasculorum Repagula expediunt, Sæliumque Cohæsiones diffingunt, Succos demum morbidos fluxos reddunt, tandemque abigunt prorsus; dumque Pondere solum & Subtilitate Partium agunt, Sanguinem incendunt minime.

J U L I O.

Prior Julii Pars fuit aprica satis, at subfrigida, Ventus plerumque a Septentrionem; medio Mense Lbs intervenit, Pluvia ruente; tunc iterum Septentrio; a xxv ad xxviii. pluvius Vulturnus. Trigesimo primo, Vento omni momento variante, immensa Quantitas Pluviae decidit, Cataractæ ad instar; inter Horam octavam matutinam & Meridiem ad Digitum saltem integrum, licet Milliaribus quin-

quindecim ad Orientem vix ulla. Aer fuit hoc Mense
valde humidus & Barometrum humile.

Pluvia $\frac{I}{12}$. $\frac{III}{13}$. $\frac{I}{14}$. 16. $\frac{I}{17}$. $\frac{II}{26}$. — $\frac{I}{29}$. — $\frac{III}{31}$.

Dig. Dec.

— 2. 982.

8 Altitud. maxim. 5.29.8. N 1.

— minim. 26.28.9. S E 3.

} media 29.4 $\frac{10}{31}$

Dies frigid. 3.38. N 1.

— calida 24.24. Malacia.

} media Therm. Altitud. 51.31

Febres intermittentes adhuc: Tusses frequentes inter
Adultos, *convulsivæ* inter Pueros. Magnæ undique de
Spirituum Languoribus Querelæ. — Quamplurimæ Avi-
culæ, dum Plumas exuunt, moriuntur.

Furit etiamnum Febris *Epidemica* inexplicabili quodam
Angore quosdam, vel intra sex sæpe Dies, perimens.
Hos leve primo corripuit Delirium, quod utique peioris
fuit ominis, quam si, more Bacchantium, aperto exarse-
rant Furore. Nil perinde tunc profuit ac Sanguinis De-
tractio Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque
admotis: post *Clysmata* laxantia, aut mitiora *Cathartica*
frequentia porro *Vesicatoria*, Cruribus præcipue.

AUGUSTO.

Suda Tempestas Initio, medio autem Augusto permulta
Pluvia, eoque quidem exeunte nimia. Libanotus frequens,
isque ad Finem maxime furens, *Barometrum* valde de-
pressit, Aeremque reddidit humidissimum; maxime fue-
runt Rorationes Mensis Principio, Aquilone spirante.
Auster turbineus Nocte inter ix. & x Diem *Mercurium*
præcipitavit plurimum gravissimamque Pluviam; Maris
autem *Æstum* extulit maxime.

Pluvia $\frac{III}{9}$. $\frac{II}{10}$. $\frac{II}{12}$. $\frac{III}{13}$. 14. $\frac{II}{16}$. 17. $\frac{I}{19}$. 23. 25. 26.
28. 29. 30. 31. — 4. 022.
 $\frac{II}{—}$. $\frac{I}{—}$. $\frac{II}{—}$. Dig. Dec.

Pro.

Procella 9. Nocte. S S E 4. — 28. Nocte. S w 4.
— 29. Nocte. S w 4^x. — 30. w 4^x. cum Fulgure & Tonitru.

8 Altitud. maxim. 3.29.8. N 1. } media 29. 3.27
— minim. 10.28.7. S S VV 3^x. } 91

Dies frigid. 31.42. S VV 3. } media Therm. Altit. 30
— calid. 7.24. N b VV 1. } 31

Febris *epidemica* plures adhuc premit, ingenti sæpe cum Vomitu & *Diarræa*: *Ophthalmie* passim: Scabies valde frequens. *Variolæ* jam grassari incipiunt, ac Febres lentæ *nervosæ*.

Plurimæ *Aviculæ* canentes pereunt; perraro auditur stridula Cicada. — Æstas fuit magis nubila, magis frigida, magis denique pluviosa solito. Omnia nunc Loca Aqua & Limo plena sunt.

S E P T E M B R I.

Toto fere Septembri Ventus ex Occidente spiravit, ad Septentrionem vero majori ex Parte deflectens, qui *Barometri Mercurium* exaltavit: manet usque tamen *Atmosfera* madida & paulo frigidior.

Pluvia $\frac{11}{1}$. $\frac{11}{2}$. $\frac{1}{3}$. 8. 17. 20. $\frac{11}{21}$. 22. — 24. $\frac{11}{27}$. 28.
30. — 1. 752.

Dig. Dec.

Vehemens grando 22. w N w 2. Magna Pruina 26.
N b E 1.

8 Altitud. maxim. 17.30.0. Malacia. } media 29. 6. $\frac{3}{27}$
— — minim. 1.29.0. VV 1. }

Dies frigid. 26.54. N b E 1. } media Therm. Altitud. 41 $\frac{10}{27}$
— tepid. 1.36. }

Jam evanescit fere Febris *epidemica*, nec multum augetur *Variolarum* Numerus. Cholerae, Febres *nervosæ*, *miliares*, intermittentes, passim.

O C T O B R I.

Initio Africus nimbosus multam demisit Pluviam, quar-
F to

to Die sæviit Vulturuss; a decimo quinto ad vicesimum tertium perflavit Aquilo; & *Mercurium* erexit plurimum sub Finem Corus: Aer frigidus est ac humidus.

Pluvia $\frac{II}{1.}$ $\frac{III}{2.}$ $\frac{II}{3.}$ $\frac{II}{4.}$ 5. 7. — 10. $\frac{III}{11.}$ $\frac{II}{12.}$ $\frac{I}{13.}$ $\frac{I}{15.}$

Dig. Dec.

19. 21. 23. 26. 28. 20. — 3. 154.

Fulgur & Tonitru cum Grandine 12. p. m. Grando 7.
8. Fulgur & Tonitru 12. p. m. permagni Maris Æstus, a
1. ad 4. Diem.

8 Altitudo maxima 22. 30. 3. E N E 1. } media 29. $5\frac{16}{30}$
— minima 4. 28. 8. S E b E 3.

Dies frigid. 19. 64. N N E 2. } med. Therm. Altit. 51
— tepid. 1. 43. S V V 4.

Variolæ jam factæ sunt *epidemice*. Morbi colici a *Pomaceo* novello frequentissimi. *Catarrhi* & Faucium Tumores haud rari; imo quædam adhuc Reliquiæ Febris *epidemice* sparsim notantur. Febris *nervosa* & *miliaris* passim.

N O V E M B R I.

A primo Novembris, Diem ad usque vicesimum, Ventus inter Orientem & Septentrionem constitit, qui & paulo sicciozem reddidit *Atmosphæram*, multoque magis frigidam, *Baroscopium* vero extulit maxime: inter Diem autem xxi. & xxiv. fremente Africo, permulta Pluvia decidit, corruente admodum *Mercurio*; at brevi Aquilo redux restituit Rem.

Pluvia $\frac{I}{1.}$ $\frac{II}{4.}$ 7. 10. 21. $\frac{III}{22.}$ $\frac{III}{23.}$ $\frac{I}{24.}$ 29.

Dig. Dec.

— 2. 068.

Gelu, idque subinde rigidum, hoc Mense frequens.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 4. N N E 1. } media 29. $8\frac{4}{29}$
— minim. 23. 28. 8. S V V 3.

Dies frigid. 17. 68. N N E 1. } media Therm. Altit. 27. $\frac{11}{29}$
— tepid. 2. 52. Malacia. }
Va.

Variolæ & Morbi colici valde *epidemici* : Apoplexiæ plures : Colica biliosa passim.

D E C E M B R I.

Pluvia, procellosa, horrida, Tempestas hunc finivit Annum. Vix unus & alter Dies sine Pluvia toto Decembri; Lbs vehemens perfurebat sæpissime, gravi subinde cum Pluvia : inde *Barometrum* erat frequenter mire depressum. Jam magnæ sunt Inundationes undique. Aer fuit maxime humidus, Gelu rarissimum, et si *Atmosphæra* fuit valde frigida sæpe.

Pluvia 1. — $\frac{III}{4}$. — $\frac{II}{6}$. 7. $\frac{II}{9}$. $\frac{II}{10}$. — $\frac{I}{12}$. — $\frac{III}{14}$. $\frac{I}{15}$. — $\frac{II}{17}$.
Dig. Dec.

18. 20. — $\frac{I}{23}$. $\frac{II}{24}$. $\frac{II}{26}$. — $\frac{II}{28}$. $\frac{III}{29}$. $\frac{I}{31}$. — 6. 192.

Procella 1. S w 10. p. m. S w b S 4. — 14. a primo mane S w 4x. — 26. w N w — 27. w 4x. — 29. w S w 4.

8 Altitud. maxim. 25. 30. 0. N VV b VV 1. $\frac{2}{3}$ media 29. $3\frac{2}{31}$
— minim. 14. * 28. 2. S VV 4x.

Dies frig. 22. 64. N N E 1 Gelu. { media Therm. Altitud. $58\frac{4}{31}$
— tepid. 1. 52. VV S VV 2.

Variolæ valde *epidemicæ* & sæpe mortiferæ : Colica jam non adeo frequens. *Rheumatismi* multi; Febres putridæ & *petechiales* passim.

Maxima fuit Pluviæ quantitas hoc Anno, nempe Dig. Dec.

— 37. 114.

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXXV.

I A N U A R I O.

QUAMVIS *Baroscopium* fuerat sublime valde Initio Januarii, Ventusque arctus; id tamen procellosa Tempestas, a sexto ad decimum quartum fere perpetua, ac subinde gravissima, ad ultimum pene Gradum deturbavit: quod autem postea, a Die scilicet vicesimo ad Finem usque, ad summum ferme erexit Aquilo. *Atmosfera* fuit rigida & sæpe humida valde: sub Mensis finem rigidum Gelu.

			$\frac{II}{6}$	$\frac{II}{7}$		$\frac{III}{10}$	$\frac{I}{11}$		$\frac{II}{13}$	$\frac{I}{14}$	$\frac{II}{18}$
Pluvia	2.	5.	6.	7.	8.	10.	11.	—	13.	14.	18.

Dig. Dec.

19. 22. Nix 9. 11. — 2. 526.

Procella 6. Nocte. S w 4x. — gravissima 8. S w 4x. circa Meridiem *Mercurium* depressit 28. 3. — vehemens 10. nocte S S E 4x. 8 28. 4. violenta duravit Procella ad horam octavam matutinam Diei undecimi: *Barometrum* vero subsedit ad 28. 1. raro *Mercurium Baroscopicum* infra hunc gradum notavi!

felix! Classe, ut credere par est, adveſta; quippe quæ diu ante inter Nautas apud *Portum-magnum* commorantes sævierat, multosque dederat Letho: de hac plura Menſe ſequentē.

M A R T I O.

Varia fuit Tempeſtas Menſe Martio, varia quoque *Barometri* Statio, nunc alta nempe, nunc valde depreſſa. Libs Initio, a ſexto ad decimum ſeptimum Vulturſus, tunc Aquilo, poſt Caurus: *Atmoſphæra* erat frigida ſatis, at paulo humidior.

Pluvia 1. 2. $\frac{11}{4}$. $\frac{1}{5}$. 14. $\frac{11}{15}$. $\frac{11}{16}$. $\frac{1}{23}$. — $\frac{1}{25}$. 28. 30. $\frac{1}{31}$.

Dig. Dec.

— 2. 234.

— Maximus Maris Œſtus 15. mane S b E 3x. Gelu a xx ad xxiii.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 0. N E 2.

— minim. 16. 28. 7 S S E 3.

} media 29. $3\frac{29}{30}$

Dies frigi 1. 20. 64. N b E 2.

— tepid. 15. 50. S b E 2.

} media Therm. Altitud. $54\frac{4}{10}$

Variolæ hæcenus *Epidemicæ*: Pleuritis & *Peripneumonia* paſſim; *Apoplexiæ* quædam.

Nunc maxime diſpergitur *Contagium epidemicum* in *Plebæculam* maxime. — Quibus *Febris* hæc contigit, primo levi quaſi *Horrore*, ac univerſa pene *Laffitudine*, correpti ſunt; mox *Nauſea* & vertiginoso *Capitis* *Dolore*: haud vehemens tamen inſecuta *Febris* eſt, nec immodica *Sitis*, quamvis media *Lingua* ſcabra fuit & ſuſca, imo sæpe arida valde, utroque vero a *Latere* *Muco* oblita ſubflavo. Interim de *Dolore* *Gutturis*, haud raro ſtrangulante ſere, & de teneris *Oculis*, *Lumina* reſugientibus, multa *Querelæ*. *Urinæ* plerumque *xpiuvōdes* erant, aut tenues, paucæ, luridæ, vapidæ inſtar *Cereviſiæ*: quæ quidem omnibus in *Febribus* ſunt peſſimæ *Notæ*!

Hæc ferme per *Quatriduum*, quo aut *vigiles* omnino de-

decubuere, aut ne sentientibus quidem brevissimus & maxime interruptus obrepfit Somnus. Jam Surditas, Desipientia, Suspirium frequens, immanis Præcordiorum Oppressio, Manuum Tendinumque Tremor & Subsultus accedebant: attamen de Valetudine rogati vix querebantur quicquam, adeo invaluerat Torpor.

Diem circiter sextum, nunc citius, nunc tardius, *Pe- zechiæ* rubræ, purpuræ, lividæ, nigræ, imo Vibices quasi, sæpe apparuerunt. Mali admodum Omnis hæc *Exanthemata*! eoque peioris, quo magis ad Nigritiem spectabant. Frequenter porro videbantur innumeræ Maculæ minutissimæ fusci Coloris, Cutis Lenticulas aut Pulicum Morsus adumbrantes, sed paulo magis atræ: quas utique haud minus esse lethales observavi quam ipsas nigerrimas. — In hoc Rerum Statu, aut Sopor perpetuus urgebat, aut Furor cæcus; imo sæpe haud erat assidentibus, etiamsi robustis facile Ægros continere, ne e Lectulis exilirent, tanquam alio abituri: quo quidem Symptomate vix aliud magis tunc funestum memini.

Tristia dum hæc agebantur, Sudor profusus, viscidus, olidus, aut foetidissima, livida, *Diarrhæa* miseros colliquabat Ægros. Lingua porro nigra, aridissima, Vox Faucibus hærens, Singultus, *Spasmi*, Pulsus formicans, aut coacervatus, Livor manuum, ac sæpe ipsorum etiam Cubitorum, atræ Mortis certissima instabant Prænuncia: Die undecimo, aut decimo quarto plerumque, multo citius nonnunquam. Tanta fuit, tamque cita, Putrefactio Cadaverum, ut ea sepelire fuerit necesse prorsus aliquando vel intra Horas viginti quatuor.

Dira quidem hæc & acerba maxime! erant autem pluri- mi, quibus Sors melior, Die scilicet quarto, aut quinto, benignum dedit morbi exitum; Eruptione nempe Pustularum rubrarum, *miliarium*, atque blandi per totum Corpus Sudoris. — Multi diu morbo conflæti, innumeras tandem habuere Pustulas *miliaves*, limpidas, sæpe salutiferas: pluribus autem erat periculosa plenum opus Alex.

A P R I L I.

A Die secundo Aprilis ad decimum spiravit Eurus; post varius Ventus variaque admodum Tempestas, at pro Anni Tempore frigida & humida.

Pluvia $\overset{l}{1}$. $\overset{l}{8}$. $\overset{l}{9}$. $\overset{l}{10}$. $\overset{l}{14}$ — $\overset{l}{16}$. $\overset{l}{18}$. $\overset{l}{20}$. $\overset{l}{22}$. $\overset{l}{24}$. $\overset{ll}{27}$.
 Dig. Dec.
 $\overset{lll}{29}$. — 2. 252.

Ventus vehemens 22. prima Luce. w N w Nox p: celloso 26. S 4.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 9. E S E 2. } media 29. 5¹⁰
 ——— minim. 10. 28. 8. S E 2.

Dies frig. 7. 54. E b S 2.
 — tepid. 25. 42. V V N V V 1. { media Therm. Altit. 28. $\frac{20}{29}$

Auctus jam Variolarum Numerus est: atque modo Febris *anginosa miliaris*, quæ verno Tempore elapsi Anni fuit hic *epidemica*, vicinam infestat Regionem. — Febris contagiosa, maligna, sævit jam magis quam antehac unquam. Raro nunc adest strangulans Faucium Dolor, paucæque nunc erumpunt Pustulæ; at Loco earum *Petechiæ* fuscae, purpureæ, nigrae, ac nimis frequenter lividæ Vibices, atro semper Carbone notandæ! — plurimi moriuntur.

M A J O.

Boreas afflavit, aut Corus, a primo ad vicesimum quartum Maii, post Vulturnus; Tempestas fuit valde frigida ac nubila. Maximæ Pruinæ a duodecimo ad decimum quartum.

Pluvia $\overset{ll}{11}$. $\overset{ll}{12}$. $\overset{ll}{15}$. $\overset{ll}{17}$. $\overset{ll}{20}$. $\overset{ll}{22}$. $\overset{lll}{23}$. $\overset{lll}{24}$. $\overset{l}{26}$. $\overset{l}{30}$.
 Dig. Dec.

— 1. 646.

— Grando vehemens 23. Fulgur & Tonitru 30.

Al-

8 Altitudo maxim. 19.30.1. N V V 1. } media 29. 9. $\frac{12}{31}$
 ————minim 16.29.1. S E 2.

Dies frigid. 14. 54. N V V 1. } media Therm. Altitud. 38. $\frac{6}{1}$
 — tepid. 1.31.36. S S E 1.

Multi Apoplexia corripiuntur: *Variolæ* adhuc. Febris contagiosa plurimos perdidit; optima sæpe sprexit Confilia: sequens tamen Methodus permultos servavit.

Ipso quidem Morbi Initio Venæ Sectio profuit, raro post unquam: imo temeraria suscepta Manu sæpe obfuit maxime. Si tamen post Sanguinis Missionem *Cephalalgia* & *Vertigo* urgebant usque fuit utile admodum Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis, Sanguinem detrahare: quod quoque Vomitionem, post excitandam, reddidit tutiorem. Cruorem vix unquam notavi valde glutinosum, Serum plerumque vero viride erat, haud raro rubellum; quod infaustum semper! quibus enim id contigit, *Petechias* nigerrimas, aut *Vibices* habuere certo certius cum Phrenitide perpetua, aut gravi Comate.

Continua fere Nausea, ac frequens, biliosus, Vomitus lenes semper poscebant *Emeticum*, quo & Ventriculi Coluvies ejiceretur & præcautum foret contra pestiferam *Diarrhœam*, quæ, aliter Morbi statu, aut paulo post, semper evenit, nam ubi Ventriculi Saburra, diutius morando, acrior, fit assidue; tandem per Intestina descendens, ista utique torquet maxime.

Nulla non Tempore Morbi *Epispastica*, alia scilicet aliis succedentia, necessaria fuerunt omnino; lenia porro desiderabant *Cardiaca*, eaque repetita frequenter, Languor continuus & collabentes assidue Vires: quæ & Sudores etiam maturos, criticosque sæpe, movebant, aut Pustulas expellebant. Ad hæc promovenda Confect. Raleigh. Theriac. Andromach. Lap. Contrayerv. Rad. Serpent. Virg. aliquando Sal. C. C. &, quibus non fuit ingrata admodum, non uno solum Nomine laudanda, Camphora (quæ nempe Opio felicius arcessebat Somnum, ac Delirium compescebat magis) aptissima fuere Remedia.

— Imo,

— Imo, quod multo minore Pompa paratur, Vinum rubrum *ustulatum* (quod dicitur) Cinnamomo & Maci incoctis cum Aquæ pauxillo, haud minus efficax ad Vi-res sustinendas inveni, quam celeberrima *Alexipharmaca*; non in hoc tantum Morbo, sed & in omni Febre lenta & *nervosa*, potissimum cum coliquante Sudore, vel immodico Alvi Fluxu declinante. Didici hinc tandem, quod astringentia Aromatica mitiora *Crasin* Sanguinis firmando, Fibrasque Vasculorum corroborando, vera fuere hujus exeuntis saltem, Morbi *Alexiteria*; fortasse & Antidota fuissent. — Ipsi etiam Veteres Antidotis & *Alexipharmacis* immiscebant semper astringentia quædam Medica-menta, ut passim apud eos videre est.

Ad eum adeo Finem, optato demum cum Successu, post summum Morbi Incrementum, exhibui aliquam ex Cortice Peruviano Medicinam cum *Alexipharmacis* idoneis & Elixire Vitrioli Mynsichti acidulatam; nec otiose interea expectans Sedimentum Urinæ laudabile, & (quod dicitur) lateritium: modo scilicet vel minimam Morbi Remissionem observassem. — Si in singulari Gangræna valeat Quinquina, quidni in universa Humorū Corruptione! *Exanthemata* nigra, Vibices & citissima Cadaverum Putrefactio, *gangrænosam* utique Sanguinis *Diatbesin* significabant.

In longis equidem Febribus nihil magis necesse est, quam Solida inter & Fluida Æquilibrium conservare debitum. Nihil ad id sane facit efficacius, quam, diluente Liquore, Sanguinem fovere assidue, ac Vim Fibrarum confirmare Medicamentis apposis; donec Natura, his Auxiliis Morbi Vitrix, læta Crisi eum expellere possit: nam ut Febris ardens Fræna semper poscit, lenta sæpissime indiget Calcaribus. — Profecto numquam non Arte molienda Crisis est, cum nil ultra assequi valeat Natura. — Febribus ideo tarde admodum decrefcentibus, lenia *Cathartica* sæpe ex Usu sunt maxime, *Cardiacis* interim assumptis: In hac sane, de qua agitur supra, cum

cum vix alia profecerint, Rhabarbarum exhibitum quotidie valuit plurimum; Vinum ustulatum interim affatim sorbendo: hoc Modo enim putris expurgata fuit Colluvies, & Viribus interea consultum est optime.

J U N I O.

Caurus hoc Mense spiravit sæpissime, hiscebat etiam subinde Libs: Vulturus a decimo nono ad vigesimum secundum. Aer erat plerumque valde frigidus, crassus & humidus.

Pluvia $\overset{III}{I. 3. 4. 11. 15. 16.} - \overset{I}{18.} \overset{I}{19.} 20. 22. 25.$

Dig. Dec.

26. 28. $\overset{II}{-} 1. 9; 6.$

Altitudo maxim. 5. 29. 9. N VV 1.

— minim. 18. 29. 1. S VV 3.

Dies frigid. 2. 44. N VV 1.

— tepid. 14. 34. Malacia.

{ media 29. $3\frac{7}{29}$

{ media Therm. Altit. $36\frac{6}{29}$

Variolæ, & Febres intermittentes, haud infrequentes. Febris *miliaris* rubra cum enormi Vomitu & Alvi Fluxu Rure grassatur usque. Morbus contagiosus modo sub Finem Mensis mitescit paululum.

J U L I O.

Aer fuit humidus maxime & frigidus toto Julio, Ventus ab Occidente plerumque & Plagis australibus, Eurus aliquando: Tempestas utique fuit nubila, pluvia, infausta admodum, Hyemi magis quam Æstati similis. Omnes Fructus acerbi sunt & immaturi. Vix audis Cicadæ, rari volitant Papiliones: Plurimæ Aviculæ canentes inter Plumas exuendas intereunt.

Pluvia $\overset{III}{I.} - \overset{III}{3.} \overset{I}{6.} 7. 10. \overset{II}{11.} 12. \overset{III}{14.} \overset{II}{15.} 16. \overset{I}{19.}$

$\overset{III}{21.} \overset{III}{22.} \overset{III}{25.} - 27. 30. \overset{II}{-} 3. 536.$

Dig. Dec.

21. 22. 25. — 27. 30. — 3. 536.

Procellæ 11. nocte w b S. Tonitru 30. p. m. Coruscationes nocte.

Al.

§ Altitud. maxim. 28. 29. 7. S E 1. } media 29. $4\frac{1}{10}$
 ——— minim. 16. 28. 9. S VV 3.

Dies frigid. 19. 42. S S VV 2. } media Therm. Altitud. $34\frac{28}{30}$
 — tepid. 30. 30. VV 1.

Febris *Epidemica* contagiosa hic imminuta est valde, at sævit abhuc in Vicinia: Multi *Variolis* usque laborant; (B) Pfora frequens.

A U G U S T O.

A Die secundo Augusti decimum tertium adusque Ventus perpetuus ab Oriente spiravit, pulchra interea calidaque Tempestas eluxit, postea misera, procellosa & horrida secuta est; nunquam memini *Atmosphæram* ita humidam fuisse hoc Anni Tempore: Omnia fere Loca Aqua exundant & Limo. — Plures *Aviculæ* canentes moriuntur: Apes exanimatæ parum mellificant. Folia Arborum æque sunt decidua jam ac si exisset Autumnus.

Pluvia 1. 2. $\overline{14}$. 18. $\overline{19}$. $\overline{21}$. $\overline{22}$. $\overline{23}$. 25. — $\overline{29}$. 31.

Dig. Dec.

— 2. 906.

— Maximæ Rorationes, durante Apricitate, Mensis Initio. Magna AB. 20. N w 1. Procella 22. p. m. S w — vehemens 23. Nocte. S S w.

§ Altitud. maxim. 12. 29. 9. E 1. } media 29. 8
 ——— minim. 22. 29. 2. S VV 4.

Dies frigid. 14. 52. VV N VV 2. } media Therm.
 — calid. 13. 26. E 1. ——— } Altit. $32\frac{6}{29}$

Fatales etiamnum Reliquiæ passim Febris malignæ: *Variolæ* adhuc: Scabies & Pfora frequens, Cholerae ac *Diarrhææ* plurimæ. Permulti, gravi quasi Tempestate perculsi, inerte quadam Socordia torpent. — Plures Canes rabidi discurrunt.

S E P T E M B R I.

Nubilus fuit, madidus & frigidus, hic Mensis; Caurus afflavit sæpe, Libs aliquando, Eurus frequenter, sub Finem præcipue: Boreas viii. ix. x.

Pluvia $\overset{I}{1}$. $\overset{I}{3}$. $\overset{I}{6}$. $\overset{I}{7}$. $\overset{I}{11}$. $\overset{I}{12}$. — $\overset{I}{14}$. — $\overset{III}{16}$. $\overset{I}{17}$. $\overset{I}{18}$.
Dic. Dec.

20. 22. 24. 26. 28. 29. — 1. 918.

8 Altitud. maxim. 23. 29. 9. E 1. { media 29. $6\frac{7}{30}$
— minim. 11. 29. 2. VV N VV 1.

Dies frigid. 28. 46. S E 1. { media Therm. Altit. $36\frac{14}{30}$
— tepid. 3. 30. N VV 1.

Febres *perechiales* sparsæ adhuc: *Variolæ* frequentes: *Diarrhœa* & *Cholera* multos infestant: Tussis plurimæ & ad Finem Mensis.

O C T O B R I.

Venit ab Oriente Ventus fere constans per totum Octobrem, Initio & Fine ad Septentrionem inclinans; unde Aer tenuis factus est, at paulo frigidior: medio autem ad Austrum.

Pluvia $\overset{II}{7}$. $\overset{II}{8}$. — 10. 12. $\overset{II}{14}$. $\overset{III}{26}$. $\overset{III}{27}$. — 2. 756.

Levis AB. 3. Malacia — 4. E 1. — 12. N 1. Gelu & maxima Pruina 30. E N E 1.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 1. E N E 1. { media 29. $6\frac{17}{30}$
— minim. 9. 29. 1. VV N VV 1.

Dies frigid. 30. 64. { media Therm. Altitud. $47\frac{22}{30}$
— tepid. 26. 40. S S E 1.

Multæ Febres lentæ, ac intermittentes, passim. Aliqui hoc Mense, subito quasi Asthmate correpti, in Tumores Pedum & Abdominis, hydropicos velut, inciderunt, ex quibus nonnulli brevi sunt mortui. — Multi Canes Rabie perciti.

N O V E M B R I.

Sequitur November pluvius admodum & procellosus, sub Finem præcipue: turbidus Auster prævaluit maxime,
cras-

crassamque fecit *Atmosphæram* ac humidam valde. —
 Exeunte Mense permagnæ Inundationes undique.

Pluvia 4. 5. — 7. 9. 10. 13. 14. 15. — 17. — 19.
 Dig. Dec.
 21. — 23. — 25. 26. 27. — 29. — 4. 922.

Pocella 9. ab Hora x. a. m. ad 2. p. m. S w 4x.
 — 23. tota Die S w. — 26. Nocte S 4x. — 27. S
 4x. — Maximi Maris Æstus 27. quamvis Luna jam
 erat in *Quadratura*; altiores etiam quam si Inter-
 lunium fuisset, aut Plenilunium, Tonitru vehemens
 24. Noctu.

8 Altitud. maxim. 11.30. 0. N V V 1. { media 29. 4. $\frac{14}{30}$
 — minim. 27. 28. 4. S

Dies frigid. 1. 58. Malacia.
 — tepid. 19. 44. S S V V 2. { media Therm. Altit. 49. $\frac{16}{30}$

Cephalalgia, Vertigines, Insultus epileptici, Tumores
 Faucium & Parotidum, frequentes: *dyspnoica* Pectoris
 Gravitas haud paucos premit. (a) Febres lentæ *nervosæ*
 plurimæ. — Multi Canes rabidi circumcursant.

D E C E M B R I.

Vix unquam *Atmosphæram* memini ita humidam fuisse,
 ac erat toto Decembri; etsi Subsolanus perflabat sæ-
 pissime: fateor equidem quod madidus Notus intervenit
 frequenter, ac Pluviæ haud parum demisit.

Pluvia 1. 4. 5. 6. 7. 9. 17. 19. 24. 25. 28. 30. 31.
 Dig. Dec.

2. 364.
 Gelu rigidum 12. 66. E B N 1. — 13. 64. E 1.
 — 16. E 1. — 23. 64. E 1.

Procella 24. Nocte. S b E — 27. S w b w 4. Ma-
 ximi

(a) Vide Dissertationem de Febre lenta nervosa, infra, p. 147.

ximi Maris Æstus 21. 22. E S E 2. — permagni 24.
25. 26. Austro furente.

8 Altitudo maxima 21.30.0. Eb S 2. } media 29. 6⁶/₁₇
—— minima 28.29.0. S VV b VV 3. }

Dies frigid. 12. 66. E b N 1. — } med. Therm.
—— tepid. 1. 46. VV b S 1. } Altitud. 54⁸/₂₇

Tusses, Colli Fauciumque Tumores, Rauædines, levi
sæpe cum Febricula, sunt valde frequentes, Febres putri-
dæ *nervosæ* passim.

Summa Pluviae hoc (C) Anno est — Dig. Dec.
3. 974.

Notationes quedam.

(A) Hæ Maculæ oriri videntur ab infractis, aut dis-
solutis, Sanguinis Globulis, *Arteriolas serosas* intrantibus
dumque ibi hærent, *Petechias* formant, aut *Vibices*; ve-
lut in Contusionibus Sanguis ruber in Vasa iniqua urge-
tur, & Cutim reddit discolorem. — Pessiferæ semper
sunt, quod Cruorem putridum esse, aut maxime solutum,
denotant: imo adeo sæpe dissolvitur Sanguis, ut profusæ
subsequantur *Hæmorrhagiæ*. Quod quidem *Scorbuticis*
quoque accidit crebro, cum ne vel minima Febris Signa
adsint, etsi totus fere Corporis *Habitus* innumeris viola-
ceis Maculis inficitur; qui tamen mox, ac ne quidem ta-
le quid somniantes, funesto sæpe Sanguinis Fluxu corri-
piuntur: iste tamen Cruor nunquam, more solito, con-
crescit. — Hos certe *Scorbuticos* austera acida, oppor-
tune data, adjuvant maxime, ut haud raro notavi. —
In talibus ideo *Variolis*, & aliis maculosis Febribus, va-
leant plurimum. — Missio Sanguinis utique obesse magis,
quam prodesse, videtur.

(B) Estne peculiaris aliqua *Atmosphæræ* Constitutio ad
Eruptiones cuticulares gignendas apta? utique per idem
fere

fere Tempus, quo *Variolæ*, aut pustulosæ Febres, grassantur, *Exanthemata* quoque omnigena, ut *Papulæ*, *Scabies*, *Erysipelas*, &c. infestare solent, ut observatur sæpissime: imo dudum, & vulgo noverint vel *Mulierculæ*, quod *Morbilli*, aut *Rubeolæ*, *Variolas* plerumque præcurrunt. Nonne adeo desumendum fit hinc *Monitum prophylæticum*?

— Forte lenia *Mercurialia*, quæ in aliis *Cutis Morbis* rantum valent, tempestive assumpta, aut *Variolis* sint *Antidota*, aut morbum saltem faciant leviores: idque potissimum cum & *Vermiculos* enecent, qui junioribus præcipue adeo infesti sunt, & tam diras sæpe (una sævientibus *Variolis*) movent *Tragœdias*. — Hæreo tamen ne forte *Sanguinem* quorundam dissolvant nimium, & ad *Hæmorrhagias* disponant fatales: hoc autem ex facili præcaveri potest *Corticem Peruvianum*, aut tale quid, exhibendo simul.

(C) Annis maxime pluviosis hic debet annumerari, ob *Frequentiam* saltem, si non ob *Pluviæ Quantitatem*: nam continua fere decedit, quanquam raro admodum gravis. Imbres utique vehementes *Aerem* faciunt sicciorem, quatenus *Vapores* per *Atmosphæram* congestos deturbant; hinc post eos plerumque *Aer* purus valde & liquidus apparet, & multo majorem ejus siccitatem *Hygroskopica* indicant: densa autem, & nebulosa quasi *Pluvia*, omnia humectat maxime. — Vix unquam sane memini *Atmosphæram* magis fuisse humidam & crassam, quam hoc elapso Anno: *Hyems* fuit tepida nimis, *Æstas* perfrigida; utraque infausa semper & *Pluviæ* ferax, ac nunquam non *Morbis* abundans; — Ex quo sane tam udas habuimus *Tempestates*; *Febres* putridæ, lentæ, *nervosæ*, ac intermittentes omnigenæ, per has *Regiones* grassatæ sunt maxime; etiam in hoc *Oppido* & per *Viciniam*, cum tamen Annis abhinc viginti veras intermittentes rarissime viderim. Imo bene memini *Milites* plurimos, emeritos, ad *Arcem* nostram olim transvectos ab *Oris Icenis* & *Portu magno*, pertinaci admodum *Quartana* tantum non confectos penitus; qui tamen hic, a sola *Benignitate Cœli*, convalescere protinus.

CON.

CONSTITUTIO

A E R I S, &c.

Anno MDCCXXXVI.

J A N U A R I O.

TRISTI sub Aspectu Annus exoritur: dum enim *madidis Notus involat Alis*, perpetuæ fere ruunt Pluviae. Paucissimi sane fuere Dies aprici toto Januario: *Atmosphæra* vero quam maxime humida & crassa; exeunte Mense algida. Gelu raro admodum, Diluvia sæpe.

	^{ll} 1.	^l 2.	^{ll} 3.	4.	6.	8.	—	^l 10.	^{ll} 11.	^{ll} 12.	—
^{ll} 14.	—	^{lll} 16.	—	^{ll} 18.	^l 19.	21.	—	^{ll} 23.	^{ll} 24.	^{ll} 25.	—
^l 28.	30.	31.	—	5.	070.						

Grando 2. 13. 20. 26. Fulgur & Tonitru cum Pluvia gravissima 16. Vesperis.

Gelu 16. N. N. w 1. — 22. N N w 1. Procella 25. Vespere. S S w.

Altitud. maxim. 6. 29. 8. VV NVV 2. } media 29. $2\frac{27}{30}$
— minima 25. 28. 7. S S VV 4.

Dies frigid. 22. 66. N N VV 1. } media Therm. Altit. $56\frac{16}{30}$
— tepid. 4. 50. S b VV 2.

Multi Tussi vexantur, Fauciumque & Parotidum Tumores. Apoplexia & Paraplegia passim: Prurigo & Pustulæ frequentes.

F E B R U A R I O.

Quamvis Initio Februarii Tempestas fuit nimbosa valde, mox tamen successit Apricitas aliqua, ac Frigus acre,stante plerumque Vento aquilonali, qui Aerem siccabat plurimum, & omnia sæpe rigido constrictit Gelu. Principio Mensis Inundationes permagnæ; post etiam satis Terris Nivis atque Grandinis misit Pater.

III II II I II

Pluvia 1. 2. 3. 5. 7. 8. 9. 14. 26.
Nix 16. 17. N N W 3. — 19. S S E 1.

— 20. E 3. — 23. N W 3. — 24. N N W 2. } Dig. Dec. — 3. 32.
Grando 2. W N W 2. — 19. 21. 24.

— 26. E S E 2. — 28. N N W 1.

Leves AB. 7. E S E. 1 — 19. E b S 1. — magna AB. 6. H. 8. p. m. N. 1. Radii coruscantes vibrantur vel ab ipso Austro, Corona lucida magis vergit ad Orientem quam vidissem antehac unquam.

Magnus erat hic Maris Æstus Die 16. N N W 3. at minime inundans ut apud Londinenses, Icenos, Cantianos atque Belgarum Oras, ubi quam maximus fuit.

8 Altitud. maxim. 20. 30. 0. N b E 1. } media 29. 3¹⁶/₂₆
— — minim. 22. 2. 5. V V S V V 2.

Dies frigid. 13. 72. V V N V V 2. } media Therm. Altit. 60. ⁶/₂₆
— tepid. 2. 56. V V N V V 1.

Tusses & Catarrhi levi sæpe cum Febricula permulti; Anginæ, Pleuritides & Peripneumonix haud raræ: Juniores quamplurimos Perniones vexant maxime.

M A R T I O.

Frigida Tempestas ad Diem usque decimum Martii, post autem multo tepidior evasit: Spiravit Eurus hoc Mense

Mense sæpissime, & pulchra non raro affulsit Apricitas cum Aere puro siccoque.

Pluvia $\overset{II}{1.}$ $\overset{III}{6.}$ — $\overset{II}{8.}$ $\overset{III}{11.}$ $\overset{II}{19.}$ $\overset{III}{21.}$ $\overset{II}{23.}$ $\overset{II}{27.}$ $\overset{II}{29.}$ Nix $\overset{II}{3.}$
Dig. Dec.

E $\overset{II}{3.}$ — $\overset{II}{8.}$ N W $\overset{II}{1.}$ — $\overset{II}{2.}$ 138.

8 Altitud. maxim. $\overset{II}{1.30.0.}$ Eb N $\overset{II}{2.}$ } media $\overset{II}{29.}$ $\overset{II}{4.}$ $\overset{II}{11.}$
—— minim. $\overset{II}{22.28.8.}$ S S E $\overset{II}{2.}$ } $\overset{II}{31.}$

Dies frigid. 7.66. N VV $\overset{II}{1.}$ rigid. Gelu & maxima Pruina.
— tepid. 27.45. S S E $\overset{II}{2.}$ media Therm. Altitud. $\overset{II}{51.}$ $\overset{II}{8.}$ } $\overset{II}{31.}$

Perniones ulcerosi molestissimi frequenter. Peripneumoniae passim, precipue vero nothæ.

A P R I L I.

Eurus afflavit sæpe, Boreas nonnunquam, Caurus frequenter, hoc Mense; quod *Barometrum*, diu depressum, resurgere fecit, Nubesque abegit: a decimo quinto tamen ad vicesimum quintum Pluvia frequens.

Pluvia $\overset{I}{1.}$ $\overset{II}{15.}$ — $\overset{II}{18.}$ — $\overset{I}{21.}$ $\overset{II}{22.}$ $\overset{II}{25.}$ Grando $\overset{II}{15.}$
Dig. Dec.

Pruina maxima $\overset{II}{11.}$ $\overset{II}{12.}$ Maximæ Rorationes ad Finem.

8 Altitud. maxim. $\overset{II}{3.30.1.}$ E $\overset{II}{1.}$ } media $\overset{II}{29.}$ $\overset{II}{7.}$ $\overset{II}{2.}$
—— minim. $\overset{II}{25.29.3.}$ VV S VV $\overset{II}{1.}$ }

Dies frigid. $\overset{II}{11.}$ $\overset{II}{58.}$ N $\overset{II}{1.}$ } media Therm. Altit. $\overset{II}{43.}$ $\overset{II}{5.}$
— tepid. $\overset{II}{29.32.}$ Malacia. } $\overset{II}{30.}$

Pleuritides & Peripneumoniarum frequentes: Anginae & Ophthalmiae passim.

M A J O.

Perflavit Eurus plerumque durante Maio, isque sæpe velox, ac deprimens *Mercurium baroscopicum*, Aquilone tamen, aut Coro, nonnunquam intercurrente. Ineunte Mense Frigora pro Anni Tempore haud exigua, post vero Aer tepidus sæpe & tenuis.

Unable to display this page

J U L I O.

Varius fuit hoc Mense Ventus, & Malacia frequens, Caurus vero sub Finem plerumque, sudo existente Cœlo, ac fervido, cum Rore maximo. Immenſa Vis Pluviae decidit Die ſecundo & octavo, flante Vulturno; decimo autem eodem perflante Vento, quantum vix unquam per idem Temporis Spatium; ab Hora enim iſtius Diei tertia pomeridiana ad quintam matutinam undecimi Pluvia

Dig. Dec.

fuit 1. 686.

Pluvia 1. $\frac{III}{2}$. 3. $\frac{III}{8}$. $\frac{III}{10}$. — $\frac{II}{12}$. — 14. $\frac{II}{19}$. 25. 28.

Dig. Dec.

Procella 2. Nocte. S E. Fulgura Nocte 13.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 9. Malacia. } media 29. $5\frac{6}{31}$
 — minim. 11. 29. 1. S S E 21.

Dies frigid. 4. 40. N 2. } media Therm. Altitud. 27. $\frac{10}{31}$
 — fervid. 29. 18. VV N VV 1.

Febres intermittentes & *miliæres* aliquæ mali admodum moris, Ruri præcipue: *Variole hic sporadicæ*: Cholerae, *Diarrhææ*, ac *Dysenteria* etiam, undique valde frequentes ſunt.

A U G U S T O.

Ineunte Auguſto Aer fuit craſſus & valde calidus, medio Mense multo frigidior, flante Cauro; cæterum Ventus erat inconstans maxime: sub Finem Ros plurimus decidit, ac rediere Calores.

Pluvia $\frac{II}{1}$. 4. 6. 7. 8. $\frac{I}{12}$. — $\frac{II}{14}$. $\frac{II}{15}$. 17. $\frac{I}{26}$. $\frac{I}{28}$. 31.

Dig. Dec.

1. 834.

Nox procelloſa valde 13. S w b w 4. Fulgura 20.
 Noctu. Magni Maris Æſtus 26. 27. S S E 21.

Die 25. w. 1. inter Horam nonam vespertinam & undecimam Zona quædam anguſta, at lucida valde, ab imo Occidente ad ſummum Orientem uſque extenſa, magnæ Iridis inſtar effuſit, ſtupente Populo. AB. 29. N. 1.

G 3

Al-

8 Altit. maxim. 18. 20 8. N VV b N 1. } media 29. $4\frac{17}{10}$
 ——— minim. 26 29. 1. S S VV 2.

Dies frig. 16. 42. VV S VV 1. } media Therm. Altit. $27\frac{7}{30}$
 — fervid. 3. 19. VV S VV 1

Febres *miliares*, malignæ, frequentes, in Cornubia præsertim. Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria* eæque aliquando cruentæ, frequentissimæ.

Mellificant Apes optime; plurimæ Cicadæ & Vespæ. Optimum undique Frumentum.

S E P T E M B R I.

Flavit plerumque Corus Mense Septembri, Initio & sub Finem Pluvia: altam fere tenuit Stationem *Baromet*: Aer majore ex Parte crassus.

Pluvia 1. 3 $\frac{1}{4}$. 4. $\frac{11}{6}$. 8. 10. 13. 15. $\frac{1}{22}$. — $\frac{1}{24}$. — 26.
 Dig Dec.

29 — 1. 512.

Leves AB. 26. 27. H. 9. N w 1. Maximus Halo circa Lunam 12. H. 11.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 0. NNE 1. } media 29.7
 ——— minim. 30. 29. 3. S VV b S 3.

Dies frigid. 18. 50. maxima Pruina NN VV 1. } media Therm.
 — calid. 7. 29. S VV 1. Altit. $36\frac{20}{19}$

Cholerae, *Diarrhææ*, *Dysenteria*, adhuc valde frequentes, Febre nonnunquam comitante.

Plurimæ Febres *miliares*, *scarlatina*, pustulosæ; aliquæ porro lentæ, *nerve*æ: sæpe cum Glandularum Parotidum Fauciumque Tumore, ac profusis semper Sudoribus: Australibus in Oris Devonæ & Cornubiæ præsertim.

O C T O B R I.

Ineunte & exeunte Octobri immensa Pluviæ Copia decidit, dum Libs sæpe fremuit vehementer; a duodecimo autem

autem ad vigesimum primum ne minima Pluvia, Euro flante, aut Aquilone: ad Finem Mensis Aer erat valde crassus & humidus.

Pluvia $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{I}}$ $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{II}}$
 $\overline{\text{I}}$ — $\overline{\text{3}}$ 6. 7. — 9. 10. 11. 22. 23. — 26.
 $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{III}}$ $\overline{\text{II}}$ $\overline{\text{III}}$ Dig. Dec.
 27. — 29. 30. 31. — 6. 534.

Procella 1. multo mane. S b w — 7. S w — 9. mane. S w b w 4^x. ab Hora autem prima ejus Diei pomeridiana ad tertiam usque Corus vehementissimus, quasi Circius Gallicus omnia deturbans, perfremuit, velocissime cadente *Mercurio*. — Maximus Halo subluteus circa Lunam 6. H 8. w 1. AB. 27. H. 8. w N w 3. media autem Nocte Grando gravis & Fulgura.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 1. NNE 1. { media 29. 4. $\frac{1}{3}$
 — minim. 9. 28. 4. NVV 4^x.
 Dies frig. 21. 54. NNE 1.
 — tepid. 16. 36. ESE 1. { media Therm. Altitud. 42 $\frac{12}{30}$

Febres lentæ, nervosæ, miliares, haud paucæ, cum Sudoribus profusis: Cholerae ac Dysenteriae adhuc passim; præcipue Mensis Initio: Sub Finem Tussis ferinae inter Pueros.

Morbus pestilens Boves consumit plures & Porcos in Australi Devoniam.

N O V E M B R I.

Altum plerumque tenuit Gradum *Barometer* hoc Mense: Ventus ab Oriente sæpe spiravit, sæpe & a Septentrione. Aer fuit non raro valde humidus & gelidus sæpe: Initio Glacies, ad Finem Gelu maximæque Pruinæ.

Pluvia $\overline{\text{I}}$ 6. $\overline{\text{I}}$ 7. 9. 11. 12. 16. 18. 21. $\overline{\text{III}}$ 24. $\overline{\text{I}}$ 25. 28.
 Dig. Dec.
 — 3. 150.

Procella Vesper. 24. S w b w, & tota fere Nocte Grando multa 7.

AB. levis, 7. N E 1. — major 8. H 10. N N E 1. magna variegata 13. H. 7. N w 1.

8 Altitud. maxim. 5. 30. 3. E N E 1. { media 29. $8\frac{2}{29}$
— minim. 25. 28 8. VV 2.

Dies frigid. 27. 65. E N E 1. { media Therm. Altit. $58\frac{25}{29}$
— tepid. 22. 44. VV N VV 1.

Dysenteria adhuc: *Tussis convulsiva* passim. Innumeri fere Tussi, Coryza, Tumorbus Colli ac Faciei, corripiuntur; haud pauci Angina. Plurimi Morbo *rheumatico* vexantur.

D E C E M B R I.

Perstat usque *Mercurius* altam tenere Stationem, et si medio Mense Libs furens istum deturbavit, plurimamque demisit Pluviam, *Atmospheram* vero fecit humidissimam, Sane ab Exitu Octobris, ad hoc usque Tempus, Aer immensa Vaporum Copia abundavit, quæ, partim saltem, *Mercurium* sustinuit. Septentrio Gelu nonnunquam produxit, idque sub Finem Mensis rigidum.

	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{11}{5}$		$\frac{1}{13}$	$\frac{11}{14}$	$\frac{111}{15}$	$\frac{111}{17}$	$\frac{111}{18}$
Pluvia	2.	3.	4.	5.	10.	—	13.	14.	15.	17.
	$\frac{111}{18}$	$\frac{111}{20}$	$\frac{111}{22}$	$\frac{111}{25}$	$\frac{111}{27}$	$\frac{111}{28}$	$\frac{111}{31}$	$\frac{111}{5}$	$\frac{111}{26}$	$\frac{111}{28}$
	18.	20.	22.	25.	27.	28.	31.	5	26.	

Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru cum vehemente Grandine 6. primo Mane. w N w 4x.

Procella 17. Nocte. w S w — 20. bene Mane. S w b w.

8 Altitud. maxim. 24. 30. 4. N 1. { media 29. $7\frac{13}{29}$
— minim. 20. 29. S VV b VV 4.

Dies frigid. 24. 70. N 1. { media Therm. Altitud. $55\frac{26}{29}$
— tepid. 14. 4. S VV 3.

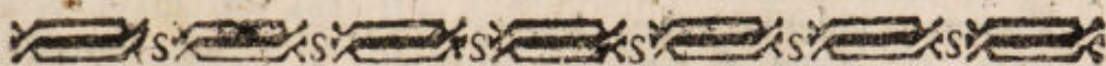
Diarrhææ & *Dysenteria* adhuc: *Rheumatismus* frequens & *Icterus*: maximæ Querelæ de languido Virium Statu undique. — Tumores Faucium, Glandularum, Parotidum,

dum, ac Maxillarum; Tusses, Destillationes, Coryzæ. Raucedines, levi non raro comitante Febricula, per omnes undique. Plures vel in iisdem Ædibus simul & semel corripuntur; evanescere vero hæc omnia facillime, modo se in lectulo paululum continerent, & multa tepida Portione Sudores elicerent.

Tota Pluviz Quantitas Anno MDCCXXXVI.

Dig. Dec.

— 36. 706.

CONSTITUTIO

AERIS, &c.

Anno MDCCXXXVII.

JANUARIO.

ATMOSPHERA, innumeris adhuc gravata Vaporibus, Mercurium Barometricum sustinet usque ad Stationem sane præaltam, Cauro plerumque spirante. Aer interea æque humidus esse perstat, ac si afflaret madidissimus Auster; irruit quidem medio Mense Libs, durans tamen parumper: a vicesimo primo ad vicesimum quintum Gelu.

Pluvia 2. 7. 12. — 14, ^I16. ^{III}17. 26. 27. 29. ^I30.

Nix 24. Grando ^I28. — 1. 588.

Halo circa Lunam magnus omni Nocte a 27. ad Finem.

Al-

8 Altitud. maxima 19.36.6. N 1. } media 30. 1. $\frac{6}{30}$
 ——— minim. 17.29.6. S VV 2.
 Dies frigid. 25.70. Malacia, } media Therm. Altit. 55. $\frac{6}{30}$
 — tepid. 1.48. VV 1.

Febricula *catarrhalis* innumeros etiamnum infestat prout Mense Decembri: imo & jam quamplurimi Equi eodem pene Morbo affici videntur, quorum certe pereunt plures. Haud parce quoque grassantur Pleuritides ac Peripneumoniar, notæ præcipue: nec infrequens est Icterus.

F E B R U A R I O.

Ventus occidentalis hoc Mense prævaluit, ad Septentrionem sæpe, ad Austrum vero flectens sæpius; Aquilo nonnunquam, aliquando, Vultur, interfuit: humidus permanfit Aer, at subsedit Barometer.

	III	II	III		II		I	III	
Pluvia	1.	3.	6.	8.	11.	13.	14.	15.	16.
	II	II	I						
	18.	19.	21.	24.	Grando	25.	26.	—	3.
								488.	

Maxima Præcipitatio Geu 5. 6. 8. 9. Procella, Fulgur & Tonitru 17. Nocte. w b N. Maximus Halo circa Lunam 27. 28.

8 Altitudo maxim. 9.30.2. N b E 1. } media 29. 7. $\frac{27}{27}$
 ——— minim. 16.29.2. S VV 2.
 Dies frigid. 2.66. N 1. } media Therm. Altit. 55. $\frac{3}{27}$
 — tepid. 23.49. S VV b VV 2:

Multi *Rheumatismo* & Angina laborant, plurimi adhuc Morbo *catarrhali* pulmonario, *Variola* hic *sporadica*, multis in Locis *epidemica*. Tussis *anginosa* durat usque inter Equos.

M A R T I O.

Principio & Fine Martii Eurus afflavit, aut Boreas, medio autem plerumque Corus: Aer evasit tenuis magis & siccus ad Finem præcipue; delapsis scilicet jam Vaporibus.

Plu.

Pluvia $\frac{III}{7.}$ $\frac{I}{8.}$ $\frac{I}{10.}$ $\frac{H}{11.}$ $\frac{II}{13.}$ $\frac{I}{14.}$ $\frac{I}{15.}$ $\frac{II}{16.}$ — $\frac{II}{18.}$ $\frac{III}{19.}$ $\frac{I}{20.}$
 21. 22. 30. 31. — 4. 328.
 II II III Dig. Dec.

Levis AB. 7. w N w 1. — 18. N w b w 3. Pru-
 cella 18. a. m. 8. 4x.

8 Altitud. maxim. 6.30.1. N N E 1. } media 29. $5\frac{29}{10}$
 — minim. 14.28.8. VV b N 3.

Dies frig. 6.64. rigidum Gelu. } media Therm. Altitud. $52\frac{2}{3}$
 — tepid. 31. 40. SE 1.

Pleuritides, ac Peripneumoniz, & veræ & nothæ,
 haud raræ: Rheumatismus, Ischias diu admodum vexans,
 & sævæ Arthritides multos cruciant. — Tusses pluri-
 mæ cum Gutturis Doloze ad Finem Mensis.

A P R I L I.

Ab Initio Mensis ad Diem decimum octavum Ventus
 ex Oriente perflavit, a vicesimo Libs, aut Argestes: ineun-
 te Aprili Aer fuit valde frigidus, medio siccus admodum,
 & exinde tepidior.

Pluvia $\frac{III}{1.}$ $\frac{II}{2.}$ $\frac{I}{4.}$ $\frac{I}{8.}$ $\frac{I}{9.}$ $\frac{III}{19.}$ $\frac{II}{21.}$ $\frac{II}{22.}$ $\frac{I}{23.}$ $\frac{I}{26.}$ 28.
 Dig. Dec.

gravis Grando 24. — 3. 58.

Procella 2. E S E 4. — 13. tota Die. E 4x.

8 Altitud. maxim. 12.30.0. N E 1. } media 29. $6\frac{4}{22}$
 — minim. 23.29.0. S S E 3.

Dies frigid. 6.58. E 1. } media Therm. Altitud. $43\frac{11}{2}$
 — tepid. 30.32. E 2.

Multi Apoplexia, Paralyti & Vertigine correpti sunt;
 aliqui Pleuritide & Peripneumonia. Variolæ passim: Asthma
 valde frequens, medio Mense præsertim. — Tusses,
 Coryzæ, Tumores Colli ac Faciei undique. — Crebræ
 Tusses convulsivæ inter Pueros in australibus Damnoniz
 Oris.

M A Y O.

Recurrens jam ad Orientem Ventus per totum fere Mensem spiravit, ad Austrum flexuens sæpe, ad Septentrionem vero sæpius magisque. Tempestas fuit per Initia (si Diem unum, alterumve, excipias) tepida satis: post vero fervidissima successit. Rorationes maximæ Agros Hortosque fovebant assidue durante Tempore fervido, alioquin omnia fere fuissent adusta.

Dig. Dec.

Pluvia 8. 9. 13. 15. 27. — o. 332.

Fulgur & Tonitru hic 27. p. m. S w b w 2. Fulgur & Tonitru ad Septentrionem, prope Alpes Damnonienses, & in occidentali Parte Cornubiæ, cum gravissima Pluvia 24. 25. 26. nulla hic.

8 Altitud. maxim. 16.30. o. NE 1. { media 29. 5. $\frac{11}{30}$
 — minim. 22.29.2. ESE 2.
 Dies frigid. 10.52. N 2. insolitum frigus. { media Therm.
 — fervid. 25.15. Malacia. { Altit. 29 $\frac{16}{30}$

Febres *miliares* compositæ (commistæ nempe cum Pus-
 tulis limpidis Papulæ rubræ) hic passim, valde frequen-
 tes in occidua Cornubia. Initio Mensis plures Morbis
 Capitis correpti, ac Pectoris. Multi *Hæmorrhagiis* immo-
 dicis laborant; quarum Causa hæud dubia fuit enormis
 admodum Aeris Mutatio: medio enim Mense pene hor-
 ruimus Frigore, sub Finem arsimus Æstu.

J U N I O.

Priorem Junii Partem Aquilo frequens siccam quidem reddidit, ac frigidam valde; calida vero posterior evasit, Cauro plerumque spirante. Aer per totum fere Mensem fuit tenuis admodum, plurimæ vero & maximæ cecidere Rorationes. — Terra, Solis Ardore percalefacta, quamplurimos emittit Vapores, qui nocturno condensati Fri-
 gore, Herbas Graminaque grato foveant Humore: nisi to-
 tos fere, dum exhalantur, Ventus rapidus secum vehat
 per Auras. Ideo cum aut nullus sit Ventus, aut lenis
 ad.

admodum, Ros plurimus videtur, dum fortis adfit dis-
sipatur protinus; æque tamen exhalante Terra Vapores.

Pluvia $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{5}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{11}{18}$ 23. 25. $\frac{1}{21}$ 1. 066.

Tonitru a. m. 25. N w 1.

8 Altitudo maxima 7. 30. 0. N 1. } media 29. $6\frac{6}{17}$
— minima 5. 29. 2. E N E 1.

Dies frigid. 15. 42. N N VV 1. — } med. Therm. Altit. $27\frac{26}{30}$
— fervid. 22. 19. Malacia.

Procedente Mense Febres *rheumaticæ* & Coryzæ pluri-
mæ: *Diarrhœa* frequens admodum Tussis *convulsivæ* in-
ter Pueros passim. *Variolæ* in Vicinia, jam vero hic
nullæ.

J U L I O.

Æstuosus subsequitur Julius, crassum tamen congerit
Aerem creber ex Austro & Occidente Ventus, sub Fi-
nem præcipue. Immensa Vis Roris decidit Initio. Mu-
scæ innumeræ molestant undique, & Erucae plurima vo-
rant.

Pluvia 8. 13. 14. 18. 19. 20. 22. 23. 25. 28.
 $\frac{11}{16}$ $\frac{1}{17}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{19}$

Dig. Dec.

— 31. $\frac{1}{21}$ 1. 320.

Tonitru e longinquo 7. 11. Procella 22. S w b
S 4.

8 Altitudo maxima 4. 19. 7. S E 1. } media 29. 4
— minima 22. 29. 0. S VV b S 4.

Dies frigid. 31. 36. N VV b VV 1. } media Therm. Altit. $25\frac{18}{30}$
— fervid. 7. 17. VV S VV 1.

Febres *miliæres*, rubræ præcipue: Peripneumoniz &
Morbi colici passim. Tussis *convulsivæ* in Australi Devo-
nia quamplurimos infestant Pueros. *Ophthalmiæ*, & Chole-
ræ haud raræ.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus fuit utplurimum Septentrionem inter & Occidentem, Libs autem medio interfuit frequenter: *Atmosfera* facta est crassa valde & humida, ac multo frigidior.

	$\frac{III}{1.}$	$\frac{III}{2.}$	$\frac{II}{3.}$	$\frac{II}{5.}$	$\frac{II}{6.}$	7.	10.	13.	15.	$\frac{II}{19.}$	$\frac{II}{20.}$
Pluvia	1.	2.	3.	5.	6.	7.	10.	13.	15.	19.	20.
	$\frac{I}{21.}$	$\frac{II}{23.}$	$\frac{II}{25.}$	26.	$\frac{II}{27.}$	28.	29.	30.	31.		
					Dig.	Dec.					

848.

Gravis procella 20. primo mane. S. w b S 4x. AB. 9. H. 10. N w b w i. maxima AB. 10. H. 9. N w i. Hujus Radii variis erant, atque maxime vividis, distincti Coloribus. Corona pulcherrime rutilans a Zenith nostro ad Orientem duodecim circiter gradibus, ad Meridiem quoque declinabat paululum. Per magna rursus AB. 11. 10. p. m. N w b N i. Corona erat eodem ipso loco, quo hesternæ nocte coloris ferri igniti. Levis AB. 12. H. 9. w N w i.

8 Altitud. maxim. 9. 29. 9. NVV i. } media 29.5
 ———— minim. 20. 28. 8. S VV b S 4x. }

Dies frigid. 4. 44. N NVV i. }
 — calid. 17. 27. S S VV 2. } media Therm. Altit. 38.27

Tusses, *Diarrhææ* & *Cholerae* valde frequentes. Febres lentæ, nervosæ & miliares passim: *Variolæ sporadicæ*.

S E P T E M B R I.

Toto hoc Mense humilem tenuit Stationem *Barometer* Vulturno plerumque flante, aut Africo. Aer interim redditus est humidus valde, & frigidus: nam Septentrio quoque aliquando intercurrebat.

	$\frac{III}{11.}$	$\frac{I}{15.}$	$\frac{II}{18.}$	$\frac{II}{19.}$	$\frac{II}{20.}$	$\frac{III}{22.}$	24.	26.
Pluvia	2.	11.	15.	18.	19.	20.	22.	24.
	$\frac{I}{27.}$	$\frac{I}{28.}$	$\frac{I}{30.}$	2.	3.	4.	5.	6.
				Dig.	Dec.			

826.

Procella 11. S E b S 4x. — 22. S w 4. Fulgur & Tonitru u. m. 20.

Ma-

Maximus Halo circa Lunam 27. S b w II.

8 Altitud. maxim. 10. 29. 9. N N E 1. { media 29. $3\frac{13}{27}$
 — minim. 22. 28. 5. S V V 4.

Dies frigid. 30. 49. N N V V 1. { media Therm. Altit. $36\frac{2}{17}$
 — calid. 6. 28. E S E 1.

Diarrhœa plurimi laborant, aliqui Febribus intermittentibus, *anomalis*; multi Morbo colico & Cholera. — Tumores Faucium, Parotides, Coryzæ cum Tussi valde frequentes: *Variolæ* sparsæ. Nec infrequens est Icterus, nec *Rheumatismus*.

O C T O B R I.

Frequens ab Oriente Ventus, Mense Octobri, *Baroscopium* subinde erexit; qui porro, ad Septentrionem deflectens sæpe, Tempestatem, fecit paulo frigidior, non raro tamen intercurrente pulchra tepidaque Die: Aer autem plerumque humidus fuit & crassus.

Pluvia $\overline{1}$. $\overline{5}$. $\overline{8}$. $\overline{9}$. $\overline{11}$. $\overline{15}$. $\overline{18}$. $\overline{24}$. $\overline{30}$.

Dig. Dec.

— 3. 556.

Procella 15. nocte: S w 4x. Glacies & maxima Prunina 14. 15 N N E 1.

Die 20 H. 7. p. m. vividam Iridem lunarem observavi, densissima, at tenuissima, decidente Pluviola.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 1. N N E 1. { media 29. $6\frac{2}{3}$
 — min. m. 16. 29. 0. V V b S 2.

Dies frigid. 22. 6. N E 2. { media Therm. Altit. $50\frac{25}{30}$
 — tepid. 3. 43. N b E 1.

(A) Icterus frequens; *Variolæ* passim. Dentium Dolores, Tumoresque Faucium ac Faciei, cum Cruciatibus *rheumaticis* sæpe, præcipue Lumborum, plurimos vexant.

N O V E M B R I.

Nunc Boreas, nunc Corus, *Mercurium Barometri* sustinent usque, maxime per Initia Novembris, Aerem tamen

men neutiquam desiccabant: medio quidem Mense haud parum sæpe intervenit humidus Auster.

Pluvia $\overset{11}{12}$. — $\overset{1}{14}$. — $\overset{1}{17}$. $\overset{1}{19}$. 23. — 25. 26. 28.
Dig. Dec.

— 1. 334.

AB. 1. 18. p. m. E N E 1. — 7. N w b N 1.
Vehemens Ventus 27. p. m. N w b w.

8 Altitud. maxim. 4.30.4. E N E 1. { media 29.8. $\frac{14}{25}$
— minim. 16.29.1. VV 1.

Dies frigid. 30.65. N E 1. { media Therm. Altit. 53. $\frac{6}{26}$
— tepid. 12.48. S b VV 2.1

Per omnia undique Loca incessit hoc Mense Morbus, medio tamen hoc in Oppido potissimum: omnes fere, cuiuscunque fuerint Habitus, aut Ætatis, corripuens; Modo quidem haud ab simili, quo Febricula *catarrhalis epidemica* Anni MDCCXXXIII. at sæviore multo.

Magna adfuit Gravedo & Capitis Dolor, Nausea frequens, Sternutamenta perpetua, Destillationes maximæ, ac Tussis sæpissime importuna valde. — Per Initia discruciauit multos acerbis Dorsi atque Lumborum Dolor, quod male plerumque significabat; nam & magna simul accessit Præcordiorum Oppressio & haud modica Febris, sæpe plane *peripneumonica*: perliquida vero expuerunt, raro coctum aliquid. De his actum esset prorsus, si Phrenitis quoque interfuisset. — Tanta sæpe fuit in Fauces Destillatio, ut Anginam haud levem faceret: sæpius vero Faciei Tumor, Parotidum, Maxillarum, sequutus est, ac immensa Pituitæ acris ex Ore Naribusque Fluxio. — Plurimos acutissimus Dentium Dolor torfit, etiam quibus ante fuerant sanissimi: idque persæpe uno solum a Latere, definens accuratissime inter Dentes incisores. Doluit & sæpe dimidium tantum Caput, quasi in *Hemicrania* exquisita.

Longe plurimi sola laborabant Febricula cum Gravedi-
ne

ne infesta, *Catarrho* & molestissimis Dentium Doloribus, accedente ut plurimum Tumore Faucium & Aspredine: Juniores autem, iacrescente Morbo, delirabant sæpe.

— Permultos cruciavit Dolor *rheumaticus* vagus, quoddam *ischiadicus* vehemens, non raro durans diu: haud paucos errantia Tormina corripuerunt, *Diarrhœa* sepe insequente critica. Lingua fuit alba plerumque, raro arida, nec multum sitiebant Ægri; Urina turbida fere & subrubra. Cruor sæpe Pleuriticorum similis.

Febris hæc *catarrhalis* plures jam per Hyemes plus, minusve, grassata est: varias autem induit Formas, pro Ratione variarum Hominum Constitutionum. Plures levis solum Febricula tenuit, modico protinus discussa Sudores; haud paucos autem Peripneumonia gravis: in Genere tamen multo vehementius hoc Anno sæviit, & largiorem Sanguinis Missionem postulavit.

Omnino mihi pendere videtur a crasso, udo, gelidoque Aere, Spiracula Cutis occludente, & acrem intra Corpus Colluviem congerente: nam & præcedit hunc Morbum semper, ac comitatur crassa admodum humidaque *Atmosphære* Temperies: nec grassatur unquam, nisi Mensibus hybernis, & ejusdem prope Indolis esse videtur cum Hyemali Febre *Sydenhamii*.

D E C E M B R I.

Varia fuit admodum hoc Mense Aeris Temperies, nunc frigida valde, flante Aquilone, nunc longe tepidior, irruente Africo sæpe, nec infrequenter Vulturno: immensa Vis Vaporum, per *Atmosphæram* diffusa, *Barometrum* mire sustinuit; etsi haud paucæ corruerunt Pluviæ.

III

III II

Pluvia 2. 4. — 6. 8. 12. 14. — 16. 18. — 20.

I

I

III

I

Dig. Dec.

22. 23. 24. 26. 30. Grando 31. — 2. 620.

Procella 16. S S E 4 — 30. S S W 4x. Maxima sæpe Pruinæ.

H

Al-

8 Altitud. maxim. 4.30.3. & N N E 1. { media 29.8.¹⁵₃₁
 — minim. 8.29.3. S V V 3.^x

Dies frig. 29.73. N E 1. { media Therm. Altit. 57.⁹₃₁
 — tepid. 24.49. S V V 2.

Prima Vespera Diei hujus Mensis quinti Cælum totum Nube quasi tenui obductum, rutilabat maxime, Lumine velut Ignis triumphalis reflexo: haud minorem utique spargebat Lucem, quam vel ipsa plena Luna, Nubibus operta. Perduravit vero mirum hoc *Phænomenon* ad mediam fere Noctem; at longe elatissime effulsit inter Horam quintam & septimam vespertinam: levem sane Vulgum haud leviter perterrituit; hic tristia Incendia timens, ille, Cælum deprecans perinde quasi sanguineum. — Aer toto fere Die nebulosus fuerat, ac tepidus, irrorante sæpe Pluvio-la, præcipue post Meridiem; vix ullus Ventus: Vespero vero Nebula ingratum mittebat Odorem; imo per Dumeta forte tunc perequians, Pluvio-læ Guttulis aspersus, insuavem admodum percepi Gustum, ceu ab ingrato Dulcore. — Longe, lateque, insolitum hoc Lumen Septentrionales Europæ Partes illustravit; apud Kilkenniam vero in Hibernia, Globus quasi igneus, in Aere suspensus, videbatur, eodem Vespero, per Horam fere, tunc terribil Fragore displosus, Flammas dispergebat undique.

Ad extremum fere Mensis duravit passim Morbus *epidemicus*, jam vero evanescit; plurimi tamen inde conqueruntur de maximo Virium Languore: Aliqui in Ictericum, plures in Phthisin incidunt; permulti in Arthritidem & *Rheumatismum* pertinacem.

Quod ad hujus *Epidemici* Curationem attinet, partim certe discessimus a Methodo, quam Anno MDCCXXXIII. supra descripsimus: atqui in hoc sane magis fuit necessaria Sanguinis Detractio, imo & nonnunquam repetita juvit, præsertim urgente Febre, ac sæviante Dorso, aut Pectoris, Dolore. — At magno certe implicatur Errore quisquis in Morbis hujusmodi ab acti nempe Pituita productis, æque liberalem Venæ Sectionem imperat, ac in
 vera

vera Pleuritide, aut Peripneumonia; quod quidem candidissimus notavit dudum *Sydenhamius*, alias utique haud parcus Sanguinis detractor, *Section v. Capit. v.* quem velim ut consulat Lector.

Post Sanguinis Missionem frequentia *Epispastica* admo-
veri jussi: sex Ulcusculis acerrimi Seri Quantitas plane
stupenda defluxit.

Nihil magis in hoc Morbo presuit, quam blandus, re-
pidus, per omnia Membra aequaliter diffusos Sudor. Ni-
hil eum ciebat tutius quam Serum Lactis vinosum dilu-
tius, tenue Decoctum Eryngii, aut tale quid, epotum
repide: optimo quoque Successu subinde dedi Misturam
ex Sale Cornu Cervi, Succo Limonum saturato, Aqua
Menthæ, aut Hyssopi adjecta. Hæc percommode move-
bat Sudores; si minus id quidem, saltem Urinam; por-
ro mollem semper præstabat Alvum: omni utique Modo
Colluviem expellit pituitosam, ac Spiritum reddit expedi-
torem, admisto præcipue Oximelite scillitico. — Eli-
xir asthmaticum le Mottii Tussis Vehementiam lenibat
optime, & promovebat etiam Sudores. — Alvus non
solum per totum Morbi Impetum tenera servanda erat,
sed & sub Finem purganda; ne graviora crearent Mala
morbida Reliquia.

Post Febrem penitus abactam, obstinatissimi sæpe per-
manebant Dolores *rheumatici*, quos quidem expugnabant
bene *Cathartica Mercurialia*. Nihil tamen inveni præ-
stantius quam sequentem Antimonii Præparationem; quæ
profecto totam istius Mineralis Potentiam continet: eam
ideo (sit Venia Verbo) Antimonii *Essentiam* nomino.

Omnes olim intendi Nervos ut ex Stibio Medicamen-
tum aliquod utile expromerem; omnes fere Chemistarum
& Alchemistarum Processus non exploravi solum, sed &
in Ægrotis etiam variis sæpe probavi; plures sane mira-
bilis agnosco Virtutis: hoc tamen affirmo sanctissime,
nihil inde melius, nihil tutius, nihil efficacius, deprehen-
di unquam, quam tritum illum, ac simplicem Vitri an-

Antimonialis Infusum ex Vino albo generoso, Aromate aliquo *Stomachico* adjecto. Possidet enim, experto crede, possidet, totas *Antimonii* Vires; quippe qui epotus largiter maximas movet Vomitiones, in minuta tantum Quantitate, ad Guttas puta viginti, aut triginta, adhibitus Sudores elicit benignos; paulo tamen majore Alvum solvit leniter: quid potest aliud majus ulla alia *Stibii* Præparatio? Quamvis autem tantæ sit Virtutis Vinum hoc *Antimoniatum*, minutissimis tamen *Stibii* Particulis, prope dixerim *Effluviis* solum imbutur: quæ, cum sint inter minima fere Naturæ, angustissima Corporis Vascula permeant facillime; tantæ verum Efficaciæ, ut vel magnum Canalem alimentarium stimulent potenter, multo magis ideo exiles Corporis Canaliculos: ob summam autem Tenuitatem eos minime lædant.

Hic ideo Tibi fisto, Lector bone! Medicamentum, paratu quidem facillimum; at Viribus maximum: in omnibus enim Vasculorum Obstructionibus percommode exhiberi potest, seu primas expurgare Vias; seu intima Corporis Penetralia detergere velis. Nihil utique ad Sudores excitandos datur aptius, nihil tutius; nam parum admodum excalescit: unde in ipsis Febris, lentis præcipue & intermittentibus, adhibetur optime; nec non in quamplurimis Morbis chronicis, in *Rheumatismo* rebellipotissimum. — Id utique spondeo, nullas huic deesse Vires, quas ulla habet *Stibii* Præparatio, Strophis utunque pomposis venditata, aut improbo confecta Labore.

Tota Pluviae Quantitas, Anno M D C C X X X V I I.

Dig. Dec.

— 27. 364:

Brevis Commentatio de Morbis Ictericis.

(A) In Ictero sæviore non raro *Hæmorrhagias* vidi ex omni-

omnibus fere Corporis Meatibus, vix ullis cedentes Remediis; imo haud citius uno Loco Fluxum cohibuerit quam eruperit alio. Id in piissima olim Matrona, tristo admodum Exemplo, notavi, quæ icterica, ac febriculosa, Sanguinem profudit vehementer ex Naribus, Viis urina-riis, Utero, Intestinis, tandemque cum Sanguine Animam! *Hæmorrhagiam*, per breve saltem Tempus, restinximus sæpe; pro Ratione vero qua Fluxus substitit infra, eo violentius e Naribus profluxit.

Multis abhinc Annis Generosus quidam robustus, Potulis meracioribus Spirituique Vini ardenti nimium deditus, in gravem incidit Icterus; ex quo tamen sanus factus evaserit, si medicis Præceptis obtemperaverit probe. At ille contra, quod Gingivæ sæpe funderent Sanguinem, & Dentes essent scædati, Medicastrò cuidam (si Diis placeat) ad Dentes se commisit, qui Dentifriciis & Scalpris valide perfricans Dentes atque Gingivas, tantam excitavit *Hæmorrhagiam*, ut eam cohibere, vel valentissimis Stypticis, nequirent Chirurgi in Arte bene versati: sed innumeris profiliens Rivulis Sanguis, sectis quasi Arteriis, per omnem undique Gingivam, sedecim Horarum Spatio Hominem, pene exsanguem, confecit.

Certe nunquam non aliquid subest Periculi, ubi Morbo arquato vexatis accidit profusio Sanguinis; denotat enim acerrimum & maxime solutum Statum Cruoris: quo quidem in Casu, Attenuantia, *Aloetica*, *Volatilia* atque *Chalybeata* exhibere, perinde est ac Hominem jugulare, e contra Acida, diluentia, demulcentia, Aquæ acidulæ & id Genus alia, juvant maximæ. Prodest sæpe plurimum Seminum Cannabis ex Lacte Decoctum, aut Emulsio ex Seminibus Papaveris albi & Amygdalarum dulcium, post levi Sanguinis Missionem (si Febricula urgeat & ferat Pulsus) & Alvi Solutionem debitam.

— Sane haud scio, annon modica Venæ Sectio æque necessaria sit in *Hepatitis*, ac consequenter in Obstructione Hepatis cum febriculosa Sanguinis *Diathefi*, atque

in Pleuritide, aut Peripneumonia: præcavet enim graviora Mala. Inflammationes scilicet, Apostemata dira, aut Scirrhomata.

Est vero alia Icteri Species, & (ut ajunt) toto [Cælo] diversa, quæ, ab inerte & viscida Bile pendens, diversam omnino poscit medendi Methodum: hic enim lentus nimis & crassus Sanguis glutinosam valde, ac vapidam, generat Bilem; quæ tandem Vasa obstruit biliaria, adeo ut Hepatis obstructio Morbi potius Effectus sit quam Causa. — In hoc igitur Casu Emetica primo, Cathartica dein Aloetica & Mercurialia desiderantur; Attenuantia tunc saponacea, tartarea, volatilia, tandemque Chalybeata, necessaria sunt: cave tamen ne Chalybeata Medicamenta præpropere adhibeas, ante scilicet quam fluxos reddideris Humores; aliter enim, pro Remedio, immedicabilis forsan Hepatis Scirrhus eveniet.

Atqui hic non possum quin laudem maxime Tartarum regeneratum, seu (ut dicitur) Terram Tartari foliatam, ut Remedium dissolvens maxime, non solum ad Morbum regium aptissimum, sed ad alios etiam quammultos. — Conflatum quippe ex Acido oleoso subtilissimo Aceti, & Sale fixo Alcalino, fit Sapo quidam mirabilis & penetrans maxime; qui omnibus quibuscumque Liquoribus miscetur promptissime, vel in ipso Alcohole Vini facile dissolubilis: hinc omnia gummata, resinosa, oleosa, viscosa, sive Animalia, sive Vegetabilia, solvit optime; imo Gummi Lac, Succinum, Myrrham, tenacissima certe Corpora. Unde lentos nimium & glutinosos Corporis Humores potentissime dissolvit, & Vasorum Obstructiones referat maxime. Quamvis autem tantas possidet Virtutes, vix ullam habet Acrimoniam: imo, quod mirabere forsan, æque tuto Pleuriticis, ac ipsis Hydropicis, exhibetur. Eximus sane Usus est Medicamentorum, quæ Pondere & Subtilitate crassos & lentos Humores comminuere possunt: longe tamen feliciores erunt Effectus Ope Saponis alicujus detergentis, qui glutinosum & pingue resolvat. — Honos

fit

fit Corpufculo humano! Utriculi fordidi non æque terfi & puri redduntur fola Aqua & Lapillis, aut Globulis plumbeis, conquaffatis, ac fi adhibeatur quoque fmefticum aliquod Laxivium. — Recte quidem præcedere debet Usus Saponis alicujus Medicamentorum Exhibitionem, quæ plurimo pollent Momento, ut glutinosos incidat Humores eofque fupis reddat.

Latuit diu Sal hic, five Sapo, nobiliffimus inter Strepitus Fucosque Alchemiftarum, recondita Ferragine Titulorum celatus; utpote Sapo Sapientium, prima Materia vegetabilis, Sulphur Naturæ vegetabile, Sal harmoniacum vegetabile, Mercurius Naturæ & Philofophorum, ut apud Lullium, Parifinum, Guidonem, &c. invenies: recentiores vero cum aptiore Nomine, Aceto radicato fcilicet, & Terra Tartari foliata infigniebant; femel etiam apud Lullium in Apertorio fuo Terra foliata vocatur.

— Hujus autem Compositio apud omnes confiftit in Admixtione intima, ad Saturitatem ufque, Salis Tartari fixiffimi cum Spiritu Vini philofophico; at nifi Aceto deftillato, utere, (quod quidem eft myfticus etiam quafi Vini Spiritus) nunquam conficies Sal fluens ad Ignem, Cere infar, in Spiritu Vini rectificato diffolubile, ac in Modum Talci fplendens & foliatum: qui tamen apud eos ejus funt Characteres.

Sed quid in Sterquilinio Gemmas quæram, cum apud illuftrem Boerhaavium in Chemia fua, Modus præparandi & Virtutes hujus Salis apertiffime traduntur: fubjiciam vero & ipfe, quod multo minus volatilis eft quam vulgo æftimatur: imo eoufque Igni refiftit, donec omne fere Acidum evaperetur tandem, Sale folum alcalino fixo manente. — Ad lenem autem Ignem liquatus pulchrior & fplendidior (argenteus quafi) exhibet Laminas; diminuta tamen aliquantulum medicata Virtute; nempe inde ad igneam Alkali Naturam accedit propius, quod tamen mox corrigitur Acidi vegetabilis pauxillo affufio.

Ad omnes Vifcerum Obftructiones, & lentos nimium

Humores, hoc Sal mirandæ plane Virtutis esse probavi millies: nam id utique assidue per Annos fere viginti exhibui feliciter. Nec tantum ad hæc valet maxime Sal hoc nobilissimum, sed & vel ipsum Lixivium ex Sale Tartari fixo & Aceto acri confectum detergit, resolvit & aperit potenter: etiam ipsi Veteres, ut (a) Caius Plinius refert, "Gineres Sarmentorum ex Aceto biberunt ad Vitia Splenis." — Profecto Lixivium ex Sale Tartari & Aceto penetrantius est multo, quam ex eodem cum Succo Limonum, ob (b) Mucilaginis Copiam, quæ Limonibus inest. — Sed ex Aceto acerrimo & Sale Cornu Cervi volatili conficitur Lixivium longe penetrantius, in Febre lenta, ac intermittenti rebelli, pluribus etiam in Morbis, summæ certe Virtutis. — Hic porro dicam in Transcursu, quod Acetum Sali volatili animali, propter Oleum nempe combustum foetidissimo, affusum, cumque eo digestum & destillatum dein, omnem prorsus Foetorem delet, imo gratissimum conciliat Odorem. Hoc novit olim immensæ Eruditionis, & pro Ævo quo vixit, stupendus plane Vir, Rogerus Bacon, dum Spiritum Capillorum rancidum Aceto deparat; nec minus forte Lullius in Præparatione Salis Harmoniaci Vegetabilis. Vid. Testament. novissimum.

Acetum utique plurimi æstimarunt Veteres: Nam quamvis refrigerandi Vim habet, habet tamen & dissipandi; hæc ille Celsus; ideoque (a) Plinius dixit optime, "Viti- ni Vitium (Acetum scilicet) transit in Remedia." — Sed de hoc forte plus satis.

DIS.

(a) Vid. Libri xxiii. Proœm.

(b) — infra Tractat. de Morbo Colico, &c.

(a) Lib. v. cap. 27.

Unable to display this page

gua, quæ, Mucō subalbido obducta, haud multum fere inarescit, nisi media solum in Parte, ubi fusca est valde & arida. Tandem & aliena murmurant subinde & desipientia, furens tamen abest Insania. Tenuem plerumque reddunt Urinam, vapidi instar Vini, aut Cerevisiæ luridam, aliquando limpidam, haud raro etiam subnigram, subinde paulo crassiorem, inspersa quasi Farina. Breves, inæquales & parum constantes habent Sudores, sæpe frigidulos & glutinosos, sæpe profusos maxime: & paulo ante Mortem, non raro gelidos cum Pulsa exili admodum & formicante. Stragula contrectant interim, & inanes quasdam Imaginesprehendere tentant. Jamque Vox Faucibus hærens, Ungues Digitique lividi, Facies cadaverosa, perpetua fere ac frigida Suspiria, certissimam instare Mortem denunciant.

En hujus Febris dira Facies! quam nervosam ideo nominarunt, quod Nervos potissimum afficere videatur, lentam vero, quod ad Diem vicesimum primum, & ultra sæpe, perduret.

Pestifera semper est, ubi *Aphthæ* nigrae, *Petechiæ* fusca, levidæ, atra, aut vibices quasi, apparent; præsertim si accedit alvus cita, plumbea, nigra, colliquans, aut sudores oleosi. — Ubi pustulis, papulis, aut maculis, cutim deturpantibus, Febris lenta stipatur, contagiosa est ut plurimum: cum vero *Exanthemata* mali sunt moris, vulgo audit maligna. Papulae, rubrae, floridæ, copiosæ, aut plurimæ pustulae *miliares* turpidæ, statu morbi erumpentis, bona præsagiunt; præcipue si accedunt sputa liberalia continua, aut multæ crassæ subsidentes Urinæ, Juvat & tunc temporis sæpe lenis *Diarrhœa*, blandus persæpe juvat, per omnia membra diffusus, æqualis tepidusque sudor: salutaris nonnunquam erumpit parotis: prosunt non raro *Apipha* albidæ, benignæ. Convalescentes frequentissime surdesunt, ac sæpe habent apostemata (in meatu aurium salutifera.

Ex

Ex observatione medicorum, cum veterum, tum recentiorum, constat sane, quod putridæ lentæque Febres grassantur maxime, cum humida nimis crassaque aeris temperies persistat diu; idque potissimum, si concurrat etiam calor insolitus. — Quam pluvia fuit, quam squalida tempestas, nuperis annis nemo non norit, & totum annum 1734. & 1735. inter perpetuas pluvias & continua quasi Diluvia contrivimus; nec lætis nos solisque radijs lustravit Sol æstivus, nec purgavit aerem hyemale gelu; depluit Æstate tota, depluit & hyeme, dum aer interim, mutata quasi prorsus natura rerum, fuit mire quidem tepidus, at humidus maxime. Hinc lentæ & nervosæ febres, ac remittentes & intermittentes, fieri frequentissimæ — hinc porro loca uliginosa infestant semper. Atque illi præcipue his corripiuntur, qui aut natura, aut casu, sunt imbecilliores aut ex mœnore magno vim animi fractam habent, aut qui parvo & crudo utuntur victu, quales in carceribus sæpe videmus, vel qui cucumeres & melones ingurgitare solent. Omnes autem hæ causæ vim fibrarum enervant. Lentore inferunt humoribus, & Perspirationem inhibent maxime.

Atqui lentor iste longe differre videtur a glutine sanguinis inflammati, quod nimio motu humorum & valida fibrarum vi producitur; hoc quippe crassamento sanguinis inhæret, eumque detractum quasi corio obteggit; iste vero lymphæ inest maxime. — Confer cruorem pleuriticorum, rheumaticorum, aut febre ardente laborantium, cum illorum sanguine, qui febre lenta nervosæ correpti sunt, maximum utique videbis discrimen. — Hic dum emittitur lividus apparet, iste rutilans, hic frigescens parum crassamenti habet, multum vero serum obscurum & sæpe turbidum; iste crassamentum plurimum coriaceum, serum vero minimum.

Maximam sane differentiam apoplexiam inter sanguineam & pituitosam rectissime ponunt medici; haud mi-

nor utique videtur inter febrem *inflammatoriam* & lentam *nervosam*. — Prior semper habet circuitum sanguinis rapidum vade & fortem, magnum hinc attritum, ac vehementem inde calorem, urinam quoque impense rubram, unde sanguis tandem condensatur maxime; ab aucto namque humorum motu & valida vasculorum oscillatione globuli rubri, sanguinei, (præcipuæ partes sanguinis calorem foventes) numero ac densitate augentur, ob summum momentum, quo compinguntur laticis vitalis principia. — Hæc quoque accidit subiro robustissimis, & gravissimos sæpe infligit dolores; eos vero aut jugulat cito, aut relinquit: porro viget maxime in siccis & serenis tempestatibus.

In posteriore, morbus lente admodum invadit, vis solidorum debilitatur maxime, pulsus adest languidus, etsi frequens, nec acris unquam oritur calor consistens; si quis accidit, subito subinde frigore excipitur: tenues plerumque & pallidæ urinæ fractas naturæ vires & invalidam humorum agitationem mostrant. — In hoc adeo statu, propter defectum motus idonei fluidorum, ac solidorum inertiam, globuli sanguinis rubri dissolvuntur ex facili. — Ita non dolent hac febre correpti, ut torpidi quasi & insensibiles jaceant, ne vel acriora *Epispastica* sentientes. — raro spargitur hic morbus, nisi per humidam atque tepidam *Atmosphæra* constitutionem, raroque corripuntur robusti & alacres.

Sed juvat hæc agitare paulo altius, ut videamus quid in febribus natura faciat, aut ferat; idque exemplo febris intermittens regularis, cujus causa haud dubio sanguinis est nimia *Visciditas*, quæ ingruente paroxysmo in vasculis capillaribus hæret, atque horrorem, rigorem, artuum pallorem & unguum livorem producit: omnia sane signa haud dubia obstructi sanguinis! — Jam si viribus pollet idoneis natura, febre ipsa utitur ad remedium: nam si valida vis insit fibræ, & non nimia adsit tenacitas humorum, accenditur protinus febris, quæ ve-

hementer agitantur brevique comminuuntur crassi humores, & sic apti redduntur ad permeandum minimos vasculorum ramusculos, ita mox omnis expeditur obstructio, ac consequente sudore, brevis saltem sequitur integritas. — Atqui ubi vehemens vasorum impetus maximo propellit momento viscidos admodum, & agre cedentes humores, tantus oritur attritus atque calor, ut ardens sæpe, ac continua, excitetur febris, aut inflammationes graves: præcipue ubi magna quoque adsit acrimonia, aut præpostere exhibentur medicamenta stimulantia, quæ sanguinis effervescentiam jam nimiam incitant. — E contra ubi vis vitæ, quacunque de causa, iusto infirmior, haud satis valide protrudit liquida, hæret usque ad extrema vasorum impactus lentor, qui auctus indies circuitum tandem sanguinis perdit omnino; nam qui a febre intermittente pereunt, fere semper moriuntur dum rigores & horrores urgent, ab impotentiam scilicet cordis & vasorum superandi resistantiam morborum entoris. His sanguinem mittere perinde est ac si trucidentur, illis necessarium omnino. — Intelligitur hinc facile, cur febres sæpe typum mutant, omnesque fere, diu durantes, naturam tandem induunt febris *nervosæ*; nimirum infirmato valde fibrarum *Elatere*, & conspissatis nimium humoribus.

Ponamus jam lentorem residere solum in *serosis* arteriis, quæ purissimam feri partem, sub nomine lymphæ, aut succi *nervosi*, secernere debent: debilitata concurrente *Systasi* fibrarum oritur febris, dicta, lenta, nervosa. Dum enim in plurimis minimisque his tubulis inhærescit obstruens lentor, plus tenuissimi laticis per patentes reliquos urgetur: (nam si omnes omnino obstructi sint, mors instaret protinus) inæquales hinc incertique pulsus, calores, sudores, sequuntur. Porro quo diutius in *Arteriis* his contortu plicatis (si mavis glandulis morantur) lenti humores, eo acriores fiant necesse est, donec in liquamen quasi saniosum abeunt: quod dum tandem absorbet

bet sanguis, totam id demum ejus contaminat massam. Permulta sic nascitur acrimonia, ob debilitatem tamen fibrarum, nervorumque torporem, haud rapidus excitatur sanguinis cursus, aut vehemens inde calor, lentor tamen eximie augetur indies.

Sic se forsan res habet; cum ex recitatis supra causis fibræ vasque corporis infirmentur, sanguinisque retardetur motus, nec subiguntur bene humores, nec probe miscentur: unde tandem producitur lentor, præcipue in vasculis minimis, ubi tenuissimi fluere debeant liquores. Nascitur hinc obstructio in arteriis *serosis*, ultimisque cerebri arterioli, inde impedita lymphæ secretio; ac quod pejus est, succi *nervosi* inopia: deficit hinc officio nervosa præpago, at quæ non inde mala?

Qui secum reputat quanto sane molimine cerebrum effecit natura, haud ibit inficias succum nervosum omnino esse necessarium *OEconomiae* animali; quo siue profectio nervi vim perdunt prorsus, & musculi proinde ab his pendentes: ut videre est potissimum in musculis moribus *involuntariis* inservientibus, ubi siue obstruantur, siue comprimantur, *Nervi paris vagi & intercostalis*, siue in cerebro horum origines, resolvitur illico omnis ferme actio vitalis, ac ne vel acerrima meri animi contentio, seu ut dicitur *Volutio*, ad motum hunc restitutum valet Nilum. — Requiritur ideo ad motum muscularem corporeum hoc medium; at seu animat, seu irrigat, nervos, non nostri est hic dicere: id saltem apparet, quod cum ex lege naturæ in nervos motibus *involuntariis* ministrantes influet perpetim, actio cordis, ventriculi, intestinorum, &c. rectissime peragitur, siue vult, siue non vult, Animus.

Quod vero in Febribus lentis *nervosis* insignis adest Obstructio Nervorum liquido patet; quoniam omnes Corporis Sensus depravantur maxime, vix vident Oculis apertis, perditur Olfactus, perditur Auditus, vix etiam sapidissima gustant: torpent adeo Membra, ut parum admodum

dum sentiscant vel acerrima *Vesicatoria*, obstructo nimirum Sensationis Medio. — Subluridus vero Cutis Color, frequentes Rigores, Torpores, extrema subfrigida, Ulcuscula pallida & desiccantia subito, etiamsi acerbis irritata Stimulis, maximum Lentorem, ac impeditum Humorum Cursum, per minutissima Corporis Vascula denotant.

Præterea cum parcior fiat Secretio Liquidi nervosi, Actio Solidorum in contenta Fluida debilitatur, adeo ut hac quoque de Causa Lentor augeatur indies, unde major fit assidue in Vascularum serosis, sive *lymphaticis*, Obstructio. Atqui parcius hinc refunditur Lympha diluens Cruori, qui crassior deinceps & acrior evadit, minusque etiam aptus ad permeandum Vascula minima: Stagnat ideo in extemis *Arteriolis*, & Maculas nigras, lividas, fuscas, sæpe & Vibices, extra; intus vero gangrænas producit. aut, stagnando diutius, in putrem tandem abit sanieem.

Sufficiant, ac etiam supersint forsitan, quæ de *nervosa* Febris Natura dixi; id saltem apparet, quod ut omnis fere Febris varii possunt esse Gradus, in Ratione scilicet composita Vis Solidorum, Status Humorum, & Acrimonie Sanguinis, sic quoque & hujus, de qua agitur, maxime: forte ne quidem in duobus Hominibus omnino similes. Nulla igitur certa & stabilita medendi Regula determinari potest, (hic enim desideratur maxime Medici Ingenium, qui Ægrotis assideat) quæ vero in Genere profit, paucis absolvam.

Si qua unquam in Febris hujuscemodi mittendus est Sanguis, id quidem ineunte solum Morbo, & parca utique Manu, agendum est: ardente namque Febre laborantes facilius multo sedecim Sanguinis Uncias amittunt quam his correpti Selibram. — Ægri Vires & Pulsus Modum indicant. — Tutius longe detrahitur Cucurbitulis scarificatis, meliusque multo hoc Modo levatur Caput, ac vel ipsa plerumque Pectoris Oppressio; nec si repetatur

Unable to display this page

Unable to display this page

Unable to display this page

in tali Casu nobile magis datur *Αλιξιτιγιον*, quem vinum austerrum cum aromaticis, coctum: tutius enim & efficacius vires erigit, quam spiritus vini ardentes, quantumvis *Pharmacis* aromaticis imbuti, & nomine aquarum *cardiacarum* nobilitati.

Jusculis interim tenuioribus *Panatelis Gelatinis* de sago, cornu cervi, &c. nutriendus est æger, sæpe quidem, at paulatim, in tanto nimirum periculo vix ulla alia spes est, quam ut, impetum morbi trahendo, aliquis effugiat, porrigaturque in id tempus, quod curationi locum præstet.

In statu morbi porro, aut paulo post, *Aphthæ* non raro imas fauces & os totum occupant, pessimæ utique si nigræ, neque periculo vacant si supra modum albidæ! Modo ex uno guttore ascendere videntur, modo per totum canalem alimentarium descendunt, ac singultum, *Diarrhoeam*, aut *Disenteriam*, excitant: quicquid est difficillimam sane *Crisin* plerumque denunciant, potissimum si *Disenteria* & singultus accidunt. Melius est longe cum *Salvatio* copiosa oritur; sæpe profecto hoc modo solvitur Febris Lentore morbofo nempe per glandulas Salivales exantlato. — — Ubi *Aphthæ* oriuntur, creberrime gargarizandum est emolientibus & detergentibus, ex ficu, mulso, decocto raparum, &c. dandum vero interdum est Rhabarbarum, maxime si alvus cita & torminosa urget, adjecto astringente aliquo aromatico cum absorbentibus. Post omnem autem gargarizationem in ore contineat paululum, & mox deglutiat lente, tenuem e feminibus psylli & cynodiorum *Mucilaginem*, syrupo mororum aut rubi idæi admisto: fovet hæc optime, ac sanat ulcuscula.

Haud raro pituita tenax admodum totas adeo opplet fauces, ut strangulationem pene minitetur: hic utique nihil magis opportunum est, quam levi *Emetico* vomitum sollicitare leniter, idque sane quocunque tempore morbi. Mirum est quantum levamen hoc affert ægrotis, quam immensa vis glutinosæ colluvici, albumen ovorum refe-

rentis, ac sæpe vel eo multo crassioris, elicitur: imo
mox sæpe *Aphthæ*, coma, nausea, singultus, linguæ ter-
rifica nigrities, facessunt, ut observavit olim diligentissi-
mus *Sydenhamius*; quod quoque ego vidi multoties.

Nec minus utilis est lenis alvi purgatio sub morbi fi-
nem, interpositis subinde *Cardiacis* & *Paregoricis*; hæc
enim evacuat putridam morbidamque colluviem, per ar-
terias *meseraicas* in intestina depositam, *Crisinque* natu-
ræ, utcunque imperfectam, promovet: imo facit sæpe,
ut febris, quæ huc usque nullum certum servabat origi-
nem, remittentis plane, aut intermittentis typum induat,
locumque præbeat medicamentis idoneis. — Atqui ita
non *Dyarrhæam*, aut *Disenteriam*, quas tantopere ti-
ment nonnulli inducit, ut hoc modo præcaveantur opti-
me. Fœda namque eluvies, diutius in visceribus resti-
tando, magis fit acris, magisque, assidue, & eorum tu-
nicas exstimulat maxime, imo eas corrodit tandem; ac
vel funestam parit *Diarrhæam*, vel *Dysenteriam*, hor-
rendam: partim insuper per venas lacteas resorpta diras
iterum turbas in sanguine movet. Ut his ergo occurram
malis, mihi in usu est frequentem, ac modicam, Rha-
barbari dosin exhibere, alternis saltem diebus: nimium
interea alvi motum (si opus est) astringentibus aroma-
ticis, atque *Anodynis*, rapprimere soleo.

MORBO COLICO
OPUSCULUM
DE
MORBO COLICO

DAMNORUM,

eoque maxime Epidemico,

Anno MDCCXXIV.

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

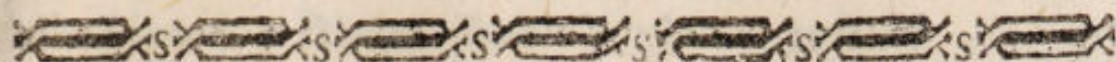
THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

THE
OF THE
AND THE
AND THE
AND THE

D E

MORBO COLICO

DAMNORIORUM, &c.

INEUNTE Autumno, Anno MDCCXXIV. damno-
nios undique afflixit morbus maxime *Epidemicus*, in-
ter popellum præcipue sæviens, & in hos, quibus minus
lauta fuerat ratio vivendi. Hujus & historiam & medi-
cinam perscribere haud erit forsan prorsus inutile; quo-
niam etsi non ita vehementer & multo minus populationem,
tamen omni fere Autumno hanc regionem plus, minus-
ve, infestat.

Exorsus est hic morbus ab angore ventriculi summo
cum dolore in *Epigastrio* vehemente, pulsu debili & inæ-
quali, sudore frigidiusculo: Lingua interim muco erat
obducta subviridi, aut fusco, halitus autem foetidissimus.
Subsecutus est vomitus enormis, ut plurimum bilis viridis-
simæ, nonnunquam atræ, magna semper pituitæ, quam
maxime acidæ ac valde tenacis, comitante copia; imo
colluvies, rejecta vomitu, sæpe adeo acris erat, ut gu-
lam faucesque excoriando, foret inde sanguinolenta, ac
dolorem inter deglutiendum excitaret. Hisce per diem
unam, alteramve, persistentibus, accessit alvus adstricta
admodum, nec *Catharticis*, *δραστικωτάτοις*, nec acerrimis cly-
steribus respondens: his quippe sine flatu aut stercore re-
jectis, illis vomitu.

Imminuta tunc paululum vomitione descendebat dolor
at umbilici regionem atrocissime torquebat, lumbos spi-
namque dorsi crudeliter, ita ut paroxysmo *nephritico* æ-
grum laborare crederes, eoque magis cum & jam etiam
urgeret urinæ suppressio, & perpetua mingendi cupidi-

tas; imo vexabat sæpissime molesti cujusdam ponderis in *Perineo* sensus, velut incumbentis calculi. — Talem in colicis urinæ difficultatem jandudum notavit *Aretæus cappadox*, Capit. de Colicis: Νεφροὶ & Κύστις συμπαθεῖα Πόνος & Ἰσχυρὴ τῶτέρισι ἄλλα αὐτ' ἄλλων. Περίρροιαί σπασμωδῶδες, ἐνεφραπικαὶ, ἄλλα τῶτέρισιν αὐτ' ἄλλων ἄλλα, *Epidemic. Lib. I. Sect. II.*

Urina vero erat lixivix instar, quæ mucosa rubra, non raro subviridia, deponebat permagna quantitate. Abdomen plerumque durissimum & maxime tensum ægrotos, ne rumperetur scilicet, anxios sollicitavit: erant e contra quibus, *Spasmo* maxime contractus, vix ullam sui formam reliquisset venter: hoc autem rarius. Sæpe dolor fixus, vehemens, urens in dextro *Hypochondrio*, ubi etiam & tumor & durities. In *Epigastrii* regione magna sæpe & molesta pulsatio. Quandocunque alvus vel proprio irritata onere (quod raro admodum) vel medicamento fuit, durissima Σπύρχλα ex viridi nigra, globosa, parva ovium stercorea referentia, reddidit; post duas dein, tresve, deiectiones, viridia, vel nigra, nonnunquam cruore mista, tenesmum excitantia permolestum: at alvus substitit protinus, quæ post horas aliquot arte iterum irritata tales rursus globulos, læves, durissimos, dejiciebat.

Hæc fuit prima Morbi Facies; at nec dum desævire Tragœdia, nec hic Finis Malorum: quamvis enim cessaverint paululum dira Ventris Tormenta, relicta vero Cutis Teneritudine summa, Tactus fere impatientis, jam tamen augetur Dolor per totam Spinam summos Humeros adusque immixter excrucians, inter Omoplatas potissimum; brevique inde Brachia invadens Juncturis præcipue defixus hærebat, Motumque destruebat Manuum prorsus. — Nec Femoribus, nec Cruribus, contigit Sors multo melior: utpote quæ torqueret Cruciatus acerrimus, mediis quasi Ossibus inhærens, Lue veluti venerea affectis: rarissime autem Artuum vel Rubor, vel Tumor, ullus.

Dum ab Intestinis ad Membra Exitum sibi pararet morbida

bida Materia, Pulsus vibrabat fortior, atque febricitabant leviter Ægroti. Nonnulli etiam, hoc Morbi Statu, delirabant, cujus constans fere Indicium fuit Urina aliquanto limpida; & (quod notatu dignum) si per totum Morbi Decursum Urinam pallidam sine Sedimento reddidissent, hos subito corripuit vel Distentio Nervorum, vel Delirium, aut Manuum Paralysis: nunc cum, nunc sine Dolore.

Cum jam Morbus occupaverat Artus, Sudor multus foetidus, acidum spirans, Dolores lenivit; &, si quis Dolor Ventris etiamnum permanferit, eo diffluente evanuit. Aliqui Sudore longo, maximo, digesti Motum Usunque Manuum amifere penitus; Tactu solum manente: Doloris miserum solamen Paralysis! vix ullum autem memini, hoc Morbo laborantem, Pedibus *paralytice* captum. — Aliquando cum Sudore benigno plurimæ eruperunt Pustulæ rubræ, prurientes, ac sæpe molestissime urentes, eæque per totum fere Corpus; quo nihil auspiciatius: nam his erumpentibus & Dolor *rheumaticus* & colicus se mox subduxere. — Hic fuit equidem optimus Morbi Exitus; at frequentius longe colicum Dolorem excipiens *Rheumatismus*, *Reumatismum* Viscerum Tormenta, alterna Vice, miseros diu mactabant, Morbo nunc ad Artus, nunc in Intestina translati.

Interdum Cruciatus per Dies aliquot cessantes æque vehementer recrudescebant; præsertim ex levissimo Frigore suscepto, vel *Cerevisia*, vel Vino Pomorum hausto. Icterus nonnunquam erumpens Colicem hanc pro Tempore solvit, quo recedente mox redibant Dolores. — In uno & altero Casu verus permanens Icterus hunc Morbum absolvit prorsus, manente tantum quadam Artuum Molestia.

Tamet si Dolores colici *rheumaticos* sæpius præcederent: frequenter autem Artus primum adoriebatur Morbus, dein, *Metastasi* facta; Stomachum & Intestina, more descripto. Cauponem quendam novi robustum miro plane Modo corruptum, cujus Brachia Manusque resoluta vix ullum Motum,

tum, ne vel levissimum Pondus movendi Potentiam, retinebant; nullo tamen præcedente Morbi Symptomate, nec per Diem unum, alterumve, insequente ullo, nisi quod solito fuerat languidior: paucò post autem Vomitus Ventrisque Dolor consequebantur, tandem etiam Membra paralytica Angor *rheumaticus* torfit.

Aliqui, at perpauci, diu multumque hoc Morbo afflicti, Insultibus demum epilepticis correpti, Fato succubuerunt: sed, ut vera dicam, seu Morbi Frequentiam, seu Durationem, seu Vehementiam denique, respicio, miror valde tam paucas Hosti huic dicitur occubuisse Victimias.

Crudelissime sævit hic Morbus fremente Aquilone, quod & de Variolis, tunc Temporis, grassantibus observavi.

Quibus fusiores dederat Alvum Natura longe minus ab hoc *Epidemico* passi sunt, quam quibus astrictam: hinc forte Ratio petenda est cur Pueros (quos cita plerumque Alvus exercet) haud æque violenter ac Adultos excruciat.

Perduravit Colica hæc *epidemica* ab Autumno ad Ver sequens; Vere autem vigente sensim abiit.

En hujus brevem, sed accuratam, Morbi Historiam: qui usque adeo inter Vulgum grassatus est, ut Anno MDCCXXIV. omnes fere Plebeculæ Familias invaserit. Quid quod in una eademque Domo quinque vel sex ex hoc Morbo decumbentes numeravi sæpissime; atque mehercule vix credo Colicum Morbum tam *epidemicum* extitisse antehac unquam: nisi forte quem Paulus Ægineta Lib. iii. Cap. 43. sub Finem memorat: qui & nostro, quod ad quædam saltem Symptomata, haud fuit longe absimilis. — Hic ideo istius Descriptionem ex Paulo proponam: „ Ἀρχαίμερον μὲν τοῦ Πάθους ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν
„ Ἰταλίαν Χωρίων ἢ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τῆς τῆς Ῥω-
„ μάων Πολιτείας, &c. i. e. quum Morbus quidem
„ ille cœpisset (Colica scilicet ab acribus & vellicantibus
„ Humoribus) a finitimis Italiæ Regionibus, & alia
„ pleraque Loca Romani Imperii, instar pestiferæ cujus-
„ dam

dam Contagionis peragrasset; unde non paucis quidem in Morbum Comitialem, aliis vero in Membrorum Resolutionem, superstiti tamen & incolumi Sensu; nonnullis autem in utrumque delapsis: magna Pars eorum, qui ex hac Ægrimonia in Epilepsiam conciderant, Vitam cum Morte commutabant; quorum vero Morbus in Paralyfin transierat plerique evaserunt, proinde atque in Crisi, Transfatione Causæ.

An forte Morbus hic *epidemicus* a peculiari quadam Aeris *Diathefi* Ortum aliqua ex Parte duxerit haud scio; quandoquidem Cælo sicco, vel humido, flantibus Austris, Boreave flante, æque frequens sævierit. — Tempestate quidem sicca & rigida, farente Cæcia, vel Aquilone; Formina fuisse atrociora notavi; hoc vero accidebat forsitan propter diminutam *Perspirationem*, & Alvum redditam magis compressam; ad divini Senis Effatum, αἰ καὶ ἡμερὶν κατὰ κράτος βορρῶν τὰς κοιλίας ἐκρήνισσι. Aphorism. xvii. Sect. iii. Edit. Hollerii. — Quomodocumque autem hoc sit, vix credo ullum esse, qui hunc Morbum inter contagiosos recensebit: nisi & idem ille omnem Morbum vulgarem dixerit esse contagiosum; quod neque Vis Vocis fert, neque Norma loquendi. — Nascuntur sane Morbi *epidemicæ* a communi aliqua Causa, *Atmosphæ* puta Corruptione, Cibo, vel Potu noxio: sæpe tamen minime ab ullo *Miasmate* Morbum ab Ægro hoc illi Sano inferente.

Fuit equidem, ni fallor longe, Causa hujus Morbi manifesta maxime; tanta scilicet, tamque incredibilis Pomorum Copia isto Anno abundans, quanta vix unquam visa post Hominum Memoriam, nostræ saltem subique Regionis. Pomi nimium onustæ Ramos propendentes, Fructu fere ad Fracturam usque gravatos, carpenti, Pondusque auferenti; quasi porrexere. Pretio vel vilissimo tot emissæ Poma, quorum Succo expresso etiam implevisses Culeum, Saccosque refertos vel ipso colligendi Labore habuisset aliquis. Coloni plures, impie ingrati, benignissimo NU-
MI.

Unable to display this page

Unable to display this page

Vinum Rhenanum a *Pomatia* generoso, nisi quod hoc multo plus *Mucilaginis* habeat; quippe quorum *Salia* nativa videntur maxime congenera, etiam *Microscopio* conspecta ejusdem sunt plane *Figuræ*: atqui utriusque *Salia* nonnisi post longum *Tempus* comminuuntur ita, ac subiguntur, ut *Liquor* pomosus ad *Potum* aptus reddatur, aut salutaris. — Imo *Pomatium* ex *Pomis* agrestibus & acerbis expressum, vix nisi secundo, vel & tertio demum Anno, aut, *Potioni* gratum, aut salubre tandem evadit.

Utravis horum mustea si bibis affatim, *Doloribus* colicis & *rheumaticis* certo certius vexabere; nec *Arthritidi* obnoxii hæcce hauriant impune, quippe quos protinus corripit *Paroxysmus*. Nec graviores *Pœnas* luunt bibaces Germani, ad *Ripas* *Rheni* & *Mosæ* *Incolæ*, Se *Vino tartareo* ingurgitantes, quam *Nos*trates *Pomaceum* avide perpotantes: ibi enim & hic *Arthritis* *Morbus* est *endemicus* & maxime communis; neque tot uspiam, etiam inter *Plebeculam*, *Podagra* laborant, quot in *Damnonia*, *Provincia*, ob *Pomaceum* notissima. Ac credere fas est, *Morbi* hujus *Frequentia* *Causam* fuisse multum & continuum *Vinorum* *Usum*, *Tartaro* maxime abundantium, qualia sunt *Vina* *Mosellonica*, *Gallica*, & *Pomacea* nostra: ex quo enim horum invaluit *Usus*, longe magis quam ante increbuit *Arthritis*. *Vinum* *Burdegalense*, præsentis *Ævi* *Delicias*! haud magni fecit *Ætas* elapsa; & decuplo Plus *Pomacei* nunc factum & epotum est, quam *Annis* abhinc triginta.

Si quis vero dubitat forte, an *Musto pomaceo* tanta *Vis* insit *Tartari*, experiatur ipse, *Modo* ab *Angelo Sala* optime descripto (*Mucilaginem* nempe a *Succo* abstrahendo) quanta *Copia* *Salis essentialis* ab eo colligi potest: inveniet utique permultum. *Pomaceum*, more *Vini* *Rhenani*, *Tartarum* ad *Latera* *Cadorum* haud equidem seponit; hoc autem ejus *Defectus* minime *Argumentum* est, cum nec vel ipsum *Vinum* *Rhenanum*, nisi post-

postquam mucosam & terrestrem **Fæcem Fundo** demiserit, ad Vasis Latera *Tartarum* rejicere possit. — Pari Ratione Vina Hispanica nullum Cadis *Tartarum* dant, ob nimiam scilicet oleosam & tenacem Colluviem, qua irritatur. Nec ulla Arte separari potest Sal Citrii, sive Limonis, ab Humore suo expresso, Sale tamen acido, si quis alius Succus vegetabilis, maxime scatente; utpote qui permulta *Mucilaginis* Quantitate implicatus: quod & laudatus Sala in *Tartarologia* sua dudum annotavit, & ipse experiundo verissimum esse didici. — At *Pomaceo* novello plurimum inesse *Mucilaginis*, Argumento est Lentor iste, quem contrahit, Olei instar, si vel nec debite fermentatur, nec saturatur satis Sale actiuoso, *Mucilaginem* sulphuream attenuante: hujus etenim Defectu, *Pomaceum* ex mitioribus Pomis, intra Anni Spatium in Liquorem viscidum & pendulum quasi scertissimo convertitur. Porro fere semper observamus, quod, dum Mustum pomosum in Cupis ad despumandum asservatur, Pelliculæ tenaces formantur, quas Coria putrefacta esse crederes: similes etiam Doliorum Lateribus adhærescunt.

Videamus jam breviter, quid Mali nostris infert Corporibus Succus Pomorum crudi, nec fermentati probe, nec dæfecati, Ingurgitatio: De Musto differentem audiamus Hippocratem, Lib. ii. de Viæ. Ration. Γλεῦκος φυσῶν ἐπαίγει, καὶ ἐκταράσσει Ζέον τῇ Κοιλίᾳ ἐδιαχωρεῖ. φυσῶν μὲν, ὅτι θερμαίνει, ὑπάρχει δὲ τὸ Σώματος ὅπ᾽ προκαίρει, ταρασσει δὲ Ζέον ἐν τῇ Κοιλίᾳ διαχωρεῖ. — Succus Fructuum ὠραίων cito fermentat, inter fermentandum Aer Musto permixtus dilatatur maxime, ut vix Doliis firmissimis coerceri possit. Si quis ergo Vinum musteum hauserit avidius, in Ventriculo & Intestinis fermentet vehementer necesse est; hæc dein Flatu distendat valde, torqueat, excruciet; Ope Caloris namque Fermentatio & Aeris Rarefactio augetur maxime: at Mustum fermentans vix continent roburnea Vasa, quid non inde Malorum Intestina hocce referta passura esse credamus?

Nec

Nec mirum utique hæc consideranti, si Historia medica funestissimos Eventus, Intestina nimirum ab indomabili Gas, sive Flatu, disrupta denarrat.

Nec Ventriculo & Intestinis solum nocet fermentans Mustum, quatenus Aere furibundo turgidum; habet insuper stimulandi & abstergendi Vim summam: nam vix aliquid Musto magis smeeticum datur, fere Cuticulam ejus abradit, qui Musto Manus abluit. Cuique Anatomia vel leviter imbuta notissimum est, Intestina Muco quodam blandissimo oblita esse, quem (non hic solum, sed alibi) ad fallendam Ingestorum Acrimoniam providens secrevit Natura: hunc autem abstergit penitus nimius Succii Saponacci Usus, qualem maxime præstant Fructus *ωπάριων*. Hinc Vomitus Cholera, *Diarrhoea*, *Dysenteria*, ex horum Ingluvie: deterso enim Viscerum Muco, Munimine quasi Tunicæ nervosæ, ea quidem minimæ Acrimonix impatiens, nedum Salium crassiorum, quibus abundant tales Fructus, & horum Aculeis lancinata undique, cruciatur admodum. Atroci adeo Dolore percita Intestina, Motu eorum *peristaltico* plurimum adaucto, Hostem infensum valde expellere omni enituntur Ope. Sequitur dehinc Vomitus enormis & Alvus citissima; at fausto ut plurimum Omine Inimico aufugienti parent Portæ: incarcerato autem fermentante Humore, Interanea tam valide distendit, ut nec se contrahere, nec Motu *peristaltico* acres & furibundos Humores depellere queant: Vesicæ urinariæ ad Modum, nimia distentæ Urina, quæ se exonerandi omnem Vim perdidit. Horrendus hinc oritur Dolor, deinde Intestinorum Inflammationes, quas cito vel Gangræna, vel Disruptio, excipit, ni promptum adhibeatur Remedium,

Cum autem, vel a Facultate Pomorum astringente (utimur namque ad conficiendum optimum *Pomacei* Genus maxime acerbis & austetis, ideoque in Regione nostra Horti talibus potissimum abundant) vel a Stomachi, ac Intestinorum, Robore nativo eorum, qui *Pomaceum* per-

potant novellum, acciderit, ut nec conscitetur Vomitus, nec perturbetur Alvus, Mala tamen persæpe sequuntur atrocia. Hujus enim longa & frequente Potatione tanta Vis *Tartari* indomiti ingeritur Sanguini, ut non solum Sanguis ipse inde reddatur acris valde, sed & ab impuro Fonte omnes ab eo secreti Humores. Hinc Loco perdulcis & lubricantis Muci, per Glandulas *Haversianas* percolati, mordax quasi Coagulum: Doior hinc Artuum oritur pungens, ac Motus Impotentia. — Loco blandissimi Liquoris, Nervos irrigantis, Latex corrodens: hinc Nervorum Distentiones, hinc Insultus epileptici. Sanguine porro tanta Salium Copia saturato, Corpuscula salina in mutuos Amplexus ruunt, & majores formant Massulas, quam quæ per Arterias *lymphaticas*, vix utique per sanguineas *Capillares*, perfluere possunt: hinc nascuntur Obstructiones variez, atque Propaginis nervosæ, Vellicatio summa.

Tandem etiam & vel ipsa Bilis, Balsamum istud πολύχρηστον Corporis, corrumpitur, & ab Acido pomoso superabundante domatur, quæ vel ipsa debet esse Acidi Domitrix: pluribus siquidem constat Experimentis, quod Bilis, si nimio cum Acido, vel vegetabili, vel minerali, commiscetur, Viribus spoliatur, iners reddatur prorsus, & in Coagulum fere abeat. — Ferax hæc Causa Malorum! stagnante enim in Acinis Ductibusque Jecinoris inspissata Bile, Tumor, vel Induratio, Hepatis subsequitur, unde Circulatio & Secretio per magnum hoc Viscus impeditur maxime. Quanta dehinc oritura sint Mala perspiciet facile, qui Arteriarum *Mesenteriacarum* & *Celiacæ* Distributionem, atque, ex harum Ramusculis, Venæ Portæ Cursum etiam, perpendit probe: at cum hæc describere longum esset, missa faciam, breviterque tantum considerabo Bilem, quatenus Acido contaminatam, & in Poris biliaris & Vesica fellea nimium diu stagnantem.

Jam itaque in Hepate subsistente Bile, nulla fit ejus in Duodenum Excretio, unde nec Chyli Lenter, nec Acidi-

ditas attenuatur fatis, vel subigitur probe. *Chylus* autem glutinosus per Vasa Lactea Sanguinem intrans Lentorem ejus adauget, jampridem, ab acido & austero pomorum Succo, nimis crassi: hinc secretiones omnes, quæ lege Naturæ, fluidiores esse debuerunt, factæ sunt justo crassiores; multa etiam hinc mala! Cæterum Intestina; proprio Bilis stimulo privata, Fæces tardissime deponunt, unde Alvus fit astricta admodum. — Certe tum squalidus ille luridusque Color omnium ex hoc Morbo laborantium, tum crassa eorum & crocea Urina, Indicia erant manifesta satis, Bilem nec debito Modo secretam fuisse, nec in Intestina excretam.

Quamquam Bilis ab Acido coacta in Cysti fellea, ac in Ductibus hepaticis, iners velut & torpida per Spatium aliquod hæreat, latet tamen Anguis in Herba. Si quis enim Corporis Humor vel blandissimus, extra Aream Circulationis effusus, Calori Corporis humani exponatur diu, & Motu Partium vicinarum agitetur; tenuior indies & acrior factus in acerrimam & Vasa omnia corrodentem Saniem mutabitur tandem. Nonne pulchram sæpe Mammam ex stagnante solo dulcissimo lacte depascitur ulcus horrendum? Si hæc humori suavissimo, annon eadem, imo & vel graviora longe eventura sunt bili, etiam in statu naturali omnium acerrimo? cui & jam insuper plurimum Salis acidi adjicitur; qui, quamquam forte Bilis *alcalinam* Putredinem temperet paululum, Vitamen Corporis vitali exagitat assidue, Acrimoniam detum exauget maxime.

Bilis nisi ab effuso Acido haud viridescit, & quo fortiora admiscuntur Acida, eo intensior oritur Viriditas, prope ad Nigritiem accedens, ac Coagulatio fortior, ut Colore & Consistentia propius absit Mistura a Fuligine affuso Atramento: fit hoc clarius si cum Felle humano, quod magis forsam *alcalinum* est, quam de alio quovis Animale Bilis, instituatur Experimentum. — Hoc certe mihi videtur esse Bilis atræ & æruginosæ Origo longe frequentissima: falluntur utique, qui has Bilis Species in primis solum Viis formatas esse credunt, cum qui in Ex-

rispiciis humanis versantur, in Vesica fellea, & ipsis *Porit* biliaris, tum atram, tum porraceam, offendant sæpius.

Huic ratiocinationi adstipulatur experientia, qua sine vana omnis *Theoria*, bella sit utcumque. Obstupui sæpe videris bilem æruginosam, ac, vel ipsa acriorem longe, atram, vomitione rejectam, Metalla ipsa corrodentem, & in pavimentum, haud aliter quam effuso spiritu vitrioli, bullientem: quinimo tam acerbe acidam, ut Dentibus cum Horrore summo Stuporem incusserit, faucesque ipsas excoriaverit. Nonne hæc maximæ Aciditatis Argumenta? vix hercle majora facit ipse Vitrioli Spiritus. Apud Galenum ideo, aliosque, Bilis atræ characteres (qui & porraceæ itidem conveniunt) sunt τὸ δαμνῶν, τὸ οὐκ ὄνδεν & τὸ διαβρωτικόν. Curavi olim Naucleum quendam honestum, a virginia reducem, qui terminosa alvo primum, gravissimis dein Nervorum Distentionibus & Delirio correptus, plurimum Bilis viridissimæ, subinde aterrimæ, ac quam maxime acidæ, evomuit. Huic inter convulsionem, dum Cochleare argenteum in Ore, ne Linguam scilicet demorderet, intruderent astantes, Momento quasi temporis colore plane atro infectum retraherent, ac si in Spiritu Nistri intinctum fuisset. — Hic autem homo, ut hoc obiter noverem, sacco Limonum acerbissimo captus valde, cum in omni fere potu hanserat abunde: nec possum sane quin addam, ne sæpissime hos bile atra, aut porracea, afflictos esse notavisse, qui frequenter prius ex ventriculo, ob corrodens & valde pungens Acidum, laboraverant. — Jamque in Memoriam redit, quod Annis abhinc quindecim, a generoso quodam Juvene; Acetariis atque Pomaceo impense dedito, & id propter colicis & rheumaticis Doloribus frequentissime vexato, Sanguinem detractum attonitus viderim, cujus Serum, Succus instar e Porris expressi, erat viridissimum: vide porro observationem nostram secundam Act. Philosophic. No. 382.

Haud equidem ignoro, optimum *Sydenhamium*, Bilem porraceam ex Sola Spirituum *Arazia* Ortum ducere affirmasse: quod si verum erat, tunc in omni graviore Animi Pathemate, vel Spirituum a quacunque Causa vehe-

mente Agitatione, Bilis porraceæ Generatio sequeretur, quod tamen plerumque falsum est. Animi *Pathemata* profecto Bilem movent & exprimunt (idcirco Phrasi aptissima dicitur, Bilem illi commotam esse, qui Ira incensus est) ac si Bilis, enormi Spirituum Motu expressa, acido alicui Humori in Visceribus occurrit, fit illico viridis; quæ per sæpe in magnis Animi Perturbationibus evomitur. Nonne autem hunc Hominem, jam, ex vehemente Animi Motu, viridem evomentem Bilem vidimus, qui paulo post forte, a graviore Commotione flavam omnino vomebat? Nonne Ille, in perturbato Mari navigans, hodie Bilem viridissimam rejicit, qui postridie tamen croceam prorsus ejectionurus est; & e contra? Bilis utique extra Corpus, ab Agitatione vel fortissima, haud viridescit, nec nisi admisto Acido, vix intra itaque. — Quod sentio dicam; Spirituum Agitatio vehemens, sive graviora Animi *Pathemata*, Concoctionem lædunt maxime, atque sic *Chylus* in Stomacho acescit, cui profluens admista Bilis evadit viridis; dumque Stomachus est infirmus, quicquid intus assumitur haud probre digeritur: unde diu intestinis & Ventriculo Pituita acida dominari potest.

Bilis igitur, seu viridis seu atra, in Vesicula fellea & in Ductibus hepaticis congesta diu, & Corporis Calore fœta, tandemque liquefscens, vel ab extremis Venæ Cavæ Ramusculis absorpta in Massam rapitur sanguineam, vel per Ductum *Choledochum* in Intestina effunditur. At cum utraque jam facta sit summe acris, Sanguine confusa, mala excitat: nempe Genus omne nervosum irritando Dolores, Anxietates, Spasmos, infert. Vascula pariter rodit teneriora, & in Cerebrum transfata, illi est perquam infensa. — Intestinis vero aliena maxime enormes concitat Vomitus, atque horrenda Tormina.

Bilis autem atra, acida, acris sit utcumque, nequaquam tam funesta est humanæ Fabricæ, quam Bilis atra *alkalica*: Acidum enim fortissimum haud potenter Vasa, Partes

tesque Corporis erodit, ac Lixivium fortissimum *Alcali*
num, quod dicto citius Substantias animales dissolvit pe-
 nitus. Imo vero Bilis putrescens, ni ab Acido mitigetur
 Virus, in Saniem acerrimam, omnia corrodentem, mox
 abit. De hac adeo tantum Bile intelligendus est Hippo-
 crates, Sensu absoluto, in Aphorism. 22. 23. 24. Sect.
 iv. & Coac. Prænotion. 74. Lib. i. Edit. Duret. itemque
 ab Hippocrate Celsus, Lib. ii. cap. viii. „ Tormina ab
 atra Bile orta mortifera. „ Est enim *gangrenosa* Sanies
 Icterus, vel *Hepatitis*, male judicatam consequens.
 Diros hujus interdum notavi Effectus, quondam præcipue
 in Matrona quadam, Spiritibus vinosis addicta maxime,
 quæ & inde in icterum nigrum inciderat: illa namque
 paulo ante Mortem vomuit multa, atra, foetidissima, bre-
 vique post multo cum Sanguine, ἀνὰ τὴν κάρην rejecto,
 (ex his nempe Vascularibus sanguineis) reddidit Animam.
 — Atque mehercle ob Acrimoniam putrescentiæ Bilis, quæ
 omnia Vasa destruit confestim, accidit, quod *Hemorrha-*
gia Ictericis Symptoma fere semper funestum est.

Est & alia Bilis atræ (dictæ) Species, priore longe,
 longeque mitior, quæ Recrementum quasi sanguineum est:
 de hac posteriore ita Galenus, in Commentar. ad Apho-
 rism. Hippocratis 53. Lib. vi. Μεννίσθαι γὰρ χρὶ τῶν
 περὶ τῆς μελάνης Χολῆς, &c. i. r. „ Meminisse enim
 „ oportet eorum, quæ in aliis Scriptis nostris de atra Bi-
 „ le definita sunt; nempe quod quædam ex flava Bile su-
 „ perassata fiat, quæ omnino est maxime perniciosa; alia
 „ vero, ut ita dicam, ex Cæno & Fæce Sanguinis quæ
 „ quidem crassiore quam illa est Substantia, sed multum
 „ a Qualitatis Malignitate recedit. „ — Idem vero
 rectius hanc vocat Χυμὸν μελανόχολικον.

Has idcirco Bilis atræ Differentias protuli, nequis,
 ejus Species male confundens, me de Bile mitiore, seu
 potius Succo *melancholico*, ea denarrasse existimaret, quæ
 de Bile atra, acida, solummodo vera sunt.

Tanta, tamque gravia, Hominibus accidunt mala, ex

immodico & perlongo Fructuum *ἀποῶν* Ufu, eorumque Succo, nec fermentato probe, nec bene defæcato; Pomorumque præsertim, quæ non solum Succum habent acidum valde, sed & aufterum insuper. — Hunc autem longa, ac debita, Fermentatio Potum reddit jucundum sane & salutarem. Perpetuo enim & intestino Fermentationis Motu Sales *tartarei* crassiores comminuantur maxime, & subtilissimi tandem facti, ad permeandâ vel minima Corporis Vascula apti redduntur. — Cum vero Particulæ alicujus Momentum, in aliud impingentis, a Quantitate & Volocitate conjunctim oriatur, minima Corpuscula levissimo Imperu feruntur, ni moveantur ocissime: Sales ergo, valde subtiles facti, leviter tantum irritant Nervos, eosque titillant potius quam lacerant. — Præter hæc crudum musti Oleum attenuatur maxime, Salibusque *tartareis* intime conjunctum, iis Vaginulas quasi sulphureas præbet: ita tandem Pomorum *Tartarum* fit veluti Sal quoddam *volatile* oleosum, & Liquor pomosus gratus valde Potus & satis salubris.

Vix utique datur ad *alcalinam* Acrimoniam præstantius Remedium: Nihil magis, aut efficax, aut jucundum, Nautis *scorbuticis*; nam scædis eorum Ulceribus brevi medetur, ac Putredinem Gingivarum foetidissimam delet prorsus: plurimos certe vidi, a Navigatione longa tererrimis obritos Ulcusculis, & Lue *scorbutica* tantum non confectos, solo Ufu Pomorum, mox restitutos. — Ac nullus dubito, quin generosum *Pomaceum* foret saluberri-
mus Potus ad Indias navigantibus: imo plures jam satis experti sunt salutare hujus Effectus. — Hoc habeo etiam addendum, quod, ex quo, apud omnes fere Nostrates, tanto fuit in Ufu, evanuit pene & tetra Scabies & horrida Lepa, quæ Oras has maritimas olim infestaverunt maxime, Cornubiam potissimum.

Res nunc & Ordo postulant medendi Methodum.

Quod ad sanguinis missionem attinet, utcumque ea sit necessaria prorsus in colica (uti dicitur) biliosa; ac ju-

re merito, apud *Sydenhamium*, aliosque, primum obtinet Locum, ubi dolor vehemens, pulsus fortis & citatior, atque ardor febriculosus, hanc postulabunt, ne scilicet gravis inflammatio viscerum accederet:) in hoc tamen, quem jam descripsimus, morbo, adeo nil prodest, ut etiam plerumque noceat. Debilis enim tardusque pulsus, & spiritus graviter oppressi *Symptomata* in hoc morbo perpetua, sanguinis dispendium vix tolerant, nedum requirunt. — Et vel ipse *Sydenhamius*, contra quod in colica biliosa præceperat, ubi morbus colicus fructibus *horariis*, nimis avide ingestis, originem debuerat, non nisi post sumptum *Emeticum* & *Anodyna* venam secari iussit. At certe video, cui bono sanguis tunc emittendus sit, nisi nimia ejus quantitas, velocitas, aut calor, venæ sectionem ante omnia postalaverint: quandoquidem, nisi sanguine misso, in corpore *plethorico*, non levi cum periculo moveatur vomitus.

Fateor equidem, me antequam morbi naturam perspexeram penitus, quibusdam sanguinis missionem imperasse, ad dolorem nempe atrocissimum leniendum; at effectus fuit opinione longe minor; nam omnes pene in gravem animi deliquium inciderunt. Quid quoque hoc efficere potuit in artuum dorsique Dolore experiebar, at successu utique haud meliore, quinimo infauſto utplurimum eventu: quibus enim sanguis larga manu detractus fuit, omnes fere, *paralytico* affectu correpti, vim prorsus motumque manuum perdiderunt, nec usum earum, nisi post longum tempus, recuperaverunt tandem, ac quod dolendum certe, aliqui hoc tempus adusque resolutione manuum laborant. Ex hoc profecto errore, vel levissimum accidens fuit diu durans tumor pedum *hydropicus*. — Paucis igitur; Si forte venæ sectio, propter sanguinis nempe multitudinem, est præcipienda, debet id fieri incipiente morbo, & priusquam *Narcotica* administrantur: nam non in hoc solum, sed & in omni fere morbo,

perpetuum est, quod ægri facilius longe missionem sanguinis ferunt ante, quam post Opii usum.

Quamvis venæ sectio huic morbo rarissime conveniebat, medicina tamen vomitoria fuit semper utilis, in principio utique pernecessaria: sive enim *Anonyma* dederis, sive *Cathartica*, aut vomitu rejecta protinus, aut Pituita tenacissima implicata, neutiquam vel dolorem lenirent, vel moverent alvum, si ea præsertim in forma solida exhibuisses. — Memini profecto me consultum fuisse a pharmacopola quodam gallico, pro uxore cujusdam pictoris, cui dederat saltem (partitis autem vicibus) Pilul. ex duobus ℥j quibus & adjecerat etiam Calomel. ℥ss, eaque omnia incluserat potione larga infusus purgantis fortioris; quid inde? Vomuit equidem, parcius autem, at ne vel minime respondit alvus. Ego vero *Emeticum* propino statim, haustaque dein, pro more, assatim infusione salviæ & florum Chamæmeli immensam plane ejecit quantitatem muci quam maxime viscida, cum ipsissimis Pilulis, nullo fere modo mutatis, quamquam plures ante horas deglutitæ fuerint.

Hic jam obiter venit notandus error eorum, qui *Cathartica* resinosa exhibent, nec cum sale aliquo solvente, nec ovi Vitello, commista; quæ faciant ut resina sit in visceribus dissolubilis: Si quis enim sinceram, aut jalapii, aut scammoniei, resinam alicui porrigit, pituitosis & aquosis humoribus in primis viis abundanti, haud magis alvum movebit, quam si meras ministrabat quisquillas, & hujus actionem ita non juvat (quod vulgus tamen solet) jusculi avenacei larga potatio, ut eam prorsus impediat.

— Plantas ideo resinosas, optime præparatas, potrexit alma natura Sale nempe proprio solvente divites, quem certe, dum resinam conficit male feriatus chemicus, perdit omnino.

Sed e Diverticulo in viam. — Imprimis itaque, hoc morbo laboranti, ad hunc modum præscripsimus.

℞. Rad.

℞. Rad. Ipecacuanh. ℥i. vel ℥iſs. Sal. Absynth. ℥ſs. coq. ex Aq. font. ℥iv. ad ℥ij. dein coletur decoctum, cui adde Aq. Flor. Chamæm. Comp. Syrup. e Spin. Cerv. ana ℥ſs. m. f. Potio emetica. ——— Ad vomitum promovendum hauriat affatim pulli gallinacci decoctum, vel, quod magis probo, infusum Salvie & Flor. Chamæm.

Emeticum hoc nostrum, præ omnibus, quæ probavi unquam operando videtur lenissimum, at detergendo potens satis & effectu certissimum; cito enim vomitum ciebit, nec longa in intestinis mora tormina creabit: (quod, Ipecacuanh. in pulvere assumpta, sæpiſſime evenit) huic, dum violentius volo, *Tartari emetici* Grana aliquot, aut *Cockleare* unum, alterumve, vini benedicti adjicio.

Vomitum hoc modo provocandus est alternis diebus; vel ad quartam nonnunquam vicem cum etenim maxima copia pituitæ tenacissimæ obruitur stomachus, cum magna vis corruptæ bilis eum opprimit, quis medicinæ profectus expectandus est, nisi hæc expurgantur penitus? Quod rectius longe sursum, quam deorsum, faciendum est: licet enim ponatur ea ejici posse per inferiora, nonne tamen longe commodius per vicinum os evomenda sunt, quam per longum intestinorum iter deturbanda? Quinetiam, dum per intestina depellitur putrida ventriculi colluvies, pars istius tenuior ab osculis venarum *Lactearum* reserpta, sanguinem inquinabit, dum pars erassior, in *Plicis* viscerum hærens, atrocia excitabit tormina: atqui si omnia expurgari potuerunt, inter descendendum tamen tunicam intestinorum nervosam cruciantur maxime. Constat igitur ineptum esse velle per alvum purgare stomachi colluviem.

Nec solum ad hunc morbum proficit vomitio, quatenus perpurgat ventriculum, sed & inter vomendum partes stomacho proximiores concutiantur & vellicantur maxime: quicquid ita humoris in *hepate*, vel *pancreate* stagnaverit exprimitur, ac vomitu proinde ejicitur. — Cum

autem

autem stagnando corrumpatur omnis corporis humor ; atque inde acritudinem contrahat assidue ; si per alvum excernendus foret, tum intestina torquendo, tum vasa lactea subeundo, plurima produceret mala . Vomitione ergo optime exantlatur bilis, sive porracea, sive atra, utraque in hoc morbo frequentissima . — Quinetiam sæpe certe notavi ex peracta vomitione, vel ipsos artuum & humerorum dolores cessasse, pro tempore saltem, ad divinis senis effatum, Lib. ii. Prædictorum, quod sic reddit celsus noster, Lib. ii. cap. 8. “ Humerorum dolores, „ qui ad scapulas, vel manus, tendunt, vomitu atræ bilis solvuntur. „

Cum jam vomitus conquieverit, quod exhibitis *Paregoricis* cito efficitur, danda sunt protinus medicamenta per alvum purgantia ; iisque rectissime addenda sunt *Anodyna* ; siquidem obstinata alvus & dolor ventris gravissimus sunt in hocce morbo *Symptomata* perpetua . — Ideo ubi colicus dolor sævit admodum *Opiata* purgantibus adjici debent : nempe ut dolor reddatur tolerabilis, ut intestinorum relaxatio deinde sequatur, atque ut eorum motus peristalticus fiat constans & regularis, nec interruptus, nec perversus . — Dolor omnis agit ut stimulus, vel rectius stimulus sensum doloris excitat : Stimulus autem omnis ad contractiones concitat fibras, easque in *Spasmos*, si sit vehemens, adigit. Cum itaque dolor colicus atrocissime urget, intestina in quibusdam locis convulsionibus afficiuntur, & fascia quasi constringuntur, adeo ut, nisi Tormento sopito, nec alvus nec flatus infra transmitti possit : hac ideo de causa, dolor colicus vehemens secum plerumque habet comitem alvum valde astrictam. Rectissime ergo in omni colica graviore *Anodyna* purgantibus adjiciuntur : nec certe hoc novum est, experientissimus enim Riverius in Capit. de dolore colico præscripsit Aloes ℥i. Scammonei gr. vi. quibus Laudani Opiati adjunxit Grana duo : imo in observatione prima Centur. 2dæ iisdem admiscet Grana quinque Laudani.

dani. — At cum id se facere ex auctoritate Hippocratis opinatur, mea quidem sententia fallitur; nam vos *Μηκωνίς*, in loco a Riverio citato, non succum somniferum *Papaveris* (nisi forte τῆς ἀφρώδεος five spumei *Dioscoridis*, quod vehementer satis purgat) significat, sed Πέπλος, five Πέπλιον (a), Genus scilicet medicamenti alvum purgans: hoc idem etiam *Μηκωνιον* significat apud Hippocratem sæpiissime (nisi quando Epithetum ὑπναλίκον adjicitur, ut Lib. ii. de Morb. Mulierum, p. 670. Edition. Foesii) ita quoque *Μηκωνίς*, five *Μηκωνίτις* a Galeno explicatur in Exegesi Vocum Hippocraticarum, *Μηκωνιον τῷ Πέπλῳ καλούμενον ὃν ἐν Μηκωνίτιν εἰσὶν αἱ* —.

Sed ad Rem, — Vomitu peracto, ego uti soleo sequentibus ℞. Pil. Coch. min. ℥i. vel ℥ss. Calomelan. ℥ss. Laudan. solid. gr. i. Ol. Caryoph. gutt. i. m. f. Pilul. vel ℞. Rad. Jalap. ℥i. vel ℥ss. Spec. Diamb. gr. viij. Calomel. ℥ss. Syrup. de Spin. Cerv. q. s. m. f. Bolus. — Pilulæ autem non ita facile rejiciuntur. — Post duas dein, tresve. horas senæ infusionem, vel Mannæ solutionem, atque id genus medicamenta, præcipio: quibus & interdum adjicio oleum Amygdalinum, aut Olivarum, nisi ubi stomacho oleum valde alienum est. Horum Dosis & augeo & repeto, pro ratione *Symptomatum*: Hisce vero pacatur dolor, relaxantur intestina, ad dejectiones stimulantur leniter, & oleosis lubrica redduntur. At si ne sic quidem alvus respondet, totum abdomen foveri jubeo fomento emolliente, idque potissimum ubi venter tensus est admodum & durus, vel *Spasmo* maxime contractus. Hoc blando vapore abdominis inter-

(a) Πέμπλος ἐν Πέπλιον ἐκχυτάτω μὲν τὴν ἰδίαν ἐκχέων ἐν τῷ καθαρί. Ruf. Ephes.

tegumenta penetrat, ac intestina ipsa demulcet, rigidas hoc emollit fibras, easque nimis tensas relaxat. Mirandum plane successum sæpe notavi ex applicatione foris hujusmodi. R. Rad. Althææ, Sem. Lini — Fœnugræc. ana ℥iij. Flor. Chamæmel M. iij. Capit. Papav. alb. ℥iv. coq. ex Acq. font. & Lact, ana P. æqual. — At effectus longe feliciores expectandi sunt, in Semicupium demittatur ex iisdem paratum. Mihi, hæc asserenti, facilem dabit assensum quisquis felicissimos balnei emollientis in doloribus nephriticis effectus observavit. — Haud raro profecto vidi sævissimum Paroxysmum *nephriticum* solo balnei usu derepente solutum, cum nec prælonga sanguinis missio, nec laudani Doses, eæque haud mediocres, vel profecissent hulum. Imo permultis didici experimentis, nihil ad dolorem sedandum, ad calculum per ureterem demittendum, æque conducere ac balneum tepidum & emolliens.

Accidit autem sæpissime, quod fæces alvinæ in hac colices specie, valde indurantur, & in Valvulis Coli hærentes, flatibus & stercori repagula sunt, adeo ut, dum omnia ibi sistuntur, nihil ultra transmitti possit: hac sola de causa sæpissime oriuntur gravissimi dolores, ubi præsertim intestina purgantibus irritantur. Quamobrem si post horas aliquot, ab assumpto *Cathartico*, alvus nihil reddit oleosum & emollientem clysterem injici præcipio; quo & intestina reddantur lubrica & stercora molliora: dein (si opus erit) alvus æcriore *Glysmate* duci potest.

Si quis alius morbus, hic profecto, de quo jam agitur, frequentem *Catharsin* Alvumque diu solutam requirit: Medicamenta ergo leniter purgantia per dies aliquot continuos exhibenda sunt; inter quæ laudo potissimum Rhabarbarum, Pilul. Ruffi, Tinctor. Sac. quibus subinde adjungi debent Calomelanos grana aliquot. Terebinth. etiam Veneta, aut Cypria, Ovi Vitello subacta & aquæ
aliæ

alieni *Cardiacæ* admista, alvum purgat commode, & plurimum facit ad *rheumaticos* dolores, Colicæ comitantes. Interea tamen *Anodyna* quædam liberali manu porgirenda sunt; neque enim aliter sævissimos compescere dolores, neque isdem occurrere potes, recursuris alioquin promptissime, nisi repetita Dosi *Lacrymæ Papaveris* tormenta reprimas. — Quod tamen ad *Opii* Dosin attinget, nihil certi statui potest, cum ipsissima dosis alterum soporet maxime, alteri det contra dulce furere.

Longam hanc & frequentem *Catharsin*, utut nova videatur, necessariam esse comprobavit experientia: Alvus enim aliter mox fieret astricta valde, & gravissima tormenta certo certius succederent, ob acres scilicet humores in intestina perpetuo influentes.

Non solum ad hunc morbum profligandum primas vias perpurgare necesse est, diluenda est insuper sanguinis acrimonia salina: nam ex polluto fonte haud puri disfluunt Rivuli. Diluentia ergo propinaanda sunt abunde, inter quæ *ἄγριον ὕδρ' Ὑδρ'*; neque enim aliud datur *Salium* solvens, neque magis purum & incorruptum aliquid. — At ex omnibus aquis laudo maxime aquam *Pyrmontensem*, aut *spadanam*: hæc siquidem, principio prædita *Chalybeato*, non tantum Sales dissolvit optime, sed & *Crasin* sanguinis firmat, ac fibrarum tonum roborat.

Cum per hæc Sanguis sit dilutus apprime, omni Ope evocandus est Sudor. Nil vero ad hoc idoneum magis expertus sum quam *Camphoram*, ac divinum illud miserorum Solamen, *Laudanum*: his assumptis ad Sudores eliciendos largiter calideque hauriri debet vel *Salviæ*, vel *Rorismarini*, Infusio, aut, quod *Stomacho* forsan arrideat magis, *Serum Lactis vinosum*.

Qui Consensum intestina inter & Cutim, qui foetidos acresque Sudores, vel Cuticulam ipsam erodentes, observaverat; haud ita multum obstuperet, videndo tum colicos Dolores, tum *rheumaticos*, post Sudationem penitus fere

fere sublato, pro Tempore saltem. — Istud certe fuit Naturæ Vestigia premere, cui Medicus, Tejus Minister, prudenter obsecundare debet: frequenter enim Sudores, sponte erumpentes, hanc Aegritudinem allevabant admodum. — Hisce apprime convenit Baglivi Aphorismus Capit. de Colica: „ Colica habitualis & endemica, a Vi, „ no acido præsertim oriunda, solis sonatur Sudoriferis, „ Vesperi tamen interposito anodyno Remedio. „ — Atqui miror ipsummet Baglivum, in eadem etiam Sectione, Usus Opii in Colica improbasse: siue enim Sudores moveat, siue non, in vehemente Colica pernecessarium est, ac longe longeque anteferendum Pulveri Foliorum Ficus sylvestris, utcumque sit in Terra (quod permagni est haud dubio) non in Muro nata, & licet caute (quod præcipit) Foliis Ulmi admixta. — Sed quandoque bonus dormitat Homerus. — Sudores equidem non sunt Paralyseos Causa, sed Effectus: cum enim Materiæ morbidæ Metastasis in Genus nervosum facta est, vel Resolutione, vel Convulsione, afficiantur Nervi necesse est. Relaxatis ideo Nervis subcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emissaria diffuunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Causam observatur:) quid quod & Sudores diu post ortam Paralytin durant. — Mihi certe videtur Corpus reticulare Malpighii (si mavis Ruyschii) eum ob Finem effectum fuisse, ut foret quasi Sphincter universalis Ductibus Sudoriferis, per sua Foramina emissis; dumque constringitur fortius (quod Cute Aeri frigido exposita accidit) tota Cutis, Pustulis quasi aspera corrugatur, & Caticulæ anserinæ instar evadit; dum vero relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hætenus contra Doctrinam Baglivi.

Post Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, si ea non est, quam purissima, iterum præscribenda sunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admisceatur, ut debitus servetur

San-

Unable to display this page

jicio Camphoræ pauxillum, quæ, ex Particulis longe subtilissimis constans, angustissimos Corporis Canaliculos penetrandos, Pennasque quasi Mercurio addendo, Vires ejus intendit maxime. Quinetiam eadem Camphora corrodentem *Mercurialium* Præparationum Qualitatem delenit, earumque Spicula obtundit: quod probe jamdudum novit *Bateus*, eandam, in præparatione Mercurii præcipitati grisei, Turpetho minerali addendo. Utilissimas quoque *Mercurii alkalizati* Dotes probavi nuper, addo & tutissimas.

Porro ad crudelissimos *Rheumatismi* Cruciatus, eosque diu permanentes inter Scapulas præcipue, nihil magis prodesse novi quam *Vesicatoria* superimposita; quæ ad Paralyfin etiam præcavendam, eamque, si jam facta fuerit, profligandam, maxime faciunt. Membra autem resoluta, totaque Spina Dorsi, a summis Cervicibus [Os Cocygis adusque, Galbaneto Paracelsi (quod apud Cratonem, vel Riverium vide) aut quod, me Judice, melius est, Balsamo Galbaneto Hartmanni perfricanda sunt, adjecta quoque Camphora: habet id utque Vim penetrandi & aperiendi maximam. Estque hoc insuper utile Remedium, ubi Abdomen vehementer extensum est, aut Spasmo maxime contractum: totus autem Venter eo inungi debet post Fomentationem idoneam. At notandum! melius longa & clausa Digestione, quam Destillatione, (quod vulgo faciunt) præparatus: destillatum siquidem magis *causticum* est, & nonnunquam, si sit tenerior præsertim, erodit Cutim. At si Umbilicus excoriatur, difficillime utique sanatur, ac discutiat maxime: quod quoque caveri certe debet, cum Emplastra de Galbano, vel *histerica* dicta, medio Abdomini admoveantur: Umbilicum nempe obtegendo involuto Serico.

Cum Dolores colici & *rheumatici* cessaverint paululum, tum demum uti Cibo pleniore oportet, sed neque inflante,

te, neque valide, ne Viscera adhuc imbecilla lædantur. Conveniunt potissimum *Gelatina* de Sago, & Cornu Cervi raso, seu, quæ facilius paratur, de Pedibus vitulinis, Ova sorbilia, *Panatella*, atque id Genus alia, quæ per totum etiam Morbi Decursum, parcius assumpta, ad Vires reficiendas utilia sunt. — Potui vero nihil dari debet præterquam Aqua pura, aut *chalybeata*, Vini albi generosi pauxillo subinde adjecto: nam sive quid flatulentum, sive acidum est, id huic Morbo affectis alienum est maxime. facile enim redire consuevit ex levissimo Diætæ Errore, — Porro ad *Crasin* Sanguinis restituendam, & confirmanda Viscera, *Chalybeata* quædam *Stomachica* idonea sunt maxime: Infusione sequente utor sæpissime. R. Radic. *Gettian* — Galang. ana ℥ss. — Zedoar. — Calam. aromat. Cort. extern. Aurant. Hispalens. succ. ana ℥iiss. Caryoph. Indic. ℥ii. Chalyb. cum Tartaro ppt. ℥iii. hisce affunde Vini alb. Olyssiponensis ℥iiiss. Aqu. Absint. Comp. ℥iiss. f. Infusio clausa per Dies saltem duodecim, in Vase Vitreo, id sæpius agitando. — Ubi Viscera infirma sunt, & pituitosa Colluvies redundat, maxime conducit hocce Medicamentum, minime tamen alienum est Stomacho. — Semina Cardui, in Tinctura amara *Chalybeata Lownerii*, ingratum admodum Lentorem faciunt; neque aliquid *Gentianæ*, præter Nomen, est in Aqua *Gentianæ*, composita, quam recipit Infusio *Lowneriana*.

Ultimum in hoc Morbo Auxilium Equitatio est: neque enim ulla Res Viscera magis & Intestina confirmat. Ea siquidem, vario admodum, ac frequentissimo Corporis Succussu, totum Abdomen concutit leniter: quicquid adeo Intestinis hæreat, Pressu & Agitatione continua depellit; quicquid Lentoris in Vascularibus sanguineis retardetur exprimit, Circuitum Sanguinis per Vasa *mesenterica* & Venæ Portæ Ramulos promovet maxime, ubi Sanguinis Cursus tardissimus est. Sanguinem itaque partim Vi Morbi, partim longa ibi Mora, concretum fere perpetua ve-

lut Conquassatione dissolvit. Obstructiones adeo Glandularum Hepatis, Pancreatis, Mesenterii, Intestinatorum expedit; porro Actionem Splenis, Jecinori inservientis multum adjuvat. Plurimis denique constat Experimentis; *Perpirationem* maxime augeri Equitatione; ita noxios Humores in aliam Partem avertendo, ac per Cutim eliminando, non in hoc solum, sed & in omni fere Morbo *chronico* potest. Profecto quos vix operosa Medicina fervavit, sola utique Equitatio restituit penitus; cum igitur Equo insidere valet Egrotus, eo gaudeat quotidie, *Viresque acquirat eundo*.

Hæc quæ conscripsi modo de Ratione medendi Morbo colico Damnorum, haud male fortasse accommodari possunt Colice Pictorum dictæ, Indias Occidentales instanti sæpissime; quæ ex eadem fere Causa pendens, nimio nempe Usu acerbissimi Limonum Succi, Curam forsitan haud absimilem polcit.

FINIS TOMI PRIMI.

OBSERVATIONUM
DE AËRE
ET MORBIS EPIDEMICIS

VOLUMEN ALTERUM;

Ab Anni nimirum Initio MDCCXXXVIII.
ad Exitum usque MDCCXLVIII.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, M.D.R.S.S.

Δὲ δὲ καταμανθάνειν τὴν Κατάστασιν τῶν Ὁρίων ἀκριβῶς ,
ἔκ τῶν Νούσον ἐκάστην , Hippocr. de Dieb. judicator. Initio ,
item, Lib. 3. Epidem. Sect. 3.

EDITIO SECUNDA VENETA.

Revisa, & emendata.

VENETIIS, MDCCCLXXIII.

Apud LAURENTIUM BASILIUM.

Superiorum Permissu, ac Privilegiis.

1850

1851

1852

1853

1854

1855

1856

1857

1858

1859

1860

1861

1862

PRÆFATIO.

Perfeci tandem Observationum de Aere & Morbis Epidemicis Volumen alterum (ab Initio scilicet Anni 1738. ad Exitum usque 1748.) in quo quidem eodem usus sum Ordine , atque Notis , in priore descriptis [a].

Quam fuerunt plena laboris hæcce Opera solus ille norit, qui talia conscripserit — lubentius autem secundum hoc opus suscepi, quod & prius publico bene acceptum perceperim, & mihi porro, id meditati, haud inutile — Dum enim Cœli atque aeris mutationes notarem diligenter, variosque morbos has consequentes, eorum sane causam, ac naturam, multo melius dignoscebam; quales enim tempestates, tales etiam sunt morborum constitutiones, sicut notavit olim *Hippocrates* [b], & fida dudum docuit experientia — Multus ideo est divinus senex in præcipiendo diligentem aeris atque tempestatis observationem, optima quin etiam dedit exemplaria, præcipue in libro primo & tertio *Epidemicorum*.

Hujus etiam laboris aliud mihi fuit incitamentum, quoniam scilicet observationes hujusmodi, quæ per longam annorum seriem, uno eodemque loco factæ sunt, melius longe istius regionis *Atmosphææ* constitutionem, morbos vulgares, eorum successiones, relationes, imo & curandi rationem, ostendunt, quam si per unum solummodo, alterumve Annum detur Historia: monet ideo

* 2 re.

[a] Porro in Volumine 2. notavi, quolibet mense, diem novæ, necnon plenæ, Lunæ — Hic obiter monebo, quod tota pluviz quantitas anni 1737. [Vol. I.]

Dig. Dec.

Dig. Dec.

fuit tantum 27. 304. non, ut falso imprimatur, 36. 706.

[b] Libr. de Humorib. Sect. 7.

rectissime clarissimus *Ramazzini*. " Nil foret in Arte
 „ medica utilius, quam succedentes sibi ad invicem
 „ Constitutiones conferre, ut recta medendi methodus
 „ institui posset, quoties eadem Tempora, ac iidem
 „ morbi, recurrerent [a], „ — Paulo etiam ul-
 tra processit expertissimus *Hoffman*, hortando nimirum
 ardentius " Omnes & singulos medicorum cordatiores,
 „ quibus Curæ Cordique Salus Hominum est, ut in an-
 „ notandis morborum Historiis, si epidemii morbi gras-
 „ santur, & diligentissimi si accuratissimi sint, &
 „ quisque in suo Loco Temporum & Tempestatum
 „ præcedentium, & præsentium, Constitutionem,
 „ item in Barometro Mercurii Motum, ac Gradum
 „ Caloris ex Thermometro, simul adjiciant, integras-
 „ que & plenas Historias cum methodo curandi & even-
 „ tu exhibeant [b]. „

Nostra profecto ad Vitam sustentandam omnium ma-
 xime necessarius est Aer, cæteris utique per plures ho-
 ras carere possumus, hoc ne vel tempore quam brevissi-
 mo — An igitur purus sit, vel impurus, summi
 procul dubio est momenti, ejusque adeo bonas, necnon
 pravas qualitates [c], probe perdiscere debet medicus —
 Aeris autem nomine hic volo terræ, *Atmosphæram*,
 non merum, uti dicitur, elementum, quæ cum ex va-
 riis admodum rebus componatur, variis etiam modis of-
 ficere nobis, ac proficere potest — Diversæ ergo hujus
 constitutiones, tum ad sanitatem tuendam, tum ad mor-
 bos depellendos, assidue sunt observandæ.

Res

[a] Constitut. epidemic. urban. 1691. ipso initio.

[b] *Frid. Hoffman*. Medicin. rational. Systemat. Edit.
Francofurt. 4. 9. Vol. 1738. Patholog. general. Part.
 3. cap. 7. p. 430. Tom. 2.

[c] Haud pauca de his dixi in Prolegomen. ad Vol. I.
de Aere, &c.

Res exemplo clarior — Sicca valde & frigida tempestas, perflante diu borea, aut aquilone, corporis habitum constringit, fibras roborat, vascula arctiora & fortiora facit, humores etiam magis densos: porro globulos sanguines accumulat, & compingit valde; *Celsi* verbis, totum corpus spissat, & mobilius atque expeditius reddit; ideoque, ex *Hippocratis* [a] opinione, omnium ventorum aquilo est saluberrimus — At si diutius talis perstat tempestas, solida fiunt stricta perquam, & elastica nimis, fluida verum crassa valde & glutinosa, imo ad vascula minutissima permeanda multo minus idonea; namque non tum humoribus iuducit lentorem, ad inflammationes aptum, sed & ita quoque condensat rubros sanguinis globulos, ut difficillime per ultimos arteriarum ramusculos promoveantur: duros nempe plus æquo, & haud facile formam rotundam in oblongam mutant ad transitum scilicet faciliorem; cum & jam etiam ipsæ *Arteriole* a frigore coarctantur & distentioni resistant plurimum. — Hinc obstructions; hinc inflammationes, pleuritides, peripneumonix, anginx, *Rheumatismi*, morbi denique qui a crasso, viscido, ac inflammato sanguine pendent, prævalida vi cordis & arteriarum adacto; quo magis etenim arctantur a frigore vasa, quo magis *Atmosphæra* comprimuntur pondere, eo velocius, cæteris paribus, moventur contenti humores, unde frictio major, ac proinde calor, quæ tandem sanguinem incrassant & condensant maxime — Certæ hæc sunt omnia & constantia, sanguis enim, tali perdurante aeris constitutione, densus est admodum, atque glutinosus plerumque, vel si e sanissimis emittitur, multo magis ubi febris accedat.

Verum enimvero nec protinus oritur morbidus hic lentor, nec in omnibus, fit namque gradatim, cum diu nimirum regnaverit aquilonia & sicca tempestas, neque enim

* 3 in-

[a] Lib. de morbo sacro, Sect. 15. Edit. *Vander Linden* Lugdun. Batav. 2. Vol. 8. 1665.

Interest quales dies sint, sed & quales etiam ante præce-
 serint. — Atqui laxis nimium & pituitosis hominibus
 adeo non nocet hæcce constitutio, ut vel sit apprise uti-
 lis, firmos hos magis, ac vegetos, efficiendo; una sic na-
 tura, præceptore optimo notante [a], ad hyemem, alia
 ad Æstatem, bene aut male se habet. — Hinc insuper
 esse videtur quod una febris *epidemica* fortibus est funesta
 & robustis, parcitque imbecillis, alia vero, sub humido
 tepidoque cœlo nata, in hostenos maxime sævit. —
 Ex magnis igitur *Atmosphæ* mutationibus vel mutatur
 maxime morbus popularis, vel supprimitur prorsus; quod
 sæpe videmus.

Ad mala autem siccae & frigidae tempestatis præcavenda
 [imo & tollenda] utendum est multa, diluente, emol-
 liente, tepida potione, victuque molli & relaxante, neque
 unquam ante progredi quis debet quam tepidum aliquem
 potum assumpserit, sive pedibus, sive equo, eundum est
 contra ventos aquilonares; at si inhorrescat aliquis inde,
 ac febricitet: mittendus est actutum sanguis, potissimum
 si thoracis, aut lateris dolor impetat; idque sane mox re-
 peti debet si febris invaleseat. — Hoc utique perpetuum
 est quod sanguis nunquam tutius, aut felicius, in morbis
 acutis mittitur, quam frigidas inter & siccas Aëris consti-
 tutiones, altius perstante *Barometro*, nec in pleuriticis
 solum & peripneumoniacis consentaneum hoc est, sed in
 aliis plurimis, utpote *Variolis*, *Morbillis*, *Rheumatismo*,
colica, &c. — imo in ipsis febribus intermittentibus,
 quotidianis puta, ac tertianis, opportuna tunc sæpe est
 venæ sectio, per initia saltem, ex facili aliter in conti-
 nuas ardentes, aut *inflammatorias*, haud raro mutantur.

E contrario, humida tepidaque *Atmosphæ* *Karâçais*
 fibras relaxat nimium, vim vasorum enervat, sanguinem
 debito solutorem, pituitosum, inertem facit, totumque
 corpus hebes, humidum, languidum, febribus lentis, pu-
 tri-

[a] *Hippocrat. Aphorism. 2. Sect. 3.*

tridis, intermittentibus longis obnoxium — Hinc ergo contraria prorsus diæta, atque medicina, est adhibenda; quæ solidas corporis partes firmare, quæ fluidorum *Crafin* conservare, quæ valide compingere globulos sanguineos possint, indicantur; potus nempe subausterus, frigidus, generosus, victus valentior, desiccans, adstringens, balneum frigidum, ejusque generis alia. — Ad hujus autem constitutionis febres parum utique confert sanguinis detractio, quinimo nocet admodum, si sit effusior, oriuntur namque ab imminuta cordis & arteriarum potentia, a laxa nimium sanguinis textura, & lentescente lymphâ; tendit hinc ad *Stasin* atque putredinem liquidum vitale, unde febres intermittentes, lentæ, putridæ, malignæ, hujus tempestatis semper sunt soboles; in quibus quidem curandis, quæ vires foveant desiderantur, quæ misuant neutiquam — sæpiissime etiam, dum talia permanent tempora, quotidianæ, ac tertianæ, in longas continuas putridas febres degenerare solent, haud levi cum ægrotantium periculo, quas si tandem effugiant, in icterum, atque hydropem, incidunt plerumque. — Nunquam profecto citius, neque felicius, restituantur ægrotantes, quam sudore effulgente cælo, alteque in *Baroscopio* stante *Mercurio*; hoc ego observavi constanter, idemque olim notavit percelebris *Frid. Hoffmannus*, in medicina faciunda diutissime versatus, lentissime contra convalescunt, dum nubilus perflat ac pluviosus auster.

Cæterum & haud parum insalubris est gelidus humidusque *Atmosphære* status, multis quippe modis obest, præcipue frigidos insinuando in corpus humores, atque *Perspirationem* inhibendo plurimum [a] — bene tunc nobis cingendum est vestibis, luculento etiam foco, debitoque vitæ regimine, ab algidis vaporibus, quantum possibile, cavendum.

* 4

[a] Vel paucae subitaneæ nubes sub fervido cælo perspirationem impediunt plurimum. Vid. Observ. accuratissimæ *Job. Lining, M. D. Philosoph. Transact. N. 470.*

dum est; omnibus denique modis *Perspiratio* est promovenda, inter quos frequens totius corporis frictio ad ignem confert plurimum, necnon exercitatio quotidiana [a], eaque etiam paulo fortior.

Semper adeo pugnare debemus contra peculiarem aeris intemperiem.

Eluceant magis forsan, quæ dixi supra, si morbos *endemicos* perpendamus; horum namque pars longe major haud dubio nascitur a singulari cujusque loci, ubi infestant, *Atmosphæra* depravatione, in locis videlicet cavis, palustribus, uliginosis, grassantur semper febres lentæ, putridæ, intermittentes, irregulares, quæ nullis fere cedunt remediis, nisi mutato prorsus & loco & aere, ibi quoniam *Atmosphæra* humidis perpetuo & noxiis abundat vaporibus, qui vim fibrarum debilitant, *Perspirationem* supprimunt, corrumpunt humores — ideoque si quis advena, udis in his locis, crassoque versatur aere, per dies vel paucissimos, certo fere certius ægrotabit — si retentum namque *Perspirabile* nec per alvum, nec per urinam, neque per ipsos cutis meatus, intra perbreve tempus expellitur, febris [b] innox creat plus minulve; eoque fit gravior, quo major fuerit retenti quantitas, quo acrior qualitas ejusdem. [c] Æstare igitur, vel autumno, magno dum calore acriores multo facti sint humores, intercepta *Perspiratio* maxime nocet.

Contra qui montes habitant aridos, aquilonem spectantes, febribus *inflammatoriis*, pleuritide, peripneumonia, angina, affliguntur plurimum: Has utique in locis editioribus frigidis, septentrioni expositis, crebro notavi esse per-frequentes, cum per valles autem rarus fuerit admodum
ali-

[a] Quantum promovet perspirationem, Vid. elegantissima experimenta *Georgi Rye*, Armigeri, in medicina statica Hybernica, ad calcem Libri Doctis. Doct. Rogers de morbis epidemicis.

[b] *Sanctorii* Aphorism. II. Lib. I.

[c] — 46. ibid. — 35. Sect. 2.

aliquis pectoris morbus — Quid quod & interdum vidi febrem *Catarralem epidemicam*, *Pleuroperipneumoniæ* Naturam induisse per loca montosa & algida; dum in humilioribus ad lentam proxime [seu *nervosam* ut dicitur] febrem accedit — Hinc equidem haud obscura videtur ratio, cur uno, eodemque, regnante morbo populari, variis in locis, diversus celebratur modus medendi.

Sed & hic quoque ratio ventorum habenda est plurimum; *Atmosphæram* quippe maxime mutant; Boreas nimirum siccam, frigidam, ac ponderosam, facit; auster vero humidam, levem, atque tepidam: magnam adeo vim habent loca reddendi salubria vel insalubria, & diverso plane modo afficiuntur incolæ, hoc perflante, vel illo, vento — Qui frigidis ergo læduntur & siccis, humectare, ac tepida subinde potione fovere, corpora debent, qui humidis, siccare; semperque peculiari aeris inclementiæ victu, regimine, atque medicina, obistendum est — Neque hoc solum, sed & noxios adversus ventos, quantum fieri potest, muniendum est, ædificia scilicet extruendo sic, ut quam minime sint objecta flatibus perniciosis — Pestilentiæ quondam; coreyræ grassanti, occurrebat *M. T. Varro*, occlusis fenestris austrum spectantibus, aliis ad arctum apertis [a] — Magna sane fuit priscorum diligentia in ædibus condendis & oppidis, ut prospera foret incolarum valetudo: viscera etiam animalium, ut in locis pascentium, ubi ædes ponere statuebant, sedulo perscrutabantur, an nempe sana essent, vel insana, atque ita prospiciebant futuræ habitantium saluti, omnibus modis quærentes salubritatem [c] — Nunc vero dierum, in ædificationibus, plerumque pluri æstimatur lucrum atque mercimonium, quam salubritas — de quibusdam hercle, ut de Mitylene olim *Vitruvius* [b], vere dicendum est. “ Auster cum stat homines
,, ægro-

[a] *Varro* lib. 1. cap. 4. inter scriptores de re rustica, ex Edition. *Gesneri Lipsiæ*, 1735. 2. Vol. 4.

[b] *Vitruv.* Edit. *Philandri*, 4 lib. 1. c. 4. [c] — id. lib. 1. c. 6.

„ ægrotant, cum corus, tussunt, cum septentrio, restituntur in sanitatem, sed in angustis & plateis non possunt consistere propter vehementiam frigoris „ — Haud pauca ædificia quidem in convallibus paludosis ita male locata sunt, ut nunquam non morbis infesta sint; quorum possessoribus utique consilium commendo laudati *Varronis* [a], „ ea vendant quot assibus possint, aut, si nequeant, relinquunt : „

Sed hæc obiter, qui vult plura de situ locorum, adeat magni *Hippocratis* librum de *Aere, Aquis, & Locis*; porro librum secundum de *Dieta*, ubi etiam de diversorum ventorum natura — perphurima certe in his lectu sunt dignissima.

Quamquam aliquæ febres *epidemicæ* a contagione ducant originem, oriuntur attamen plures ab intemperie aeris manifesta, neque enim probabilis magis videtur communis morbi causa, quam ipse aer omnibus communis — Per humidam equidem tepidamque *Atmosphæra* constitutiones, permanentes diu, febres lentæ, putridæ, malignæ, semper grassantur, sicuti observavit tota medicorum schola ab ultima antiquitate ad hoc tempus; nec profecto cessant tales nisi omnino mutata aeris temperatura, quod etiam sæpe supprimit brevi ipsas contagiosas: — imo ipsi pestilentie ut plurimum occurrit siccum frigus hybernium; frequenter autem nimis, sub humido calidoque cælo, vim maximam accipit. — Atque ego quoque novi sæpius febres putridas, malignas, per æstuosam ac nebulosam *Atmosphæram*, tum vi, tum numero, auctas maxime, mox tamen sicco flante borea gelidoque, extinctas penitus — Imo ipsæ procellæ sæpe juvant admodum morbida dissipando *Miasmata*; haud minus corrumpitur stagnans aer, quam aqua stagnans, quæ cito, nisi movetur subinde, putrescit.

Quidam insuper morbi singulis anni tempestatibus respondent, pleuritides nempe, peripneumoniæ, anginae, tertianæ

[a] *Varro de Re rustica, Lib. 1. Cap. 12.*

tianæ febres, tempori verno, autumno autem quartanæ, putridæ, malignæ, cholera, *Disenteria*; quod nimirum solita, istis temporibus, aeris dispositio his producendis morbis, aut illis, faveat — Atqui si intempestive se habuerint tempestates, morbi proinde variabuntur maxime ita ut isti, qui autumno sunt proprii, per calidum humidumque ver dominari possint, per autumnum vero frigidum febres Veri magis peculiare, utpote pleuritides, peripneumoniarum [a], &c. — Sed plerumque in febribus autumnalibus, qualescunque sint, humores longe magis ad putrescentiam tendunt ob prægressum Æstatis calorem, nec adeo largum admittunt sanguinis dispendium. — Suppressa, ex suscepto frigore, *Perspiratio* Vere febres inflammatorias, autumno putridas plerumque, aut malignas, generat [b] — imo si, per autumnum infestant alvi fluxus, multo magis acres sunt, ac biliosi, quam tempore verno, ut satis superque medicis notum est — Æstatis siquidem ardor *Perspirationem* auget maxime, corporis humidissima difflat, sales oleaque animalia exasperat, unde nascitur sensim magna sanguinis acrimonia, quæ ad autumnum usque increscit, nisi diluentibus idoneis, atque demulcentibus, temperatur quotidie.

Sed audi de his rebus *Cum Oraculum* [c], naturæ interpretem: — “ omnium generum morbi profecto omnibus temporibus fiunt, quidam vero in quibusdam magis gignuntur; & exacerbantur, *Aphor. 10. Sect. 3.* — Qualia Tempora (*Ὀραὶ*) tales morborum constitutiones — tempora tempestiva, & bene ordinata, morbos

[a] *Hippocrat. Lib. de Humor. Sect. 7.*

[b] *Sanctor. Aphor. 35. Sect. 2.*

[c] Citavi plerumque *Hippocratem* ex Editione *Lindeni*, non quod hanc valde probo (nam *Foesianam* huic longe ante fero) sed quia *Textum Hippocraticum* in varias distribuit *Sectiones*, quo facilius inveniuntur *Loca citata*.

32 bos regulares (εὐσταθίας) & iudicatu faciles faciunt.
 33 Lib. de Humorib. Sect. 7. & Aphorism. 8. Sect. 3. —
 34 Atqui prout variaverit tempus, similes, aut dissimiles
 35 erunt morbi, qui in hoc oriuntur, Lib. 2. de Humor.
 36 Sect. 7. — Conversiones temporum [a] (Anni) maxi-
 37 me pariunt morbos, & in ipsis temporibus magnæ mu-
 38 tationes, frigoris puta, aut caloris; & sic de cæteris,
 39 Aphorism. 1. Sect. 3. Lib. de Humorib. Sect. 8. — Con-
 40 stitutiones hominum aliæ ad ætatem, aliæ ad hyemem,
 41 bene aut male se habent; morbi porro ad tempora,
 42 Aphor. 2. 3. Sect. 3. lib. de Humor. Sect. 8. — In Anno
 43 autem aliquando hyems maxime prævalet, aliquando
 44 ver, modo æstas, modo autumnus, Lib. de Natur. Ho-
 45 min. Sect. 16. — Hieme pituita in homine augetur,
 46 ibid. Sect. 12. — Vere pituita magis dominatur, at san-
 47 guis increfcit, ib. Sect. 13. — æstate Sanguis adhuc vi-
 48 get, sed & bilis exaltatur; per æstatem etiam, ac au-
 49 tumnum, bile corpus abundat; autumno autem atra bi-
 50 lis plurima est & fortissima, sanguis vero paucissimus,
 51 ibid. Sect. 14.

Quicunque morbi hieme augetur, æstate cessant, qui
 per æstatem increfcunt, desinunt hyeme, lib. 3. Epidemic.
 Sect. 3. & de Natur. Hominis, Sect. 17. — Sin autem diu
 productam hiemem insequitur ver perfrigidum, hiberni
 fiunt morbi, tusses; peripneumonix, anginx: — quini-
 mo si ver processerit more autumnii morbum regium pro-
 ducit, licet proprie sit morbus autumnalis, lib. de Humor.
 Sect. 7. — Siquidem vero hæc, vel illa, Anni constitu-
 tio duraverit diutius, morbi huic congruentes diutius quo-
 que permanebunt, atque eo erunt fortiores, quo magis
 prævaluerit & perduraverit tempestas peculiaris; etiam &
 communissimi grassabuntur, & perlongo tempore persta-
 bunt, Aphorif. 7. Sect. 3. lib. de Humor. Sect. 9. — Ex An-
 ni constitutionibus Siccitates (Αὐχμοί) sunt pluviosis salu-
 brio-

[a] 'Αἱ Μεταβολαὶ τῶν Ὁρῶν.

hiores, ac minus lethales, *Aphor.* 15. Sect. 3. — Erſi per
 magnas ſiccitates febres acutæ, *ibid.* *Aphor.* 7. — Sed in
 valde pluvioſis febres longæ, putridæ, alvi fluxiones, an-
 ginæ, apoplexiæ, *ibid.* *Aphor.* 16. — Auſtri caput gra-
 vant, corpus diſſolvunt, & humidum, languidum, hebes
 faciunt [a] — Aquilo Tuſſim movet, fauces exaſperat,
 ventrem adſtringit, horrores excitat, item dolores lateris &
 pectoris, atſamen corpus compactum, firmum, agile red-
 dit, & bene coloratum, *ibid.* *Ap.* 5. 17. — & lib. *de Hu-*
mor. Sect. 8. — Aquilo enim omnium ventorum eſt ma-
 xime ſiccus, atque ideo ſaluberrimus; Auſter vero quoad
 omnia huic contrarius, lib. *de Morbo Sacro* Sect. 15. Si hiems
 ſit moderata, nec valde mitis, nec valde frigida, Vere
 porro, ac Æſtate, tempeſtiva decidat pluvia, Annum eſſe
 ſaluberrimum conſentaneum eſt lib. *de Aere Aquis & Locis*,
 Sect. 25. — At ſi ſicca ſit hiems, atque aquilonia, ver
 autem pluvioſus, & auſtrale, erit æſtas febribus abundans,
 nam æſtu mox accedente, non poteſt fieri quin acutiſſimæ
 febres per plurimos invadant, præcipue pituitoſos, diſen-
 teriæ verum meliores & viroſ humidiores, *ibid.* — Atqui
 ſi circa caniculæ exortum accedunt pluvix, frigidique
 aquilones [b], ſpes ceſſationis eſt, nec non autumnus ſalu-
 bris, *ibid.* Sect. 26. — Si quando ætatem pluvioſam, at-
 que auſtrinam, ſimilis ſequitur autumnus, plurimos mor-
 bos excitat hiems — Siccæ autem æſtati, boreæque
 perflatæ, pluvius, & auſtralis, ſuccedens autumnus, hie-
 me producit capitis dolores, cerebri Corruptiones [c],
 gravedines, rancedines, Tuſſes, imo & tabem, *ib.* Sect.
 28. — Quod ſi aquilonius ſit autumnus & ſiccus, neque
 pluvix ſub cane, nec vel ſub arcturo, decidunt, confert
 equidem pituitoſis, humidis, ac mulieribus, bilioſis vero
 no-

[a] Νότος κερνθαρινός, ideo aptiſſime hunc plumbeum
 vocat *Horatius*, lib. 2. Satir. 6.

[b] Καὶ χεμὼν ἔχ' οἱ Ἐτίσιαι.

[c] Σφακέλους τοῦ Εγκεφάλου.

nocentissimum est, quod humidissima corporis dissipat, crassissima autem & acerrima relinquit, ibid. Sect. 29. — medicus ideo sic morbis occurrere debet; ut respiciat semper cum hominum constitutiones, tum etiam varias tempestatum mutationes, contraria nempe contrariis curando, oportet igitur laxa nimis constringere, solvere stricta, lib. de Natur. Hominis Sect. 17. 18.

Nec tantum revera diversos diversarum tempestatum morbos descripsit optime divinus senex, sed optimum quoque regimen, atque medicinam, ad hos præcavendos, ac curandos, præscripsit, præcipue in lib. de Salutis Vitæ Ratione, necnon per initia lib. 3. de Dieta — Sed ista jam nunc perscribere longum est — Hæc pauca vero passim ex scriptis Hippocraticis excerpti, & paulo forsitan transtuli liberius, cum eo tamen [ni fallor maxime] ut sensum semper auctoris tradiderim fideliter — Sed propius ad fontes accedite, medici tirones, atque haurite affatim, percipietis inde quam sagax, quam admirabilis fuerit priscorum diligentia — videbitis utique non minus ingeniosam fuisse antiquitus observationem, quam nunc rationem; ut pulchre de veteribus olim dixit Cælius Plinius, Histor. Natural. lib. 18. cap. 29.

At enim si quis fortasse his objiciat, quod observationes ab Hippocrate, suæque schola per Græciam factæ, ad nostrates pertinent parum; sciat ille velim, similem esse ubique hominum naturam, sicco nempe frigore semper & constringuntur corporis humani solida, & condensantur fluida, hæc porro utraque humidus calor solvit semper, nusquam non minuit Perspirationem uda frigidaque tempestas, hanc nusquam non promovet tepida serenitas, adeoque magnæ aeris mutationes: quod ad calorem, aut frigus, siccitatem, aut humiditatem, magnos pariter ubique terrarum sortiuntur effectus — Nec profecto multum differre videntur; facta diligenter comparatione, observationes Hippocraticæ ab illis, quæ captæ fuerunt nuperis annis, & in locis a Græcia longeque remotis, inter etiam

penitus toto divisos Orbe Britannos.

Sed diluit hanc objectionem optime clarissimus *VVinghamus* in prolegomenis ad commentarium suum nosologicum; — Subjiciam vero & ipse, quod etiam Græciæ regiones cælo magis clemente gaudeant quam insula nostra, haud levibus tamen aeris mutationibus subjectæ sunt frequenter; imo in ipsis constitutionibus, ab *Hippocrate* descriptis, leguntur subinde, Ὑδατὰ πολλὰ, Αὔχμοι, Χιμῶνες μεγάλοι, Χιόνες μεγάλαι, Οὐρανὸς λαπαπῶδης, ἐπινεφελος, &c. quin ejusdem plane generis febres populares apud *Hippocratem* passim occurrunt, quibus & nostra quoque *Britannia* plectitur subinde — *Epidemica* quippe febris effectus tantum est causæ morbi-ficæ, ista autem causa plerumque peculiaris *Atmosphære* constitutio, adeoque hæc gignit aquilonia, illam austri-na, ubicunque nimirum hæc, vel illa, diu duraverit.

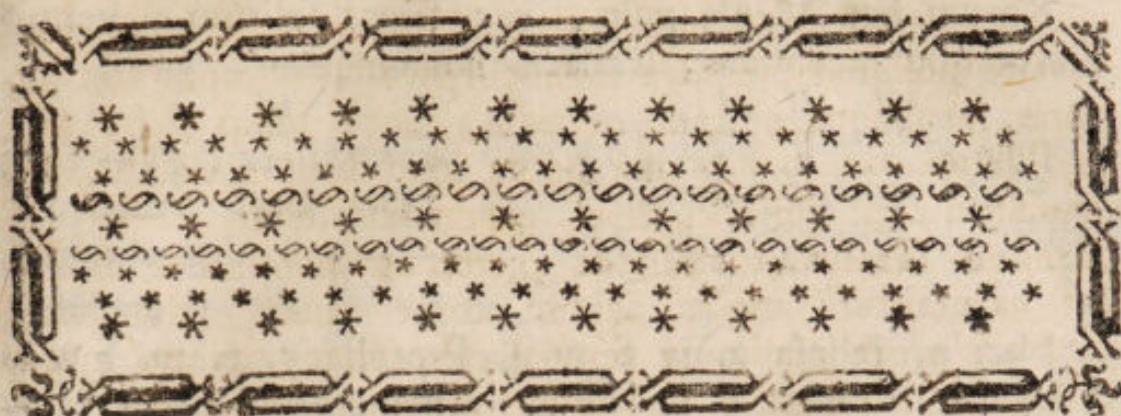
In sequente [necnon in præcedente] morborum *epidemicorum* historia, non tantum febres populatim grassantes exposui, sed & hos etiam morbos, qui una cum istis sparsim intercurrerant; eo scilicet animo, ut singulorum inde natura clarius innotesceret, sequens in hoc utique magni præceptoris vestigia, qui in describendis aeris & morborum constitutionibus hanc tenuit rationem. — Sæpe quippe sæpius accidit, dum pleuritides & peripneumonix per siccam valde & frigidam tempestatem sæviunt, anginæ quoque, *Ophthalmix*, *Rheumatismi*, cruciatus intestinorum, eodem etiam tempore, multos infestant, atque ut plurimum haud minus ab inflammato, ac viscido sanguine pendent quam ipsæ pleuritides, nec minus sanguinis missionem postulant, aliis quanquam temporibus melius multo purgantibus discutiantur, — pone jam aut *Variolas*, aut *Morbillos*, tunc una grassari, longe tum sane liberius, cæteris paribus, venæ sectionem; his in morbis, consulerem, quam ubi non talis prævaluerit frigida *Atmosphære* temperies, nec proinde tam viscida sanguinis *Diatheſis*.

Si noscimus equidem qualem sanguinis *Craſis* hæc pro-
gignit, vel illa, *Atmoſphææ* conſtitutio, ſatis bene con-
jectare poſſumus, quales inde corporis affectiones ſint fu-
turæ, qualiaque poſcant remedia; morbi enim, ut mo-
net *Hippocrates*, non de repente hominibus accedunt, ſed
paulatim ſunt collecti, licet erumpant ſubito; — [a]
Exempli Gratia, robuſtis & exercitatis hominibus inſitus
eſt naturaliter ſanguis denſus atque tenax, adventante
jam arida, & aquilonia tempeſtate, fibræ vaſaque magis
adhuc conſtringuntur magisque denſa atque craſſa red-
duntur fluida, uſque eo ut ſanguis tandem fiat valde
glutinoſus; his jam ita conſtitutis, mox oritur facillime,
ex frigore ſuſcepto, laboræ nimio, ingluvie, aut quolibet
ferme, in vita, errore, lentor inflammans, qui infixus
nunc pulmoni peripneumoniam, nunc pleuræ pleuritidem,
nunc inteſtinis colicam inflammationem, generat.

Vides adeo, Lector amice, quantum ad Prophyla-
xim valeant Obſervationes meteorologicæ, quantumque
etiam ad Morborum Curationes. — His igitur frue-
re modo, tandemque meliores ede. — Quatenus no-
bis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos
vixiſſe teſtemur [b].

[a] Lib. 1. de Diæta, Sect. 3.

[b] *Plinii* Epist. Lib. 3. Epist. 7.

DE AERE ET

Morbis Epidemicis,
ANNO MDCCXXXVIII.

Nova Luna die 9. JANUARIO. Plena Luna 24.

RIENTE Anno totum obducitur Cœ-
lum Nubibus, quæ continuas fere de-
stillant Pluvias, furente sæpè Procel-
la: Hoc vero per initia Mensis, post
enim pluvia parcior, at durat usque
constitutio aeris crassissima, ac maxime
humida, quæ *Barometrum* ad stationem
præaltam sustinet; quod quidem sæpissime accidit dum
Atmosfera (a) est valde nebulosa; Vapore nempe una
cum aere premente.

A

Ra

(a) Vide Mens. Januar. 1728. Vol. primi.

Rarum hoc Mense gelu, nec frigus solitum, ventus plerumque inconstans, Malacia nonnunquam.

	$\frac{II}{1.}$	$\frac{II}{2.}$	$\frac{I}{3.}$	4.	5.	$\frac{I}{6.}$	$\frac{I}{7.}$	8.	$\frac{III}{9.}$	10.	—	12.
Pluvia												
	$\frac{I}{13.}$	$\frac{I}{16.}$	$\frac{II}{21.}$	22.	23.	30.	—	2.	974.			

Dig. Dec.

Nox procellosa 2. w S w 4. Procella 5. p. m. S w 4. Fulgur, Tonitru, & Turbo vehementissimus 6. Hora sexta p. m. Procella 7. p. m. S w. 4. gravis Procella 9. p. m. & tota fere Nocte S w 4. Nix & Grando 11. Gelu 14. 15. N N w 1. Magna AB. 14. H. 10. p. m.

8 Altitud. maxim. 17. 30. 5. N 1. } media 29. $9\frac{20}{29}$
 — minim. 9. 29. 0. S VV 4. }
 Dies frigid. 15. 66. N N VV 1. } media 54 $\frac{7}{29}$
 — tepid. 23. 48. Malacia. }

Febris Catarrhalis & Rheumatismus passim, Pleuritides aliquæ, Peripneumonia notha (a) vero longe frequentior est; Tussis creberrima; gravis Arthritis torquet permultos. Febris lenta, nervosa frequens, quæ nonnunquam, rubris urentibus Pustulis, die nempe nono, undecimo, aut decimo quarto, erumpentibus, solvi videtur, maxime si crassæ, subsidentes urinæ concurrunt. Haud multum utique boni sperandum est ab eruptione Pustularum dum urinæ crudæ prorsus & tenues persistant; in ipsissimæ etiam Variolis ac Morbillis pessime significant: Ne vel ullus sudor salutifer habendus est, dum aquosa fertur urina.

No-

(a) Vide quæ de Peripneumonia notha dixi, *Essay on Fevers*, p. 222.

Nova Luna 7. FEBRUARIO. *Plena Luna* 23.

Perstitit ad quintum Februarii diem humidissimus *Atmosphæ* status, tunc Boreas discussit vapores rigido accedente gelu: a decimo sexto ab Occidente plerumque ventus, ac alia rerum facies.

Pluvia 8. ^{II}16. 17. ^{II}18. 20. ^I22. 24. 26. 27. —

Dig. Dec.

6. 928.

Nix super Montes 14. nulla hic autem.

8 Altitud. maxim. 6. 30. 4. E N E 1. } media 29. 8¹/₂₈
— minim. 18. 29. 0. S VV VV 3.

Dies frigid. 13. 75. N E 1x. } media 58³/₂₈
— tepid. 1. 49. N VV b VV 1.

Tussis & Angina inter Equos valde frequentes, haud pauci suffocantur. — *Pleuritis*, aut *Peripneumonia*, multos corripit homines, spuria tamen est ut plurimum; Tussis permultæ.

Tempestas quidem haud insalubris est, at plures jam *Phthisi* tabescunt pulmonaria, cui dedit originem male judicata Febris *catarrhalis* (a) hic maxime sæviens ultimo Novembri & Decembri. Periclitantur admodum qui Asthmate olim, aut tussicula sicca, laborabant, quorum in pulmone nempe delituerant tubercula; quæ, cum sint impedimento trananti sanguini, facile inflammantur, ac in ulcera tandem degenerant; vel negata, his in locis obstructis, sanguini via, nimius ruit ad alias pulmonum partes, unde *Hæmoptoe* sequitur denique, aut inflammatio, aut tabifica in *Bronchiorum* cava destillatio.

Non omnis utique tabes pulmonaria ab ulcere pendet

A 2 (ra.

(a) Post nimias destillationes Tabs, *Cels.* Lib. II. c. 7.

(rarior enim est hic casus quam vulgo putatur) plures enim quotidie per longum tempus immensam muci falsi, dulcis, vel etiam plane insipidi, copiam per tussim rejiciunt, cui nec foetor inest, nec purulenti aliquid, glandulis nimirum cum ductibus asperæ arteriæ relaxatis nimium. Hoc tamen sæpe, licet ægros diutius trahens, haud lethale minus sit quam si vel ipsam saniem expuissent. Haud absimilis interdum laticis vitalis est profusio *Diabete* laborantibus; simile quid sæpe *Diarrhæa* tabescentibus, ubi ne vel minimum ulcus, ut iacris Cadaveribus patuit. Nuper trimulam incidi puerulum pertinace admodum alvi fluxu peremptum: hujus intestina peralba, tenuissima, sedula quasi arte deterfa inveni, minime autem ulcerata.

Augetur semper hoc malum ex levissimo suscepto frigore, occlusis scilicet cutis spiraculis, maximum fit in pulmones influvium; haud aliter sane quam persæpe videmus retentum *Perspirabile* per nares deplere. Contra sicca frequenter urget tussis, & spirandi difficultas, obstructis adeo & induratis Pulmonum glandulis, ut in lapideam pene abeant duritiem (a), dum *Bronchia* præ nimia siccitate rigescant, mucō naturali deficiente. Quis non videt quam diversam prorsus Medicinam poscent hæc duo mala, utcumque in praxi faciunda haud semper satis probe servatur distinctio? Nec pauci sunt equidem, qui in omni fere tussi, sit sicca, sit humida, *Oleosa*, *emollientia*, *dulcia*, *Ecclegmata* porrigunt. Id quidem in priore recte satis, modo *incidentia* aliqua commissa sint; secus longe ubi serosa colluvies inundat pulmonem; Relaxant enim nimis, humoribus lentorem inferunt, & *Perspirationem* impediunt; unde augetur vel ipse morbus.

Ci-

(a) Haud ita pridem Juvenem generosum, tabidum, vidi Lapillos asperos extussientem, qui, tracheam lacerantes, haud leve sanguinis sputum movebant.

Gibi insuper appetentiam & concoctionem pessundant, demumque *Diarrhæam* colliquantem inducunt. Rectius multo blande moventia sudores (a), inter scapulas *Epi-spastica*, ac lenia subinde *Cathartica* præcipienda sunt, interpositis crebro *Anodynis*; maxime si sit tenuis admodum ac irritans illuvies, hanc enim demulcent & incrassant, quo facilius longe per sputa emolitur. Porro ad hoc genus valetudinis plurimum facit decoctum corticis *Peruviani* cum ligno *Guacino* & *Styrace*, quod in altero casu foret nocentissimum: Nec inutiles hic sunt suffitus (a) desiccantes idonei, qui quidem in destillationibus hand parum valent.

Ubi vero *Trachæ* & *Bronchiorum* glandulæ obstruuntur nec satis oleosi mucoris secernunt ad lubricandas eorum membranas; atque, uti sæpe fit, lacerti musculosi asperæ arteriæ (b) & bronchiorum rigidi sunt, ac nimis contracti, ibi lenis, emolliens, tepida potio, ejusque vapor hausta sæpissime proficiunt maxime, oleosis, & relaxantibus subinde assumptis.

Nova Luna 9. *MARTIO*. *Plena Luna* 14.

Principio ventus borealis afflavit, mox irruebat austet madidus, a decimo autem ad decimum sextum *Aquila* siccam fecit *Atmosphæram* & frigidiorē: Libs inde ut plurimum, pluvia sæpe cadente.

	II		I		II	
Pluvia	5.	8.	9.	11.	17.	17.
	17.	19.	—	22.	23.	24.
	II	I				
	28.	29.	30.	Grando	1.	—
				1.	730.	

Dig. Dec.

A 3

Le.

(a) Vide *Bennet. Theatr. Tabidor. Sect. 28 30. &c.*

(b) *Andr. Laurent. Histor. Anatomic. Lib. 9. c. 14* porro *Jo. Bapt. Morgagni Adversar. Anatomic. Sect. 25.*

Levis procella 8. p. m. S S W 4^x. — gravis procella
18. Mane S 4^x.

♂ Altitud. maxim. 31. 30. 1. NN VV 1. } media 29. 5²⁴/₃₀
—— minim. 8. 28. 8.

Dies frigid. 16. 62. NN E 1. } media 54⁶/₃₀
—— tepid. 22. 46. S S VV 2. }

Frequens *Ophthalmia*; Tusses plurimæ & acres admodum, quæ utique exitio sunt pluribus, illis maxime, qui *Asthmate* vetere laboraverant, aut quibus infelix exitus *epidemica* Febris hyemalis obstructum pulmonem, & pectoris oppressionem intulerat, cito nempe *Phthisi* abreptis.

Pleuritides & *Peripneumonice* frequentes; sæpe etiam & latus vehementer affectum est & pulmo; Morbum vocant *Pleuripneumoniam* (a), in quo, dum sævit lateris dolor, urget simul tussis & pectoris gravitas: Fit evidentior si sputa sanguinolenta exantlantur.

Jam certe multa sputa cocta, facilia, non multo sanguine tincta, morbum solvunt feliciter; sæpe tamen vel tenuis prorsus & acris colluvies ejicitur, vel vana sunt omnino naturæ conamina, eludente nimirum pertenni & incocto humore vim pulmonis: Pessimum certe ubi nihil excreatur, aut nil nisi crudum & spumosum (b).

Nunc quoque in his malis pulmoneis haud raro erumpunt pustulæ magnæ, urentes, imo etiam interdum dolentes valde, circa pectus, scapulas, cervices, quinto circiter aut septimo plerumque die, quarum aliquæ plurimum

(a) Vid. Librum nostrum de Febribus, &c. (*Essay on Fevers*) Cap. de Peripneumon. &c. p. 199.

(b) Vid. Librum nostrum de Febribus, &c. (*Essay on Fevers*) Cap. de Peripneumon. &c. p. 199.

num acerrimum fundunt *Isborem* (a): Felix hoc semper fere & faustum fuit ægrotis. — Diligenter utique in morbis notandum est, quo natura sua sponte vergit: adeo cum pustulas excitet, aut furunculos in humeris, aut cruribus, per eas quoque vias arte tentandum est morbum levare, admotis *Epispasticis*, cucurbitulis, &c. — In omni itidem naturæ molimine, sive sit per cutim, sive per alvum, aut urinæ vias, aut libera sputamina, invigilandum est medico ut idonea & concurrentia adhibeat auxilia.

Nova Luna 8. *APRILIS.* *Plena Luna* 23.

Varius fuit ventus variaque tempestas hoc mense, imbre, ut solet, decidente frequenter: Exeunte Mense Eurus spiravit plerumque, isque frigus valde.

11

Pluvia 1. 4. — 6. 11. 12. 14. 15. 19. 21.
Dig. Dec.

22. 23. 24. 25. — 1. 110.

Glacies 20. 24. E N E 1. Levis AB. 5. H. 10. p. m. 10. w N w 2.

§ Altitud. maxim. 17. 30. 2. E b N 1. { media 29.6 $\frac{1}{3}$
— minim. 23. 28. 8. VV S VV 2. }

Dies frigid. 20. 56. E N E 1. } media 47 $\frac{1}{3}$
— tepid. 13. 40. S VV 2. }

Pluges *Ophthalmia* vexantur; Tusses plurimæ, haud pauci jam acri tussi & *hectica* Febre consumpti pereunt. Id utique perpetuum est, quod sævient epidemica Tussi *Asthmatici* & pulmonarii pessime se habent; novo nimirum accedente Malo veteri Morbo.

Qui *Phthisi* laborant periclitantur maxime inenunte Æsta-

A 4

te

(a) Φύστικαί, Hippocrat.

Nova Luna 7. *MAJO*. *Plena Luna* 22.

Pluvia $\frac{1}{3}$. $\frac{1}{4}$. 6. 9. 10. 12. $\frac{1}{13}$. $\frac{11}{14}$. 15. $\frac{1}{17}$. 18. 20.
Dig. Dec.

8 Altitud. maxim. 21. 29. 8. N E 1. { media 29. 4.
— minim 5. 29. 0. S S V V 1.

Dies frig/d. 2. 54. S S E 2. } media 38.8
— tepid. 21. 30. Malacia p.m.

Tusses, gravedines, & *Ophthalmie* humidæ frequen-
tes; quosdam *Apoplexia*, quosdam *Paralysis* corripit;
Pleuritis & *Peripneumonia* multos præcipue in ætate men-
se: febres intermittentes passim.

Nova Luna 6. JUNIO. Plena Luaa 20.

Constans fuit ab Occidente ventus per totum Junium, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem flectens; inde pluvia satis & frigoris; aer interim factus est crassus valde & humidus.

						<u>2</u>	<u>11</u>		<u>1</u>	<u>1</u>
Pluvia	2.	4.	7.	8.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
<u>III</u>	<u>II</u>									
16.	20.	22.	—	24.	Grando	vehemens	12.	13.		
Dig. Doc.										
—	2.	398.								

Cir.

Circius admodum ferox 1. p. m. Procella 14. prima Nocte S w 4. — 20. Mane S w b S 4. Fulgura 11. Nocte.

8 Altitud. maxim. 30.29.9. N VV 1. } media 29.4.¹³/₂₈
 — minim. 16.28.9. S VV 2.

Dies frigid. 18.42. VV N VV 1. } media 34.¹⁵/₂₈
 — calid. 30.24. Malacia p.m.

Tusses acres & implacabiles fere sunt valde frequentes, multræ quoque *Peripneumoniæ*, & veræ & nothæ; crebri, atque fortes interdum, impetus *apoplectici*.

Qui capite magno sunt & breviori collo facti, multo-
 que abundantes sanguine, ex facili in *Apoplexiam* inci-
 dunt, quacunque de causa nimium calescant humores.
 — His curæ sit ideo præcedente vere, ac invalescen-
 te calore, & sanguinem mittere, & leni, & parco vi-
 ctu, præcavere morbum: maxime si vertigo incidit,
 si capitis dolor, aut tinnitus aurium, aut falsi ac subi-
 ti splendores; hæc, ne caveantur mature, certa sunt sæpe
 sæpius subitanæ mortis prænuncia.

Nova Luna 3. JULIO. *Plena Luna* 19.

Magna jam cœli facta est mutatio, fuit enim hic men-
 sis & siccus & calidus valde, flante plerumque ab Orien-
 te, vel Septentrione, vento, qui *Barometrum* erexit;
 ac discussit vapores.

||

Dig. Dec.

Pluvia 11. 12. 14. 19. 20. 21. 23. 28. — o. 590.

Fulgur & tonitru 20. primo mane, dies valde servi-
 di 4. 17.

8 Altitud. maxim. 3.29.8. E 1. } media 29.6.⁵/₂₈
 — minim. 19.20.2. S VV 2.

Dies frigid. 31.33. N 1. } media 24.⁴/₂₈
 — fervid. 4.17. Malasia.

Graves capitis morbi adhuc passim, & tusses plurimæ;
 Ci.

NOVA LUNA 2. SEPTEMBRI. Plena Luna 16.

Pluvia fere perpetua ad medium usque Septembrem ,
africo subinde fremente , vulturno interdum ; a deci-
mo octavo autem ventus Orientem inter & Septentrio-
nem perflabat.

Pluvia 1. $\frac{I}{3}$. $\frac{II}{5}$. 6. $\frac{III}{7}$. 8. 9. $\frac{II}{10}$. 11. $\frac{III}{14}$. 16.

18. 27. 28. $\frac{II}{2}$. 912.

Procella 10. p. m. S w b w 4.

8 Altitud. maxim. 30.30.0. Eb N 1. { media 29.6¹⁰₂₉
 ——— minim. 10.29.3.

Dies frigid. 29. 48. E N E r. } media 39. ²²
 — tepid. 1. 1. 32. S V V 3. } 29

Multæ Variolæ, Morbili & tormina frequentia febris;
Catarrhalis pueros infestat: mensis vero fuit parum mor-
bosus.

Nova Luna 2. OCTOBRI, Plena Luna 16.

Ineunte & exeunte mense ventus ab Oriente prævaluit, intermedio autem tempore fuit varius admodum, sæpe turbidus Aufser perfremuit, labente *Baroscopio*, & pluvia rueute, a vicesimo tertio tamen nulla prorsus.

Pluvia 2. $\frac{II}{3}$. $\frac{I}{4}$. $\frac{III}{5}$. 6. 7. 10. 11. $\frac{II}{12}$. 15. $\frac{I}{18}$. $\frac{III}{20}$.
Dig. Dec.
20. 22. 23. $\frac{—}{3}$. 330.

Procella 13. w S w 4^r. — 20. p. m. necnon infe-
quente Nocte S 4.

Maxima procella 23. Nocte S 4°. Maxima pruina
16. 17.

AB. 21. H. 10. N w b N I. — 24. H. 9. w N w
I. — 25. N N w I. — 27. H. 9. w b N I.

A1-

8 Altitud. maxim. 26.30.4. ENE 1. } media 29.4 $\frac{24}{30}$
 ——— minim. 6.28.7. S VV b S. 3.

Dies frigid. 22.55. NN VV 1. }
 ——— tepid. 5.40. S VV b VV 2. } media 45. $\frac{2}{3}$

Variola & Morbili sparsim. *Ophthalmia*, *Rheumatismi*, & *Morbi colici* frequentes: *Febres lentæ nervosæ* passim.

Nova Luna 3.
 ultimo

NOVEMBLI

Plena Luna 15.

Nova Luna 30.

Parca admodum pluvia ante Diem decimum septimum decidit, dum vel subfolanus spiravit, vel ventus borealis, surgente *Barometro*; post irruit nimbosus auster, multa quo pluvia: quod *Atmosphæram* humidavit plurimum, quæ fuit ante sicca saris & tenuis.

Pluvia 8. 17. 18. 19. 20. 23. 24. 25. 26. 29. 30.

Dig. Dec.

Grando gravis 27. primo Manz — 1. 874.

Procella 19. a Diluculo ad seram Vesperam S w 4.

———— 20. p. m. w S w 4. — vehemens 25. p. m. S 4.

Maximus Halo circa Lunam 10. 11. prima Nocte E S E 2.

8 Altitud. maxim. 9.33.3. ENE 1. } media 29.7 $\frac{23}{30}$
 ——— minim. 23.28.8. S 4.

Dies frigid. 9.66. rigidum Gelu. } media 53.1
 — tepid. 20.47. S VV 3.

Pleuritides, *Peripneumoniæ*, & *Ophthalmiæ* frequentes, præcipue mensis Initio: Multi *Rheumatismo* laborant; aliqui lenta febre. Tussis, angina, coryzæ, gravedines undique. *Variola* adhuc, *Morbili* epidemici.

Plena Luna 15. DECEMBRI, *Nova Luna* 29.

Per initia mensis aer tepidus & humidus, libs ferè perpetuus & pluviosus; ab undecimo ad vicesimum quartum

tum boreas perflavit, qui & *Barometrum* ad altitudinem evexit, & frigidam fecit *Atmospheram* & paulo sicciorem: ventus erat postea varius, frigidus, & pulvis.

Pluvia ^I1. 2. 3. — 5. ^I6. 7. — 9. 12. ^{III}20. ^{III}25. 26.

— 30. ^{II}31. Grando cum Fulgore & Tonitru 7. Nix 21. Dig. Dec.

Nocte. — 2. 404.

Ophthalmie (a), *Rheumatismi*, ac *Mobili* plurimi adhuc *Variolæ* passim: Multi vertigine corripuntur. Anginæ, pleuriticae & *peripneumonicae* febres valde frequentes; haud paucae lentæ nervosæ, longe plures tamen acutæ ab acri & inflammante viscido: quod, dum ad varias transfertur patres, varios producit morbos, *Pleuritidem* puta, *Peripneumoniam*; *Anginam*, *Ophthalmiam*, &c. prout nempe in hac, vel illa parte consistat obstruens Lentor, nec mirum ideo quod *Ophthalmiam* in anginam interdum mutatam videmus, anginam in *Peripneumoniam*. — Τῶν ἐδυνέων & ἐν πνεύματι, & ἐν στήθεσι, & ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσιν ἢ μέγα διαφύρωσι, κατὰ κράτος.

Hippoc. Aphor. Sect. 6.

Tota pluviae quantitas, quæ anno MDCCXXXVIII.

Dig. Dec.

decidit, fuit — 24. 004.

Plena Luna 13. JANUARIO. Nova Luna 28.

Per Anni initia pluviae multum & procellæ, cadit hinc *Barometer*, paulo tamen post, elucens Sudo, refurgit, dum corus intervenit; mox autem libis nubilus, bre-

(a) Per frigidas & humidæ aeris constitutiones diu durantes *Ophthalmias* esse perfrequentes observavit *Frid. Hoffman*. Medic. ration. Tom. 4. Part. 1. Cap. de Inflamm. Oculor.

Unable to display this page

novi, attonitos quasi & prorsus stupidos, quibus vox primo mire admodum stridula, mox omnino interclusa fuit: horum tamen unus facilius multo quam quis crederet oblata quæcunque deglutiebat. — Dirum hoc Symptoma quam maxime semper timendum est, quod inflammationem musculi *Arytanoidis*, & superiora asperæ arteriæ denotat; unde, occlusa penitus rima *Glotidis*, spiritus protinus eliditur; estque stridulus hic clangor hujusce inflammationis signum *diagnosticum*. — In morbo hoc pestifero opportuna *Bronchotomia* ægrotum interdum vindicat ab imminente morte: Vana tamen est omnino, atque irritò celebratur auso, dum inflammatio pulmones etiam corripuit, uti funestum sæpe docuit experimentum. Hujus signa præcipua sunt pectoris oppressio, summa *Anxietas*, perpetua *Orthopnæa*, & suffocans quasi tussicula. Ita tamen non pertimescenda est hæc operatio, ut vix vena facilius tundatur; modo idoneus sit artifex. Quid quod memini, triginta abhinc annis, discipulum quendam chirurgicum vesano puellæ cujusdam amore percitum, qui *Cartilaginem Thyroideam* ter, quaterve scalpello pertudit, adeo ut lucernam exstingueret illico flatus erumpens, dum officiose consueret vulnuscula magister chirurgus: quem monui, tandem advocatus, desisteret, potiusque, brachiis Juvenis lectulo alligatis, prohiberet ne violenta manu vitam impeteret rursus: inde emplastro solum adhærente, vulnera prope contegente, ex facili sanatus est.

Si qua unquam & cautela & festinatione simul est opus, in angina quidem suffocante necessarium est. Hoc tristi olim exemplo perpensum in quodam amico: erat hic sexagenarius fere, agilis, rubicundus, & *Psychrolusia* gaudens fere quotidie. — Mane, die Saturni, frigidus usus est pro more balneo, post meridiem gravi horrore correptus pene obrigit, pauloque post incaluit vehementer, mox accessit ardor faucium intolerabilis, ac dolor summus: vesperi missus est sanguis; media nocte vocatus

detrahi iterum ℥xvi. iussi, Clysterem emollientem cum multo sale marino injici, Mannam, Cremorem Tartari, Nitrum ex Decocto laxante exhiberi affatim, Epispastica largiora & acris cervicibus admoveri. Mane, die solis, omnia pejora, adeo ut vel liquidi, vel solidi deglutitio fere impossibilis, multo minus Mannæ, &c. facis ad Alvum solvendam. Hinc humeris cervicibusque affixis cucurbitulis extractus est sanguis ad ℥x. Locisque scarificatis applicata vesicantia, injectumque acrius Enema, sed ne sic quidem ullatenus levatum est malum, imo jam vox evasit stridula valde, etiam & subinde intercisiva prorsus; unde de Bronchotomia suggesti aliquid; id vero quasi esset hominem jugulare non servare mustabant adstantes, timidulus factus, junior tunc medicus, destitit, ne ægrotum occidisse viderer nisi servassem. Secta adeo rursus est vena, ac repetitum Enema: Jam paulo facilior deglutitio, multoque minus doloris, ast vox argutissima, (a) subinde nulla; porro Dyspnœa maxima, Anxietas summa, pulsusque vacillans admodum, sæpe intermittens prorsus cum sudore frigidulo. — Jam tandem mihi maxime poenituit neglectæ Bronchotomiæ, satis superque percipiens pulmones jam morbo esse obrutos penitus, facta Metastasis lethali. Dum deliberavi quid ultra faciendum erat, vir bonus, inscius, alvum egeffit, (b) mox distentione nervorum correptus occidit; vix elapsis triginta & sex horis a primo morbi insultu.

Est utique funestus plerumque eventus dum angetur spirandi

(a) Ο'ξυφωνία κλαυθμώδης, ποτηρὸν. Lib. 1. Porphet. Sect. 6.

(b) Ὅισι διὰ σφοδρῶτα πνεύμον, κόπριον ἐκτικτὴς διαχωρεῖται θανάσιμον. Coac. Prænot. 7. Cap. de Angina ex Edit. Duteli.

randi difficultas vanescentes subito angina Fauciumque Tumore, idque notat ab *Hipocrate* (a) *Celsus*, " Si Angina subito finita est, in Pulmonem id Malum transit, idque sæpe intra Diem septimum occidit. — imo multo ante Diem septimum, si ruit Morbus ad Laryngem & Tracheæ Lacinias musculosas, primo scilicet, aut secundo, aut tertio Die; id ipsum quoque monente divino *Sene Lib. Prognostic.* necnon *Conc. Prænot. 1. Sect. de Angina Edit. Duret*: quinimo notante (b) *Areteo* etiam eodem Die: nec mirum utique cum & præcludatur Spiritus, & Sanguinis per Pulmones Transitus, — Omni igitur Ope nitendum est ut ad extra Tumor vergat, admotis acerbis Cataplasmatibus, imo acerrimo ad Collum anterius applicato Vesicante, quod quidem, etsi haud usitatum, est tutum satis & valde efficax Auxilium: Nec certe omnino spernendum est (c) *Celsi* Consilium " incidere satis altis Plagis sub ipsis Maxillis, supra Collum, & in Palato circa Uvam, vel eas Venas quæ sub Lingua sunt, ut per ea Vulnere Morbus erumpat. Atque hanc Methodum a *Cælio Aureliano* laudatam video, utcumque molliter plerumque *Methodici* tractabant Ægrotos. Venæ quidem sub Lingua in Angina sæpe secantur feliciter, ac si vehemens urget Morbus, Febrisque itidem, non satis Sanguinis fundunt, ideo a Brachio prius debita Quantitas emitti debet, recteque monet *Areteus* ex largo Vulnere, & ad Animi fere usque Deliquium, ut gravis Inflammatio nempe citius tollatur, ægrum aliter brevi suffocatura. Porro in graviore Casu suaderem Cucurbitulas scarificatas Cervicibus apponendas

B

at-

[a] Lib. 2. Cap. 7.

[b] Vide *Areteus* de Morb. acut. Lib. 1. Cap. 7. ubi accurata admodum habetur Anginæ Descriptio & Distinctio.

[c] Lib. 1. C. 4. II De Curatione Anginæ.

atque summis Humeris (Occipitio , Palis , & Pectori etiam vult (a) *Celius Aurel.*) mox his ipsis Locis *Epispastica*, Nihil enim negligendum est in tanto discrimine, ubi quam brevissimo Tempore de Vita agitur , & ubi sapissime parum valde agendum est per Remedia Ore assumpta : Clysteres adeo laxantes, irritante quodam Sale adjecto, marino puta aut *Cathartico* communi, injiciendi sunt subinde — non quod non Purgantia refrigerantia protinus exhibenda sunt, si fieri potest, *Nitro-fa* quoque diluentia & *Emolientia* affatim, hausto interim Vapore tepido relaxante perpetim, Fauces etiam colluendo, ac fovendo, liquore : Gargarisationes vero fortes & frequentes utique minime laudo, quod & Dolores augent & Inflammationem.

Est tamen quædam Anginæ Species ubi Gargarismata, imo & acriora, valent plurimum, a Destillatione nempe falsa & pituitosa in Fauces & *Pharyngem*, quæ tument quidem plurimum, ac subalbidæ sunt & Mucos plurimo obductæ, atqui Febris tantum modica subest, Respiratio autem est satis difficilis & Deglutitio obstructa plurimum. In tali equidem Casu non multa Sanguinis Missione Opus est, sed *Epispasticis* & *Catharticis*. Suadet etiam *Elaterium* *Areteus* habemus tamen mitiora multo, at efficacia satis, Sinapi interim ex Mulso & Aceto coctum & idoneum facit Gargarisma, & perutilem Vaporem, quodque mire elicit Colluviem. Attamen fugienda sunt omnino hæc ubi magna subest Inflammatio, Ficus enim hic & Nitri Decoctio ex Aqua & Lacte, melius multo est Gargarisma & tutius longe, etiam & haud inutilis potio.

Sed hæc hæcenus de Angina; cujus quidem variae cum sint Species (b) variam quoque poscunt medendi Methodum.

[a] Lib. 3. 3.

[b] De his Vide *Celsum*, Lib. 4. C. 4. Necnon *Areæam* de Morb. acut. Lib. 1. C. 7.

dum. At ea sane, quæ longis accedit Morbis, vel lenti. Febribus, ubi nec Tumor est extra, nec in faucibus aliquid conspicuum, sed aridæ sunt quodammodo & pallidæ, sanguinis dispendium & alvi purgationem minime fert, nedum indicat: *Cardiaca* contra idonea atque visum instaurantem postulat, his enim solis si nullis, levatur malum: Est tamen ut plurimum certus exiti-nuncius.

Plena Luna 12 FEBRUARIO. *Nova Luna* 26

Altam plerumque stationem tenuit *Barometer* hoc mense, etsi libis sæpe *Pluvia* quoque haud parca cadente; immensa tamen *Atmosphæra* densitas *Mercurium* sustinuisse videtur; porro corus interfuit sæpe, *Subsolanus* interdum. Vix ullum gelu hoc, aut elapso mense: Aer crassissimus semper ac humidissimus.

	11	1		1		11								
Pluvia	1.	3.	5.	6.	—	8.	9.	10.	11.	13.	14.	17.		
	1111	1	1											

18. 19. 26. 27. 28. — 2. 876.

Maximus Halo circa Lunam 5. H. 9. p. m. Magna AB. 23. H. 7. p. m. E 1.

8 Altitud. maxim. 23. 30. 3. E 1.
— minim. 19. 29. 4. S S VV 1. } media 29. 8 $\frac{7}{28}$

Dies frigid. 6. 59. N VV b 1.
— tepid. 27. 47. S VV b VV 3. } media 51 $\frac{18}{28}$

Ophthalmie, *Pleuritides* & *Peripneumoniæ* passim Tumores colli fauciumque cum acerbo sæpe dentium auriumque dolore valde frequentes. Haud raro nascuntur in meatu auriculari *Apostemata*, vel in tonsillis, subinde *Parotides* diu dolentes, tandemque aliquando suppurantes.

Rheumatismus & *arthritidis* sævit maxime: *Variolæ* plurimæ.

Morbili pustulosi, & maxime eminentes, admodum sunt

sunt *Epidemici*; at, nescio unde, magis funestos edunt effectus quam vel mere maculosi; mox enim ab initio vehemens invadit tussis, & perpetua fere sternutamenta cum maxima ad oculos naresque fluxione, protinus ardens accedit Febris cum delirio plerumque, & permagna præcordiorum oppressione; quæ fit etiam, morbi flaturu, multo violentior, adeo ut tunc affectio sæpissime evadat prorsus *Peripneumonica*. Hinc stupor accedit, vel sævissimi dolores *Colici*, sæpe *Dysenteria*: Tussis autem usque ingravescit, unde haud raro expuitur Sanguis, rupto in pulmone vasculo, interdum etiam ex naribus plurimus effunditur. — Sanguinis missio *Colicam* æqualevat ac *Peripneumoniam*: per necessaria est utique, sine qua quidem vix aliquid proficit, post autem *Cathartica* lenia morbi reliquias purgant feliciter, modo parcus sit victus & idoneus. Plures equidem pueros hic morbus opprimit, vehementi pulmonum inflammatione, aut lenta tæbe & importuna admodum tussi consumptos. — Qui artuum lassitudinem [a] ac dolorem graviter diuque plorabant, imminente morbo, sævum admodum perpeffi sunt: quod in *Variolis* quoque sæpius notavi. An humorum acrimoniam indicat hoc *Symptoma*, an globulos sanguineos in vasculo, sero Sanguinis duntaxat idoneo impactos?

Plena Luna 14. MARTIO. Nova Luna 28.

Et ineunte & exeunte Martio sublimis fuit *Barometrum*, Ventus ab Oriente, aut Septentrione, per totum fere mensem. unde Sudum plerumque: atqui inter 14. & 25. subsidebat Mercurio, nix multa, Pluvia frequens & grando, atque algida tempestas: rigidum gelu 18. 19. N E I.

Plu-

[a] Οἰστονόπος Hippocrat.

Pluvia 6. ^I14. 18. 21. 22. ^{III}23. 24. Nix 11. 15. ^I16.
Dig. Dec.

18. 20. Grando 17. 22. — 1. 512.

Magna AB. 1. H. 10. p. m. N E 1. — magna varia. AB. 15. H. 7. N. b w. 2^x. fuit tamen majore ex parte coloris ferri igniti: hujus radii lucidi vel a S w & S E jaculati fuere: maxima rursus lucida verficolor AB. 30. H. 10. N. b w 1. Centrum Coronæ [ut dicitur] certissime ad plagam orientalem lineæ meridionalis divergebat per gradus fere quindecim, totidemque saltem ab ipso Zenith ad Austrum declinabat.

8 Altitud. maxim. 30. 30. 4. N b VV. 1. } media 29. 7.
— minim. 22. 29. 1. E S E 2.

Dies frigid. 16. 66. N b VV 2. }
 -- tepid. 31. 46. N b VV 1. } media 55.

Morbili adhuc Epidemici, Variolæ, Ophthalmia, Pleuritis & Peripneumonia plurimæ: non hic tantum sæviunt omnes hi morbi sed & undique tussis convulsivæ, vehementes, suffocantes, Morbillos sæpe & Variolas insequuntur, quæ magnam sane edunt stragem. — Cum 4. ab eruptione morbilliorum die præbe desquamatur cuticula, quasi furfure crassiore aspersa, læta spes effulget; at parva certe, ubi pustulæ lividæ, aut luridæ fiunt. Tunc autem Epispastica laud parce admovenda sunt, & frictiones calidæ per totum Corpus mox adhibendæ: interea serum lactis vinosum, tepidum, sorbillandum est affatim. paucis Sp. C. C. guttis, si languet pulsus, instillatis.

Coryzæ, raucedines, faucium collique tumores, apud omnes fere, haud pauci etiam angina corripiantur, quæ tamen est plerumque mucosa, nec multa Febre, nec magna spirandi difficultate stipata: *Parasynanchen* hanc anginæ speciem vocabant veteres. Pendens autem a mul-

ta colluvie serosa rectius *Epispasticis*, blandis sudoribus, & alvum purgantibus, discutitur, quam larga & repetita sanguinis missione; utcumque sit prudens, in ipso morbi initio, venam secare. Hic etiam detergentia & paulo acriora gargarismata proficiunt, quibus quoque adstringentis aliquid immiscetur utiliter. Sæpe equidem nimii sumus in *Emollientibus* ubi fluxio serosa quasi fauces inundat, quia plus humoris ibidem invitant.

Longe tamen alia debet esse ratio medendi ubi urget pestifera *Cynanche*, hic enim plerumque febris est acutissima, rubet tumetque vultus, usque eo ut interdum etiam liveat, torvi sunt oculi & inflammati, pulsant dolentque admodum tempora; mox succedit phrenitis, aut stupor somnolentus, difficillime trahitur spiritus, imo vix respirare valent nisi prorsus erecti, protinuique suffocantur nisi juvat cita, larga, & repetita sanguinis misio.

Plena Luna. 12. APRILI. Nova Luna 26.

Aquilo perflavit sæpissime hoc mense, interveniente subinde cauro, interdum vulturno, unde valde frigida tempestas: Nix, grando, gelu, frequenter per initia, sub finem pluvia, spirante Austro.

	$\frac{I}{-}$	$\frac{II}{-}$		$\frac{I}{-}$
Pluvia	1. 2. 7.	11. 15. 21. 22. 24. 25. 26.		27.
	$\frac{I}{-}$	$\frac{I}{-}$		$\frac{I}{-}$
28. 29.	Nix 3. 4. 8. 9.	Grando 8. 9.	10.	Acre Gelu

Dig. Dec.

5. N E 2 $\frac{-}{-}$ 1. 698.

Magna ignea Ab. 20. H. 9. E N E 3. Procella 8. N N W 4.

8 Altitud. maxim. 11. 29. 8. N E 2. } media 29. 4²⁹
 — minim. 24. 29. 1. S E 2. } 30

Dies frigid. 5. 64. N E 2.

— tepid. 30. 44. S VV b S 2.

} media 50.

Oph.

Ophthalmie, *Pleuripneumonie*, *Anginæ*, valde frequentes, multoque magis vehementes. *Variolæ* grassantur plurimum, at multo magis *Epidemici* sunt *Morbilli*, magisque etiam funesti. — Tussi gravissima infestantur pueri; febricitant sæpe haud leviter, ægreque haud pauci distentione nervorum corripuntur: Missione Sanguinis levantur & usu *Oximel. Scillit. Expressione Mil-leped.* &c. Tempestas est valde funesta tabidis. Longæ & difficiles *Apthæ*, ac faucium *Ulcera* pertinacia haud raro febricitantibus [a] accidunt: *Hæticis* & *Phisicis* utique sunt certa, imo & cita, mortis prælagia.

Febres tertianæ aliquæ, *arthritidis* & *Rheumatismi* sævissimi.

Plena Luna 12. *MAJO*. *Nova Luna* 26.

Mensis initio Ventus ab Austro non parcam demisit pluviam; a 13. subsolanus sæpe, mox vulturnus, tunc Aquilo, Corus interdum: 15. Fulgur, tonitru, pluvia, vento omni modo, & omni hora, variante: 16. Aquilo velox, nulla pluvia; Nocte tamen vis immensa, etiam inter horam noctis undecimam & meridiem 17. Pluviæ Digitus integer decidit, minime interea subsidente Baroscopio. Perstitit aquilo ad 19.; inde Ventus incostans micante subinde fulgure: sub finem aquilo rursus, qui, contra quod solet, fuit hoc mense plerumque Austro tepidior.

	I	III		I	II	III		II	IIII			
Pluvia	1.	2.	3.	5.	7.	9.	10.	11.	15.	17.	18.	19.
II												
Dig. Dec.												
24.	30.	—	3.	210.								

Procella 2. Nocte S S E 4. Fulgur & Tonitru 18.

8 Altitud. maxim. 25. 30. 0. N E 1. } media 29.5 $\frac{10}{29}$
 — minim. 10. 29. 2. S S VV 3.

Dies frigid. 2. 47. S b E 3. } media 38. $\frac{7}{29}$
 — tepid. 27. 28. E N E 1.

B 4

Oph-

[a] Φάρυγγεῖ ληυμένη, σὺν Πυρετῶ, δεινὸν Hippocr. Prognost.

Ophthalmie, *Anginæ*, *Pleuritides*, *Pleuripneumoniæ*, & veræ, & spuria, frequentes: *Variolæ*, *Morbilli*, ac *Febres Miliare*s passim. *Tussis convulsiva* plurimos infestat pueros, aliquos protinus suffocat. Plures solito a *Pleuripneumonia* male iudicata sunt *empyici* [a], rupto interdum in latere abscessu, haud raro intra pulmonem; qui facilius purulenta expunt servantur, sin aliter brevi totus absumitur pulmo, magna accedente raucitate, & gutturis asperitate. — *Raucedo* frequenter utique pulmonarios vexat, eaque pertinax admodum; quod sane inter confirmatæ *Phthiseos* signa recte numeratur, nec profecto longe mors abest si *Apthe* accedunt, aut gutturis ulcera, pertimescenda est adeo in morbis pulmonum raucitas, maxime si viridia sint sputamina aut quasi cœnosa.

Plena Luna 10. JUNIO. Nova Luna 25.

Infauſta, pluvia, frigida tempeſtas toto fere Junio,
Ventus ab Occidente plerumque, ad Auſtrum ſubinde
vergens, haud raro etiam ad Septentrionem.

	I	II	III	IIII		II				
Pluvia	1.	2.	5.	6.	7.	9.	10.	11.	15.	18. — 20.
III	II	II								
						Dig.	Dec.			

23. 24. 25. 26. 27. 30. 4. 218.

Fulgur & Tonitru 3. Noctu. Levis procella 26. mane
S S W 4.

8 Altitud. maxim. 16. 29. 8. N N VV 1. } media 29. 4. $\frac{18}{30}$
 — minim. 10. 29. 0. S S VV 3. }

— minim. 10. 29. 0. S S VV 3.

Dies frigid. 3. 38. N b E 1.

— tepid. 29. 27. VV. N VV 1. } media $32\frac{2}{3}$

Variolæ & Morbilli adhuc frequentes : *Febres Milia-*
res compositæ [ut dicuntur] haud raræ : Multos tor-
quet

[a] De signis Empyematis perlege *Hippocr. Prognostic.*
& libr. de Locis in homine, Sect. 28.

quet *Rheumatismus*, & laterum dolor; nec paucos opprimit *Peripneumonia*, at plerumque notha. Tussis sævissima passim apud pueros, quæ vix sedatur, nisi post vomitus frequentes, & repetitas *Rhabarbari Doses*; tunc vero *Decoct. Cortic. Peruviani* brevi fugatur.

Plena Luna 9. JULIO. Nova Luna 24.

Perdurat usque frigida, ac humida tempestas, Aer plerumque crassus valde & nebulosus, pluviz quidem plus satis; unde fructus *ἀπαίον* crudi prorsus & insuaves, Ventus ad Occidente prævaluit, ad Austrum sæpe flectens. sæpius tamen ad Septentrionem, interfuit Boreas interdum aliquando Malacia. — Raræ admodum papilionæ, rarissimæ cicadæ.

	I		II	II	III	III		
Pluvia	I.	3.	—	5.	9.	10.	11.	12.
	11	11		1	11		Dig.	Dec.
	18.	21.	27	28.	29.	30.	31	—
							3.	172.

8 Altitud. maxim. 20. 30. 1. N b VV 1. } media 29.6¹⁴₁₉
 — minim. 11. 29. 2. VV S VV 2.

Dies frigid. 13. 40. N N E 11. } media 31. 9
 — calid. 23. 24. Malacia. } 29

Variolæ epidemicæ, haud tamen valde lethales, *Morbilli* aliqui, Tussis *convulsiva* atrox adhuc; Diu duravit Angina quædam *apthosa*, quæ omnibus pene morbis acutis accedit, præcipue pustulosis, jamque etiam *peripneumonicos* vexat. — Molestum sane, ac sæpe periculosum, est *Symptoma*, ubi in febribus membrana faucium inflammatur, ac pustulis obsidetur. Paucæ utique *Variolæ*, in ipso faucium Isthmo, multo plus nocent quam mille extra.

Plena Luna 7. AUGUSTO. Nova Luna 23.

Prior Augusti pars fuit læta satis, posterior infelix admodum pluvia fere perpetua cadente, quæ segetes corrumpit maxime: *Atmosphæra* porro, quæ vigesimum usque

que fuit sicca satis; jam facta est crassissima ac humidissima; Libs interea perflavit; Corus autem prævaluit initio.

Pluvia 1. 2. 5. 6. $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{21}$. $\frac{1}{22}$. $\frac{1}{23}$. $\frac{1}{24}$. 25.
 11 1 Dig. Dec.
 — 27. 28. 29. 30. 31. — 2. 16.
 Falgur & Tonitru 23. Permagus igneus halo circa
 Lunam 5. H. 10. p. m. w 1^x. Procella 21. Nocte S S
 w 4^x. — 24. Nocte S w 4. — 26. Nocte S w 4.
 8 Altitud. maxim. 18. 30. 0. N 1. } media 29.6 $\frac{1}{30}$
 — minim. 29. 29.2. S VV b VV 3.
 Dies frigid. 31. 42. VV N VV 2^x. } media 31. $\frac{13}{30}$
 — calid. 15. 20. N N VV 1^x.

Variolæ epidemicæ, *Tussis convulsiva* adhuc frequens, præsertim in *Cornubia* citeriore: *anginæ*, & *Peripneumoniæ* nothæ passim, multi pustulis, rubris & aquosis, statu morbi, erumpentibus, usque plerumque salutiferis. *Rheumatismus* vexat plurimos, qui multo nunc sælicius *Catharsi* cedit quam *venæ sectioni*.

Magnus languor omnes opprimit, imo vel aviculæ contrahantur, fiet ipsa Cicada.

Plena Luna 6. SEPTEMBRI. Nova Luna 21.

Pluviosus porro ac frigidus sequitur September; Libs furibundus sæpe ineunte mense, post xvi. Vulturnus plerumque, intercurrente nonnunquam malacia — Nimio squalore obruta tabescunt plurima frumenta.

Pluvia ^{IIII} 1. ^I 3. ^{II} 5. ^{II} 6. ^I 7. 8. — 10. ^I 11. 12. 13. ^I 17.

^{IIII} 19. ^{IIII} 20. ^{IIII} 21. 22. 26. ^I 27. 28. 30. — 3. 432. Dig. Dec.

Levis Procella 3. Noctu S w 4. — gravis 10. Nocte S w 4. — 11. a. m. w S w 4.

Fulgura & Tonitrua 7. Nocte — Fulgura perpetua fine

sine Tonitru 10. Vesperi — 21. Vesperi — perpetua sine Tonitru quoque 23. ab hora 6. p. m. ad mediam Noctem & ultra. AB. 12. & 13. hora 8. p. m. N. w b N 1.

δ Altitud. maxim. 14. 29. 8. N N E 1. } media 29. $5\frac{3}{10}$
 — minim. 17. 29. 0. VV S VV 4. }
 Dies frigid. 14. 48. }
 — fervid. 22. 32. S S E 1. } media 38. $\frac{2}{3}$

Variolæ usque vagantur, hic autem benignæ satis sunt, aliis tamen in locis haud raro lethales. Tussis convulsivæ etiamnum frequentes: Febres lentæ nervosæ atque miliares passim, aliquæ etiam putridæ, aliquæ intermittentes.

Icterus & Hydrops, jam sæpe quidem unitis viribus, plures opprimunt.

Tussis plurimæ, fauciumque tumores, Colli *Parotidum*, maxillarumque, levi sæpe cum angina, ubique permolesti sunt.

Plena Luna 5. OCTOBRI. *Nova Luna* 21.

Ab ultimo Septembris diem ad usque vicesimum secundum Octobris Boreas perflavit assidue, unde sublimior *Barometri* statio, & sicca tempestas; porro inter xiv. & xxiii. frigida valde: sub finem mensis infremuit pluvius vulturus. Gelu rigidum 18.

	$\frac{I}{2}$	$\frac{I}{13}$	$\frac{II}{24}$	$\frac{I}{25}$	$\frac{I}{26}$	$\frac{III}{27}$		
Pluvia	2.	13.	24.	25.	26.	27.	28.	— 31.
	Dig. Dec.							

Grando 28. — 1. 516.

Procella 29. — 30. S E b S. 4. AB. 19. H. 8. p. m. E N E 1.

δ Altitud. maxim. 8. 30. 3. E N E 1. } media 29. $7\frac{29}{11}$
 — minim. 31. 29. 1. S E 3. }
 Dies frid. 18. 65. E N E 2. }
 — tepid. 1. 44. N N E 1. } media $52\frac{15}{31}$

Ubi

Ubique fere dominantur *Variolæ*, plerumque tamen sunt benigniores. Febres aliquæ putridæ, intermittentes aliquæ, ceu potius remittentes, quæ faciliter *Eceoproticis* lenibus abiguntur, epoto subinde *Hauſtu ſalino* cum *Corticis Peruviani* tantillo — *Ophthalmiæ*, anginæ, coryzæ, tuffes humidæ, creberrimæ; *Pleuritis*, ac *Peripneumonia*, & vera & notha, frequens.

Spuria pleuritis plerumque nihil aliud eſt quam affectio mufculorum externorum pectoris, quæ *Rheumatismi* utique ſpecies eſt; at ubi ipſum coſtarum *Perioſtæum* inflammatur, dolor sæpe vehemens urget, & pertinax admodum, unde reſpiratio haud raro impeditur maxime [a] — atqui jam ex facili diſcutietur, molli exiſtente pulſu, fomentis idoneis, & leni *Catharſi*.

Plena Luna 4. NOVEMBRI. *Nova Luna* 19.

Ipo menſis initio gravis decidit pluvia Auſtro, fremente; a vi. ad v. Aquilo frigidiffimus prævaluit, mox vulturſus diem ad uſque xvii. durans frigidus hic quoque, ac sæpe nimboſus & pluvius xxi. Veſperi gravis irrupit procella, libanoto furente vehementer, dum per plurima corruiſit pluvia; duravit hæc per integrum fere triduum, quo maxima fuit, imo & inſolita, *Baroſcopii* depreſſio, æſtus autem maris immenſi [b]: ad finem vero caurus *Mercurium* erexit.

		III	I			I		I		I		II	
		—	—			—		—		—		—	
		1.	3.	4.	5.	7.	8.	11.	12.	13.	14.	15.	17.
		III	III	II			I		I	I		II	
		—	—	—			—		—	—		—	—
19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.			

Dig. Dec.

Grando 23. & 29. — 4. 574.

Levis procella 12. Nocte S E b S 4^x. Procella 21.

Veſperi S S w 4. — tota die 22. S w b w 4.
— 23.

[a] Vid. *Effay on Fevers*, Cap. de Plenritide.

[b] De his Vid. Vol. I. p. 18.

— 23. Mane S. w 4. Fulgur & Tonitru 21. Nocte
— 23. Nocte.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 1. S E b E 3. } media 29.4.¹²/₂₈
— minim. 23. 28. 2.
Dies frigid. 10. 70. N N E 1. Gelu valde rig. } [media 58¹⁰/₅₆
— tepid. 1. 48. S 3.

Pleuritides & Peripneumoniae, & veræ & spuria, haud infrequentes, nec febres *nervosæ*, ac *miliaves*; præcipue in *Cornubia*: Crebra *Tussis convulsiva* inter pueros. Anginæ & tumores faucium, *Parotidum*, ac maxillarum undique, qui sæpe suppurantur & intus & extra.

Variolæ epidemicæ hic, & ubique. jamque multo perieris sunt Notæ, sæpe cum lividis & nigris *Petechiis*, sæpe sessiles sunt prorsus & subnigræ, sæpe vacuæ omnino, sæpius acri admodum ac crudo *Ichore* turgidulæ: Plures sane jugulant: Qui evadunt plurimis molestissimis furunculis & ulcusculis frequenter admodum infestantur —. Haud daro immensa fit, ipsis primis morbi Diebus, *Salivatio*, tenuis quidem ea & acris maxime, unde fauces & totum os mox exulcerantur. Semper mihi suspectus est utique præmaturus hic & crudus fluxus [a], tædii quippe plurimum Ægroti ac doloris facit, arcetque protinus somnum, unde nec fauste replentur pustulæ, nec maturantur bene. Porro magnam hoc sanguinis indicat acrimoniam; quod quoque valde frequens sternutamentum denotat, & enormis narium ac oculorum fluxio: unde hæc recte inter mala signa ponuntur. — Nihil huic malo succurrit magis, imò & sæpe occurrit, quam tempestive, summos inter humeros & pone aures, *Epispasticorum* applicatio, quibus acris evocetur humor.

Plena Luna 4. DECEMBRI. *Nova Luna* 19.

Tempestas hoc mense fuit plane mirabilis; ad initium Boreas, rigidum gelu, mox pluvius & turbidus Auster, pau-

[e] Vid. *Essay en Fevers* C. de Tariolis, p. 145

paulo post libis furens, multaue pluvia, surgente tamen baroscopio: xiv. ac xv. corus, xvi. Boreas geluque recurrunt: xix. & xx. Vulturibus velox; Libis iterum nimbus xxi. inde eurus ad xxviii. intercurrente tamen borea perfrigido xxv. & xxvii. Hinc sævissima procella ab Oriente ad finem usque cum rigidissimo gelu & nive perpetua minutissima; brevi omnia penetrabile frigus aducit intus atque foras, vel generosissima vina congelans; quicquid aeri expositum est dicto citius congelat — ad ignes luculentos rigentes, etiam in lectulis algidi, adeo ob frigus horrendum torpemus ut vix fere simus vitales.

Vehementissima tempestas ad finem Decembris per plurimas aves & aviculas abs terra abripuit, illasque ad immensam a littore distantiam abegit: quæ defessæ prorsus perlongo volatu ad naves se contulere medio in Oceano, & a nautis erant facillime captæ: Mirum utique genus aucupii! — Ipse vidi, Januarii sequentis initio, forte tunc visitans nobilissimum *Comitem Deloraine*, in navi præsidari [*the Weymouth*] ægrotantem, artocream ex aviculis confectam, quas nautæ in reditu ab Olyssipone ad portum nostrum captaverant, longe longeque ab ulla terra.

	<u>II</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>I</u>	<u>I</u>	<u>II</u>		<u>II</u>	<u>III</u>
Pluvia	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>5.</u>	<u>6.</u>	<u>7.</u>	<u>8.</u>	<u>9.</u>	10.	11.
<u>III</u>		<u>III</u>	<u>I</u>	<u>III</u>					
14.	15.	20.	21.	22.	23.	24.	<u>—</u>	4.	102.

Multa pluvia 21. 22. 23. etsi *Barometer* erat ad 30. i. libis porro perfurebar, atqui Aer fuit longe crassissimus ac humidissimus immensa scilicet vaporem copia per *Atmospheram* diffusa.

Non potui nivis quantitatem æstimare, quippe quæ fuit a vehementia ventorum e recipiente dissipata.

♂ Altitud. maxi m. 16. 30. 2. N E 1. } media 29. 8.
 — minim. 4. 29. 1. S S VV 3. }
 Dies frigidissima per Hominum Memoriam } media 61 $\frac{26}{28}$
 — tepida — 31. 90. E N E 4. }
 — tepida — 10. 52. S VV b VV 3. }

Febres *miliares* & *nervosæ* aliquæ, variolæ passim, angina & Ophthalmiæ crebræ: Tussis: *Rheumatismi*, *Pleuritides*, ac *Peripneumoniæ* sunt frequentes.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXIX.

Dig. Dec.

— 36. 308.

Plena Luna 2. JANUARIO. Nova Luna 17.

Perfistit adhuc frigus enorme, quale quidem in hac regione haud perceptum fuit antehac unquam: Primo licet mensis die maxima fuit nivis solutio, decidente pluvia, mox tamen recurrit Boreas, ac gelu acerrimum, ad finem usque mensis perdurans. — Quamvis enim omnia solis ardore liquantur interdiu, constringuntur noctu rigidissimo gelu, *Atmosfera* fuit plerumque crassa valde & veluti offuscata fumo, inter x. vero & xvii. tenuissima. Dies frigidissimi erant 11. 15. 16. 17. 18. 26. 27. 28. adeo sævum regnabat frigus ut vina omnigena, foras exposita, mox congelarentur; imo ac vel ipsum ad littora mare, quod utique hic accidit rarissime. Plantæ & Arbores innumeræ pereunt, vel & ipsæ duræ genistæ, vix vides viridem herbam. Innumerabiles huc advolant aves aquaticæ, per plurimæ etiam ab exteris regionibus, vix unquam hic visæ.

II

Dig. Dec.

Pluvia 1. 2. 9. Nix & Grando 8. 9. — 0. 416.

Nullum vidi lumen boreale toto hoc mense, etsi Ventus fere perpetuus e Septentrione spiravit.

8 AL-

8 Altitud. maxfm. 14. 30. 4. E N E 2. } media 30 $\frac{114}{31}$
 — minim. 1. 29. 1. S VV 2.
 Dies frigid. 26. 84. N N E 1.
 — tepidus 31. 69. S E b E 3x. } media 75 $\frac{11}{31}$

Variolæ adhuc *epidemicæ* sæpe parvæ sunt admodum, sessiles & subnigræ, sæpe lethales; Ægroti, his correpti, parum tument, perpaululum expuunt, unde non raro 8. aut 9. die suffocantur. Perpetuum est fere, quod per siccas ac frigidas aeris constitutiones, diu durantes, *Varicellæ* parcissime expuunt [a]; unde tali prævalente tempestate suaderem gargarisationem emollientem ac frequentem potus tepidos, relaxantes, continuos, vaporem aquæ tepidæ, aut lactis dulcis, ore haustum, ut per hæc, laxatis fibris, attenuato sanguine, reſeratis salivæ ductibus atque absterſis, eliciatur *Salvatio* libera, quæ in hoc morbo maximi semper est momenti.

Tumores faucium. *Parotidum*, tonsillarum, &c. apud omnes fere, qui & tussi quoque vexantur & acri destillatione, Anginæ, Odontalgie, *Pleuritides*, *Peripneumoniae*, sunt undique frequentes. Perniones innumeris molesti sunt, sæpe etiam in adultis ulcerant.

Febres lentæ, nervosæ aliquæ *miliæres*, *Asthma* grave admodum sævit plurimum, haud paucos senes jugulat.

Plurimi in vicinia, & hic quoque, tumore faucium, colli atque capitis corripuntur, mox inguinis & testiculorum dolore acuto, ac tumore: hunc morbum tamen sanguinis missio, & lenis alvi purgatio, ex facili discutit. — sanguis subflavo glutine, haud autem valde tenaci obducitur.

Plena Luna 1. FEBRUARIO. *Nova Luna* 16.

Siccus quoque & frigidus valde fuit hic mensis, utcumque enim per initia vulturnus brumam asperrimam tempe-

[a] Vide *Essay on Fevers*, p. 145.

peravit aliquantulum, rediit tamen mox aquilo cum durissimo gelu. Ad finem vero Ventum australis spirabat, qui pluviam fecit *Atmosphæram* ac multo tepidiorẽ. *Barometer* altam tenuit stationem toto mense; Aer fuit interdum pertenuis, plerumque tamen crassus valde & fumosus, intercurrente subinde malacia: Maximæ sæpe sæpius pruina; medio nempe die a solis fervore relaxata terra plurimos exhalavit vapores, quos frigus nocturnum mox condensavit, imo & gelavit forma pruina. — Mare ad littora sæpius congelatum fuit hoc mense.

1 1

Pluvia 16. 19. 26. 27. 28. 29. Nix aliqua 12.
Dig. Dec.

— 0 482.

AB. 11 H. 8. p. m. N. 1^x. Enorme Frigus 14. Thermom. 84.

8 Altitud. maxim. 23. 30. 5. ENE. 1. } media 30. $1\frac{2}{29}$
— minim. 28. 20. 8. SVV. 2.

Dies frigidissima 14 84. ENE 2. } media 68 $\frac{1}{19}$
— tepid. 29. 56. SSE 2.

Pleuritis, *Peripneumonia*, *Angina*, *Rheumatismus*, maxime frequens undique, missus ex his laborantibus sanguis crassus & valde & glutinosus, parum habet feri subtili. Perpturimi *Tussi*, *Catarrho*, *Asthmate* sævo premuntur. Multi *Xerophthalmia* laborant. Innumeri, etiamque seniores, pernionibus dolentibus, aliquando exulceratis, cruciantur. Febris quædam *Catarrhalis* cum acuto capitis dolore & vertigine, accedente etiam aliquando *Phrenitide*, multos detinet — *Phthisici* & *Asthmatici* jam pessime se habent — *Variolæ* adhuc passim.

Plena Luna 2. MARTIO. Nova Luna 16.

Perstat usque alta *Mercurii* statio, Aer crassus valde & frigidus plerumque, malacia frequens, præsertim mensis initio. Primo die, stante Vulturno, multa decidit pluvia,

C

via, post autem vetus inter N w & N E constitit. Gelu sæpe hoc mense & maxima pruina.

$\begin{matrix} III & I & I \\ \hline \end{matrix}$

Pluvia $\overline{1}$. 3. $\overline{5}$. 7. 11. $\overline{14}$. 18. 23. 26. 27. Grando
 Dig. Dec.
 12. $\overline{1}$. 278:

Circius vehemens 8. Mane : Magna AB. 12. H. 9.
 N N E 2. levis AB. Vesperi 13. N N w 1. — 14.
 H. 9. N w 2. Perfrequenter sane notavi AB. per duas,
 tresve Noctes consequentes vento a plagis Septentriona-
 libus spirante.

$\begin{matrix} \& \text{Altitud. maxim. } 30. 30. 3. N \text{ }_{IX}, \\ \text{— minim. } 1. 29. 7. S E b E \text{ }_{IX}. \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{matrix} \& \text{Altitud. maxim. } 30. 30. 3. N \text{ }_{IX}, \\ \text{— minim. } 1. 29. 7. S E b E \text{ }_{IX}. \end{matrix}} \right\} \text{media } 30. 0 \frac{4}{31}$
 $\begin{matrix} \text{Dies frigid. } 13. 67. N N E 1. \\ \text{— tepid. } 18. 51. N VV b N 1. \end{matrix} \left. \vphantom{\begin{matrix} \text{Dies frigid. } 13. 67. N N E 1. \\ \text{— tepid. } 18. 51. N VV b N 1. \end{matrix}} \right\} \text{media } 55 \frac{18}{31}$

Anginæ frequentes & faucium tumores ; *Rheumatismi* multi, & gravis sæpe arthritis : *Variolæ* adhuc . *Asthma* sævissimum, diuque admodum durans, permultos premit, plures *Phthisici* moriuntur, *Pleuritides* & *Peripneumonia* plurimæ, perraro autem sanguinolenta expuuntur, ne libere quidem & copiose aliquid, unde haud parum in morbo discriminis.

Sanguis, ex omnibus *Pleuriticis* & *Rheumaticis* missus, est densus valde & tenax, & non sero latis imbutus.

Nescio unde, sed per plures menses, juniores, atque etiam haud pauci adulti, lumbricis teretibus infestantur, qui per morbos sæpissime dejiciunt. — An a corrupto frumento [a], necnon immaturis & crudis fructibus, progenies hæc verminosa?

Plena Luna 1. APRILI. Nova Luna 15.

Siccus fuit hic mensis & frigidus maxime, stetit plerumque Ventus Orientem inter & Septentrionem, malacia

[a] Vid. Mens. August. Anni 1739:

cia interdum interveniente; Pruina sæpissime, & nonnunquam gelu, ad xv. Nix sæpe, & grando post, permanet Nix super montes ad xxvi usque.

I II

Pluvia 8. 12. 13. 14. 25. 26. 29. Nix 20. 21. 22.

Dig. Dec.

Grando 26. 27. — 0. 802.

Levis Procella 23. p. m. N N W 4x.

8 Altitud. maxim. 17. 30. 2. Malacia { media 29. $8\frac{2}{17}$
— minim. 11. 29. 3. E 2.

Dies frigid. 14. 62. E N E. 2. { media 51 $\frac{3}{27}$
— tepid. 19. 45. N N VV 2.

Perdurante adhuc eadem aeris constitutione, iidem prorsus sæviunt morbi, jamque multo sunt severiores, pereunt permulti ruri & in oppido.

Morbis acutis jam sæpe accedunt *Petechiæ*, etiam ipsis *Peripneumonicis*; hoc tamen accidit præcipue inter nautas: Horum vero sanguis parum glutinosus est, sed magis putridus, ac lividus quasi, ejusque serum aut viride est, aut turbidum maxime ac veluti luto fœdatum; purulenta quoque protinus expuunt & persæpe fœtida: a *Scorbuto* [a] forsân hæc, qui longe longeque, his in oris saltem, dominatur.

Variolæ passim, & *Pleuritis* quædam acerbissima, quæ haud paucos jugulat more *paraphrenitico*, quarto vix elapso Die: horum sanguis extractus merum fere glutinem refert.

Plena Luna 30. ult. MAJO Plena Luna 30.
Nova 14.

Permanet usque sicca atque frigida tempestas, Ventus fere perpetuus ab Oriente, flectens plerumque ad Septentrionem, ad Austrum etiam aliquando, sæpe velox, mox tamen omnino silens, maxime sub Noctem, insolitum &

C 2

plane

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 211.

plane stupendum fuit frigus pro Anni tempore die v. vi. & ii. mensis ; imo haud parum N vis decidit quinto. — *Atmosfera* fuit perquam crassa, etsi tam pluviae parum decidit.

Pluvia 4. 5. 12. v4. — 17. 20. 23. 26. Nix
1 D g. Dec.

5. Grando 4. 5. 6. — o. 538.

Procella 25. a. m. E. 4. AB. 27. Vesperi N. w
b w 1.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 1. N E 1. { media 29. $7\frac{11}{30}$
— minim. 4. 29. 3. N N E 2. }

Dies frigid. 6. 62. N b VV 2. { media 42.
— tepid. 30. 32. Malacia. }

Perfurunt usque febres pulmonariae, magisque multo jam sunt malignae maculis nigris, lividis, fuscis saepe stipatae; dolent vehementius caput dorsumque, praecordia premuntur maxime; nunc quoque semper fere accedit phrenitis effera, ac per saepe angina quaedam ulcerosa vel ab ipso initio, totas fauces sensim perreptans: Vel cruda prorsus, vel saniosa expuunt: Cruda, lurida, turbida urina, pessime significans, nihil unquam deponit. Fauste interdum, sub morbi finem, pustulae erumpunt & Furunculi — saepe vero jugulat aegros hic morbus, dira anxietate jactatos, per paucos intra dies, more quasi *paraphrenitidis*; imo etiam haud raro *Hepatitis* correptos: nam & situs doloris & color ictericus & intensa urinae flavedo hoc indicare visa sunt.

Jamque etiam grassatur f. b. s. putrida *petechialis*, quae plurimos nautas orco dimittit atque inter Popellum multos. Hae febres saepe complicatae videntur & unitis viribus saeviunt, pulmonaria nempe atque *petechialis*.

Variolae nunc magis frequentes sunt, ut plurimum ramentum mites, licet parce admodum expuuntur: At discreti sunt plerumque generis, quod mirum utique videtur, quare

quandoquidem alii Morbi acuti Monstri jam quod maligni alunt.

Tussis vehemens inter equos cum angina suffocante & febre plures obruit. imo & bubulum pecus tali etiam effectu sæpe abripitur. — Grex lanigera summa macie & arida tussi maxime laborat; pereunt oves innumeræ, quarum omnium Jecur tumet multum & indurescit, vesicula fellis autem, subatra bile turgida, ad enormem crescit magnitudinem.

Nova Luna 13. JUNIO. Plena Luna 28.

Major forte nunquam observata fuit siccitas, fontes arescunt prorsus, & flumina deficiantur; *Pabula canescunt, cum Frondibus uritur Arbor*; Ov. Quamvis *Hygrosopia* omnigena siccissimam aeris temperiem denotant, tota *Atmosfera* tamen crassa valde & fumosa quasi apparet — unde utique nescio, ni deficit forsan sufficiens in *Atmospheram* humor ad regularem luminis transmissionem — Sic corpora quædam videmus, quæ, humectata, pellucida sunt; arida vero opaca prorsus. — Subsolanus a i. ad v. a xix. iterum ad xxv. cæterum corus plerumque, hæud raro etiam libis.

11 1

Pluvia $\frac{5}{7}$ 7. 8. 10. 11. 13. 24. Grando multa 7. p.
Dig. Dec.

m. 1 = 0. 742.

8 Altitud. maxim. 8. 30. 2. Malacia { media 29. 7 $\frac{24}{12}$
— minim 7. 29. 3 S VV b VV 3.

Dies frigid. 12. 42. S VV b VV 2 { media 33 $\frac{3}{4}$
— calid. 25. 25. S E b E 1.

Durat adhuc febris *pneumonica*, quam sæpiissime comitantur *Petechiæ* — sanguis in hoc morbo detractus lividus

valde imo & ater conspicitur, ac plerumque nimium solutus [a], haud raro sane prorsus saniosus.

Variolæ frequentiores, sed ut plurimum benignæ indolis — Febricula quædam cum pustulis rubellis & valde urentibus, quæ per ipsa morbi initia erumpunt, per frequens; levis tamen videtur & evanescit cito magna cuticulæ asperitate relicta.

Febris nautica pestilentialis jam sævit maxime; en huius historiam.

Ineunte vere ad hunc portum appulsæ sunt naves duæ bellicæ (*Panthes* & *Canterbury*, quarum posterior mox a mari *Mediterraneo*) ex his ægroti plusquam ducenti ad terram protinus delati sunt, horumque pars major febre maligna, imo pestilente laboravit; hinc in vulgum quoque sparsa maximam edidit stragem. — Nec vana forsitan fuit Suspicio has quidem naves pestilentia quadam per *Africas* oras tunc longe lateque grassante, attactas fuisse, quoniam has inter & illas frequens fuerat commercium.

Levis rigor primo corripuit ægros, mox subitus ardor incerto prorsus ordine; Pulsus interea fuit admodum inconstans, nunc incitatus valde, nunc mire depressus; accessit proinde gravedo capitis, aut dolor acutus, sæpe Occipitis, sæpe sincipitis, sæpius autem in temporibus, aut paulo supra oculos, qui quidem longe vehementior — perdolebant etiam ipsi oculorum Globi luminaque refugiebant: Sopor interim perpetuus urgebat, at parvus admodum aderat revera somnus, tinnitu aurum semper molestante aut vertigine gravi. Fœdus valde & amarus in ore sapor vomitiones excitabat frequentes & biliosas ad-

[a] In Febre *peticulari* epidemica, quam accuratissime descripsit *Ramazzini*, sanguinem sæper roseum, purpureum, solutum, invenit, minime vero glutinosum. Vid. *Ramazzini* *Constitut. Epidem.* Anno 1692, &c. Sect. 27. 47.

admodum; multa tamen permistas pituita. Lingua fere subflava erat, aut fusca & sordida, raro autem valde arida, medio autem scabra. Jam extemplo plurimum debilitati discumbunt, anxii tamen & quasi perterrefacti, errantibus per omnia membra huc illuc doloribus. Urinæ tenues, crudæ, aquosæ, aut luridæ, sæpe tamen rutilæ, ceu tantillum inesset sanguinis intime permixtum, aut fortissimum aliquod lixivium referentes; parvæ hæ & tenues semper; & nihil prorsus deponebant; — Mali admodum ominis nunquam non omnes has notavi urinas.

Hæc quidem inter morbi initia, exactis autem tribus, quatorve diebus in pejus multo ruebant omnia; jam enim vehementius ardet febris, mox phrenitis accedit, aut *Coma* vigil, cum torvo aspectu & fulvo oculorum rubore; Jactatio perpetua, anxietas summa, vix vel ipsis adstantibus tolerabilis; sæpe furor immanis, levis sæpe desipientia aliena subinde murmurans.

Petechiæ violacæ, lividæ, fuscae, imo & ipsæ nigrae, sextum inter diem & undecimum sæpissime prodibant, nunc citius, nunc tardius, quo magis floridæ eo melius; fuscae tamen quasi cutis lenticulæ, parvæ innumeræ, male semper significabant, ac pessime omnium vibices, & ungues atque summi digiti lividi [a] aut plumbei. — Funestum utique semper est hoc ultimum in morbis acutis, indicat enim stagnantem in extremis arteriis sanguinem — bonum vero omnino ubi vividus adest unguibus color: — Medici est igitur hos etiam diligenter inspicere.

Adfuit vel ab initio permagna præcordiorum oppressio, quæ aucta quotidie cum stringente quodam (hoc enim semper plorabant) cordis angore, & respiratione tremula & singultiente quasi [a] imo sæpe diro cum singultu ac languore summo, haud raro ad deliquium usque] ma-

[a] *Essay on Fevers*, p. 98.

ximum portendebat discrimen; cum & jam quoque tremore, subsultus tendinum, capitis vacillatio, incerti rigores, frigidi que sudores ingruerent. — Pedes erant sæpe frigidissimi, dum facies, genæ præsertim, magno flagrabat ardore, protusus interea & valde foetidus fudor manabat talos ad usque; Pulsus interim exilissimus erat, at quam citissimus: jam jamque instabat mors.

Frequenter autem *Diarrhœa* foetidissima miseros colliquabat, arida prorsus facta ac dura cute, corii ad instar, dum lingua, quasi fuerat indurata fumo, rugebat, imposere fere motus, nedum loquelæ. Haud raro etiam in summo morbi statu *Apthæ* subnigræ, ulcerosæ, totas fauces cruciabant gulamque, quas paulo poli perpetuus insequeretur singultus, lamiosa inde, aut *gangrenosa*; *Dysentericæ* ægros brevi conficiens. — *Levis* attamen obrepens alvi fluxus circa undecimam, seu arte, sponte eveniens, saluti fuit plurimis, modo nec lividus, nec liquidus nimium.

Jam nunc quoque [morbi nempe statu] interdum maximum attulit levamen larga pustularum eruptio, more veluti variolarum, quæ tamen nil nisi tenuem & acrem *Ichorem* continebant [] — erumpebant etiam aliquando multo minores, at urentes admodum, quæ vero in squamas mox abirent; salutiferæ quoque & hæ. In quibusdam peralbas quasdam & latas maculas notavi, paulo eminentes, quasi ex urticæ morsu, hæ vero difficilis indicii.

Erant vero ægrotantes plurimi ubi nihil horum plane, sed aut *Parotides*, aut tubercula, aut in auribus *Apostemata*, eos sublevabant; omnibus erat fere magna surditas, diu durans.

Multis fuit Narium *Hæmorrhagia* salutaris, at pessimum ubi paucæ, acres, suberuentæ guttulæ destillabant, nec utique juvabat semper copiosa; nam haud raro longe

ni-

[a] Φλύκταιναι veterum medicorum.

nimum profundebant Nares, imo ad *Syncopen* usque, præsertim sub jubi finem, cum esset sæpe prodiga valde; tunc etiam *Dysenteria* cruenta sæpius accederet. — Vix ullam meminisse febrem in qua *Scotomæ* & falsi oculorum splendores erant tam frequentes.

Nihil utique novi æque certum victricis naturæ signum ac liberum valde & copiosum sputum, benigno prodeunte sudore, aut fluente affatim fulva & crassa urina: perraro autem sedimenti aliquid deposuit lotium per totum morbi decursum; imo, cum interdum crassum fuisset admodum per horas aliquot, mox tenue profusus reddebatur, Signum hoc semper est male judicatæ febris, atque adeo hæc vel ex levissima causa fuit recidiva. — Si quis carnem comederet vel piscem, nisi probe purgatus & confirmatus bene, certo certius hoc passus est magno hercle cum vitæ periculo, nec minus sane subiret discrimen sæpe ab acriore *Cathartico*.

Mihi equidem haud levis noxa popello accidisse visa est a nimia comestura piscium, qui abundantissime hac tempestate undique scatebant, præcipue scombris quippe qui lentos generant ac rancidos humores. Sudor vel sanissimi hominis, qui multo utitur pisce, longe magis foetidus est quam si carne solum & pane vesceretur. — quinimo jam diu notum est, quod nimius piscatus *Scorbutum* infert & morbos cutaneos.

Hæc adeo de febris natura, jam quoque de curatione pauca.

In morbis equidem curandis regulæ quædam generales servandæ sunt, cum eo tamen, ut propria quoque cujusque ægrotantis natura perspicienda sit: ideo ex *Hippocrate Celsus* [a] dixit, Mederi oportere & communia & propria intuentem. „Nec in ulla re magis hoc necessarium est quam in sanguine mittendo, ubi & vires & ætas & habitus diligenter sunt consideranda.

Ipso

[a] *Cels. Præfat. p. 27. ex Edit. Almeloveen.*

Ipso harum febrium initio rectissime mittitur sanguis, plus, minusve, pro ratione *Symptomatum* nempe [a]. Si pulsus sit validus, si febris vehemens, si dolor acutus, repeti id debet, maxime si pellicula tenax cruorem obtigit, minime tamen si haud satis firma sit sanguinis *Craſis* & tenuis nimium, præcipue si serum ejus sit luridum valde, aut rubellum — Haud tamen fida satis a colore & superficie cruoris desumitur indicatio, nisi pleno flumine & impetu profiliat, cum per brachium destillat, aut exit quasi guttatim, falsa semper & florida specie decipit.

Secta imprimis vena, mox vomitum leni *Emetico* movere oportet, maxime si nausea urget, aut vomitq; hoc enim modo exantlatur optime biliosa colluvies, fomes, si restaret, futuri morbi — Hoc etiam ipsa natura indicat, sua sæpiſſime sponte vomitiones concitans — Nec solum initio, sed in quodlibet morbi statu eluendus est ventriculus, si urget vomendi conamen, aut ructatio biliosa, olida & ingrata valde [b] vitellus ovi putridus, vel ad perpauca grana datus, horrendam mox excitat choleram, stagnans & putrida bilis haud multo minus virulenta est, quam primum igitur est ejicienda.

Sequitur plerumque post *Emericum* alvi dejectio, si vero non respondet, clystere leniore ducenda est, si ve parum reddit, si ve fuerat ante febris accessionem adstrictior debito, *Pharmacis* idoneis liquanda est, manna nimirum, *Cremore Tartari*, *Rhabarbaro*, Sale *Glauberi*, &c. quæ scilicet in primis viis præcipue agunt, minimas saltem movent in sanguine turbas. — *Drastica* utique *Cathartica* deprecor prorsus, utpote nocentissima, mitiora

[a] Perlege quæ de sanguinis Missionem dixi in febribus putridis malignis, *Essay of Fevers*, p. 104.

[b] Ubi ructus amari cum gravitate præcordiorum sunt, ad vomitum protinus confugiendum est, *Cels.* Lib. 1. C. 3.

ra vero hæcce exterminant commode humores, qui in visceribus diutius morando majorem indies acquirunt Acrimoniam, imo & in sanguinem per vasa *Mesaraica*, venasque lacteas remigrant perpetuo — Et post vomitum & post *Catharsin Theriacæ Andromachi* aut *Elixiris asthmatici* paululum administrandum est.

Hæc peractis paulisper jam cunctandum est, ut qua natura vergat scrutemur, nec officiosa medicamentorum farragine illam agamus deviam [a], interea tamen diluentia quædam subacida propinanda sunt affatim, ut nova puraque materia corrupto sanguini admisceatur, ut acres ejus solvantur sales, atque peccans corrigatur acrimonia; hoc enim modo *Crisis* promoveretur optime; præsertim si lenia aliqua attenuantia ac solventia adjuncta sunt. Nec facile video quæ alia medicina hoc tempore febris tentanda sit, ni forsan vis vitæ langueat, & torpeat sanguinis motus; tunc enim stimulis agitandum est idoneis, *Epispastica* admovendo nempe, generosa porro exhibenda sunt *Alexipharmaca*. — Sed ne nimis sis, obsecro medice! in Salibus *Volatilibus Alcalinis* ingerendis, ruunt enim jam omnia ad summam Putredinem, nisi humorum acrimoniam temperare potes, & sanguinis dissolutionem prohibere. — Ideo ubi calidiora medicamina exiguntur, admiscere soleo plerumque acida quædam, uti acetum, *Limonii* succum, vel *Elixir Vitrioli*, quod aromatibus imbutum haud contemnendum est *Alexipharmacum*, cujusque guttæ aliquot sæpius exhibendæ sunt, ex vino aromatite, aut *Julepo* quodam *Cardiaco* cum bolo ex *Confect. Cardiac.* croco, *Rad. Contrayerv.* &c. — Sed nihil necesse est tradere formulas, cum qui, quid

[a] Ἀκμαζουσῶν τῶν Νούσων Ἡσυχίῳ ἔχειν βελτίον.
Hippocrat. Aph. 29. Sect. 2. Maximi profecto est hoc Monitum in acutis, quis prudens Medicus Naturam durante Paroxysmo vel Febris intermittentis intexturbat?

quid indicatur in re præsente, caleat facillimo negotio potest adaptare remedia [a]: cave tamen ne calcaribus utaris cum opus est fræno, nec vehemens nimium esto in sudoribus exprimendis præcalidam medicinam urgendo, nam si probe diluitur sanguis, & servatur bene mistus, suo semper tempore, suæque sponte, ipsa natura sudorem profert [b] — Haud ibo inficias equidem quod absque sudore quam rarissime solvitur febris, profusus tamen mihi semper suspectus est.

Hanc adeo in morbis huiusmodi curandis *Methodum* plerumque sequor. — Per initia febris, debitas post exinanitiones, *Haustrus salinos* præcipio, ex sale nempe *Alclino* fixo aut *volatili* [prout res postulat, quorum hic sudores, ille urinam magis movet] succo *Limonum*, *Aurantiorum* hispanientium, aut aceto vino acerrimo, bene saturato, cui admisceo aquam *Alexiter*. simplicem Sp. Lavend. C. aut his similia. Hoc modo conficitur medicamentum, blandi ad instar saponis, crassos resolvens humores ac cum aquosa sanguinis parte olea salesque intime commiscens. — Diuentia interim subacida affatim ministranda sunt, quæ, mediante hoc remedio salino, toti humorum massæ promptissime admiscentur? Sic bene mistus & fluidus servatur sanguis, ejusque temperatur acrimonia; dum acres soluti sales per cutim, per alvum, per urinam effluunt perpetim, nec vero interea interturbatur natura dum concoctionem molitur. Atqui si tardat nimis languetque, generosa magis medicina vacillantem resoveo, id maxime, si aut sudor sit fri-

[a] Εἰ τις εἶδῃ τὴν Αἰτίαν τοῦ νοσήματος, πῶς ἐν πρὸς φέρειν τὰ συμφέροντα. Hippocras. de Flatib. Initio.

[b] Πάντη δὲ ἀνοιγόμενον, τοῦ ἡ ἀναπνεῖν, καὶ κινεῖται τὸ Σάμα, συμφέρον ποιῆσαι. Hippocras. de Locis in Homin. Sect. 39.

frigidulus, aut urina pallida, aut eruptiones [pustulæ sint
sive *Petechiæ* coloris minus vividi.

Per hæc efficitur plerumque ut blandi tandem sudores erumpant, qui febrem tenuant quotidie: si tamen inæquales sunt, & parum constantes, aut subfrigidi, aut profusi admodum, haud ita feliciter, mox enim rigor accedit sæpe, ac febris *Exacerbatio*, pauloque post phrenitis, qua quidem ingruente alvus protinus *Ene-*
mate ducenda est si fuerat astricta [vellem utique semper teneram potius quam constipatam per totum morbi decursum] si furor urget ad cucurbitulas scarificatas, humeris cervicibusque affixas, confugiendum est; quo peracto *Epispastica* admovenda sunt pone aures, occipiti, plis quandoque locis scarificatis, tibis proinde aut femoribus — Hæc vero maxime ex usu sunt, ubi vis naturæ torquet, languetque pulsus arteriarum — Jam autem bolis *cardiacis* adjicio *Camphoram* ac succinum salem, interposita quoque interdum uncia una, vel altera, *Diucodii*, imo si vigiliæ urgent uno, alterove, extracti thebaici grano.

In hac fere medicina persisto morbi adusque statum, quo aut in melius, aut pejus multo celerius mutantur omnia, nec dies jam, sed & vel ipsæ horæ æstimandæ sunt, Si modo nec propitius adjuvat sudor, neque *Diarrhœa* blanda, nec libera accedit expulsiō, in malis æger est. — Tentandum est tunc utique quod possit lenis alvi purgatio, exhibendo nimirum *Rhabarbarum*, *Mannam*, *Cremonem Tartari*, *Salem Glauberi*, &c. subveniendum est interea virium ruinæ *Cardiacis* idoneis: vix meliora novi utique quam vinum rubrum generosum aromaticis incoctis, cinnamo scilicet, Maci, Nuce *Moschata*, Cort. *Aurant.* Hispalienf. &c. cum aquæ dimidio, aut subau-
stera quædam *Alexipharmaca* cum *Elix. Vitriol*, vel *Limonum* succo; hæc quippe & vim Fibrarum & sanguinis *Crasin* confirmant, humorum autem putrefactioni ob-
stant maxime. Quod quidem diligenter cavendum est, ubi aliter sanguis in Saniem, Lympha vero in *Ichorem* dege-

nerant, brevique obrepit omnium dissolutio putrida, ac si sanguini immistum fuisset Viperæ [a] venenum.

Purgationem per inferiora poscunt hypochondria tumida, intestinorum murmura, abdomen tensum; alvus adstricta, caput grave, somnolentia nimia vertigo, ingruens delirium; halitus foetidus valde, & præcordiorum oppressio cum ructu frequente. — Prohibent autem sudores faciles, constantes & æquales, pustulæ, aut *Exanthemata* jam erumpentia, exputio copiosa adveniens; nam vel in *Peripneumonicis Diarrhœa* sæpe sputa supprimit prorsus; quod quoque in *Variolis* haud raro accidit infelicitè — minusque commode semper fert *Catharsin* magnus virium languor.

Sub conditionibus autem supra expositis nullo non tempore morbi alvum moveo [a], maxime declinante febre, ubi nulla alia via molitur natura *Crisin*.

Tentatur sæpissime, fausto admodum successu, hæc purgandi methodus in *Variolis* confluentibus, nono, vel undecimo ab eruptione die, cum parum aliquid ultra per salivæ ductus, aut per cutis meatus exterminari possit. Quidni & in hac quoque febre? — Procul dubio ubi putrida Collivies atque corrupta bilis in ventriculo & intestinis abundant, quantocius hercle expurganda sunt, ni vis usque fovere morbum, aucta in horas putredine [b]. — In hac febre profecto, de qua nunc agitur, & per vomitum & per alvum immensam vim biliosæ saburræ sæpius rejectam vidi, magno utique cum ægrotantium levamine; suavi mox accedente somno; ubi per plures dies noctesque summa antecesserat anxietas, ac vigilia perpetua. — Dum ventriculus sane acerbis gravatur sordibus, & putrida bile, laborat semper maxime caput, perturbantur spiritus, & prosternuntur admodum vires. — Nec in primis tantum viis felices edit

[a] Vide *Essay on Fevers*, p. 51.

[b] *Ibid.* p. 111. — 114.

edit effectus vomitus, sed & per omnem undique vasculorum compaginem, ubi lentescunt attenuat humores; putridosque expellit. [a]

Nova Luna 12 JULIO. Plena Luna 22.

Hic quoque mensis fuit subfrigidus, aer autem maxime ficcus & quasi fumosus; sibi sæpe afflavit, corus sæpius, eurus interdum: Fons omnis & rivus exarescunt fere, vix viridis inventa est herba.

Pluvia 4. 7. 9. $\frac{1}{10}$. $\frac{1}{12}$. 16. 19. 20. 26. 30.

Dig. Dec.

— o. 608.

Tonitru 30. Pluvia gravissima ad Septentrionem 28.

8 Altitud. maxim. 15. 29. 9. N N VV 1. } media $29.6\frac{16}{31}$
 — minim. 26. 29. 3. S S VV 3.

Dies frigid. 22. 39. N N VV 1. }
 — calid. 3. 26. S VV b VV 2. } media $3.1\frac{3}{31}$

Variolæ jam epidemicæ, mites tamen plerumque; Rubæoli passim & morbi pulmonis, sub finem mensis Disenteria frequens.

Jam maxime furit febris pestilentialis plurimosque demittit ad umbras; Funera certe nunc sexies saltem excedunt solitum numerum, nec solum hic, se & per viciniam jam grassatur morbus. — Anxietas horrida, jactatio perpetua, atrox capitis dolor, cruciant ægrotos, atque mox ferox accedit insania, pauloque sæpe post venter, aut nervorum distentio: Alvus, urina, lacrymæ, nil sentientibus effluunt, sæpe vox faucibus hæret prorsus, sæpe lingua nigra aridissima, verba incognita, aut aliena balbutit. — Plurimis sub morbi finem adest exulceratio faucium acerbissima, etsi initio levis tantum erat aspritudo, difficillima hinc deglutitio, nec sine summo tormento.

men-

[a] Vide Cr. Cheyne's *new Theory of Fevers*, p. 83. 94. Edit. 3. Ann. 1722.

mento, *Parotides*, *Bubones*, furunculi admodum dolentes, haud raro nonum inter morbi diem & decimum quartum erumpunt; Salutaria hæc plerumque, maxime si probe suppurant, pessima utique si mox recedunt, interdum vero per plurimos dies indurata permanent, siue vel minima suppuratione, præcipue in cervicibus, ubi per menses etiam aliquando perdurant.

Circa hoc tempus quoque sæpe *Diarrhæa* salutifera oritur, id potissimum si biliosa, aut subnigra, atque non nimis liquida, deiciuntur: Alvus autem saniosa, cruenta, aut valde aquosa, mala semper — hujus autem fœtor plerumque vel aniculus ministrantibus, imo & ipsis ægris, planè intolerabiles, interdum urget admodum pestifer tenesmus.

Urina vel in convalescentibus cruda perstat, ac sæpe tenuis, sæpe autem turbida, lactea, & oleosa quasi, nihil tamen omnino sedimenti deponit; evidens hoc magnæ cruditatis argumentum est; adeoque, licet ægrotantes penes restituti viderentur, frequenter tamen promptissime, in [a] recidivas incidunt: Convalescentes sane, qui carnem nimis cito, aut pisces comedunt, in febrem certius relabuntur; Præcipue haud probe prius purgato corpore. — Fortiora tamen *Cathartica* hos etiam in idem periculum conjiciunt.

Quibus in meatu auriculari, aut pone aures, aut per cervices abscessus enati sunt, maxime si circa Labia pustulæ plures urentes, certa fere spes salutis effulsit, omnibus ægrotantibus sorditas ac Tinnitus aurium accidit, diu sæpe post ruptum *Apostema*, durans.

Mirum est hercle, quod eruptio tantillæ materiæ morbidæ tam felices sortiatur effectus, quod tamen persæpe videtur morbi causa. Suspicio ego quidem hoc duntaxat esse

[a] Febris, quæ sine Ratione, sine bonis signis, finita est, fere revertitur, *Cels.* Lib. 2. C. 7. *Hippocr.* Aph. 12. Sect. 2.

esse signum, quod validæ adhuc sint naturæ vires, & quod sit usque sanguini motus sat expeditus per ultimas minimasque arteriolas: quibus deficientibus, nec maturatur *Apostema*, aut tuberculum, nec emergunt pustulæ. Hinc vides paulo ante mortem, succumbente nimirum prorsus natura, ulcuscula pallida, aut exsiccata, & , & quæ sint pustulæ, eas pallescentes, aut luridas, hærente scilicet in extremis vasculis sanguine.

Inter salutifera signa, insuper fuit acidus, aut salus in ore sapor, cum sputo multo, contra vero amarus & quasi ex ærugine [ut dicerent] fœdus certum fuit male judicati morbi signum, ac febris mox recidivæ, ni per vomitum, aut lenem *Catharsin* ocys expurgata forent putrida bilis & colluvies morbidæ. Quo quidem peractio felices quotidie experiebar *Tincturæ Corticis Alexipharmacæ* [a] effectus, & ad vires reficiendas & febris reliquias abigendas. Hujus est utique medicamenti roborare fibras atque debitam fluidorum constitutionem restituere, nec tamen interea prohibet morboſi humoris exitum per cutis meatus: hinc longe tutius sæpe exhibetur quam ipse cortex *Peruvianus*, qui hæud raro vehementer nimis constringit.

Per totam hanc insaluberrimam tempestatem *Vesicatio* immensum fere fundebant humorem, sanescebant vero difficillime; quosdam certe enormi fluxu consumebant prorsus.

Diu fuit undique piscium immensa quantitas, maxime scombrorum, quorum usu immodico procul dubio plures generantur morbi; augent enim & humorum putredinem ad labem *scorbuticam*, jam ubique grassantem, infernau-tas præcipue, quorum gingivæ exesæ sunt admodum, & halitus oris valde olidus. — Rectissime ideo cum piscibus comeditur aceti plurimum, quod rancidum eorum oleum corrigit, & putrescentem indolem. — Nullus

D

uti-

[a] De Febr. p. 33.

utique dubito quin largus aceti & *Pomacei* usus foret nautis utilissimus in longis navigationibus [a] : imo hoc jam satis expertum est, adeo ut secum plurimi ad *Indiam* usque *Orientali Vinum Pomaceum* deportant : acetum vero carnis & aquæ corruptionem prohibet.

Nova Luna 11. *AUGUSTO*. *Plena Luna* 25.

Maxima jam cœli est & soli mutatio, perpetuæ fere decidunt pluviae, atque omnia nimio diffluunt humores; unde messis infelix admodum. Frumentum pene corruptum, & fructus prorsus fatui. — Immensa scatet undique vis fungorum.

Ventus fuit australis sæpissime; haud raro sæviit libis procellosus, hinc *Atmosphæra* crassa valde, frigida, & maxime humida, præsertim sub mensis finem.

	11		1				1	1		11				
Pluvia	2.	3.	4.	5.	6.	10	—	12.	15.	16.	17.	18.	20.	
				1111	1	111								
	21.	22.	24.	25.	26.	27.	28.	31.	—	3.	5	10.		
Procella	26.	a.	m.	S	S	W	4.	—	28.	a.	m.	S	W	4.
Magna Pruina	29.													

8	Altitud. maxim.	30.	29.	0.	S	E	1.	} media 29.4 $\frac{2}{3}$
	— minim.	3.	29.	1.	S	VV	2.	
	Dies frigid.	29.	42.	N	1.			} media 31. $\frac{25}{30}$
	— calid.	1.	27.	N	N	VV	1.	

Variolæ Epidemicæ, quæ hic quidem parum sunt lethiferæ, longe aliter tamen aliis in locis.

Dysenteria cruenta, ac cholera frequens — multi levi angina atque faucium tumore vexantur cum doloribus vagis *rheumaticis*.

Grassatur adhuc febris nautica maligna, plurimosque trucidat, quosdam vel die septimo, imo interdum citius; mul-

[a] Vide Monitum nostrum de Sanitate Nautarum ruenda ad Calcem Lib. de Febris.

Pluvia $\overline{4.}$ $\overline{5.}$ $\overline{6.}$ — $\overline{8.}$ $\overline{16.}$ $\overline{17.}$ $\overline{19.}$ $\overline{20.}$ $\overline{21.}$ $\overline{23.}$ $\overline{24.}$
 28. 29. Grando 7. Grando & Nix multa 23.
 Dig. Dec.

— 1. 914.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 3. N E 1. } media 29. $8\frac{22}{28}$
 — minim. 20. 29. 3. S VV 2. }
 Dies frigid. 27. 69.
 — tepid. 20. 44. } media $56\frac{12}{28}$

Febres lentæ *nervosæ* frequentes, permanent usque aliquæ malignæ quibus sub finem accedit *Diarrhœa*, interdum *Disenteria* mucosa cum sanguinis strigmentis.

Tussis, angina, faucium tumores, dentiumque dolores per plurimos corripiant. Jam regnat admodum *Colica potacea*, haud soliro tamen cum furore, ob *Diarrhœam* fere semper comitantem; *Variolæ* adhuc *epidemicæ*.

Nova Luna 0. NOVEMBRI. Plena Luna 22.

Fuit & November perquam frigidus, aer plerumque crassus, afflavit Aquilo sæpe, sæpe corrus, intercurrente frequenter africo furente & pluvioso; maximæ subinde pruinae, haud raro rigidum gelu.

Pluvia $\overline{2.}$ $\overline{2.}$ $\overline{5.}$ $\overline{7.}$ $\overline{9.}$ $\overline{10.}$ $\overline{11.}$ $\overline{13.}$ $\overline{14.}$ $\overline{16.}$ $\overline{20.}$
 $\overline{21.}$ $\overline{22.}$ $\overline{23.}$ $\overline{25.}$ $\overline{27.}$ $\overline{28.}$ — $\overline{30.}$ Grando 1. 5. 25. Nix
 Dig. Dec.

multa $\overline{2.}$ $\overline{24.}$ $\overline{25.}$ — 3. 84a

Procella gravissima 1. a primo mane ad Noctem usque, N w 4.

— 21. Mane S w b w 4. — 26. Nocte S w 4.

Fulgur & Tonitru 25. Vesperi.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 2. N N VV 2. } media 29. $5\frac{14}{29}$
 — minim. 24. 28. 8. E 2.

Dies frigid. 25. 69. N N E 1. }
 — tepid. 15. 50. S VV b VV 1. } media 60. $\frac{20}{29}$

Variolæ usque grassantur, febres malignæ passim, lentæ ac *miliares* sparsæ, ruri præcipue: *Erysipelas*, angina, tussis acres haud paucos corripunt. Plurimi colica *pomacea* laborant cum *Diarrhœa* plerumque, adeoque cito profligatur, solum enim ventrem raro torquet admodum colicus morbus, saltem brevi cedit anodynis usque opportunus est locus post unam alteramve *Rhabarbari Dosis* neque inter hæc melius est aliquid *Philonio*. Cave tamen ne alvum nimis cito strictam reddas, nam paulo post ut plurimum recrudescit dolor congesta scilicet iterum acri colluvie; tenera idcirco semper per dies aliquot servanda est; probe autem interea muniendum est corpus a frigore, aliter, constricta cute, mox plectuntur Viscera [a].

Nova Luna 7. *DECEMBRI*. *Plena Luna* 21.

Per Initia *Decembris* dira, procellosa, pluvia tempestas, libis interim quotidie presremuit: Die 2. & 3. fulgura sæva cum tonitru, grandine, pluvia, hinc aer factus est crassissimus & maxime humidus. Ab undecimo ad vicesimum, mutata penitus Rerum facie, rigidissimum Gelu immensæ pruinae; Cælumque sudum perflante borea, inde vero auster prævaluit atque *Atmosphæram* densam valde ac udam maxime fecit.

D 3

Plu-

[a] Consensum Cutim inter & Intestina probe novit *Alex. Trallianum*, αὐξεται γὰρ τὸ πᾶν [ad Intestina scilicet] εἰς ἐν πυρῶδι τὸ Δέρμα. *Trallian.* p. 216. ex Edit. *Coupyli*, sed etiam *Hippocras.* Lib. 6. *Epidem. Sect. 3.* ipso Initio *Enet.* Fol. 1648.

Pluvia $\overline{\text{III}}$ 1. $\overline{\text{I}}$ 2. $\overline{\text{II}}$ 3. 4. $\overline{\text{II}}$ 5. $\overline{\text{II}}$ 6. $\overline{\text{III}}$ 7. $\overline{\text{II}}$ 8. $\overline{\text{II}}$ 9. 10. 19.
 $\overline{\text{III}}$ 21. $\overline{\text{II}}$ 22. $\overline{\text{III}}$ 23. $\overline{\text{I}}$ 26. $\overline{\text{I}}$ 27. $\overline{\text{I}}$ 29. 30. 31. Grando vehem.
 Dig. Dec.

mens 2. Nix 14. 15. 19. 20. $\overline{\text{—}}$ 6. 290.

Furens Procella 1. Nocte S w 4^x. — 2. p. m. S w b w 4.

Procella 3. S w 4. — 5. w 4^x. Vesperi — 6. primo mane w S w 4.

— 20. ante Lucem N w b N 4. — 21. toto Die S S E 4. cum enormi Pluvia, quæ omnem penitus Nivem colliquabat; isto etiam die fulgura & tonitrua gravissima.

Nebula foetidissima 27. w S w 1^x.

8 Altitud. maxim. 31. 30. 0. N VV. 1^x. } media 29.4
 — minim. 22. 28. 8. S S VV 3^x.

Dies frigid. 19. 80. E N E 1. } media 61 $\frac{25}{30}$
 — tepid. 8. 49. S VV 3.

Crebrae adhuc *Variolæ*, *Pleuritides*, *Peripneumoniae*, *Rheumatismi* passim: Febres *petechiales* aliquæ adhuc, tussis vehemens, & *Asthma* grave plurimos premit, morbus colicus frequentissimus, hunc tamen alvus cita admodum & biliosa brevi solvit.

Tota Pluviae Quantitas Anno M D C C X L.
 Dig. Dec.

— 24. 042.

Nova Luna 6. JANUARIO. Plena Luna 20.

Ab initio mensis ad diem sextum spiravit caurus, inde ad decimum quintum frigidissimus boreas, tunc libis pluvius irruit, & vicesimo sexto tamen ad finem usque fremit subinde vulturnus — medio mense acerrimum gelu, aerque valde siccus, dum autem africanus perflavit factus est humidissimus, liquescente profus gelu.

Plu-

1741)

☉ *Morbis Epidemicis.*

55

Pluvia 2. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. 27. 28.

Dig. Dec.

20. Nix 10. 12. 14. — 1. 936.

Procella 27. Nocte & toto Die sequente S E b
E 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 3. N VV 1. } media 29.8.
— Nixim. 16. 28. 9. S S VV 3. }

Dies frigid. 15. 79. E N E 1x. } media 61. $\frac{21}{31}$
— tepid. 22. 52. S VV 3x. }

Variolæ frequentes etiamnum; Per plurimi colica laborant, multi sane ex usu *Pomacei* novelli haud pauci vero a superabundante bile, omnes liquida citaque alvus exercet, nunc biliosa valde, nunc mucosa. Multi acuti pectoris morbi, anginae & *Rheumatismi* frequentes, *Apoplexia* & *Epilepsia*.

Tabidi pulmonarii jam pessime se habent, aucta nempe plurimum tussi & gravitate spirandi.

Febris *petechialis* jam paulo magis sevit.

Fœda admodum scabies dominatur maxime inter populum, obstructis nimirum cutis spiraculis, a gravi longoque frigore, detinetur materia, quæ perspirare debebat, unde glandulæ *miliares* obferantur atque roduntur tandem — in frigidis regionibus & tempestatibus semper grassatur *Scorbutica* lues, densata plurimum cute, ac retenta nimium salina corporis fulgine — annon hinc hujus *Prophylaxis*, annon hinc cura ex facili elicitur? Multo facilius utique curatur per æstatem quam durante hyeme asperiore.

Plena Luna 4. FEBRUARIO. Nova Luna 19.

Siblimis ut plurimum stetit *Mercurius* in *Baroscopio* hoc mense, idque etiam initio, licet vulturnus nonnunquam flavit, imo & ipse auster; Aer autem tunc fuit

D 4

hu:

humidus valde & crassus [a] ; a decimo octavo tamen ad finem usque frequens Ventus borealis *Atmosphera* tenuem fecit, perquam frigidam, & multo ficiorem.

Pluvia 1. 5. — 7. 10. ¹¹14. ¹15. ¹¹16. ¹¹17. 18. 19.
Dig. Dec.

26. Grando multa 15. 16. 17. — 1. 456.

Barometer fuit ad 30. 5. [b] septimo etsi Ventus S S E 2.

Maxima vero tunc Nebula. — Procella 16. Mane 8 4.

Fulgur & Tonitru Vesperis. Quam maximus Halo circa lunam 11. H. 9. p. m. S w b w 2.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 6. E N E 1. } media 29. 9. $\frac{5}{18}$
— minim. 16. 29. 2. S b VV 3.

Dies frigid. 24. 72. E N E 1. } media 59 $\frac{2}{29}$
— tepid. 6. 53. Malacia.

Moltæ adhuc *Variole* : *Rheumatismi*, *Peripneumonia*, *Pleuritides*, & veræ & nothæ passim. Tussis vehementes, & diu admodum *Asthmatis Paroxysmi* frequentes : hinc tempestas fuit maxime noxia tabidis, nam Tussis movet Boreas, Pulmones vero constringit ac Sputa supprimit. — *Colica* & *Diarrhæa*, seu tormina sæviunt plurimum.

Durat usque febris maligna, intes nautas vero præcipue, & maxime in *Nosocomiis*.

Novæ Luna 6. MARTIO. *Plena Luna* 12.

Præalta fuit *Barometri* statio toto Martio, ventus interea perpetuus orientem inter & Septentrionem ; Aer vero siccissimus ac frigidus valde, gelu frequens admodum,

[a] Vid. Vol. 1. p. 131.

[b] Vide Vol. I. p. 181.

dum, imo ad finem usque mensis asperum : per totam
ne vel guttula pluviae.

Dig. Dec.

Nix 18. 19. Grando 28. — 0. 072.

Maris æstus suppressi maxime boreas longe frequens,
paululum etiam magna *Barometri* altitudo [a]. Hoc sa-
ne perpetuum est, quod adventante procellosa, pluviaque
tempestate & sonitus maris permagni, & æstus enormes
præcedunt, quinimo portendant, his in oris saltem; con-
tra durante apricitate, ventoque boreali, minimi sunt
semper & fluctus & æstus maris.

AB. 5. H. 9. N N E 1. — levis 9. H. 8. E 1x.
— 21. Vesperis E N E 2.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 9. N E 1. } media 30 $\frac{9}{31}$
— minim. 31. 29. 6. N 1.

Dies frigid. 30. 68. E N E 2. } media 56 $\frac{19}{31}$
— tepidus 9. 50. E b S 1x.

Variola ubique *Epidemice*, plerumque tamen paulo
mitiores, nisi inter nautas, quorum plures equidem pe-
reunt, una forsan conspirante febre maligna, quæ per-
manet adhuc : Credo etiam quod *Scorburica* lues, quæ
hoc genus hominum jam maxime afficitur, variolas ma-
gis exitiales reddit : haud raro mictus adest cruentus, in-
tendum sputa sanguinolenta.

Plurimæ *Pleuritides* ac *Peripneumonia*, eæque vehe-
mentes admodum [b] — sævit abunde *Rheumatismus*
& *Arthritis*, nec infrequens est gravis angina — sæ-
vissimum *Asthma* quosdam diu ac crudeliter premit —
Tussis importuna valde & laboriosa plurimos — Horum
om-

[a] Vide Vol. I. p. 17.

[b] Ὅταν χειμῆρον γένται Ἡρκαὶ ὀπισθοχέμων, χειμ-
ερὸν ἐκ αἰσῶσαι, καὶ βιχιδέες, καὶ περιπνευμονίαι
καὶ κυρκυχίαι. Hippocr. de Hamorib. sect. 7.

omnium fere sanguis extractus est perquam tenax. *Phthi-*
sici haud pauci subito abripiuntur.

Nova Luna 4. APRILI. Plena Luna. 19.

Manet usque *Atmosphæ* Constitutio sicca valde & frigida; Initio mensis gelu & maximæ pruinae, ventus Aquilonius sæpius hoc mense, sub finem vero ab Oriente spirabat, aer interim tenuis & maxime siccus, medio autem largissimæ rorationes — Sub finem multa pluvia apud *Torres*, *Dartmouth*, *Kingsbridge*, &c. hic ne vel guttula.

Pluvia 1. 5. 8. 9. 12. 20. 21. — 0 451.
Dig. Dec.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 4. N 1. } media 29. 9. $\frac{24}{29}$
— minim. 1. 29. 5. N 18.
Dies frigid. 2. 64. N 1.
— tepid. 14. 41. Malacia. } media 47. $\frac{14}{29}$

Variole quaquaversum *Epidemice*, *Pleuroperipneumoniae* frequentes valde: *Asthma*, *Tussis* vehemens, verbo & acuti & *chronici* pulmonum morbi invalescunt maxime, haud pauci sanguinis sputo corripuntur, permulti *Phthysici* ad plures abeunt.

Plurimæ febres putridæ, sæpe cum eruptione *miliari*, sæpe cum *Petechiis* in australi *Damnonia* — sedulo inquirens has plerumque esse Propagines febris nauticæ contagiosæ invenio, ea nempe loca adeunte uno, altero videntur convalescente: parum adeo tutum est recipere ex febre contagiosa recuperatos, diu sane vestibus adhæret morbi seminium.

Nova Luna 4. MAJO. Plena Luna 19.

Ineunte & exeunte mense aer erat maxime siccus, medio autem densus & paulo humidior, quippe frequens decidit imber diem quartum inter & undecimum, postea vix guttula pluviae; afflavit sæpe vulturus aquilo tamen

men initio, sub finem caurus. Ros erat subinde uberri-
mus, a vicesimo præcipue.

Erucæ innumeræ hortis sunt infestissimæ:

Pluvia $\overset{l}{\overline{6}}$. $\overset{l}{\overline{8}}$. 10. 13. 15. 17. $\overset{ll}{\overline{18}}$. 19.
Dig. Dec.

— 9. 928s

— Procella levis 19. mane S S E 4^r. imbres gravissimi
30. ad Septentrionem hic nulli.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 1. Eb S 1. } media 29. $6\frac{2}{3}$
— minim. 18. 29. 1. S VV b VV 2^r.

Dies frigid. 14. 52. N b E 1^r. } media $37\frac{22}{30}$
— calid. 27. 24. N N VV 1.

Vix unquam memini *Variolas* magis undique grassan-
tes; *Rubeoli* passim, seu *Rossalia Frid. Hoffmanni*. —
Angina, tussis, *Asthma* sequens, febres quædam tertia-
næ [a], lentæ quædam ac nervosæ, plures *potechiales*;
am autem multo magis floridæ sunt maculæ.

Nova Luna 2. *JUNIO*. *Plena Luna* 17.

Ventus hoc mense varius, Zephyrus autem prævaluit.
Aer plerumque crassus: fervida admodum sub finem tem-
pestas. — Vis immensa erucarum omnium Generum
omnia fere olera devorant; cicadæ innumeræ, muscæ in-
finitæ ac aſili pecora maxime infestant.

Pluvia $\overset{l}{\overline{2}}$. 3. 6. 7. $\overset{l}{\overline{8}}$. 9. 16. — 18. $\overset{l}{\overline{19}}$. 20. $\overset{l}{\overline{21}}$.
Dig. Dec.

14. $\overset{l}{\overline{26}}$. 27. — 1. 250.

Lumen insolitum 29. H. 11. p. m. Arcus nempe igneus
lucidus valde ab Horizonte prope S E ad gradus saltem
nonaginta projectus.

g Al-

[a] Consule quæ dixi, *Essay en Fevers*, p. 20. 21.

ginkuo. Permagnum lumen boreale & lucidum valde, effulgente licet luna, 12. per totam fere Noctem, N. 1.

Altitud. maxim. 9. 29. 9. N N E 1^x. { media 29. 5. $\frac{8}{27}$
 — minim. 5. 29. 3. E S E 2^x.

Dies frig. 20. 30. 0. N. 1. { media 22. $\frac{4}{27}$
 — fervid. 14. 44. N 1^x.

Dies valde fervidæ 1. 7. 9. 10. 11. 13. 14. 15. 24. 28.

Varicellæ undique febres multæ putridæ magna cum oppressione præcordiorum. arida lingua, ac urina valde biliosa. Cholera & *Diarrhææ* valde frequens, porracea, nigra, sæpe rejiciuntur. Tormina plerumque sæviunt multum, bilis subatræ plurimum dejicitur. Ob æstum enormem omnes maxime debilitantur sudore profuso pene digesti.

Non solum humidissima sanguinis dissipat fervida tempestas, sed & ejus Partem maxime actuosam, vim porro fibratum vehementer enervat. Quid inde? restat crassior atque segnior moles humorum, unde in vasis *meseraicis*, hepate, splene, & ubicumque tardior est, ex ipsa lege naturæ, sanguinis motus, obstructio facilis oritur & prompta nimis. Atqui cum & ipse calor immodicus sales oleaque corporis torreat quotidie & exacuat, fit major in dies majorque humorum acrimonia, inde bilis acerrima: hinc cholera, hinc tormina sævissima, hinc putridæ febres — Quid igitur? diluendus est affatim sanguis, demulcendo quoque perpetim hujus acrimoniam. “Faciám,, utique, ast quo bibitur plus, eo funditur amplius.,” En & hujus mali remedium sine vel medicinæ tædio; admisce modo vini rubri generosi aliquid potioni dilutæ, mirabere sane expertus tantilli tantos esse effectus; constringit nempe vascula; cutis coarctat meatus, & confirmat humores: epoto, tantum uno, alterove vini rubri gallici, aut portugallici cyatho, vidi multoties profusos extemplo sedatos sudores, etiam in ipsis febribus colli-

quan-

quantibus. — Cave tamen, cane pejus & angue, in
fufum *Thea*, calidosque liquores: nec verum interea-
dum corpus æstuat, perfrigidi poculi pœnas lue.

Plena Luna 15. AUGUSTO. Nova Luna 29.

Sicca fuit satis & calida, imo nonnumquam fervida,
tempestas hoc mense, unde messis lætissima ac fœcunda
valde, nec tamen defuit tempeſtiva pluvia, quæ solum,
exustum prorsus, recreavit maxime, ita ut sub finem
Augusti renovata quasi viridisque videretur facies agrorum.

Ventus fuit varius, sæpius e Septentrione, qui cœlum
semper sudum & plerumque calidum fecit.

						II	II	III		II	
Pluvia	2.	5.	6.	7.	13.	19.	20.	21.	22.	25.	26.
Dig. Dec.											

— 2. 140.

— Immenſæ interdum rorationes. Erucæ & cicadæ in-
numeræ.

§	Altitud. maxim.	16.	30.	0.	N	E	1.	{	media	29.	6 ¹⁶ / ₁₈
	— minim.	21.	29.	2.	S	S	VF		1.		
	Dies frigid.	25.	36.		E	S	E	2.	{	media	27 ²⁶ / ₁₈
	— fervid.	10.	20.		N	1.					

Variolæ adhuc maxime epidemicæ, jamque multo pe-
jores, maculis lividis scilicet haud raro stipatæ. Febres
putridæ, perlongæ [*Mesentericæ* forsan] plurimæ inter
popellum atque nautas præcipuæ, quædam vero valde
phreneticæ, hæ autem multo citius jugulant. His tumi-
dus est plerumque venter & astrictus: retenta ideo in
visceribus biliosa colluvie, lenibus purgantibus commodif-
sime fugantur; parum certe profunt sudores, minime ve-
ro præmaturre, & ipso morbi initio erumpentes, qui cer-
tissime fere supprimunt urinam & alvum, obrepente
mox *phrenitide*. Mirum est utique quam multum atræ
bi-

bilis [α] ἀπο γὰρ νέσθαι ejicitur sæpe . Sub finem mensis angina [plerumque mucosa] frequens admodum, dentium quoque dolor fauciumque tumores multis infesti sunt. Cholera & *Dysenteria* grassatur plurimum; idque semper fere accidit post æstates præcalidas, non solum ob bilem madidam acresque factos corporis succos, sed adventante subito autumnali frigore patula cutis nimirum cito occluditur, unde quod perspirandum erat ad interiora ruit.

Plena Luna 13. SEPTEMBRI. Nova Luna 28.

Quanquam & calida fuit *Atmosfera* & sicca mensis initio, pluvius tamen & procellosus auster, septimo adveniens die, mutavit prorsus aeris temperiem; vicesimo tepide valde & pulchra tempestas recurrit, flante plerumque ab oriente vento, ros interim perplurimus, ad finem Auster iterum pluviaque.

Cicadæ adhuc infiantur inter herbas, jam viribus, lætissime garrunt.

	IIII	II		I			II
Pluvia	4.	7.	8.	9.	10.	14.	15.
	—	—	—	—	—	—	—
	18.	20.	27.				

Dig. Dec.

30. — 2. 756.

Procella 7. prima Luce S S U 4. — 13. E 4. 2
maxima Procella apud Londinum & Orans Angliæ boreales 8. Die.

Fulgura 24. Vesperj. Ab. magna ad multam Noctem durans 21. N E 1. — 17. H. 9. p. m.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 1. N. E 1. { media 29. $5\frac{14}{16}$
— minim. 18. 28. 5. S b E 3.

Dies frigid. 30. 41. N VV 1. { media $32\frac{2}{26}$
— calid. 23. 26. E S E 1.

Variolæ usque grassantur. Febres *Synochæ*; necnon in-

[2] Ἡ μέλαινα χογὴ τῆ φθινοπώρου πλείστα ἐ ἰσχυροτάτη ἐστίν Hippocras. de Natur. Hominis, Sect. 25.

intermittentes quædam *anomalæ*, quæ vero typum multo magis regularem servant post leniorem alvi fluxum, five arte, five sponte productum: vomitu repetito sæpe eliduntur penitus.

Per plurimi tumore faucium dentiumque dolore & aurium vexantur; crebro inde in meatu auriculari abscessus: Aliqui angina gravi corripuntur.

Diarrhoea & *Colicæ* frequentes, quibus medela facilis ex *Rhabarbaro Catharsis* & repetita, fortior utique dira tormina plerumque movebat.

Plena Luna 13. OCTOBRI. *Nova Luna* 28.

Haud parca cadente pluvia per *Octobris Initia* Atmosphaera facta est longe humidior, atqui nono ortu ab Oriente Ventus ad decimum octavum duravit, Cælumque fecit apricum plerumque ad ficcum; inde libs, mox vulturnus, multam demisit Pluviam.

	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{3}$		$\frac{11}{5}$									$\frac{1}{21}$
Pluvia	1.	3.	4.	5.	6.	7.	9.	13.	17.	19.	20.	21.	
	$\frac{1}{1111}$			$\frac{1111}{28}$									
	22.	24.	25.	26.	28.	30.	—	3.	498.				
Procella	21.	Nocte	S	W	4 ^x .	—	25.	Noctu	S	E			
b	S	4 ^x .											

Altitud. maxim.	14.	30.	2.	N	E	1.	} media 29 $5\frac{3}{11}$
— minim.	21.	29.	0.	S	VV	4 ^x .	
Dies frigid.	18.	50.	E	b	N	1.	} media 43 $\frac{16}{11}$
— tepid.	7.	36.	S	VV	2.		

Variolæ passim: multæ febres putridæ, ac *Catarrhales*; Fluxiones perro & tumores faucium levi quasi cum angina frequentes, sæpius omnino sine febre. Multi *Asthmate* premuntur. Postulata febricula [*the Chicken and Pigs or Swine's Pox*] plures infantes ac puerulos corripit; sæpe abeuntibus Vesiculis stigmata linquuntur quasi a *Variolis*; quod quidem haud parvam denotat humoris acrimoniam, adeoque postulat purgantia idonea atque demul-

mulcentia. — Turpiter sæpe falluntur anniculæ dum hujusmodi stigmata pro veris *Variolarum* vestigiis jactant. — *Variolæ* quippe & mora, & maturationis modo, ab his longe diversæ sunt — abeunt nempe *Rubeoli* tertio, vel quarto, *variolæ* autem non nisi, licet quam citissime, post diem octavum.

Plena Luna 11. NOVEMBRI. Nova Luna 27.

Eurus initio. Aquilo sub finem prævaluit, boreas interdum, sæpius tamen libis & auster pluviosus, aer fuit plerumque crassus valde ac tepidus, ad finem autem rigidum gelu invasit.

	I	III	III	I		I	III	II	III
Pluvia	1.	6.	7.	8.	16.	17.	18.	19.	20. 21. 22.
	I	I	II						
	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	

Dig. Dec. 4. 024.

Grando 23. Procella 19. p. m. S w 4. — gravis 25. Nocte S w 4.

Fulgur & tonitru ad mediam Noctem ab H. 8. p. m. 6. S w 2.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 4. E N E 1. { media 29. $6\frac{16}{30}$
 — minim. 23. 29. 2. S VV b VV 3.
 Dies frigid. 30. 66. N E 1.
 — tepid. 6. 41. VV. S VV 2. { media $52\frac{4}{30}$

Variolæ sparsim — Jam ingruunt *Morbilli*, ut plurimum quidem benigni: febre pustulosa, & *Rubeolis* pueri perplurimi corripuntur — Videtur adeo jam inesse sanguini *Diatheſis* quædam peculiaris ad exanthemata gignenda, quod sæpe sane notatur; *Variolis* nempe, *Morbillis*, papulis, & omnium generum pustulis, una grassantibus — Forte acris & biliosa colluvies, quæ mense *Julio*, *Augusto*, & *Septembri* intestina torquebat, nunc tendit ad cutim — Anne deducenda hinc est indicatio curandi per sudores, vesiccantia, &c. in febribus per talem constitutionem sævientibus.

Febres lentæ *nervosæ* sparguntur, item *Peripneumoniæ* nothæ. *Asthma*, *Angina*, *Rheumatismus* frequens.

Tusses & destillationes permultos laceffunt cum tumoribus faucium, dentiumque doloribus, sæpe admodum acerbis.

Plena Luna 11. DECEMBRI. *Nova Luna* 26.

Ineunte mense aer erat crassus valde, humidus ac subtepidus, post octavum vero multo frigidior, ad finem frigidissimus: Boreas perflavit sæpissime, vulturnus frequenter, præsertim mensis initio, auster interdum. Maxima fuit *Atmosphæræ* mutatio die ultimo, mane nimirum omnia rigidissimo constricta gelu, vesperi pluvia perpetua *Thermometro* a Gr. 80. ad 65. ascendente, irruente vulturno.

Pluvia 1. 5. 6. 8. 9. 10. 15. 17. — 19. 20. 21.
Dig. Dec.

31. Nix 25. 29. Grando 9. — 1. 070.

Nivis plurimum erat difflatum.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. E b S 1. { media 29. 7¹²₂₆
— minim. 9. 29. 4. VV N VV 1.
Dies frigid. 31. 80. Mane E N E 1.
— tepid. 7. 50. S S E 2. { media 63

Etiannum *Variolæ*; *Morbilli* frequentes; *Anginæ*, *Pleuritiides*, *Peripneumoniæ*, & veræ & spuria, plurimæ; *Rheumatismi* atque *Asthmatis Paroxysmi* vehementes multos corripunt. *Coryzæ*, destillationes, Tusses, dentium dolores *Fauciumque*, colli, ac capitis tumores permultos affligunt undique.

Tota Pluviz Quantitas Anno M D C C X L I. fuit
Dig. Dec.

— 20. 354.

Plena Luna 9. JANUARIO, *Lova Luna* 25.

Ipsio anni principio horrida tempestas, procella, pluvia.

via, grando, fulgura, tonitru; nec multo lætior fuit totus hic mensis, quippe nimbofus admodum & squalidus, a xiii. ad xx: perpetua fere procella, Aer interim humidissimus ac valde nebulosus, tunc eurus paululum dispulit nubes, mox autem libis turbidus recurrit, ipso *Jennuarii* exitu corus, a septimo ad decimum aere gelu.

$\begin{array}{ccccccc} \text{II} & \text{II} & & \text{III} & & \text{II} & \text{II} & & \text{I} \\ \text{Pluvia} & \overline{1.} & \overline{2.} & 3. & 4. & 8. & \overline{11.} & 12. & \overline{13.} & \overline{14.} & 15. & \overline{16.} & 18 \end{array}$
 II

— 20. 24. — 27. $\overline{28.}$ 29. 30. Grando 1. 2. 17.
 Dig. Dec.

Nix 7. p. m. E N E 2^v. — 3. 5 20.

Procella 1. S w 4. — 2. primo Mane w S w 4.
 — gravis tota Nocte 13. S w 4. — 14. a. m. S
 w — 4. — 15. w b S 4^v. — 16. S w 4. — 19. S
 w 4. — 28. S w 4.

Mirror *Barometvi* altitudinem tantis furentibus procellis.

8 Altitud. maxim. 22. 30. 2. E 1. { media 29. $6\frac{7}{10}$
 — minim. 14. 28. 8. S VV 4. }

Dies frigid. 20. 74. N N E 1 { media 57 $\frac{29}{10}$
 — tepid. 19 50. S VV 4. }

Variolæ frequentes, *Morbilli epidemici*, pleuritides, peripneumonix, anginx, permultæ, arthritide & *Rheomatismo* plurimi plectuntur.

Sub finem *Morbilorum* sæpius accedit sævissima tussis atque peripneumonia, quæ morbum haud parum fatalem reddit: quamprimum hæc invadit sanguis est protinus mittendus, qui plerumque est viscidus admodum & tenax: idque fere notatur in omnibus febre acuta, hac tempestate laborantibus, utique haud boni est ominis, si fluidus sit & floridus nimium, quod anginosus accidit interdum & peripneumoniacis, atque ut plurimum pessime significat.

Plena Luna 8. FEBRUARIO . Nova Luna 23.

Quaquam per initia mensis blanda fuit satis tempe-
 stas, advolans tamen octavo Boreas, aerem fecit multo
 frigidior, post xiii Ventus varius, xx. autem Bo-
 reas recurrit cum aspero gelu ad finem fere perdurans.
 Aer fuit perficcus & valde frigidus; *Barometri* Sta-
 tio præalta.

Pluvia 3. 4. 6. 12. 13. 15. $\frac{1}{17}$. $\frac{1}{18}$. $\frac{11}{19}$: Nix ii.
Dig. Dec.

18. 22. 23. 24. Grando 21. 22. 1. 200.

AB. 20. N. 1. Procella 6. Nocte w S w 4^x.

8 Altitud. maxim. 27. 30. 4. E N E 2. { media 29. 9²/₂₆
— minim. 19. 29. 4. S VV 2.

— minim. 19. 29. 4. Š VV 2.

Dies frigid. 28. 68. E N E 2. } media 61 $\frac{14}{26}$
 — tepid. 1. 54. VV 1.

— tepid. 1. 54. VV 1.

Morbilli epidemici, Variolæ passim. Rheumatismus, & Pleuropneumoniæ multos corripunt, tussés ac tonsillarum tumores plurimos: *Sæva arthritidis, & Asthma* grave frequens admodum. Diu spirante vento à plagis orientalibus [a] *Asthmatici* semper pessime se habent, imo novi plures, qui etsi lectulo inclusi, talem ventum mox adventantem præsentunt, atque prædicunt.

Tabifica tuffis, & foeda scabies plurimos equos confu-
mit, ac jugulat.

Plena Luna 10. MARTIO. Nova Luna 25.

Siccus maxime & frigidus fuit totus hic mensis : Aer tenuissimus, vix Imberculus aliquis, Nix nulla, perpetuus spiravit ab Oriente ventus ad Septentrionem plerumque vergens, hinc acre sæpe gelu maximæque pruinae, minimi vero maris æstus, at alta semper *Mercurii* Sta-

[a] Vid. Not. F. 1728. Vol. I. de *Aere & Morbis Epidem.*

Statio — sua finem Martii graves ruebant imbres ad Orientem, hic nulli.

Dig. Dec.

Pluviola 36. 27. — 0. 016.

Leyis AB. 5. Vesperis N N {w 1. — maxima 15.
H. 9. N b E 1. — 16. H. 10. N b E 1. — 24.
H. 8. p. m. E N E 1^x.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 5. N E 1. { media 30. 0¹⁸/₂₉
— minim. 21. 29. 8. E S E 1.

Dies frigid. 1. 68. N E 2. { media 57²⁷/₂₉
— tepid. 31. 51. N b VV 1.

Sparſæ Variolæ, Morbili Epidemici, hauro raro lethales: jam & pectoris & pulmonum morbi ſæviunt admodum; Pulsus eſt multum incitatus & valde durus, ſpiritus difficilis, & inter tuſſiendum acutiſſimus dolor, ſputa denſa, tenacia, raro ſanguine tinſta — Sanguinis miſſio, & potio diluta, ſubſtrepida, liberalis, ſola fere fuere remedia, nitro plurimo adjecto.

Tuſſes, *Catarri*, dentium dolores ac faucium, omnes fere infeſtant: Angina vero & *Rheumatismo* plures: Aſthma pertinax & grave haud paucos præmit; Longi & ſævi arthritidis *Paroxyſmi*.

Omnes pene equi, niſi ſtabulis bene carantur, ſcabie ac purulenta tuſſi vexati tabeſcunt plurimi pereunt.]

Plena Luna 8. APRILI. Nova Luna 23.

Ineunte *Aprili* tempeſtiva pluvia ſitientes agros rigavit pauloque poſt grata tellus lætam herbam & flores innumeros protulit. quos fovebat in dies ros uberrimus: his tamen infeſta eſt maxime infinita quantitas erucarum omnigenarum. Poſt undecimum ventus, inter Orientem & Septentrionem fere perpetuus, ſicciffimam & tenuiffimam reddidit *Atmoſpheram*.

	$\frac{1}{5}$	$\frac{11}{6}$			$\frac{1}{11}$		$\frac{11}{22}$		
Pluvia	5.	6.	7.	8.	11.	12.	22.	Grando	6. 11.
Dig. Dec.									
$\frac{1}{2}$	1. 152.								
$\frac{1}{8}$	Altitud. maxim. 1. 20. 4. N b VV 1. { media 29 $8\frac{11}{26}$								
$\frac{1}{2}$	— minim. 7. 29. 0. N VV 2.								
	Dies frigid. 7. 57.								
	— tepid. 23. 38. E 1. { media 46 $\frac{23}{26}$								

Variolæ plures usque, *Morbilli epidemici*, & sepe funesti. *Reumatismus*, Angina, pleuritides [a] Peripneumoniæ frequentes; *Ophthalmiæ* crebræ — Sanguis febricitantium emissus jam fere semper est viscidus admodum. Tussis graves, raucedines, tonsillarum ac maxillarum tumores perplures afficiunt. Tempestas est rabidis prorsus insensibilissima: febres tertianæ aliquæ [b] & *Hæmitritæa*.

Febris putrida contagiosa, ac pestifera valde, cum ingente virium damno, maxima præcordiorum oppressione, tremore tendinumque subsultu, vigiliis, delirio, lingua nigra & sæpe arida valde, faucibus squallidis, & halitu foetidissimo, jam apud *Launteston* ejusque viciniam sævit admodum, estque profecto funesta maxime — Pulsus vacillat plurimum mox ab initio morbi, idque vel in robustis: Urina est plerumque lurida, & vapida quasi, sæpe subnigra & olida, rarissime aliquid inest sedimenti, interdum vero continet fursurosa quædam inæqualiter sparsa: hauda raro statu febris erumpunt atræ *Petechiæ*, sæpe papulæ, aut pustulæ livescentes cum oleoso sudore ac valde graveolente: Nihil fuit lætius quam floridæ pustulæ in ipsa morbi "Αχμή, nihil funestum magis lividis & subnigris, meræ maculæ nunquam non aliquid mali denotabant. Alvus nigra, foetida maxime, & citissima;

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 21.

[b] Vid. *Essay on Fevers*, p. 21.

suma; plures sub finem abripuit: Aliqui phrenitide post pervigilum correpti sunt, plures quasi veterno, idque sæpe vel ipso morbi initio; si insciis his oborta est alvi dejectio certissima sequuta mors est, biduo vix exacto.

Genita hæc in carceribus febris, & per comitia provincialia disseminata longe lateque, plurimos letho dedit, optimaque sæpe elusit consilia — certe qui fuere sanguinis prodigi nimis ægrum utique, non morbum, jugulabant, perraro enim secundam sanguinis missionem toleravit, si modo ullam.

Tres tantum hac febre laborantes vidi, utpote tunc haud prospera valetudine gaudens, brevi domum petere cogebat: Sedulo autem pharmacopolas atque Chirurgos de morbo percontans didici sanguinem ab ægrotantibus detractum primo fuisse rutilum satis & valde fluidum, altera tamen vice missum lividum semper aut nigrum — Hoc ego ipse profecto notavi, imo vix concretum aliquid in sanguine cujusdam generosi, etsi diu ante extracto, desideratus hic & a suis, & ab omnibus, die decimotertio interiit stupidus, delirus, purpureis maculis & lividis pustulis aspersus.

Cui ignota sunt Comitia *Oxoniensia* 1577. atque nupera apud *Taunton* Anno 1730. ubi pestifera mephitis tot tantisque Viris mox fuit Exitio? — Perfrequens est utique generatio febris pestilentis in angustis immundisque carceribus, etiam ipse Aer conclusus in fodinis, speluncis, puteis, tandem evadit exitialis, admodum, idque longe citius si accedunt quoque plurima animalium *Effluvia*, quæ & ipsa porro magis magisque in horas virulenta fiunt, brevique pestifera maxime [a]. — *At-*

E 4

mos-

[a] Mirabilis sane est Historia apud *Lancisium* [Lib. 1. Cap. 6. de repentinis Mortibus] cujusdam Juvenis, protinus extincti, dum effoderet Quercum antiquam, cujus in Caverna magna prægrandis Serpens latitabat.

mosphæra stagnans, frequentia hominum polluta, mox valde rancet & ad respirationem inepta est prorsus: imo aquæ dulcis balneum sorde cutanea scedatum putrescit atque putet brevissime. — Nec mirum est hoc utique, quandoquidem a quolibet adulto homine unciæ quadraginta fere rancidi vaporis quotidie exhalant.

Ocius hæc eveniunt omnia accedente calore, quo magis enim sales oleaque animalia attenuantur, & exagitantur tepore, eo magis ad putredinem vergunt. — Putrescentium autem animalium corpora, maxime hominum, plus semper minusve noxium contagium dispergunt, magnas ideo post strages, putrescentibus nempe cadaveribus, febres pestilentes sæpius grassantur. — Carnis putrefactæ fetor nobis est plane intollerabilis, monente scilicet natura, ut hunc quam maxime vitemus. — Profecto cum valde putridum expurgat, odorem ægrotantium corpora a contagione summopere cavendum est: nam noxia admodum spargunt *Miasmata*: id in *Variolarum* maturatione præcipue notatur, tunc enim maxime foetent, & longe longeque magis sunt contagiosæ quam per initia morbi, ut omnibus notum est.

Purgandus est ergo frequenter, atque ventilandus, corruptus carcerum, naviliorum, ac *Nosocomiorum* Aer, ubi plurimi congesti sunt homines, ne longiore mora fiat pestiferus. — imo, & si sit aliquatenus pollutus fumis idoneis corrigendus est, quos inter utilissimus est aceti & Camphoræ vapor.

Commodissima porro erit hæc aeris purgatio in ædibus privatis, ubi ægroti decumbunt, [a] apertis scilicet subinde fenestris, accensis focus, &c. inde namque non tantum illi, sed & ministrantes, puriorem respirabunt auram. — Memini equidem haud raro me fuisse gravitate capitis, nausea, languore valde affectum, dum per duas, tresve horas febre maligna laborantes visitassem, mox

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 162.

mox vero reſectum prorsus obambulando in aere aptico, aut equitando. Si hoc non datur acre acetum, camphora imbutum, olfacito ſubinde, atque expue ſæpiſſime ſalivam.

Plena Luna 8. MAIO. Nova Luna 23.

Per Maii initia eurus perflavit, iſque fortis admodum, a xvi. autem ad xxiv. Libs pluviſus *Atmoſpheram* humectabat plurimum, quæ fuerat ante ſicciffima. Non tantum agros irrigando gratiffimæ fuerunt hæ pluvix, ſed & inſuper erucas perimendo, graſſabatur enim plurimum tunc temporis iſta peſtis herbarum; Porro maximum impendebat ſegeti nocumentum a novo quodum gerere erucarum nigrarum [erant autem robuſtæ & prælargæ] hæ agmine vaſto a montibus, torrentis ad inſtar, ruente totos devaſtabant agros. Amœniſſimus plane ac inſolitus eſt telluris ornatus, flores infiniti!

II III I I III

Pluvia 6. 7. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. — 24.

Dig. Dec.

30. — 2. 364.

Procella 4. E b S 4. — 5. E S E 4. — 6. Mane E S E 4. Halo quam maximus circa Lunam 5. H 9. p. m. E S E 4.

8 Altitud maxim. 1. 30. E b S 2.

— minim. 21. 29. 4. S VV 3.

Dies frigid. 5. 48.

— tepid. 24. 32. 7. S VV 2.

{ media 29. $6\frac{26}{30}$

{ media 38. $\frac{12}{30}$

*Morbilli valde epidemici; Variolæ, & peripneumonix frequentes. Tuffis & Aſthma per plurimos infeſtant, multi tabidi moriuntur, multi hydrope laborant. Febris quædam Catarrhalis & Rheumatica paſſim proſerpit, in qua lingua ſubatra eſt aut ſuſca & valde ſqualida, ora apthoſa, halitus teter, urina lurida, pulſus celer, mollis, ſubmiſſus, crebro etiam *Perechiæ* lividæ, tuffis parva eſt, at magna præcordiorum oppreſſio — Mihi quidem vi-*

de,

detur Species quædam Peripneumoniarum super maligne grassantis.

Plena Luna 7. JUNIO. Nova Luna 21.

Ne vel guttula pluviarum decidit diem ad usque vicesimum Junii, Aer interim fuit maxime siccus & calidus, ventum orientem inter & arctum; post autem Austro haud parum pluvia demittebat.

	II	I	III	II		II	II	
Pluvia	20.	21.	22.	23.	25.	26.	27.	28. 29. 30.
—	2. 020.							

— Per magnus halo circa Lunam 3. H. 10. p. m. N N. E 2. Fulgur & Tonitru 25. Vesperi.

8	Altitud. maxim. 4. 30. 1. N E 2x.	} media 29. 6 ¹⁶ / ₃₀
—	minim. 26. 29. 3. S VV b S 1.	
	Dies frigid. 3. 32. N N E 2.	} media 25.
—	fervid. 13. 17. N 1x.	

Morbilli sunt valde *epidemici*, & sæpe funesti; tussi admodum violenta consequente, ac febre quasi peripneumonica, quæ plurimos jugulat infantes. Ubi Cuticula adspersa quarto, vel quinto ab eruptione die fausti est omnis, e contra ubi maculæ & papulæ lividæ sunt; aut lividæ, malum omnino. — Febris putrida passim sæpe cum pustulis rubris ardentibus, sæpe cum permagnis *Periculis*.

Anginæ, pleuritides, peripneumoniarum, magis jam quam solent frequentes hoc Anni tempore — *Ophthalmiæ* plures porro, & tumores capitis *erysipelatosi*. Tussis vehemens *convulsiva*, non solum pueros sed & adultos etiam sæpe invadit, præcipue ad mensis finem — Multi Canes rabidi discurrunt.

Plena Luna 6. JULIO. Nova Luna 20.

Ad Diem vicesimum quintum Julii tempestas rigida, atque plerumque pluviosa, vento fere quotidie variante, cauro nunc flante, nunc Africo, aer fuit interim crassus ac multo humilior.

Pluvia

to hinc melius quod ad omnia fere se habebat, ni quod urinam parcam valde, turbidam & subnigram redderet usque. At perbreves hæ induciæ! paulo enim post recrudescabant mala, adeo ut sub finem *Maii* redirent & icterus & ventris crurumque tumor: augebatur porro *Ascites* indies, in tantum utique ut medio *Junio* decumbentem pene suffocaret moles aquarum, sursum nempe compulso *Septo transverso* — Protinus ideo ad *Pavanebesim* confugimus, quam firmo admodum animo perfert: detractus est feri subviridis, ad ignem concretescentissimus congius quasi cum dimidio — Post duos, tresve dies se mire resectam percipit, imo redit brevi & stomachi & corporis vigor. Rus petit iterum, equitat alacriter, evanescit cutis flavedo, vividi sunt oculi, spiritus facillius. Lætissima jam mihi spes salutis effulsit; sed enim quam vana, nam vix tribus exactis hebdomadis increvit rursus abdominis tumor ad molem enormem: iterum ergo emissæ sunt aquæ ad eandem fere quantitatem, sed ichorosæ, sed foetidæ, sed sanguinolentæ minimeque adflammam coagulantes — Perstabat ex foramine *Trochæ* facto, fluxus prælargus humoris subalbidi, purulenti, olidi; quo consumpta peribat optima matrona die *Julii* 27. — Sed quo me rapit dulcissimæ uxoris Amor? — Ast! *Quis Desiderio sit Pudor aut Modus tam cæci Capitis?*

Ολύμπια Δώματ' εὐαίει — persequar ad Astra.

Nova Luna 5. *AUGUSTO*. *Plena Luna* 19.

Per totum hunc mensem lætissima tempestas prospera mensis, optimum frumentum: aer fuit siccus admodum ac purissimus: Ventus plerumque ab Oriente venit, sæpe haud parum calidus, maxima subinde roratio.

Innumerabiles *Vespæ*, *Cicadæ*, *Erucae*: Multi *Canes rabidi*.

II

Dig. Dec.

Pluvia 16. 17. 26. 27. — o. 434.

§ Altitud. maxim. 9. 30. 1. E b N 1. } media 29. $7\frac{15}{31}$
 — minim. 16. 29. 5. S 2.

Dies frigid. 19. 34. E 2. } media 62. $\frac{22}{31}$
 — fervid. 3. 18. E 1.

Morbili adhuc *Epidemici*, *Variolæ* passim, cholera frequens: febres quædam intermittentes, quotidianæ ut plurimum, perpauci aliter morbi.

Plena Luna 3. *SEPTEMBRI*. *Nova Luna* 17.

Hic quoque mensis fuit plerumque siccus, sed pro An-
 ni tempore valde frigidus, imo duodecimo mane glacies
 super plurima *Stragna*, atque pruina maxima per agros,
 ventus ab Occidente sæpe vergens ad Austrum, sæpius
 tamen ad Septentrionem, a xvi. ad finem Orientem
 inter & Septentrionem perflavit. Ob magnam siccitatem
 omnes fere fontes arefcunt, maximæ rorationes sæpe ac
 pruinae.

Pluvia 2. $\frac{1}{4}$. 9. 7. $\frac{1}{8}$. 9. $\frac{11}{10}$. 11. 14. 27. $\frac{111}{28}$. 29.

Dig. Dec.

— 1. 402.

§ Altitud. maxim. 18. 30. 0. ENE 1. } media 29. $6\frac{14}{30}$
 — minim. 29. 29. 1. N 2.

Dies frigidissima 12. 25. N b E 1. } media 68. $\frac{1}{13}$
 — tepid. 1. 29. S VV 2.

Cholera, *Ophthalmia*, *Variolæ*, necnon febres putri-
 dæ passim; Juniores vermibus infestantur maxime.

Febriculæ quædam levi cum angina quasi, tussi, do-
 lore dentium fauciumque tumore frequentes valde, ex
 facili leni sudore discutitur, aut breviter mitiore *Cathar-*
zico fugatur. Haud dubio repentinum Autumnii frigus fuit
 in causa hujus febriculæ, imminuta scilicet plurimum
Perspiratione Sanctoriana.

Morbili epidemici, ac sæpe lethales, vehementissi-
 ma

ma tussis ut plurimum comitatur, unde haud raro peripneumonia suffocans sub finem, interdum spumofum atque sincerum sanguinem expuunt; hinc frequenter nimis cito mors aut certa *Phthisis* — *Diarrhœa* mucosa, perliquida, enormis *Morbillos* sæpe subsequitur, inde abdomen durum & maxime tensum, at reliqui corporis summa macies, tandemque tabes funesta, idque semper fere si atra dejiuntur & valde fœtida.

Optimum & tussis & peripneumonix remedium est opportuna sanguinis missio, ducta mox leni clystere albo, imo blande purgata; *Diacodio* interea licet compescere tussis sævitiam, acremque avertere distillationem admoto inter scapulas *Epispastico*, *Dietam* vero diluentem, mollem, omni carne vacuum instituere oportet. Sive de repente recedunt pustulosæ maculæ, sive lividæ aut plumbeæ quasi evadunt, mox oritur summa præcordiorum oppressio, anxietas, delirium, &c. tali in casu linteis, aut pannis calidis protinus, confricandum est totum corpus, porro ad *Cardiaca* idonea confugiendum est, qualia sunt *Lap de Goa*, *crocus Anglicus*, *moschus*, *camphora*; ex *Julapio* temperato, aut vino tepido, nec utique novimeliora, nedum tutiora ubi *Morbilli* evanescunt, aut minus vividi spectantur. Erumpentibus *Morbillis* ab aere frigido madidisque sudore indusis summopere cavendum est, his enim creberrime reperiuntur *Exanthemata*, neque interea æstuoso in aere continendus est æger, nec stragulis nimium onerandus, nam & spirandi difficultatem adaugent, & sudores immodicos eliciunt, præcipue in adultis, quo nihil pejus — Faceffentibus porro *Morbillis* *Diarrhœa* ingruit sæpissime, hic summa opus est cautela, nec sane præpropere sistenda est; porrige subinde modicam *Rhabarbari Dosis* cum nuce *Moscata* tosta, Decoct. C. C. C. — *Oryzæ* — *Fracastorii*, & misturam absorbentem aliquam ex *Corall. rubr. lævig.* *Bolo Armena* & *Aq. Cinnam.* tenui confectam exhiberi jubeo.

Plena

etiam nimbosus : incipiente *Novembri* ventus ab Occidente venit, a decimo autem ad finem usque ab oriente, flectens plerumque ad Septentrionem, aliquando tamen interfuit vulturnus — Aer per totum gelidus : caliginosus humidus — *Barometri* statio humilis.

^{III}
^I
^I
^I
^I
^{II}
^I
^{III}
^{III}
 Pluvia 1. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9. II. 13. 10.
^I
^{IIII}
^{IIII}
 21. 22. 23. 25. 26. 29. 30. Grando vehemens 1. Nix

Dig. Dec.

16. = s. 267.

Procella 7. p. m. & insequente Nocte S w 4x.

— — — Nocte E 4. — — — 25. Nocte E S E 4.

— vehemens 30. primo mane E S E 4x.

Rigidum Gelu 15. 16. 29.

8 Altitud. maxim. 28. 30. 0. N E 1. { media 29. $3\frac{14}{30}$
 — minim. 23. 28. 7. E S E 2.

— minim. 23.28.7. E S E 2.

Dies frigid. 29. 68. N N E 4. { media 59 $\frac{1}{2}$
 — tepid. 1. 53. S VV 4.

— tepid. 1. 53. S VV 4.

Iidem usque dominantur Morbi, atque distillationes,
Coryzae, tussis, *Reumatismi* multo sunt severiores.

DECEMBRI.

Sæpe Boreas, sæpe hoc mense perflavit Vulturnus, unde *Baroscopii* Statio fuit præalta, a xviii. ad xxii. intervenit libs decidente Pluvia — nec tamen hoc detrusit *Mercurium*, altior quinimo surrexit, adeo ut xxii. Gradum 30. 4. attigerit; quod quidem haud parum mirabar, sed *Atmosphæra* erat crassissima, & Eurus mox prævalebat per dies aliquot — Sub finem tamen Libs recurrit. Acre sæpe Gelu incipiente mense, a xii. ad xvii. asperrimum.

Pluvia

Pluvia 18. ¹¹19. 20. 23. 27. ¹¹28. 29. ¹31. Nix 3. 7.
Dig. Dec.

— 1. 342.

— Ventus vehemens 14. 16. E N E 4^x. Procella 28.
Mane S w 4^x. Circius furens 30. p. m.

§ Altitud. maxim. 22. 30. 4. S S VV 1^x. } media 30. ⁰²/₃₁
— minim. 29. 29. 6. S VV 3^x.

Dies frigid. 15. 76. E N E 2. } media 63. ¹²/₃₁
— tepid. 31. 51. S VV 3^x.

Cita ac torminosa alvus multos adhuc exercet, imo interdum etiam cruenta: *Asthma* grave plures premit — Tusses, raucedines, colli tumores & levis angina plurimos. *Variolæ* passim, *Rheumatismi* multi, *Peripneumoniarum* aliquæ, & febres lentæ putridæ.

Tota Pluviae Quantitas Anno M D C C X L I I.

Dig. Dec.

— 25. 783.

Nova Luna 14. JANUARIO. *Plena Luna* 28.

Densa fuit admodum ac humida, toto fere mense, *Atmosfera*, plerumque etiam frigida, *Barometri* statio interdum præalta, a magna partim Aëris densitate. Ventus initio ab Occidente spiravit, a nono autem ad decimum octavum ab Oriente, declinans ad Septentrionem, isque frigidus & glacialis; inde libis multo tepidior.

Pluvia ¹¹1. 2. — 4. ¹¹5. 7. 8. 10. 19. 24. ¹¹25. 26.
Dig. Dec.

28. 31. Grando 6 — 1. 512.

Magna AB. 12. H. 8. p. m. Nebula valde foetida 22.
Malacia. Procella 5. tota fere Die w S w 4. — 26
p. m. & per Noctem S w 4^x.

8 Altitud. maxim. 11. 30. 7. E N E 1. } media 29. $9\frac{20}{29}$
 — minim. 26. 29. 3. S VV 4x.
 Dies frigid. 21. 69. N N E 1. } media 59 $\frac{22}{29}$
 — tepid. 7. 52. S VV 3.

Variola adhuc passim: *Rheumatismi*, pleuritides, tusses plurimæ, angina mucosa, tumores faucium dentiumque dolores frequentes; Febres aliquæ lentæ — Cervi perplurimi pereunt undique.

Nova Luna 13 FEBRUARIO. *Plena Luna* 27.

Crassa perstat & humida *Atmosphere* constitutio, est autem paulo tepidior, Ventus incertus valde, variat fere quotidie; Corus tamen prævaluit!

$\frac{11}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{6}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{22}$ $\frac{1}{23}$ $\frac{1}{25}$
 Pluvia 1. 2. 3. 4. 6. 9. 11. 13. 14. 15. 22. 23. 25.
 D g. Dec.

27. — 1. 584.

Procella & Fulgura 3. p. m. S w b w 4.

8 Altitud. maxim. 8. 30. 2. N. VV b VV 1. } media 29. $8\frac{1}{2}$
 — minim. 3. 29. 3.

Dies frigid. 20. 64. N E 1. } media 54 $\frac{20}{28}$
 — tepid. 9. 51. VV 1.

Febris *Catarrhalis* & *Variolæ* passim, tussis innumeros infestat cum tumore faucium, tonsillarum, & sæpe angina; febres aliquæ tertianæ Tempestas sane est parum morbosa, atqui plurimi etiam seniores lumbricis rotundis vexantur.

Fœtidissima scabies adhuc inter equos, quæ diu jam duravit.

Nova Luna 14. MARTIO. *Plena Luna* 28.

Frigidus succedit *Martius* Aerisque temperies multo siccior, inelinto mense malacia crebra, exeunte vero nimborum tempestas *Barometrum* deprimens plurimum, a vii. ad xxi. Ventus aquilonius & Gelu subinde.

Pluvia

Pluvia 1. 3. 6. $\frac{11}{11}$. 13. 22. $\frac{11}{25}$. 26. $\frac{111}{27}$. 28.
 29. 30. Nix & Grando 7. $\frac{1}{10}$. 11. 23. 25. 30.

— Dig. Dec.

— 2. 946.

— Maxima AB 8 Vesperis N N E 1. Nubeculae lucidissimae sequi videntur Venti Cursum.

Procella 25. S w 4 — 26. a primo Mane per totam Diem S w b S 4. at Vesperis & durante Nocte Circius vehementissimus — Turbo gravissimus 28. ab Hora 5. p. m. ad 9. w N w 4.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 2. N b E 1. { media 29. $6\frac{2}{3}$
 — minim. 26. 28. 8.

Dies frigid. 8. 66. N N E 1. { media 55 $\frac{22}{30}$
 — tepid. 5. 51. Malacia. {

Variolae frequentes, febres intermittentes plures & quotidianae & tertianae. *Rheumatismus*, necnon tormina passim; tussis ubique. Gravedines, dolor dentium, capitis & tonsillarum tumores cum asperitate faucium multos molestant.

Scabies foedat Equos maxime, extrema macie confecti plures pereunt, aliqui angina atque tussi suffocantur.

Nova Luna 13. *APRILI*. *Plena Luna* 27.

Pars prior *Aprilis* fuit valde frigida, posterior tepida satis: Ventus ab Septentrione undecimum diem adusque, saepe cum Nive, Grandine, Gelu, a xiii. ad xvii. Orientalis, post varius, plerumque tamen e plagis australibus.

finem . Huic plerumque accessit febris , rectius fortasse dicerem hæc fuit ipsius febris *Symptoma* ; nam ab ipso sæpe principio , atque ante ulla tormina , haud levis urgebat febriculofus ardor cum fulsu incitatore , ac lingua scabra , quid quod & sæpissime cum manifesto satis horrore ingruerat morbus , & non raro utique more *Hemitritæ* cursum tenebat — Haud certe scio an fuerit febris *epidémica* , mox describenda , ad intestina translata : hoc sane mihi compertum est , *Dysenteriam epidemicam* non esse frequentem veris sobolem [a] .

Ut ut fuerit , aderat semper febris plus minusve , sanguinem ideo plerumque incipiente morbo detrahi curabam , ne gravior foret intestinorum inflammatio , indeque acerbiora tormina , certiorque demum gangræna — Urgebant semper per morbi initia nausea & vomitio ; monitis adeo naturæ obsecundans nunquam non ventriculum elui jubebam , dato *Ipecacuanhæ* decocto aut infusione , epoto mox affatim oryzzæ aut puli juscule . Hoc peracto porrigendum est *Rhabarbarum* subinde cum liberali , diluente & demulcente potione , qua lenitur acrimonia humorum & in sanguine & in visceribus , dum *Rheum* acrem expellit colluviem . Ita sane necessaria est lenis alvi purgatio initio omnis *Dysentericæ* , ut si hæc omitatur , astringentia vero & *Opiata* præpropere dantur , mox gravissima accedunt tormina , stomachi ægritudo , singultus , *Apthæ* , tandemque intestinorum *Sphacelus* , quem cita mors excipit — Hoc equidem monitum in *Dysentericiis* curandis perpetuo observari debet ; in hac autem , de qua nunc agitur , pernecessarium est utique , quia procedente morbo lumbrici fere semper ejiciuntur . Quid sperandum hoste in imis visceribus hærente ? Quid si hostem calomelano expugnes ? Hoc feci hercle sæpius ,

F

3

nec

[a] (Δυσεντερὶν γίγνεται Θέρπυς ὥρη , δεύτερον φθινώπῳτον , ἥσσον Ἡρος , ἥμισυ χειμῶνος *Aret. Cappad. cap. de Dysenteria ad finem.*)

nec poenitendo certe evenitu, quinimo læta sæpe reportata victoria.

Non ita tamen purgantibus insistendum est, quasi nil ultra desiderat morbus; tormina namque *Anodynis* subinde sopienda sunt, nimiusque porro fluxus humorum est cohibendus; interea corroboranda sunt etiam intestina — facit ad hæc omnia commode satis *Confectio*, ut dicitur *Fracastorii* (præcipue nuce *Myristica* tosta, aut cinnamomo adjecto) si debita exhibeatur *Dosi*, & si sit necesse, *Extracto Thibaiico* adjuncta. Decoct. C. C. C. aut lac dulce cum aquæ fontanæ duplo & Cinnamomi paululo coctum, aut serum lactis tenuissimum, in quo ferum ignitum sit extinctum, sorbenda sunt subinde. Si bilis acris abundet, si *Dysenteria* sit valde cruenta, & sinceri sanguinis plurimum deiciatur tinctura Rosar. rubr. probe acidula juvat, aut vinum rubrum austerum dilutius — Plerumque, sub morbi finem, excruciat maxime gravissimus quasi intestinorum descensus, & perpetuus desidendi conatus; hoc nihil æque levat ac *Dioscordium*, aut *Theriaca Andromachi*, ex lacte dulci, aut decocto albo, clystere data. Sed de morbo *dysenterico* mox plura.

Sub finem *Aprilis* per omnem hanc regionem grassata est febris quædam levis plerumque, interdum vero haud parum truculenta, senibus & pueris pulmonariis. — Simul & semel innumeros corripuit horrore quodam vagante, & gravitate capitis, mox quoque dolor ejus accessit, Artuumque porro & dorsi, plurimos tamen universa quasi lassitudo molestavit. Protinus maxima fuit distillatio acris per oculos, nares, fauces, læpissime etiam in pulmonem, unde sternutamenta fere perpetua, ac vehemens plerumque tussis: Omnibus adfuit pectoris quædam strictura, & gravitas permolesta. Secundo adeo die invaluit febris, pulsusque multo citatior factus est, aucta quoque spirandi difficultate, præcipue si sanguinis missio fuerat neglecta. Sitis urique non admodum urgebat, at lingua erat peralba, veluti Cremore lactis suffusa.

2a: Oculi leviter inflammati, atque in ima orbita dolentes, lumina refugiebant.

Non uno tenore processit febricula, sed nunc calor, mox ardor incessit, nullo prorsus servato ordine; cum eo tamen ut haud raro tandem in tertianam aut semitertianam [a] faccesserit. Erat autem ominis multo peioris *Peripneumonia* [b] seu *Pleuropneumonia* quæ quidem ob sanguinis abundantiam, atque tussis vehementiam accedebant interdum, his præsertim, qui calidiore regimine & medicina usi fuerant, nec infrequens, eandem ob causam, erat pleuritis [c] aut *Rheumatismus* acutus, præcipue neglecta sanguinis missione, ineunte morbo.

Sanguis extractus fuit nonnumquam valde glutinosus, plerumque tamen floridus, at non multo sero scatens; varius autem fuit in variis, quo magis ardebat febris utique eo tenacior: qualiscunque vero visus est sanguinis status, haud magnam ejus dispendium ferebat hic morbus, imo, si vel *Peripneumonia* aliquid subesset minime largam sine maxima virium ruina, raro plus vice simplici venæ sectionem tolerabat, nec in hac solum, sed in omni febre *Catarrhali epidemica*, hoc fere perpetuum notavi; namque minuendo naturæ vires nimium *Perspirationem* inhibet, indeque acrem auget colluviem. —

Aliqua tamen sanguinis missio, ipso morbi initio, in robustis adultis, laute viventibus, *plethoricis*, juvat semper.

Per totum febriculæ decursum sputabant largissime, quod pectori levamen erat maximum; tussis autem importunitas haud leviter *Tracheam* atque pulmones exasperabat; Oleum ideo amygdalinum, *Sperma Ceti*, imo & *Papaveris* aliquid, *Diacodium* puta, *Tinctur. Thebaic.* aut *Elixir Paregoricum* desiderabat: Ultimum hoc porro utiles blandosque sudores movebat, nec interea gravabat pectus. Frequenter equidem pulmonum gravitas & præcordiorum oppressio *Oximet Scillitic. Lac Ammoniac. Sy-*

F 4

rup.

[2] Vid. *Essay on Fevers*, p. 20.

sup. Croci, aut tale quid, deposcebat — atqui, hoc in casu fuit instar omnium fere lene *Emetium*, quod quidam, mox post venæ sectionem, totum hoc sæpissime discussit, & non uno solum nomine opem tulit.

Pars ægrotantium longe major faciles, æquales, benignos habuere sudores secundo, vel tertio die, qui, una comitante expuitione larga, febrem quinto profligarunt, sæpe etiam citius, manente tamen ut plurimum haud parvo virium languore — Hæcce autem nihil promovit felicius quam diluens, demulcens, tepidus potus; serum nempe lactis dilutissimum, hordei, aut avenæ, aut conditi eryngii decoctum; hederæ terrestris, tussilaginis, *Glycyrrhizæ*, infusio; imo per plurimis *Coffee* potus profuit maxime cum lactis dulcis pauxillo — Apage vero *Sales Spiritusque*, ut vocant, *volatiles*, calida *Alexipharmaca*, & id genus alia, quæ turbant certe plurimum, parum vero utiliter exturbant morbum. — Cæterum febrem, acrius atque diutius inhærentem, *Hausu Salino communi* [a] moderabar.

Crebro autem sub febriculæ finem multæ, rubræ, urentes pustulæ erumpebant, sæpe repentina, imo & profusa diarrhœa accedebat sævis interdum cum torminibus, facta nimirum morbosæ materiei ad intestina *Metastasi* — Hinc forte & *Dysenteria* plurimæ, quæ & hic quoque tunc temporis passim grassabantur, mucosæ fateor, raro cruentæ — Adeo tamen parum cohibendus erat hic sese levandi naturæ conatus, ut per alvum sæpius sponte facesseret morbus, atque ideo manna, *Rhabarbaro*, *Tarzaro solubili*, *Tamarindis*, &c. promovendus: fortiora tamen purgantia horrenda plerumque excitabant tormina viresque penitus disjiciebant.

Febris hæcce, utcunque longe lateque maxime vulgaris, paucis fuit exitio, quandoquidem tertio ut plurimum quartove die evanuit, modo se reciperent mature ea cor-
re-

[a] Vid. supra Mense Junio 1742.

repti — Res fuit hercle *Diatæ* potius accuratæ, ac debiti Regiminis, plerumque quam medicinæ elaboratæ, non quod non interdum multo plus curæ atque diligentia poposcit. Sudores æquales, at moderati, sputa multa, facilia, urinæ largæ, lutulentæ facile sublevabant morbum; mirabar sæpissime immensam urinæ subsidentiam, qua tamen nil auspicat us.

Eadem prorsus videtur hæc febris, quæ per totam Europam, hoc vere, sub nomine *Influenza* grassata est. apud gentes tamen Australes longe magis quam hic fuit pestifera; quinetiam & apud Londinenses ipsos funera auxit maxime, imo uno duntaxat Hebdomade ad mille saltem.

Nova Luna 12. MAJO. *Plena Luna* 27.

Sicca fuit admodum, perpulchra & calida *Atmosphæra* diem adusque viceßimum secundum; Boreas perpetuus ad xvii., inde vulturnus, post xx. libis pluviosus.

Pluvia 16. 20. 22. 23. $\frac{1}{25}$. 26. $\frac{1}{27}$. 28. $\frac{1}{29}$. $\frac{1}{30}$.

Dic. Dec.

— o. 866.

Fulgur & Tonitru e longinquo 20. p. m. levis procella 27. Nocte S w b S 4. Grando 30. — Mars & Saturnus conjunctissimi sexta die H. 11. p. m. adeo ut unum tantum Planetam quasi exhibeant.

§ Altitud. maxim. 8. 30. 1. N E 1. } media 29. $6\frac{24}{27}$
 — minim. 21. 29. 2. S S VV 1.

Dies frigid. 1. 36. Malacia } media 30. $\frac{13}{27}$
 — fervid. 7. 22. N N E 1.

Plurimi *Apoplexia* corrupti sunt, & plures erepti, nec hic tantum sed & aliis in locis: an ab enormi, ac intempestivo æstu sanguinem subito nimis expandente? Febres quotidianæ & tertianæ creberrimæ longe lateque,

Variola & Morbilli passim. Tussis serena [a] frequens & pertinax maxime, sæpe post *Morbillos* funesta — Fugiat hanc optime modica sanguinis detractio, & lenis alvi purgatio, confert rusticatio, frequens equitatio, atque accurata & lenis *Dieta*: ubi parum hæc proficiunt medicamenta ex argento vivo præparata & *Cortice Peruviano* raro fallunt, quoniam lentorem attenuant sanguinis, & vermes pellunt, qui jam diu per plurimos maxime sunt infesti, nec cedit plerumque tussis nisi his ejus: — Haud raro prodest balneum frigidum, ubi omnia incassum exhibita fuere: cave tamen ne adsit febricula, vel *Hæmoptoe*.

Dysenteria cruenta, aut mucosa, sævit maxime apud *Plimton* & vicinitatem: Per plures lumbricos dejiciunt, nec tamen inde multum levantur; imo sæpe haud multo post frigido sudore correpti mox animam agunt; credo quod *gangrænosæ* sanies fœdos hos inquinatos expellit; unaque cum his exeunt inter *Carunculas* lividæ, fœtidissimæ, haud dubia utique *Signa Sphaceli* *Intestinorum* [b].

Venæ sectionem, quam superiore mense ad *Dysenteriam* consului, jam etiam magis necessariam invenio ipso protinus morbi initio, ob magnum sane & insolitum tempestatis calorem: turgescit enim inde quamplurimum rarefactus sanguis, atque majorem excitat inflammationem. — Vix unquam utique datur *Dysenteria epidemica* ubi intestina non sunt, aliquo saltem gradu, inflammata — Ubi autem viget inflammatio, ibi recte semper mittitur sanguis quamprimum, vires, ætas, pulsus, constitutio & anni & ipsius ægrotantis modum statuunt. — Movenda dein est leniter alvus [detergo prius venterculo si nausea & vomitio urgent] blandis tamen semper

[a] Consule quæ dixi de Pertussi Puerorum, Vol. 1.

[b] ἢν ὑπὸ Αὐσπτερίης ἔχομεν οἷον Σάπρες ὑποχαρήσασιν, δανάσιμον. Hippoc. Aph. 26. Sect. 4.

per purgantibus utendum est, quæ namque ex Aloe, Scammonio, aut Colocynthide confecta sunt, in hoc morbo toxica sunt prorsus, non remedia — Omnium sane optimum est rhabarbarum, quod exhibendum est sæpius [tostum id semper si ab Indis venit Orientalibus] cum nucis moschatæ aut cinnamomi pauxillo — Tinctura hujus ex vini spiritu, utpote resinosa nimis, parum proficit, longe melior est quæ vino rubro extrahitur.

„ Adeone vero purgandum est si cruenta sit alvus & „ perliquida? „ etiam, acris etenim intestinorum colluvies fit longiore mora acrior longe, vellicatque multo magis, unde majorem excitat inflammationem, ipsumque adeo auget morbum. — “ At sanguine tincta est alvi „ proluvies — sit ita; „ nocetne modica sanguinis expulso in pulmonum inflammatione, nonne hæc sæpissime, sub certis conditionibus, morbum expedit? — Si alterutrius *Mesenterice*, aut *Celiacæ*, arteriæ ramusculi, intestinorum tunicas perproptantes, obstruuntur, facta resolutione, facta coctione, obstruens materia sæpissime in cavo intestinorum funditur; solvitur adeo obstructio, solvitur inflammatio, solvitur morbus — Dolentes, inflammatae *Hæmorrhoides* inter sanguinem frequentissime emittunt: an periculo est hoc ægrotanti an levamento? — Si sit igitur alvus moderate tantam cruenta nihil horresco; leni eluo potione irritantem acrimoniam, imo & corruptam blande expurgo colluviem, quæ cito aliter exulcerata facit intestina, tandemque *sphacelata*, cujus signa sunt certissima ventris proluvies atra, oleosa, foetidissima cum lividis carunculis, sudores frigidi, singultus, delirium. Porro singulare quoddam in hoc casu nonnumquam observavi, *Symptoma*, semper lethale, urinam nempe limpidam, at parcam valde; id præcipue in perbono quodam hujus oppidi Sacerdote, cui primo nausea, vomitio, alvus torminosa atque cruenta valde levi cum febre, lingua perarida, urina fere nigra: die quinto omnia magis pacata, sexto tamen recrudescebant tormi-
na,

na, dejectio atra, saniosa cum grumis quasi carnosus horrendi fœtoris, urina perparca, frequens autem, at prorsus limpida, etsi *Rhabarbarum* assumpserat quotidie: mox adeo singultus, leve delirium, sopor nimius, tandem nono, finis omnium malorum, mors. Hæc utique intestina ita *sphacelata* videbantur ut nil omnino ad sanguinem transmitterent.

In nullo sane morbo magis necessaria est diluens & demulcens potio quam in *Dysenteria* — in hac utique pura puta aqua fontana haud parum pauperculos juvabat, qui ad fontem quemdam sacrum, si diis placet, & *antidysentericum*, confugere — innocuus saltem erat & purissimus, multoque magis nomen *Aque Vitæ* meruit quam *Spiritus Vini ardens*, hoc titulo celebratus, quo se nimium sæpe in hoc morbo popellus abutebatur. Aquæ bene frigida potionem commendat vel ipse *Celsus* [a], si vetus vitium est; atqui inter initia egelidam suadeo, quippe quæ & intestina eluit melius, & per *Meseraica* vasa & *Lactea* ad sanguinem diluendum transit facilius: cum vero elota sit acris viscerum colluvies, ea sane firmanda sunt, adeoque tunc haud perperam exhibetur frigida — hæc sola utique, Opii pauxillo adjecto, nonnumquam *Dysenteria* curationem consummavi, probe purgatis prius intestinis — Non multum equidem probò oleosa & glutinosa; si horum aliquid, derafis ac mucos naturalibus privatis intestinis, desideratur *Decoct. alb. Emulsio Amygdalina* cum *Gum. Arabic.* *Mucilago Semin. Cydonior.* exhibeantur; in victu porro *Gelatina C. C.* cum *Icthyocolla*, *Salop*, *Panatella*, aut id genus alia.

Sed hæc de *Dysenteria* obiter. — Nunc quid febris epidemica facit videndum est — Sane grassatur usque plurimum, jamque frequenter plus habet *Peripneumonica* indolis, interdum magis ad putridæ naturam accedit; in
alte-

[a] *Cels.* Lib. 4. C. 15.

alterutro casu sanguis emissus parum videtur viscosus, etiam licet pectus haud parum opprimitur — hanc porro febrem nunc comitantur magna faucium asperitas, quandoque ipsa angina — Statu morbi frequentes pustulae urentes erumpunt, faustae semper, sequiturque permagna cuticulæ desquamatio; rarior autem jam adest *Diarrhoea*, multoque si accedit, laevior est; calida namque tempestas magis nunc ad extra evocat humores, adeoque pars longe major ægrotantium blando, at universali, oborto sudore mox facile liberatur, atqui plures febre quadam intermittente corripuntur [a] — Quotidianæ certe & tertianæ febres jam ubique regnant, exeunte atamen mense *Catarrhalis epidemica* fere penitus facessit.

Nova Luna 11. *JUNIO*. *Plena Luna* 25.

Siccus quoque, & calidus ut plurimum, fuit hic mensis, media tamen inter fuere duo, tresve dies perfrigidi; spiravit aquilo frequenter, subsolanus interdum, auster raro, aliquando ventus siluit prorsus; exeunte mense rotationes maximæ — Stupenda pruina; imo ipsa glacies xlii. primo mane, idque per totam fere Angliam.

Pluvia 3. 5. ^{1.}10. 12. 13. ^{1.}14. 15. 17. 26.

Dig. Dec.

— o. 838.

— Procella, Fulgur, & Tonitru 14. Nocte — Fulgur & Tonitru primo Mane 26. — Levis AB. 28. Nocte N 1.

8 Altitud. maxim. 6. 29 8. N b E r. { media 29. $6\frac{6}{26}$
 — minim. 3. 29. 3. S 1.
 Dies frigid. 13. 46. N b E 1. { media 28
 — fervid. 7. 20. E 2.

Variolæ adhuc & *Morbilli*, *Tusses convulsivæ* plurimæ,

[a] Vid. *Essay on Fevers*. p. 20.

mæ : Febres putridæ & Peripneumonice passim ; intermittentes vero , tertianæ potissimum , epidemicæ [a] ; Tussis , Tumor , ac Faucium Asperitas permultos molestat.

Nova Luna 10. JULIO. *Plena Luna* 25.

Frigidus insequitur *Julius* , atque ideo , quod solet plerumque , pluviosus : sæpe Libs turbidus fremuit , haud raro Vultur , *Atmosphæra* hinc valde spissata est ac humidata .

	II		II	II		I	III		I				
Pluvia	I.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	15.	17.	18.	
	I	I		II									
—	20.	21.	22.	23.	25.	30.	31.	—	2	866.			

8 Altitud. maxim. 29. 29. 8. NVV bVV I. { media 29. $4\frac{16}{28}$
 — minim. 7. 29. 0. S VV 3x.
 Dies frigid. 10. 38. S E b E 2. { media 32 $\frac{15}{28}$
 — fervid. 21. 25. S VV 1x.

Variolæ passim adhucdum . Febres intermittentes plurimæ , præcipue tertianæ [b] ; perpauci cæteroquin Morbi .

Frigida fortasse crassaque *Atmosphære* Intemperies Hyemis , ac Veris elapsi , plurimum congefferat serosi Lentoris , qui pro variis hominum temperamentis , nunc febrem intermittentem , nunc *catarrhalem* , nunc putridam induxit.

Nova Luna 8. AUGUSTO. *Plena Luna* 24.

Favente Deo longe felicior eluxit *Augustus* , lætamque produxit messem ; tempestas fuit sæpe fervida valde , atqui dum agros torret canicula , herbæ uberrimo rore foventur . Ventus ab Oriente plerumque spiravit , sæpe vero deflexit ad arcum , libs rarus , malacia frequens.

Pluvia

[a] *Essay on Fevers* , p. 21.

[b] *Essay on Fevers* , p. 21.

Pluvia $\frac{1}{1}$ $\frac{11}{5}$ 6. 15. 19. 20. 29. 30.
Dig. Dec.

— 0 700.

Fulgur, Tonitru, & gravissima Pluvia apud *Launceston* 17. p. m. — hic etiam fulgur, tonitru, & pluvia 29. Nocte.

8 Altitud. maxim. 23. 29. 9. NN E 1. { media 29. $6\frac{17}{28}$
— minim. 5. 29. 3. S VV 2.

Dies frigid. 29. 34. E S E 2. { media 27 $\frac{6}{18}$
— fervid. 9. 19. E 1.

Variae ac Morbilli passim, multae adhuc febres intermittentes ruri: *Apoplexiae* aliquae, & *cholerae*: pauci admodum aegrotant.

Nova Luna 7. **SEPTEMBRI**. *Plena Luna* 22.

Durat usque perpulchra & maxime sicca tempestas, quin & saluberrima [a]; Fontes & Rivuli pene exarescunt penitus, at immensa vis roris decidit quotidie. Ventus fere perpetuus ex Oriente, intercurrente tamen nonnunquam Aquilone, Austro rarissime.

Dig. Dec.

Pluvia 2. 5. 6. 8. 16. 17. — 0. 250.

8 Altitud. maxim. 24. 30. 0. E N E 1. { media 29. 8
— minim. 5. 29. 6. S 1.

Dies frigid. 30. 48. N E 1. { media 36
— calid. 19. 30. E b N 1.

Ineunte mense haud pauci febre quadam anginosa correpti sunt quae paulo post more *peripneumonico* pulmones invadebat, magno interdum cum aegrotantium periculo. *Asthma* frequens, scabies undique, paucissimi aliter morbi.

Nova

[a] — οἱ Ἀρχμοὶ τῶν ἐπομβριῶν εἰσὶν ὑγιεινότεροι.
Aph. 15. Sect. 3.

Nova Luna 6. OCTOBRI. Plena Luna 22.

Pluviosa tempestas ingruit, citoque pede irruit hyems, crassus hinc fit aer & humidus. Initio mensis corus prævaluit, a x. ad xiv. frigidus Boreas, tunc vulturinus, pauloque post nimbofus auster.

	<u>1</u>		<u>1111</u>						<u>1</u>	<u>1</u>		
Pluvia	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>6.</u>	<u>7.</u>	<u>—</u>	<u>9.</u>	<u>15.</u>	<u>—</u>	<u>17.</u>	<u>18.</u>	<u>20.</u>	<u>21.</u>
	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>11</u>		<u>111</u>	<u>11</u>		Dig.	Dec.		
	<u>22.</u>	<u>23.</u>	<u>24.</u>	<u>25.</u>	<u>26.</u>	<u>27.</u>	<u>29.</u>	<u>31.</u>	<u>—</u>	<u>3.</u>	<u>658.</u>	

Levis Procella 16. S E b S 4. — 23. Vesperi S S w 4. — Vehemens 23. media Nocte S E b S 4. — gravis tota die 25. S 4. Amplissimus & sublutens Halo circa Lunam 19. H. 8. p. m.

8 Altitud. max m. 1. 30. o. N 1^r. { media 29. 5¹⁶/₂₈
 — minim. 25. 29. o. S 4.
 Dies frigid. 14 55. N E 1. { media 44. 15¹⁵/₂₈
 — tepid. 27. 39. Malacia

Febris quædam *Sporadica*, quæ & fauces ac pulmones graviter afficit. Tussis, dolores & tumores faucium frequentes; *Rheumatismi* graves passim.

Nova Luna 5. NOVEMBRI. Plena Luna 20.

Ineunte Novembri corus plerumque spiravit, medio boreas. a xix. autem nunc libis, nunc Auster, nihilominus altam satis stationem retinuit *Bar. meter*, *Atmosphæra* vero crassa fuit valde ac tepida.

	111	1			11		11		11		
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	11.	16.	17.	18.	19.
	11	1				Dig.	Dec.				
20.	25.	28	29.	—	2.	512.					

Fulgur & Tonitru 2. H. 4. a. m. Pruina & Gelu 9. 14. N E 1^r.

8 Altitud. maxim. 24. 30. 2. S b E 1. { media 29. 9
 — minim. 18. 20. 2. S VV b VV 3.
 Dies frigid. 14. 62. N E 1. { media 49²⁵₂₈
 — tepid. 6. 42. VV S VV 2.

Blanda admodum tempestas, pauci morbi, febres, tamen quædam anginosæ, scarlatinae & pustulosæ, Tussis crebræ.

Nova Luna 5. DECEMBRI. Plena Luna 20.

A primo ad diem septimum *Decembris* perflavit eurus, post corus, aut libis, interdum aquilo, a xxiv. ad finem usque ventus perpetuus ex Oriente, usque sæpe perfrigidus, præalta fuit ut plurimum baroscopii statio.

|| l l l || l

Pluvia 1. 8. 9. 14. 15. 16. 17. 18. 19. Gran-
 Dig. Dec.

do — 1. 514.

Maximæ pruinæ sæpissime hoc mense, gelu rigidum frequens.

8 Altitud. maxim. 21. 30. 6. N E 1. { media 30 0¹¹₂₉
 — minim. 17. 29. 1. S VV 2.
 Dies frigid. 31. 73. E N E 2. { media 59²¹₁₀
 — tepid. 8. 46. S VV 3.

Tempestas est adhuc maxime salubris, morbi multo rariores solito: Tussis frequentes, etiam convulsivæ plurimæ inter pueros, pleuritides, & anginae aliquæ, Rheumatismus passim.

Tota Pluviae Quantitas Anno M D C C X L I I ,
 Dig. Dec.

— 20. 908.

Nova Luna 3. JANUARIO, Plena Luna 18.

Constans ab Oriente ventus, toto fere mense, Mercurium barometricum in alto sustinuit loco, frequens vero plerumque ad Septentrionem aerem fecit siccum &

G

fri-

frigidum valde, hinc gelu sæpe esperrimum; imo 28. 29. vel ipsum mare ad littora congelatum erat.

III I I

Dig. Dec.

Pluvia 7. 11. 15: 30. Nix 27. — 1. 068.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 6. E N E 1. { media 30. 0 $\frac{15}{30}$
— minim. 7. 29. 6. S 2.

Dies frigid. 30. 66. N E 1.
— tepid. 6. 41. VV. S VV 2. { media 52 $\frac{4}{30}$

Tussis intes omnes fere vehemens & laboriosa, sævissimi *Asthmatis Paroxysmi*; Dolores dentium, rauco, fauciumque asperitas plures molestant; Pleuritis, vel peripneumonia corripit multos. *Ophthalmia* aliquo — Tussis *convulsiva* inter pueros *epidemica*, ad quam profligandam magis fuit necessaria sanguinis missio quam memini unquam, etiam in puerulis tenerrimis, quorum sanguis haud raro non levi obductus erat glutine: porro non ita feliciter successit *Corticis Peruviani* Decoct. quod sane perpetuum est ubi sanguis est densus admodum ac tenax, atque inflammationibus aptus, unde pessime pleuriticis & peripneumoniacis exhibetur.

Nova Luna 2. FEBRUARIO. *Plena Luna* 16.

Varia fuit tempestas variusque ventus hoc mense, frequens autem ab oriente *Barometrum* tenuit ad altum satis gradum, Malacia subinde per initia: per totum *Atmosfera* densa, ac sæpe frigida, haud multum tamen gelu.

I

I

II

II

I

Pluvia 7. 8. 9. 11. 17. 19. 20. 21. — 23. 24. 26: 28. 29. Grando 9. N b w 1^x. — 24. N w 3:

Dig. Dec.

— 1. 722.

— *Circius* vehemens 24. p. m. — Vehementissimus 18. Nocte.

— — 19. o. m. Maximus & lucidus Halo circa Lunam 18.

8 Altitud. maxim. 13. 30. 2. E S E 2. } media 29. 8
 — minim. 29. 20. 2. N V V b V V 4.

Dies frigid. 6. 67. E 2.
 — tepid. 23. 49. V V S V V 2. } media 56 $\frac{15}{27}$

Variolæ aliquæ, *tubra miliaris* eruptio cum febricula passim & febres *rhæumaticæ*. — Tussis violenta inter omnes fere, pluribus *catarrhalis* est prorsus, multis tamen *asthmatica*; hinc peripneumonia frequenter oritur, haud raro sputum sanguinis, quod quidem aliquos in tabem pulmonariam præcipitat. — Tussis *convulsiva* etiam adultos quosdam corripit, qui solummodo repetita sanguinis missione levantur, & vomitu leni.

Nova Luna 3. MARTIO. *Plena Luna* 17.

Incipiente Martio perplurima grando, cauro sæpe perflante, a xii. ad xxiii. ventus orientem infer & Septentrionem constitit, inde libis, ad ipsum finem aquilo, aer fuit siccus plerumque & frigidus.

	III	I	II	I	II		I
Pluvia	I.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
							9.
							41.
							23.
							25.
							26.
II							I
27.	28.	30.	Grando	2.	3.	6.	7.
				8.	10.	Nix	8.
							31.

Dig. Dec.

— 2. 632.

Procella 2 N w b w 4^r. — 5. S w b w 4. —
 11. N w b N 4. Lumen boreale fulgidum valde 22.
 H. 9. p. m. R N E 2^r.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 2. } media 29. 5 $\frac{2}{3}$
 — minim. 5. 20 2.

Dies frigid. 14. 62. N N E 2. } media 55 $\frac{26}{30}$
 — tepid. 28. 46. V V S V V 2.

Febres aliquæ tertianæ, & semitertianæ: tussis molestissima & pertinax admodum undique, quæ ex naribus sæpe, sæpe de pulmone, sanguinem erumpere facit, ac-

cedit interdum peripneumonia — hinc *Phtifici* plures, præsertim qui antea fuerant *Asthmatici*. *Pleuritis* & *Rheumatismus* passim, sub mensis finem *Pleuroperipneumonia* frequens valde — cruor extractus est perquam crassus atque maxime tenaci & flavo obductus glutine.

Nova Luna 1. *APRILI*. *Plena Luna* 15.

Ineunte mense Nix & grando multa flante Aquilone, mox turbidus Auster; a xii. ad xvi. eurus, inde Aquilo rursus; corus sub finem. Aer fuit sæpe gelidus valde; maximæ pruinae sæpissime per medium mensem, imo & interdum gelu.

	I	III	III	I	II	III	II	II			
Pluvia	1.	4.	6.	7.	8.	9.	10.	12.	15.	22.	28.
						I					
30.	Nix & Grando	1.	2.	3.	4.	9.	26.				
	Dig. Dec.										
	3.	390.									
	Procella	7.	p. m.	8.	47.	Gelu	14.	15.			
8	Altitud. maxim.	19.	30.	1.	N N E	1.	{ media	29.	6 $\frac{3}{27}$		
	— minim.	5.	29.	0.	S S VV	3.					
Dies	frigid.	3.	65.	N N E	3.	{ media	50 $\frac{0}{29}$				
	— tepid.	24.	41.	N VV b VV	1.						

Pleuritides & *peripneumonix* valde frequentes, sæpe conjunctæ sæviunt: Multi *Asthmate*, multi *Rheumatismo*, multi *pleuritide* spuria laborant, plurimi tussi gravissima. *Morbilli* passim, *Variolæ* quamplurimæ per viciniam, necnon in citeriore *Cornubia*; haud paucæ febres tertianæ [a] — *Paraphrenitis* solito frequentior

Vix sane observavi unquam cruorem, ab ægrotantibus detractum, magis densum atque glutinosum quam hoc tempore, idque sæpe post quartam, imo & sextam sanguinis missionem — hoc profecto notavi præcipue in pri-

[a] *Essay on Fevers*, P. 20.

primario Nosocomii nautici chirurgo, qui ineunte mense se *Paraphrenitide* fuit peremptus.

Bonus hic & ingeniosus certe vir mane, tertio *Aprilis*, inhorruit, mox rigore maximo correptus, inter visitandum ægros, se recepit, protinus sævissimo dolore dorsi ac imi pectoris dextri percitus succubuit, febricitavit vehementer — Missus est extemplo sanguis ad ℥xvi. me dein arcessiri voluit — Fotu emollientem, & laxans *Enema*, præcipio, *Nitrique* plurimum & *Spermatis Ceti* Potum diluentem, porro & subtepidum, liberalem: furente tamen usque dolore, sub noctem alteram sanguinis missionem ad ℥xvi. Fotumque iterum, & *Enema* e lacte dulci cum sale marine plurimo, quo his, terve dejecit alvus, mox *Diacodii* ℥ss. sumpsit ac *Tripl. Thebaic.* gut. xxiv. — Tota nocte ejulavit, difficillime spiravit, tussicula arida vexatus nil expuit — bene mane adeo, die quarto, ℥xiv. Sanguinis detractæ sunt, fomenta etiam & *Cataplasmata* demulcentia adnota, pauloque post injectum est emolliens *Enema*, quo rejecto epotus est haustus *Anodinus*: pacata hinc omnia per oras aliquot, accessit vesperi somnus — Infidæ autem hæc induciæ! Nox maximis in molestiis acta: febris vehemens, spiritus brevis, interruptus, difficillimus, dolor acerrimus, sitis ingens, lingua atida — Ergo V. *Aprilii* G. 9. a. m. repetitur V. S. ad ℥vii. saltem, *Mannæ* porro ℥x. *Salis Mirabit. Claußer.* ℥ss. ex Jusculo avenaceo assumptæ sunt; ter hinc, quaterve, respondit venter, sævissimus tamen usque urget dolor, pulsusque celerrime vibrat, exilis quidem, sed durus admodum: bis noctu repetita sunt *Anodyna*, unde sopor aliquis, at perturbatus valde — Cum parum hæc omanis proficere viderim *Camphoram* cum *Nitro*, &c. exhibui, *Haustusque Salinos* ex *Sal. C. C. Sucio Limoni*, &c. ut nimirum per sudores forsan morbum elicerem; *Femoribus* porro atque dorso *Vesicatoria* applicari jussi — sudavit paululum inæqualiter, mox autem ti-

gor invasit, dolorque dorsi & lateris immanis recrudit, adeo ut jam non modo exclamaret, sed & fureret plane — quinta adeo Vice, die 6. nempe, post meridiem, sanguis emittitur ad ℥xv . circiter: ad frumentum dein & *Clyfma*, necnon *Anodyna* confugimus, hinc quies aliqua, sed languor magnus, obrepfit denique somnus. Post sex vel octo horas inalgescens horruit, ejulavit, se flammis atque ferro excruciatum intus, dextro e latere, exclamavit; [durum valde, sed retractum, persensit hypochondrium dolens [a] anhelavit quasi ex citissimo cursu interim maximo nisu, atque summo angore, quasi gladio perfossus, suspirium edere anxie desideravit — Dubius omnino quid facerem ultra sextam sanguis missionem suadeo ad ℥xii . circiter, fomenta iterum *Cataplasmata* & *Anodyna* — Supervenit sopor, tremor, tendinum subsultus, atqui se relevatum prædicat; quievit utique plurimum, sed aliena murmurans & incondita — Frigidulus occupat sudor frontem, dum genæ intenso rubore flagrant, nigrescunt ungues, frigescent manus, facilius vero movet, imo & se sponte in lecto erigit, melius se multo autumans, si modo gravitas spiritus immensa, & aliquantus usque lateris dolor ac pondus abessent — At ego hominem plene moribundum video, septo transverso nempe *sphacelato*: tamen sopores inter, singultus & deliria, atterit noctem, die 7. mensis, paulo ante meridiem, obiit vir si quis alius, vita dignus longioris. Mox post mortem invidum quasi a contusione apparuit totum latum dextrum, os *Ilium* adusque. Hic casus fuit vere *paraphreniticus* [a], cujusque paucæ extant apud scriptores medicos historię: credo equidem longe sæpius occurrit quam vulgo putatur. Ab hoc ægroto intra quattriduum detractæ sunt sanguis-

[a] Si Septum transversum percussum est, Præcordia sursum contrahuntur. *Cels.* lib. 5. C. 26.

[b] *Essay on Fevers*, P. 240.

guinis unciae fere centum, cujus singula portio erat quam maxime viscida, etiam ultima, licet fero permulto tenuissimo limpido innatabat crassamentum [parvula velut insula globosa, pene tamen prorsus submersa] quod firmissimo quasi corio erat obductum, vix utique scalpello penetrandum [a].

Nova Luna 1. — *MAJO*. *Nova Luna* 30.
Plena 15.

Ventus Orientalis hoc mense prævaluit, a xix. ad xxiv. Zephyrus: Aer fuit siccissimus, sub finem valde calidus — blandissima plerumque tempestas.

11 1 11 1

Pluvia 3. 8. 10. 11. 12. 13. 18. 21. 22. Grando 13.
 Dig. Dec.

— 1. 236.

Fulgur & Tonitru 3. Nocte.

8 Altitud. maxim. 15. 30. 1. E N E 1. { media 29. $6\frac{16}{28}$
 — minim. 22. 29. 2. S VV 3.

Dies frigid. 14. 47. E N E 2. { media 36. $\frac{6}{28}$
 — fervid. 30. 20. E N E 2.

Febres intermittentes *epidemicæ*; pluritis & peripneumonia frequens, *Morbilli* passim: *Variolæ* plurimæ, quarum haud paucæ mali admodum moris: forsitan a profusis sudoribus; quibus adulti, præcipue ineunte morbo sæpe corripuntur — Sed & puerulis non multo minus sunt exitiales, qui nimirum confluentibus, nigris, cruentis non raro obruuntur.

Plena Luna 13. *JUNIO*. *Nova Luna* 29.

Sicca duravit & calida tempestas ad diem mensis vicesimum, eurus interea spiravit frequenter, postea vero ventus ab oris australibus multam invexit pluviam, Aeremque fecit multo frigidior.

G 4

Pluvia

[a] Ibid. P. 188.

Pluvia 4. 5. 8. 10. $\overline{20}$. $\overline{21}$. $\overline{22}$. $\overline{23}$. $\overline{24}$. 25.

III

Dig. Dec.

27. 28. 29. 30. $\overline{2}$. 786.

Fulgur & Tonitru 5. Vesperi — 22. Hora 9. p. m. — 23. p. m. Nebula valde foetida 26. p. m. Malacia.

8 Altitud. maxim. 14. 29. 8. E b N 1. { media 29. $5\frac{5}{29}$
— minim. 28. 29. 0. S S E 2.

Dies frigid. 24. 36. S b VV 2. { media 27 $\frac{25}{29}$
— fervid. 17. 16. N N VV 1.

Febres intermittentes sparsim, tertianæ ac *Hemitritæ* potissimum; Pleuritides, Peripneumoniæ; & anginæ aliquæ. *Variolæ epidemicæ*, interdum valde malignæ, utpote *Petechiis* & *Hæmorrhagiâ* aliquando stipatæ.

Plena Luna 13. JULIO. Nova Luna 28.

Per initia mensis Pluvia frequens, parca post; Aer plerumque crassus, Ventusque varius, Malacia interdum, a xvi. ad xxii. spirabat eurus.

Pluvia 1. 2. 3. 4. 6. 8. 9. 10. 12. 24. 30.

I

I

I

I

I

I

Dig. Dec.

— 1. 324.

— Levis Procella 3. m. S w b w 4^x.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 0. N N VV 1. { media 29. $6\frac{20}{29}$
— minim. 3. 29. 4.

Dies frigid. 4. 36. VV N VV 1. { media 29. $\frac{4}{29}$
— calid. 20. 22. E 1^x.

Variolæ epidemicæ, fano sunt haud parum funestæ, sæpe parvæ, atræ, sessiles cum foveola in postularum medio livida aut nigra — interdum crudo disflunt *Ichore*, qui subjectam carnem erodit, imo & nonnunquam ipsa Gangræna afficit — Linguae, faucesque sub morbi declinationem sunt valde squallidæ, ac frequenter

ter scabræ admodum & atræ; accedit porro sæpissime *Diarrhæa* profusa; aliquando tragœdia clauditur more peripneumonico: — largissime tamen plerumque expaunt ægri, præsertim per initia: Si quid in his *Variolis* malignis possit medicina, id utique faciunt, *Alexipharmaca* subausterâ cum acido plurimo [a]: *Tinctura* utor sæpissime *Corticis Peruviani* *Alexipharmaca* cum multo *Elixire* aut *Spiritu Vitrioli*, sæpe vino rubro gallico his acidis adjectis, præsertim sub febris decessu, interea potionem liberalem, acidulam, demulcentem suadeo atque victum idoneum — proficiunt hæc interdum maxime, sed utplurimum atras *Variolas* atra mors sequitur.

Ubi ingruente Morbo *Variolæ* luridæ, lividæ, aut parum acuminatæ visuntur, Febrisque adest lentior, generosa quædam *Cardiaca* exhibenda sunt, *Epispastica* porro applicari debent, quicquid contra reclamât *Sydenhamius*, ejusque Sequaces [quos inter, in plurimis, etiam & ego sum] — *Crocus* hic & *Pulv. Contra-yerv. C. Moschus* & *Theriaca Androm.* imo & dulce *Vinum* Locum habent — Miram sane Vim habet *Moschus* per Cutim expellendi, nec tamen interea calefacit nimium: Si crudæ sunt *Pustulæ*, si prorsus aquosæ, *Myrrham* adjicio, cui inest Coctioni fovendæ plurimum — Atqui quando turgent Sanguis, furit Febris, ardent omnia, porrigere talia bacchantis est Medici, non prudentis, qui Diis Manibus devovet Ægrotos — utinam non talia vidissem! — Adeo Nihil in hoc Morbo perpetuum est, nedum utique in ullo.

Pleña Luna 12. *AUGUSTO*. *Nova Luna* 26.

Incipiente *Augusto* benigna satis fuit Tempestas, ab xi. autem ad finem usque pluviosa plerumque & frigida vento mutante subinde; Initio mensis Ros perplurimus.

Pluvia

[a] *Essay on Fevers*, [Cap. de Variolis. p. 151.

Pluvia 1. 3. 11. — 14. $\frac{1}{15}$. 16. $\frac{III}{17}$. 19. 21. 23.
 $\frac{III}{25}$ Dig. Dec.
 25. 26. 27. 29. 31. — 2. 074.
 Procella 17. Nocte S w 4. — 28. w S w 4. —
 31. primo Mane S w 4.
 Fulgur & Tonitru 13s Vesperi.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 0. N VV b VV 1. { media 29. $6\frac{6}{29}$
 — minim. 18. 29. 1. S VV 3.
 Dies frigid. 30. 41. N VV 2. { media 31. $\frac{28}{29}$
 — calid. 5. 52. N VV b VV 2.

Plurimæ *Variolæ*, febres intermittentes passim, tusses
 frequentes, sub finem mensis anginae aliquæ: nisi a *Va-*
riolis paucissima funera.

Plena Luna 10. SEPTEMBRI. Nova Luna 25.

Et frigidus & fuit valde humidus hic mensis, libs sæpe
 perfremuit; a xvii. ad xxiv. Vultur furens, hinc hu-
 milis *Baroscopii* statio, at maris æstus tumidi, ac inor-
 dinati admodum — xxvi. vehemens procella mane E
 S E 4. meridie S S E 4. Vesperi S S w 4. vastissimos
 concitavit fluctus atque maris æstum immensum, qui lon-
 go lateque inundavit littora; multo sane magis quam fuit
 visum antehac unquam [a].

Pluvia 1. $\frac{1}{3}$. 4. 5. $\frac{III}{6}$. 7. $\frac{1}{9}$. $\frac{III}{10}$. 11. $\frac{II}{12}$. $\frac{1}{13}$. 15.
 $\frac{1}{17}$. 18. $\frac{1}{20}$. $\frac{II}{21}$. $\frac{II}{24}$. $\frac{III}{26}$. $\frac{1}{27}$. 30. — 4. 470.
 Dig. Dec.
 Halo amplissimus circa Lunam 8. H. 8. p. m.

8 Al-

[a] Vid. Vol. I. p. 18.

8 Altitud. maxim. 2. 29. 9. VV N VV 2. { media 29. $3\frac{4}{29}$
 — minim. 26. 28. 9.
 Dies frigid. 30. 48. N VV 1. { media $32\frac{19}{29}$
 — tepid. 9. 34. S S VV 3.

Variolæ multæ, jam vero paulo mitiores; *Morbillæ* passim; perpauci certe hic morbi; *Colicæ* tamen, *Rheumatismus*, ac *Tussis* quosdam vexant; *Alvi fluxus* plurimos.

Plena Luna 9. OCTOBRI. *Nova Luna* 23.

Nimbosa tempestas hoc mense & valde squalida, pluvia fere perpetua, immensa undique diluvia; infremuit libris sæpissime, intervenit autem caurus frequenter, haud raro vulturnus, xii. ac xiii. boreas frigidus.

	I	I	III	I	I	II	II		III		
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	6.	10.	12.	14.	15.
	II	I	III	I	I		III	I			
	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	28.	30.	31.	

Dig. Dec.

— 5. 608.

Procella levis 2. S w 4^x. — Vehemens admodum

3. Nocte w S w 4.

— 4. a. m. w b. N. 4. — 8. Vesperis S w

4^x. — 9. S w 4. — 22. primo Mane w S w 4^x.

Fulgur & tonitru 3. Nocte — perpetua fulgura &

tonitrua Nocte 22. S. w 4. — Maximus Maris æstus 9.

8 Altitud. maxim. 13. 30. 2. N E 1. { media 29. $4\frac{2}{3}$
 — minim. 4. 28. 6.

Dies frigid. 13. 60.
 — tepid. 19. 42. S VV b VV 3. { media 48

Variolæ passim; tormina & alvi fluxus perplurimos exercent: oriuntur hæc credo majore ex parte a *Pomaceo* novello — Poma namque ob nimium madorem citissime putrescunt, hinc forte magis ad *Diarrhæam* dispo-

ponunt quam si firmiora fuerant & generosiore succo prædita. — Tussis sævæ & creberrimæ, hinc aliquando peripneumonia, aut pleuritis — peripneumoniarum notiarum quoque haud sunt raræ. Febres putridæ nonnullæ. In genere tamen multo pauciores sunt morbi acuti quam quis crederet, habita scilicet ratione tempestatis infaustræ — frequentes forsan procellæ dirimunt pravas ac morbosas *Atmosphæræ* congestiones: vehemens veluti motus Oceani aquarum putrescentiæ obstat.

Plena Luna 9. NOVEMBRI. Nova Luna 23.

Per initia *Novembris* pluvia tempestas & interdum nimbofa, corus sæpe, haud raro *Africus*: a x. ad xxi. *Aquilo*, subinde *Malacia*, libis dein furens ad xxv. *Boreas* post & apricitas pulchra.

	III	II	I			III	I	II		
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	11. 13.
	I	III	I							I
16.	22.	23.	24.	25.	Nix & Grando	9.	17.	Pluvia		
					Dig. Dec.					

nivosa 20. Nocte — 3. 740.

Procella 2 Meridie S w 4^x. — 6s Nocte S w 4.
— 22. Nocte S b w 4. *Circius* vehemens 17. —
Acre Gelu a 17. ad 21.

Altitud. maxim. 29. 30. 5. E N E 1.	{ media 29. 7 ⁶ / ₂₈
— minim. 23. 28. 7. S b VV 3 ^x .	
Dies frigid. 20. 69. E b N 1.	{ media 56 ¹² / ₂₈
— tepid. 7. 44. S VV 1 ^x .	

Pleuriticæ & *peripneumonice* febres intermittentes porro ac *Variolæ* passim; *Rheumatismi* plurimi: tussis, dentium dolores, faucium, auriumque, cum tumore glandularum, valde frequentes — Colica quamplurimos infestat, partim a *Pomaceo* novello, partim etiam ab abundante & acriore bile; Tormina sæpe sunt admodum sæva magno cum ardore urinæ.

Plena

Plena Luna 3. *DECEMBRI.* *Nova Luna* 22.

Altam tenuit stationem *Barometer* hoc mense, Aer autem fuit plerumque crassus valde, sæpe perfrigidus, sub finem multo lenior — ineunte *Decembri* Aquilo persæpe flabat, exeunte corus atque libis; vento interdum omnino silente.

I H I I II

Pluvia 8. 9. 10. 11. 17. 20. 21. 22. 23. 25. 28.

Digs Dec.

Grando 12. Nix 13. — 1. 394.

Procella 11. p. m. ad mediam Noctem durans N w b N 4.

AB. 14. H. 2. p. m. N E b N 1. 24. Vesperi N w 2.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 6. N. E 1.
— minim. 11. 20. 3.

{ media 30. 0. $\frac{2}{3}$

Dies frigid. 14. 70. valde rigidam Gelu
— tepid. 23. 50. S VV S S 3.

{ media 57 $\frac{25}{30}$

Morbi colici plurimi, ab acrimonia bilis aliqui, plures longe tamen a *Pomaceo* impuro, nec bene defecato — in his alvus est plerumque cita, sæpe accedit *Dysenteria* mucosa, sæpe biliosa, aliquando cruenta.

Tusses innumeræ cum tumore faucium, maxillarum, *Parotidum* — *Peripneumonia* passim — febris *catarrhalis* valde frequens; solvitur sæpe multa effluente crassa ac ardente urina.

Gallos inter & hispanos captivos sævit admodum febris quædam *catarrhalis* maligna, jugulatque perplurimos: accedunt sæpe *Petechiæ*, haud raro *Parotides*, sæpe pustulæ urentes agnosæ: Dolet initio maxime caput, dorsum, ac regio præcordiorum, protinus supervenit phrenitis, anhelosa respiratio, tremor, subsultus, brevi mors.

Tota Pluviæ Quantitas Anno *MDCCLIV*,
Dig. Dec.

— 31. 444.

Plena

Plena Luna 7. JANUARIO. *Nova Luna* 12.

Incipiente Anno altum fuit *Baroscopium*, sæpe *Boreas*, sæpe perflavit frigidus admodum vulturnus, hinc gelu acre frequenter: post vicessimum mensis Diem nunc libis, nunc caurus: aer erat plerumque maxime humidus præsertim gelu liquante atque nive.

			III	II	II			II
Pluvia	2.	4.	10.	11.	12.	13.	20.	21.
	II	I	II		II			
23.	25.	27.	28.	30.	Nix	9.	17.	Grando
								27.

Digs Dec.

31. — 2. 910

Gravis procella cum Nive perpetua 9. S E 4.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 4. N 2. } media 29. $6\frac{23}{30}$
 — minim. 26. 28. 7. S VV 3.

Dies frigid. 9. 69. S E 4. } media $61\frac{2}{3}$
 — repid. 25. 54. S VV 3.

Morbi colici adhuc passim; *Rheumatismi*, pleuritides ac peripneumoniæ, & veræ & nothæ, sparsim, plurimi faucium, maxillarum, *Parotidum*, imo & capitis sæpe tumores laborant, accedente tussi plerumque & coryza: *Ophthalmia* frequens.

Febris *catarrhalis* maligna jam grassatur maxima, & perplurimos captivorum mittit ad inferos; etiam nunc haud raro nostrates, qui cum his multum versantur — Plures sæpe durissime trahit, sæpius autem magis est acuta & more peripneumoniæ, aut anginæ suffocantis, jugulat — accedunt sæpe *Petechiæ*, sæpe *Dysenteria* cruenta — hæc tamen nec certo ordine, nec tempore — Horum multi gangræna pedum corripuntur a frigore forsan & sordibus.

Plena Luna 5. FEBRUARIO. *Nova Luna* 20.

Frigidus admodum fuit hic mensis, boreas persæpe flavit, interdum vulturnus, libis rarissime: aer siccus semper

semper & tenuis, gelu subinde asperrimum: præalta erat
medio Februario Barometri statio.

Pluvia 5. 9s 14. 19. 22. Grando 3. 6s 23. Nix 26.

Dig. Decs

28. — 0. 838.

Nix plurima 26. etsi Ventus erat D S W 3.

Therm. 70.

Magna AB. 6. H. 10. Noctis N N E 1. — Le-
vis H. 7. p. ms E N E 2.

8 Altitud. maxim. 18. 30. 6. E N E 2. { media 29. $8\frac{2}{3}$
— minim. 5. 29. 2. S E 1.

Dies frigid. 25. 75. N E S N 1. { media 65. $\frac{1}{3}$
— tepid. 15. 58. E S E 2.

Astma sævissimum plures præmit; tussés, pleuritides
& peripneumoniz valde sunt frequentes; imo & sæpe
graves admodum, quippe difficulter & parce expuitur —
sanguis extractus est perquam tenax, & crassissimo glu-
tine obductus, serum autem viride, aut subflavum, at
perliquidum — hoc quoque in *Rheumatismo* notatur,
qui jam haud paucos graviter & diu torquet.

Inter captivos sævit usque febris maligna *catarrhalis*,
immensamque stragem edit; ministrantes aniculas, imo
& quosdam chirurgos nunc invadit, etiam & occidit.
Sæpe in summo febris incremento, sæpe sub finem,
erumpunt pustulæ aquosæ, urentes, crebro papulæ live-
scentes, interdum luridæ, aut subatræ maculæ, *Apthæ*
frequenter — Nihil horum autem multum juvare vi-
detur, longe magis enim est ex Re *Ægrotantium* spu-
tum abundans [modo non fit lividum, saniosum, fœti-
dum, quod frequenter nimis evenit] blandusque & e-
qualiter diffusus sudor — profusum vero extimesco
semper, qui sæpe oleosus, mox frigidus, tandem fit le-
thalis; idque certo certius obrepente horrore — Nil
in

in tali casu magis est ex usu quam vinum rubrum cum aromaticis coctum — præcipue si urget *Diarrhæa*, si-
ve mucosa, si-ve cruenta: quod frequenter accidit.

Plena Luna 6. APRILI. *Nova Luna* 22.

Per initia *Martii* pluviosa fuit valde & squalida tem-
pestas, aer inde crassus admodum & humidus; spiravit
sæpissime libanotus, corpus crebro, vulturnus interdum.

	III	I	I	I	IIII	III	III	II	
Pluvia	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	13.
	II		I	I					15.
17.	24.	25.	27.	28.	29.	Grando & Nix		1.	2.
								3.	

Dig. Dec.

— 4. 694.

Procella primo Mane *E. w S w* 4. — 9. Nocte *S*
b S 4^x. — 29. Nocte *O w* permagnæ *Nebulæ* a
24. ad 27.

§ Altitud. maxim. 25. 30. 0. *N VV* 1. { media 29. $5\frac{2}{3}$
— minim. 10. 20. 1. *VV* 3.

Dies frigid. 2. 64. *S VV b VV* 2. lx. { media $5\frac{4}{30}$
— tepid. 21. 42. *N* 1.

Tussis valde frequens, tumores colli, *Maxillarum*,
capitis undique; plurimæ febriculæ *catarrhales* — mali-
gna sævit adhuc maxime inter captivos, necnon inter
Nautas nostros. — *Pleuritides* ac *peripneumonix* haud
paucæ & veræ & spurix.

Plena Luna 5. APRILI. *Nova Luna* 20s

Pluvius quoque erat hic *Mensis* & algidus *Co-*
rus Initio spirabat, a xiv. ad xxviii. *Boreas* fere per-
petuus, *Pluvia* tamen decidente frequenter ea vero valde
frigida.

Pluvia

				I	II	II	II						III
Pluvia	1.	3.	4.	5.	6.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	17.	20.
III	III	I		II	II	II							
21.	22.	23.	25.	26.	28.	29.	Grando gravis 7. 11.						
Dig. Dec.													
= 3 912.													

Circius vehemens tota Nocte 3. — prælargus Halo circa Lunam 2. H. 10. Noctis — foetidissima Nebula per totam Diem 13. S. 1^x. — Glacies ubique 27. Mane E N E 2.

8 Altitud. maxim. 16. 30. 1. E N E. 2^x. { media 29. 5.
— minim. 21. 28. 8. N. 2^x.

Dies frigid. 27. 55.
— tepid. 14. 40. E 1. { media 48. $\frac{50}{30}$

Rheumatismus passim, *Ischias* solito frequentior, ea-
que certe acerbissima. *Pleuritides* & *peripneumoniae*,
tam veræ quam nothæ, haud paucos corripunt; tussis,
tumores faucium, atque dentium dolores cum gutturis
asperitate plurimos: quædam febres intermittentes, inter
juniores *Morbillosæ* & *Scarlatinae* aliquæ.

Catarrhalis febris usque grassatur, diu interdum tra-
hit ægrotos, cito sæpius cursum absolvit, sub finem
plerumque expunt largissime lentam, salsamque pitui-
tam, crebro sine ulla tussi, cum importuna sæpe tussi-
cula, id porro multo cum levamine, urina est tenuis ut
plurimum, raro valde rubra, lingua subalbida, vix un-
quam nigra aut scabra, leve tamen delirium, seu defi-
cientia fere semper adest morbi statu. — Plures etiam-
num jugulat *catarrhalis* maligna.

Plena Luna 4. MAJO. *Nova Luna* 20!

Blanda satis tempestas ineunte mense, euro afflante,
post diem autem decimum ada, frigidaque, libis fere
perpetuus.

Pluvia 2. 11. — 15. ¹/₁₆. 17. ¹/₁₈. 19. ¹¹/₂₀. —
 Dig. Dec.

31. Grando 16. — 19. a. m. — 1. 732.

Procella 16. primo mane S w 4. Fulgur & Tonitruum
 19. a. m.

8 Altitud. maxim. 5. 30. 0. E N E 1. { media 29. 4 ¹⁶/₃₁
 — minim. 16. 28. 9.
 Dies frigid. 20. 48. VV b N 2. { media 40. ⁸/₅₁
 — tepid. 6. 33. E 2.

Morbilli, ac febres *Scarlatinae* hic & per viciniam
epidemicæ, gravis sæpissime accedit tussis & affectio pe-
 ripneumonica: quæis nil magis occurrit quam opportuna
 sanguinis missio.

Multæ febres *Catarrhales* adhuc, quædam pravæ ad-
 modum & diu durantes: Urina plerumque cruda est
 valde, subinde quasi lactea, nihil prorsus deponens per
 totum morbum; Lingua est humida ut plurimum,
 at squallida & sublutea; atque expuunt affatim, id-
 que fausto semper omine — contra ubi lingua fit ni-
 gra & arida, parcaque prædeunt sputamina, raro eva-
 dunt; mox enim anhefi, delirantes, tremantes; palpan-
 tes facti, fato tandem succumbunt, nisi obstant *Vesicato-
 ria*, ac sudor liberalis, quæ sane [nescio unde] jam
 haud ita facilis erumpit: Alvus etiam fusa largiter ægro-
 tantibus frequenter succurrit maxime. — Capitis gra-
 vitas, & vertigo per initia febris fere semper adsunt,
 leve delirium vero & surditas procedente morbo, toto
 Decursu Screatus maximus, etsi Tussis interdum abest
 omnino — Usque adeo per Salivæ Ductus molitur na-
 tura *Crisim*.

Variolæ, febres *miliæres* & pustulosæ passim; scabies
 frequens, *Ophthalmiæ*, necnon anginae aliquæ.

Haud infrequens est peripneumonia quædam notha,
 quæ

quæ dūtissime sæpe perdurat, demumque instat febris lentæ *nervosæ* opprimit ægrotos; etsi initio haud parum exalterat. — Horum sanguis extractus tenuis utplurimum & floridus spectatur; quod mala inter signa semper est, nec largam hujus effusionem patiuntur tales sine summo vitæ discrimine, quamvis valde difficilis videatur spiritus ac magna pectoris oppressio: Mirum est utique, quantum detracto cruore mox debilitantur [a] — Sævit hæc præcipue per australes provinciæ oras; nec fuit alia forsitan quam *Catarrhalis epidemica* in pulmones maxime conversa. — *Camphora*, *Crocus*, *Lap. Contrajerv.* *Fum. Ammoniac.* *Oximel.* *Scillitic.* cum sero *Sinapino* tenuissimo aptissima fuere remedia: *Vesicatoria* porro perquam utilia. — Pustulis sub finem erumpentibus, ac sudore, raro pereunt.

Plena Luna 3. JUNIO. Nova Luna 18.

Fuit & hic mensis frigidus admodum & pluvius, Africo sæpissime perflante; cetero sæpe, interfuit autem vulturnus a xxi. ad xxiv. — Aer fuit maxime crassus ac humidus, tristisque tempestas; hyemalem potius quam æstivam putares, adeo omnia sunt uda & squallida: raro vides papilionem, imo vix Muscam; torpent omnia.

	I	I	II		II	II
Pluvia	i.	5.	6.	7.	8.	9.
						—
						13.
						14.
						15.
						16.
						Dec.

22. 23. 24. 25. 27. 28. — 3. 760.

Tonitru & fulgura gravissima 22. Nocte inter horam x & xii. longe lateque perfremuit hæc procella.

8 Altitud. maxim. 18. 29. 8 VV N VV 1. } media 29.5
 — minim. 25. 29. 2. S VV 3.

Dies frigid. 12. 48. VV N VV 2. } media 37.30
 — calid. 22. 24. S E 2.

H 2

Crebr.

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 225.

Crebri adhuc valde sunt *Morbilli*, quibus sæpe etiam *Adulti* corripuntur: *Rheumatismus*, *Tumor Fau-
cium*, *Angina*, *Tussis* frequens, *Febres* intermittentes
passim.

Febris putrida maligna jam grassatur multum, sæpe
cum pustulis rubellis, sæpe cum *Petechiis* — enormes
interdum *Hæmorrhagiæ* ex ore & naribus, uterò accedunt;
præcipue ubi maculæ prælargæ sunt ac lividæ, aut ni-
græ, aut violaceæ [a] — *Levis* adest horror initio,
mox dolor capitis & gravedo cum vertigine, in plurimis
nausea & vomitio; protinus in omnibus magna præcor-
diorum oppressio & anxietas permolesta, adeo ut perpe-
tue urgeant vigilæ, unde certo certius obrepit delirium,
tandemque aliquando veternus, *urina* plerumque est ma-
xime cruda ac tenuis, raro aliquid deponens, sub morbi
finem vero interdum livida quædam aut fursurosa quasi,
nonnunquam etiam nigra prorsus. *Lingua*, *dentes*, *fau-
cesque* nigre, aridæ, squallidæ sunt, ex ore fœdus ad-
modum exspirat halitus. *Pluribus* accidit *Diarrhœa*
mucosa, aut subnigra, cum strigmentis interdum sangui-
nolentis. — *Multi* diu conflant morbo, haud pauci
intra *Dies* octo succumbunt; nec desunt plures, qui pror-
sus evadunt.

Maxime sævit hic morbus inter captivos, nautes at-
que nostros, multo etiam jam per viciniam attingit —
An ex contagione, an ab ipsa *Atmosphære* constitutione
haud certe scio: parum namque contagiosus videtur, nisi
in ipsis *Nosocomiis*: magna utique est undique virium ac
animi dejectio apud omnes, etiamque sanos.

Plena Luna 3. *JULIO*. *Nova Luna* 18.

Jam tandem æstas affulget, pluviz parum nisi ipso ini-
tio & sub finem mensis, afflavit plerumque ventus sep-
tentrionalis, australis rarissime - *Sol* fuit fervidus sæpe,
multo hinc tenuior facta est *Atmosphæra*, & sicciore lon-
ge.

[a] *Essay on Fevers*, p. 96.

ge, maxime subinde rotationes, interdum nebulae lenissime spirante vento.

	II	I	III	Dig.	Dec.
Pluvia	1. 2. 3. 18. 19. 27. 28. =			1.	208.
§ Altitud. maxim.	30. 30. 0.	N b	VV 2.	{	media 29. $\frac{7}{10}$
— minim.	1. 29. 2.	S VV b	S 2.		
Dies frigid.	30. 36.			{	media 29. $\frac{12}{10}$
— fervid.	13. 22. N 1.				

Febres quædam intermittentes, quædam peripneumoniæ, *Ophthalmiæ* plurimæ — *Morbilli epidemici*, illæque sæpe funesti; tussis vehemens: ac *hectica* febris, plerumque accedunt, durantque diu; accedit Alvi fluxus colliquans evanescentibus *Morbillis*, haud raro *Ophthalmia*, zygina, & ulcera faucium succedunt, aliquando *Parotis* cum *Erysipelere* capitis; plus semel hoc mense notavi faucium & oris gangrænam, maxillæ porro & vomeris ossis cariem, unde mortem miserrimam; post *Morbillos* scilicet.

Febris putrida maligna, quæ dudum sævit, dominatur usque, maxime inter nautas atque captivos: sæpe cum maculis parvis, obscuris vel subatris, cum luridis interdum Papulis per totum corporis habitum; sæpe Pustulæ largæ, erodentes erumpunt: Jam insuper magis urget vomitus quam antehac, quam *Diarrhœa* gravis mox excipit: porro haud raro multo magis diffluunt sudoribus; adeo tamen parum hæc juvare videntur; ut potius vires pessudent plurimum — Atqui si fluxus Alvi cito nimis sistitur, delirium obrepit certissime, aut sopor profundus, cum duro abdominis tumore, ac singultu; quo non aliud magis pestiferum *Symptoma*, Omnes fere morbi statu plus minusve delirant; ac surdescunt semper — Quicquid fuit, emissum sanguinis vel rutilantem & speciosum habuit faciem, aut lividam, aut atram, & mucoco viridi vel livenesscente obductum; semperque soluturum

nimis [a]. Proxime mihi accedere videtur hæc febris ad naturam istius malignæ quam Anno 1740. descripsi, adeoque Medicina utor eadem fere, Deo dante satis feliciter.

Plena Luna 1. —

AUGUSTO. *Plena Luna* 30.

Nova 16.

A tertio Die Mensis ad decimum septimum Pluvia multa, & triste cœlum: flavil initio vulturnus, postea libs — hinc vero ad finem usque apricitas pulchra, longe grata messoribus; maximæ nunc rorationes; jamque tandem læte garrunt cicadæ innumerae, porro muscæ, modo quasi reviviscentes, volitant, ubique, valdeque sunt molestæ.

III	II	III	II	I	I	I	III
Pluvia 4.	5.	6.	8.	9.	10.	11.	12.
						13.	14.
						15.	

Dig. Dec.

16. 20. 21. 23. — 3. 5. 6.

Multa Fulgura & Procella 8. Nocte S S w 4^r. — 9. Mane Procella S w b w 4. — 15. Nocte S S. w 4^r. Nebulæ magnæ 24. 27. 28.

8 Altitudd. maxim. 28 30.0 N N VV 1. { media 29. 5⁶/₃₁
 — minim 9 29. 0. S VV b VV 4.

Dies frigid. 17. 40. VV b S 3 { media 32¹³/₃₁
 — calid. 3. 25. E S E 1.

Morbilli frequentes, Variolæ sparsæ, at mitiores, Ophthalmiæ plurimæ, Dysenteria passim. — Sævit adhuc Febris maligna inter Nautas atque Captivos, rarior tamen multo est alibi, nec ita frequenter Peccatus lætata.

Nova Luna 74. SEPTEMBRI. *Plena Luna* 19.

Ineunte Septembri Pluvia frequens, ab octavo autem die ad vicessimum octavum, nisi decimo sexto, nulla prorsus, nebulæ interim sæpissime, & rorationes maximæ;

[a] Vid. *Essay on Fevers*. P. 108.

mæ; Sol fervidus medio mense, at maxima pruina xx. Ventus ab Oriente spiravit toto fere mense, a xx. ad xxviii. velox admodum.

	$\frac{11}{-}$			$\frac{1}{-}$			$\frac{1}{-}$			$\frac{1}{-}$
Pluvia	2.	3.	4.	5.	7.	8.	16.	28.	29.	30.
Dig. Dec.										

— 1. 078.

— Fulgur & Tonitru Mane 2. Procella 22. E S
E 4.

Maximus Halo circa Lunam 26. Nocte.

S Altitud. maxim. 11. 20. 1. E 1. $\frac{1}{2}$ media 29. $6\frac{74}{30}$
— minim. 2. 15. 2. S E b E 2. $\frac{1}{2}$

Dies frigid. 14. 46. E 3.
— calid. 15. 26. E S E 1. $\frac{1}{2}$ media 35. $\frac{8}{30}$

Variolæ frequentes, *Diarrhæe* & morbi colici passim, aliquæ *Dysenteriae* cruentæ, — Plures adhuc febres putrida, maligna laborant cum *Petechiis*, delirio, singultu, &c. — *Asthma* sævissimum multos opprimit; plurimique tumore faucium, maxillarum, *Parotidum* vexantur, *Ophthalmiæ* multæ.

Morbilli epidemici etiam inter adultos, ac plures jugulant, sæpe more peripneumonico, sæpe lenta *hætica* tabe; haud raro *Dysenteria* cruenta accedit, sæpius vero enormis mucosa *Diarrhæa*, nonnumquam accidunt dirissima oris ulcera, atque inde maxillarum caries.

Nova Luna 14 OCTOBRI. Plena Luna 29.

Tristis fuit admodum & maxime pluvius hic mensis, vix dies unus & alter apricus, aer valde crassus & humidus; corus perflavit initio, post Ibs furens sæpissime, auster subinde, non raro sub finem vulturnus.

	II	II	I	III	I	I		II	III			
Pluvia	I.	2.	3.	4.	5.	6.	8.	9.	10.	12.	15.	16.
I	I	I	I	I	I	I	I	I	II	III	II	
17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	26.	28.	29.		
II												

D. g. Dec.

D. g. Dec.

30. 31. Grando 3. 22. — 5. 896.

Circius vehemens 1. Mane. Procella 5. Mane S 4.
 — 8. S w 4^x. p. m. Iris vivida lunaris 1. H. 7.
 p. m.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 2. E 1. { media 29. $3\frac{25}{29}$
 — minim. 5 28. 7. S 4.

Dies frigid. 30. 54. S S E 2^x.
 — tepid. 11. 38. S S VV 2. { media $46\frac{11}{29}$

Morbilli adhuc plurimi; *Variolæ epidemicæ*; *Morbi colici* & *Rheumatismi* passim *Ophthalmiæ* multæ: quidam peripneumonia notha laborant, aliqui *Apoplexia* perculsi sunt. *Tusses*, *Coryzæ*, *Gravedines*, ac *Febri- culæ catarrhales* permultæ; *Febres lentæ* & *nervosæ* haud raræ.

Plena Luna 12. NOVEMBERI. *Nova Luna* 28.

Venit ab Oriente ventus ad diem xiv. ad Septentrio- nem vergens plerumque, tunc aquilo, mox anster furens pluviam demisit plurimam, paulo tamen post rursus fri- gidus aquilo; ad ipsum finem libis, *Atmosphæra* fuit ut plurimum gelida, crassa admodum ac humida.

	I				II	III	I		I	III
Pluvia	1.	2.	12.	13.	14.	18.	19.	20.	21.	22.
	I									

Dig. Dec.

23. 26. 30. Nix 15. 16. — 3. 522.

Fulgura multa sine tonitru 1. Nocte S E 1^x. Procel- la 18. S b w 4. — 19. p. m. S w 4^x. Circius vehe- mens 19. Nocte. Subitus admodum & maximus *Barosco- pii* Descensus 18. a 29. 7. scilicet ad 28. 8. intra sex
 vel

vel octo horas gelu rigidum 16. 17. 21. 23. Densissima
& valde foetida nebula 23. p. m.

Altitud. maxim. 6. 30. 3. E N E 1x. { media 29. $7\frac{2}{3}$
— minim. 19. 28. 7. N V V 4.

Dies frid. 16. 21. N b V V { media 57 $\frac{16}{30}$
— tepida 1. 46. S E 1.

Variolæ undique *epidemicæ*, jamque quædam malæ
admodum sunt indolis; utcumque per totum Autumnum
fuerant benignæ. *Ophthalmiæ* plurimæ, ac *Epiphoræ* per-
tinaces admodum pleuritides aliquæ & peripneumonix.

Ineunte mense febris quædam *catarrhalis* recurrit, seu
potius ingruit; vehemens dolor capitis atque pectoris op-
pressio urgent, nausea perpetua ac vomitio pituitosa,
pulsus valde velox, ac mollis, raro tensus; lingua sordi-
da, sublutea, vix unquam *arida*; Urina turbida admo-
dum pallidam, at flavescentem, prælargam, per totum
morbi decursum, deponens subsidentiam. Expuunt omnes
largissime. — Sanguis rarissime valde tenax est, in-
terdum vero nonnihil glutinosus, omnes vertigine & so-
mnolentia nimia laborant. Quosdam *Diarrhœa* lenis li-
berat, quosdam sudor blandus æqualis, plures liberri-
ma Sputamina maxime secta prius Vena & proritata
Vomitone; ubi nimirum artis est subsidium adhibe-
re naturæ.

Nova Luna 12. DECEMBRI. *Plena Luna* 27.

Incipiente *Decembri* flavit Boreas, consequente frigi-
da & sicca Tempestate: ab xi. ad xv. pluvius Vultur-
nus, pauloque post turbidus Auster; sub finem mensis
Eurus? Aer fuit crassus valde, & medio mense humi-
dus maxime.

	IIII	III	I	III							
Pluvia	I.	II.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	19.	20.	21.
	I	I	II	Dic. Dec.							
22.	23.	—	25.	26.	30.	—	3.	410.			

Pro-

Procella 13. p. m. S E b S 4⁵. — 19. tota Nocte
S 4. — 20. Mane S w 4.
—— 23. Nocte S w 4. — 24. tota fere Die
S w b w 4.

§ Altitud. maxim. 2. 30. 4. E N E 1⁵. { media 29. 5 $\frac{2}{3}$
—— minim. 14. 29 0. S S E 3.

Dies frigid. 7. 70. N E 2. { media 59 $\frac{23}{30}$
—— calid. 19. 50. S 4.

Tussis vehemens; *Asthmatica*, frequens; *Variolæ* maxime *epidemicæ* longe lateque; quædam confluentes sunt, parvæ, sessiles, nigre, quædam tamen valde benignæ. — Febriculæ pustulosæ (*the Chicken and Swines Pox*) plurimæ inter pueros: Pustulas has subrubras & aquosas pro variolis sæpe agnoscunt mulierculæ [nam & vestigia crebro diu relinquunt] haud raro tamen paulo post tristi eventu vident errorem, dum variolæ, eæque imalignæ, revera invadunt.

Jam increbrescunt valde febres peripneumonicæ, periculosæ quidem & haud raro lethales. Aliqui parum aut nil expuunt plures biliosa admodum sincera & perliquida aut spumosa & minime cocta, nonnulli saniem fere subatram; anhelant maxime & summa pectoris gravitate premuntur. — Majus mihi videtur impendere periculum peripneumonicis ubi permagna urget Pectoris Opresio, & grave quoddam Præcordiorum Pondus, etsi levis tantum & obtusus adsit Dolor, quam si pectore, aut Latere magis acute torquentur; hic enim Sanguinis Missio certum plerumque adfert Levamen: in priore Casu, ita sæpe non juvat ut etiam haud parum sit noxia. Jam utique plures occurrunt Peripneumoniæ, ubi immensa est Pectoris Gravitas, & Spirandi Difficultas magna, & Tussis haud levis, & multus in Pulmone Strepitus, quæ vix tamen admittant venæ sectionem [a] — Sperares forsan magnum a repeti-

ta

[a] Vid. *Essay on Fevers*. p. 108.

ta sanguinis missione auxilium; accidit e contra debilitas maxima, sputi suppressio, anxietas gravissima, vigilie perpetue, mox delirium, tremores, frigidi sudores, tandemque nimis frequenter mors inopinata; sæpe etiam inter gemitus & colloquia. — Atqui hunc sanguinem inspicere diligenter; nimum semper apparet solutus, quamvis floridus plerumque, & speciosus, & diu feri tenax: aspice altera vice detractum cruorem, crassamentum lividum vides, & laxum maxime, plurimo fulvo, turbido aut subviridi, aut subrubicundo innatans sero: tertia, nigrum fere & saniosum, vix ullo modo cohærens — pessimi hoc semper ominis notavi in peripneumonia, & plerumque lethale [a].

Sunt autem & nunc multi *Pleuroperipneumonia* laborantes, præsertim rusticolæ, quibus dolor est pectoris aut lateris vehemens, tussis violenta, spiritus ex ore fervens, interruptus, difficillimus, pulsus plenus, durus, atque velox, rubicunda ac turgida facies — Postulant hæc citam & largam sanguinis missionem, imo & repetitam, unde mox relevantur plurimum — Horum autem sanguis densus admodum & viscosus est, ac dum frigescit pellicula obductus albida, & coriacea quasi — porro sanguine misso, diluentia subacida, nitrosa, & quæ sputo movendo sunt, morbum utplurimum brevi solvunt.

At prior peripneumoniæ species, hoc mense, hic magis sæviebat, in qua urina plerumque initio erat cruda prorsus, sæpe tenuis subinde autem quasi lactea, sub finem vero parca, turbida, subnigra. Lingua atro veluti muco oblinita, vel sicca admodum & prærubra, colore corticis granati æmula, sæpe tamen glabra valde, livescens, & splendida quasi, at aridissima, cum Bulla nigra interdum ad linguæ apicem — pestifera hæc & funesta sunt; potissimum si saniosa, nigra, & valde foetida sputamina ejiciuntur.

Res

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 211.

Res est hercle non levis momenti duas has peripneumoniae species probe distinguere, maxime per initia morbi; cum & ingens pectoris oppressio & spirandi difficultas, febris ardor, & sævitia tussis, utramque comitentur, & æque postulare videantur sanguinis missionem. Prior attamen, & jam frequentior, peripneumonia, vix quartam sanguinis partem adimi patitur sine summa virium ruina, quam posterior & fert facile, imo & sepissime possit. — Unde igitur petenda distinctio est?

Si pulsus celer valde, exilis & contractus est, aut mollis, inæqualis & vacillans; si Anima ducitur laboriose & cum frequente suspirio, potius quam cum anhelatione destuante, si urget magis pectoris gravitas quam dolor, si urina cruda est, tenuis, & vapida, si profusi aut inæquales, frigiduli sudores erumpunt, si languor magnus & manus tremulæ, cautissime profecto mittendus est sanguis & perparce; si modo liceat omnino secare venam. At si frigefactus cruor nimis apparet solutus, & parum firmè cohærens, utcunque floridus sit, protinus sine manum, ni jugulare vis ægrotantem. Si de mittendo sanguine dubitas, an scilicet conveniat necne, hoc certe cognosces signo; nunquam igitur dubio in casu, prima vice, esto Laticis vitalis prodigui; qui sæpe corrigendus est utique, non profundendus: — At si plenus, velox, tensus, aut durus pulsus valide vibrat, ardetque febris, si fervidus expirat spiritus atque densus, si pectus dolet admodum, rubetque vultus & turgēt, mittendus semper est sanguis pleno & flumine & modo: etiam bis, terve, repetenda est venæ sectio si urget usque spirandi difficultas atque dolor, maxime si extracto cruori inhæret crusta subflava & glutinosa valde.

Nunc grassatur plurimum febris quædam putrida, diu admodum sæpe detinens ægrotos, multisque certe læthalis; haud raro ad vicesimum diem, imo aliquando ad tricesimum usque protenditur.

Levis rigor initio totum pererrat corpus, subito mox calore incentuque exceptus; sic vicibus alternis: Lassitudo

Unable to display this page

alvi dicendum est, qui multo sæpius accidit — Citius equidem tardiusve semper fere, durante febre, per alvum molita est natura *Crisis*, at frequenter nimis moribus tantum morti cessit; haud raro autem successit victrix natura — Si defectiones nigræ, perliquidæ, aut saniosæ sunt, & maximæ foetidæ, utique nihil spero; præcipue si absque voluntate descendunt: nec multo sanæ melioris est ominis inflatum atque durum abdomen, per durante ventris cursu, præsertim si singultus advenit, & perpauca redditur urina: quam subatram pene notavi, imo & nonnunquam plane nigram.

Hanc habes hujus febris historiam, lector: quam sive *scorbuticam*, sive malignam, sive pestilentem dices, nihil moror, est sane valde funesta, atque haud pauca prodit magnæ putrescentiæ, etiam & contagii, signa. Quicquid est, perparcam, si modo ullam, admittit sanguinis Detractionem, ex majore vena saltem, sine stupenda Virium Jactura — Vomitus autem plerumque moveo, seu promoveo potius: quia sponte fere urget semper; alvumque *Clysmate* moveo si sit astricta. Mitioribus postea utor *Alexipharmacis*, usque subausteris, & acido imbutis, inter quæ vix meliora, nedum tutiora, probo quam vinum ipsum rubrum cum aquæ ferme dimidio, in quo porro macis & cinnamomi paululum sit incoctum; adjecto malo *Aurantio* hispalensi tosto, ac deinde contuso & infuso: jucundus admodum est hic potus & morbo percommodus. Si vis alia, *Tinct. Rosar. Decoct. Lusitan.* cum *Aq. Cinnam. & Sp. Luvend. C.* paululo, serum & lactis vinosum tenuissimum, locum habent: nec sitientibus, atque avide desiderantibus, nego subinde vinum *Pomaceum* subtepidum: Sales *Alcalinos volatiles & Spiritus*, ut dicuntur, respuo prorsus [a], nisi cum *Salinis* utor *Hauftibus*. Hæc, vel similia, præcipio ad febris usque statum; interea vero si vehemens sit

[a] Vid. *Essay en Fevers*. P. 118.

fit infania, cucurbitulas scarificatas humeris cervicibusque applicari jubeo, sæpe dein *Epispastica*, maxime si languor opprimit. Blanda potro *Eccopronica* exhibeo tertius quattive diebus, si alvus est dura nimis — in ipsa febris *Ἀχμῆ* parum certe moveo, perspicuens diligenter quid natura faciat, aut ferat.

Si perficca sit cutis & aspera, *Campboram* cum *Theriaca*, aut *Mitridat.* necnon *Hauft. salinos volatiles*, aut *Jalap. Campborat.* cum *Aceto*, *Sp. Lavend. C.* & *Syrupo Crocino* præscribo; idque ut plurimum bonis avibus si blandi sudores erumpunt, & floridæ pustulæ urentes — Si parum hæc proficiunt alia tentanda est via, per alvum nempe ac urinam; adeoque *Rhabarbari* paululum cum *Sale Succino* & nuce *Myristica* alternis saltem diebus ministrare, aut *Mannam Calabrinam*, *Cremorem Tartari* & *Sartar. solubil.* — Si liquidus nimium sit venter, compesco fluxum paulatim *Tinct. Rosar. Decoct. alb. Confect. Fracastor.* fortiora *Opiata* suadeo rarissime; si *Theriacam* excipias — jam summa mihi cura est sustentandæ naturæ molli restaurante victu, & medicina idonea; *Panathellam*, juscula leniora, panem biscoctum ex vino, *Gelatinam C. C. Sapo, Salop.* alioque hujusmodi præcipio — pro medicamento autem maxime *Tinct. Cortic. Alexipharmac.* quæ mihi longo jam tempore, febre putrida declinante, explorata atque probata est; atque huic semper ferme adjicio *Elexir. Vatrioli* — Hac *Methodo* hercle, ac medicina, per plurimos ex ipsis orci faucibus ereptos novi, — surdastros tamen semper, atque stupidos diu; lingua indelebili pene nigrore fucata.

Tota Pluviz Quantitas, Anno M D C C X L V.

Dig. Dec.

fuit = 33. 476.

Nova Luna 10. JANUARIO. *Plena Luna* 26.

Ventus fuit parum constans hoc mense, sæpe frigidus, sæpe nimbosus; ab Oriente spiravit initio, septimo & octo.

octavo libis irruit; a x. ad xvi. eurus aut Boreas, inde ad vicesimum nonum corus, aut libis, hic plerumque furens, ad ipsum finem Boreas.

	II	II		II		III	II		I		
Pluvia	1.	7.	8.	16.	18.	19.	20.	21.	23.	24.	25.
	IIII										

Dig. Dec.

26. 27. 28. Grando 29. Nix 30. — 3. 496.

— 27. p. m. S w b w 4. Circius vehementissimus Nocte inter 27. & 28 Rigidum Gela & maxima Pruina 5. 6. 13. 14. 15. 29. 31. maximus Halo circa Lunam 20. Vesperis.

8 Altitud. maxim. 5. 30. 4. NE 1. } media 29. $8\frac{2}{28}$
 — minim. 27. 28. 8.

Dies frigid. 31. 70. N E 1. } = $59\frac{8}{28}$
 — tepid. 25. 50.

Variolæ adhuc *epidemicæ*, plerumque autem satis benignæ; inter nautas tamen & milites haud paucos occidunt: An quod a pravo victu & pessima *Spirituum Ardentium* ingluvie horum sanguis sit magis acris & putridus? an quod a *Scorbutica* Lue, imo &c. sæpissime *venerea*, polluantur; — Hoc sane perpetuum est, quod omnis febris *epidémica* magis est inter hos pestifera quam vel oppidanos inter aut ruricolos. Faucium tumores, & tussis undique, *Morbilli* plures & *Rheumatismi*.

Febris putrida, *nervosa*, maligna usque grassatur, pluresque opprimit, atque multos diu admodum trahit.

Peripneumonix multæ mali admodum moris cum spirandi difficultate & anxietate maxima, dolore in imo pectoris atque tussicula perpetua, perpauca sæpe exantlante, sæpe saniosa prorsus. Hæ post tres, quatuorve dies in malignam *nervosam*, aut *petechialem* degenerant, viresque summopere deprimunt — Vix sanguinis missionem adeo admittunt, multo minus repetitam aut largam [a].

Nova

[a] Vid. *Essay on Fevers*. P. 184. — 186.

Nova Luna 9. *SEPTEMBRI*. *Plena Luna* 24.

Boreas perflavit sæpissime durante *Februario*, aeremque fecit siccum & valde rigidum, acri admodum sæviente gelu, altam interea tenuit stationem *Barometer* — interdum vero libis procellosus *Mercurium* depreffit maxime, multamque demisit pluviam,

Pluvia $\frac{I}{7}$. $\frac{III}{8}$. 15. $\frac{II}{17}$. $\frac{II}{18}$. $\frac{II}{19}$. $\frac{II}{20}$. 21. $\frac{I}{24}$. 26.

27. Nix multa $\frac{I}{14}$. — 28. Grando gravis 18. Nocte Dig. Dec.

— 2. 680.

Procella 18. Nocte S w b w 4_x. AB. 9. H. 8. N E 1. — 27. N E 2_x.

§ Altitud. maxim. 2. 30.6. E N E 1. { media 29. $7\frac{17}{28}$
— minim. 20. 28. 4. S VV b VV 3_x.

Dies frigid. 13. 76. N N E 2. { media 64
— tepid. 26. 52. N VV 1.

Plurimæ adhuc *Variolæ*, ut plurimum mitiores, nautis tamen, militibus, atque captivis adhuc valde funestæ, qui quidem evadunt, furunculis & ulceribus maxime vexantur sæpe *hectica* febre.

Tussis sævissima, *Asthma* pertinax, angina, fauciumque tumores permultos cruciant. — *Rheumatismi*, pleuritides, ac *Pleuroperipneumonie* sunt valde frequentes.

Dominatur usque febris quædam peripneumonica, pestilens admodum, pluresque opprimit: magna semper adest pectoris oppressio & præcordiorum, vehemens plerumque accedit capitis dolor, vel ipso initio cum gravi vertigine, cui mox delirium: tenuia, cruda, spumosa sæpe expuunt interdum biliosa valde, satis liberaliter, ac parum aut nil plerumque juvantia, aliquando foeda, subnigra, & saniosa — interea haud multum urgere febris videtur, aut sitis, nec est lingua admodum sicca, muco attamen

men subatro frequenter perfusa. Si, adveniente morbi statu, urina [fulva prius & turbida] derepente tenuis mingitur & aquosa, sequitur mox semper delirium, brevique post crebro singultus, atque lethalis nervorum distentio. Haud raro hanc febrem solvit *Diarrhœa critica*, utcumque in aliis pulmonariis fit pertimescendus [nimis saltem] alvi fluxus. Læti plerumque etiam est omnis pustularum & ulcusculorum eruptio circa labia, licet molesta est admodum — Papulæ porro rubræ, urentes per totum fere corpus, olido succedentes sudori, morbum, præcipue sub declinationem, prorsus judicant tota fere post desquamante cuticula [a] — Hoc adeo notans Judicium, quibusdam *Vesicatoria* a capite pene ad calcem usque applicari jussit; verum enim vero opinione minus jam successit experimentum.

Nova Luna 11. *MARTIO*. *Plena Luna* 26.

Prior Martii pars fuit sicca valde & frigida, borea flante cum rigido sæpe gelu; a xii. ad xxi. vulturnus plerumque, pluvia frequenter cadente, libis interdum; ad finem recurrit Boreas.

		$\frac{I}{-}$	$\frac{I}{-}$	$\frac{III}{-}$			$\frac{II}{-}$	$\frac{II}{-}$	
	Pluvia	6.	7.	14.	16.	17.	19.	20.	21.
$\frac{II}{-}$			$\frac{I}{-}$		$\frac{I}{-}$			$\frac{II}{-}$	
23.	24.	25.	26.	29.	30.	31.	Nix	8.	10.
								11.	

D. g. Dec.

3. 072.

AB 14. Vesperis & Nocte w N w 1. Peramplus halo circa Lunam 15. Vesperis w S w 1x. maxima Nebula Mane, Vento silente.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 5. NE 1. { media 29. $5\frac{27}{30}$
 — minim. 23. 28 8. SSVV 3.
 Dies frigid. 1. 69. N E b E 1. { media 56 $\frac{2}{3}$
 — tepid. 17. 48. S E b E 2.

Va-

[a] Vid. *Essay on Fevers*, p. 220.

Variolæ Sporadicæ ; *Morbilli* jam iterum sunt valde frequentes, sæpe etiam malæ prorsus naturæ ; quippe quæ haud facile erumpentes, luridi sunt, aut lividi, quibus semper accedit tussis sævissima, interdum peripneumoniz, gravis, aliquando tormina dira — Tussis, laboriosa admodum, creberrimæ ; angina & *Asthma* frequens valde. Plures sanguinis sputo corripuntur. Tabidi & pulmonarii jam pessime se habent.

Ubique nunc sæviunt peripneumoniz & *Pleureperipneumoniz*, eæque sæpe valde periculosæ : sunt qui nihil omnino expuunt aut difficillime, sunt qui cruda & tenuia, parum aut nil juvantia, sunt etiam qui saniosa prorsus ac valde olida : Qui vero cocta, liberalia sputa, paucillo sanguine tincta extussiunt facile, intra perpaucos dies morbo liberantur — atqui priora mali semper sunt ominis, nec præcordiorum oppressionem, nec anxietatem levant, nedum febrem — Sed mox ab initio fere delirant tales, aut enormi debilitante alvi fluxu corripuntur ; qui mox omnino sputa supprimit, pessimo semper eventu — at longe melioris tessera fati est urina copiosa, turbida, plurimum subflavi sedimenti deponens ; cruda vero & aquosa est admodum perniciofa, prærubra autem & parca nihil boni denunciat [a] — Quibus, ingruente morbo, sanguis extractus est, eique supersternitur pellicula tenax, pallide flavescent, cito plerumque relevantur : contra vero ubi solutior est debito cruor, ac vel rutilans valde, vel lividus [b] — Pluribus erumpunt pustulæ magnæ, urentes, præcipue circa labia ; frequenter etiam per humeros, brachia cruraque ; idque fere semper bonis cum ægroti rebus.

Novæ Luna 9. *APRILII*. *Plena Luna* 24.

Initio *Aprilis* frigida tempestas & sicca euro spirante,

I 2

die

[a] Vid. *Essay on Fevers*. p. 217.

[b] Vid. *Essay on Fevers*. P. 186.

die quarto rigidum gelu ; post septimum ventus incon-
flans , plerumque tamen Vulturus flavit , aut Aquil-
lo , a xix. ad xxii. Auster nimbosus ; maximæ nebulæ
exeunte mense .

$\begin{array}{ccccccccccc} & \text{II} & \text{I} & & & & \text{III} & \text{I} & \text{I} & \text{I} \\ \text{Pluvia} & \text{I.} & \text{7.} & 8. & 11. & 16. & 17. & 19. & 20. & 21. & 22. \end{array}$
 Dig. Dec.

24. 26. — 1. 960.

Procella 19. Nocte S S E 4. — 20. a. m. S. 4.
gravis autem media nocte S 4.

Altitud. maxim. 27. 30. 2. Nb E 1. { media 29. $5\frac{28}{29}$
 — minim. 20. 28. 9. S 4.

Dies frigid. 4. 62. E b N 1. { media $48\frac{18}{29}$
 — tepid. 29. 36. VV N VV 1.

*Variolæ plurimæ, Morbilli epidemici ; Morbillis de-
cedentibus sæpius accedit sævissima tussis & affectio pe-
ripneumonica, haud raro Hemoptoe, interdum Diarrhœa
profusa & obstinata valde, multos hinc enecant pueros,
imo & nonnunquam adultos.*

Angina frequens valde, necnon pleuritis , peripneumo-
niæ veræ ; & *Pleuropneumonie* permultæ, eæque sanæ
haud raro lethales, maxime cum Angina subito in *Pul-
moniam* mutatur — est etiam & jam passim insolita
quædam pleuritis (si sit ita nominanda) ubi inter scu-
tula operta accerrimus sævit dolor, qui ad sternum [a]
usque protenditur, maxima cum gravitate pectoris &
spirandi labore, interdum & per totam dorsi spinam &
Hypochondrium immaniter cruciat, adeo ut vix respira-
re aut tussire valeant, imo omni molimine tussim ali-
quando supprimere nituntur ob doloris vehementiam ;
volunt se subinde in lecto esse erectos, mox vero eju-
lantes, impatientes, atque prorsus impotentes recumbunt ;
urget

[a] Vid. *Essay en Fevers*. P. 239.

urget adeo jactatio perpetua, anxietas, horrenda, tormentum intollerabile, verbo *Hippocratico*, Δυσφορία gravissima; continua vexantur tussicula, at parum aut nil expaunt, vel spumosa & cruda penitus, accedit interdum singultus, quem paulo post sequitur inæqualis, frigidus, oleosus sudor, brevique mors. Est profecto acutissima febris, & intra perpauca dies jugulat: robustum quendam Juvenem quarto die inter tussendum violenta nervorum distentione correptum atque abreptum novi. — Estne morbus, quem *Hippocrates* πλευρίτιν ἐν κῶτῳ seu νοτιάδα [a] vocat, Inflammationem nempe vel *Diaphragmatis*, vel *Mediastini* — Vox *Paraphrenitis*, qua denotatur inter recentiores inflammatio *Diaphragmatis*, nusquam apud *Hippocratem* legitur.

Summum hic præsidium est in opportuna sanguinis missione, *Nitrum* mox & *Sperma Ceti* cum *Camphora* paululo opitulantur; porro *Oleum Lini recens*, sive *Amygdaliarum* cum *Elixire Astmatico* & *Diacodio*, Post venæ sectionem admodum juvare videtur, ad relaxanda nimium vascula nimis constricta, & ad dolorem sedandum. — Quibus autem pleuriticis, aut peripneumoniacis, sputa copiosa, subflava, & modico sanguine tincta ejiciuntur facile, in vado brevi sunt, idque sæpe intra perpauca dies — horum sane vix aliquis perit — Non ita tamen si cruda, tenuia, spumosa, aut mere sanguinea, aut saniosa, aut atra, extussuntur: Hi namque perpetua vexati tussi parum, aut nil levantur, tandemque vix undecim elapsis Diebus morbo succumbunt, vel

I 3

pu-

[a] Sic describitur, Lib. 2. de Morb. Sect. 54. Edit. *Linden*. Πίγος ἢ πυρετός ἢ βήξ ἢ δύσπνοια λαμβάνει — ποιεῖ μάλιστα τὸ μετὰ φρενον ἢ τοὺς βᾶνς βονας — rursum Lib. 3. Sect. 21. τὸν κῶτον ὀδυναίται ὡς πληγῆς ἢ ζένει ἢ ἀναπνεῖ ἄθροον — Ὀδυναὶ δὲ ὑξῆσαι διὰ τῆς ράχιος εἰς τὸ στήθος ἢ εἰς τὸ βουβᾶνα τείνουσι.

purulenti fiunt & tabidi pedum tumores aquosi, febricula sub noctem, tussicula sicca & spiritu difficili, hoc denunciant, quæ profecto jam post febres pulmonarias, multo sunt frequentiora solito.

Alia igitur atque alia in morbis, nunc vulgaribus, tractandis, datur erroris ansa; plures enim ab ipso februm initio profusis sudoribus corripuntur, alii *Diarrhœa* serosa prælonga — crederes hæc forsan morbi solutionem — minime vero, quid quod, exhausta liquidioris sanguinis parte, restant humores magis crassi, confusi, acres — Fateor me nuperrime vidisse duas, tresve febres *Mesentericas* [at cum *Baglivio* loquar] per alvi fluxus iudicatas, sed erat sub *Diaphragmate* tensio, dolor, gravitas, pèrperam vero pro *Peripneumonicis epidemicis* habitæ fuerunt; atque in harum una curanda mirabatur maxime *Chirurgus-Pharmacopœus* me portionem *Catharticam* imperasse, omiſſa venæ sectione; at id ego satis feliciter.

Summa porro opus est cautela in *Pulmonaria* quadam notha medenda, quæ jam etiam subinde occurrit; ita lenito incedit pede, ita parum doloris urget, dum maxima interim adest oppressio, ut vix de ægritudine quærantur priusquam de ægrotis actum est penitus, quos servassent ex facili matura auxilia, scilicet *Epispastica* frequentia, lenis alvi ductio, & *Emetica* blanda, diluentia insuper idonea, ac detergentia modica: hæc inter serum lactis *Sinapium* primum fortasse obtinet locum — Adjiciam vero & hoc obiter, quod perraro sanguis in hoc morbo, nisi cucurbitulis scarificatis, atque ipso initio, detrahatur commode:

Nova Luna 9. MAJO. Plena Luna 23.

Incipiente mense perpulchra & valde calida tempestas, post autem frigidior, aliqua cadente pluvia; ab undecimo ad decimum octavum sudum rursus & fervidum Cœlum,

lum, aspirante subfolano, maximæ interim rorationes
— inde vero pluvia frequens ad finem usque, Africo
flante a xxvi. ad xxxi.

$\frac{11}{19}$ $\frac{11}{20}$ $\frac{11}{21}$ $\frac{1}{29}$
 Pluvia 4. 5. 7. 12. 17. 19. 20. 21. 25. 7. 29.
 1 Dig. Dec.

30. 31. — 1. 760.

Fulgur sine Tonitru 16. 17. Nocte — Fulgur &
Tonitru 16. p. m. Fulgure ac Tonitru sæva 25 p. m.

8 Altitud. maxim. 5. 29. 9. NVV b N 1. { media 29. $4\frac{25}{29}$
 — minim. 31. 29. 0. S VV 2.

Dies frigid. 6. 43. S E b E 2. { media 30. $\frac{24}{19}$
 — fervid. 15. 19. N N E 2.

Variolæ epidemicæ, *Morbilli* plurimi — febres ali-
quæ biliosæ, valde periculosæ; scædatur interdum facies
etiam in peripneumonicis — *Dysenteria* frequens, imo
& aliquando cruenta, pleuritides & peripneumoniarum mul-
tæ adhuc, at jam bene instituta sanguinis missio, sputa-
que subcruenta aut subflava brevi morbum solvunt. Ar-
thritides sævæ, & pertinaces admodum etiam hac tempe-
state — Plures a *Phthisi* pulmonaria pereunt.

Plena Luna 8. JUNIO. *Nova Luna* 22.

Per initia mensis pluviosa valde & frigida tempestas,
ab octavo autem ad decimum quintum apricitas, cauro
spirante aut aquilone; inde ad finem usque horrida,
squallida, frigida tempestas, algido libanoto fere semper
furente, qui *Atmosphæram* fecit crassam valde & maxi-
me humidam.

$\frac{1}{1}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{11}{4}$ $\frac{11}{5}$ $\frac{111}{18}$ $\frac{11}{20}$
 Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 16. 18. 19. 20.
 1. 24. 25. 26. 27. 28. 30. — 3. 070.
 1 Dig. Dec.

Procella 4. 5. S W 4. — 25. Nocte S S W 4.

8 Altitud. maxim. 11. 29. 8. N 1.

— minim. 4. 28. 8. S VV 4.

Dies frigid. 7. 42. S VV b VV 2.

— calid. 15. 26. Malacia.

} media 29.5

} 34 $\frac{8}{15}$

Morbilli usque valde frequentes, sed jam multo magis eminentes ac pustulosi sunt quam ineunte vere, nihilominus tamen sævissima tussis, interdum peripneumonia vehemens, hos etiam comitatur.

Variolæ quoque plurimæ, eæ autem benignæ sunt ut plurimum, utcunque exitiales sunt pustulosi *Morbilli* — pleuritides & peripneumonix passim; *Dysenterix* aliquæ, *Ophthalmix* & lippitudines jam sunt frequentes admodum.

Nova Luna 7. JULIO. *Plena Luna* 21.

Pluvius, algidus & tristis fuit mensis, *Decembrem* potius quam *Julium* adesse crederes; venit plerumque ab Occidente ventus, vergens ad Austrum, & sæpe nimbosus; Aer interim nebulosus & maxime humidus — omnes fructus crudi sunt prorsus & plane fatui — *Miriades* *Limacum* perreptant undique, vix autem volitat papilio — Omnium arborum frondes foliaque, mare spectantia, nigra sunt & veluti combusta.

III	III	II	II
Pluvia 1.	2.	5.	6.
9.	10.	14.	—
16.	18.	19.	
II	I	I	I
20.	21.	22.	23.
—	24.	25.	26.
28.	29.	30.	

Dig. Dec.

— 3. 604.

Fulgur & Tonitru 5. p. m. plurima Fulgura 18. Nocte, levis *Procella* 18. Nocte S S E 4². Dies æstuosi 15. 16. 17. 18.

2 Al-

8 Alitud. max im. 19. 29. 9. VV 1. } media 29.5.¹²₂₉
 — minim. 29. 2. S VV 3.

Dies frigid. 24. 38, VV b S 3. } media 31.¹⁸₂₈
 — fervid. 17. 19. S 1.

Variolæ Modo valde epidemica, magisque etiam funestæ; utpote sæpe confluentes, sessiles & atræ, sæpe crudæ, aquosæ, diffuentes; dira interdum excitant in faucibus ulcera, & enormem salivæ acris fluxum. — *Morbili* adhuc grassantur.

Ophthalmiæ perplurimæ cum *Epiphora* maxima atque acerrima, dolor dentium porro plurimos torquet: in utrisque crebra *Catharsis* juvat magis quam missio sanguinis — Gravis in pulmone distillatio plures infestat, unde haud pauci in *Phtisin* pulmonariam incidunt. — Multi *Rheumatismi* & pleuritides incipiente mense, necnon peripneumonix aliquando cum *Petechiis*.

Non solum *Morbilli*, sed & omnes pene morbi, jam peioris sunt indolis quam regnante vere — An ab algida udaeque tempestate cutis meatus occludente, ac perspirantes humores reprimente; unde serosa genita est colluvies, eoque forsan acrior, quo magis bilem sanguinemque adusserat fervor Solis immodicus durante *Majo*, qui porro e terra immensam vaporum copiam excitavit, quam & *Junio* & *Julio* mense, sub forma pluvix, ruente vidimus?

Terribilis jam sævit *Scorbutus* inter nautas, præcipue quos secum reduxit *Martin*, classis occidentalis præfectus; excruciantur perplurimi ulceribus fœdis, lividis, sordidis ac valde fungosis: mirum est profecto, & insolitum, quam brevi tempore spongiosa caro, fungi ad instar, his ulceribus succrescit, etsi paulo ante scalpello derasa, eaque interdum ad magnitudinem enormem.

— Non solum miseris his, at vere utilibus hominibus, per se infensa est maxime *Scorbutica* lues, sed & illos etiam

etiam omni pene morbi, qui ab humorum corruptione pendet, obnoxios admodum reddit; febribus nempe putridis, malignis, *petechialibus*, pessimo *Variolarum* generi, *Dysenteriae* cruentæ, *Hæmorrhagiis*, &c — multo magis adeo bonis his fuit Exitio quam bellicum Fulmen.

Nova Luna 5. **AUGUSTO.** *Plena Luna* 19.

Favente tandem ter optimo numine effulget apricitas, exoptata diu; læta hinc messis, optimæ segetes. Ventus per initia Septentrionalis, post undecimum deflexit ad Occidentem, at a vigesimo tertio spiravit rursus ab æsto ad finem usque fere, intervenit sæpe Malacia, libis raro, aer vero frequenter nebulosus & humidus, maximæ sæpissime rorationes.

			11		11		1		
Pluvia	8.	14.	15.	16.	18.	24.	25.	26.	30.
Dig. Dec.									

31. — 0. 846.

Fulgur & Tonitru 24. primo Mane.

8	Altut. maxim.	28.	39.	0.	N	N	E	1.	} media 29.7 $\frac{2}{2}$
—	minim.	16.	29.	5.	S	VV	3x.		

Dies frigid.	27.	36.	N	1.	} media 30 $\frac{13}{30}$
— calid.	3.	24.	N	1.	

Variolæ adhuc *epidemice*, quædam parvæ, atræ, malignæ, jam sæpe cum enormi alvi fluxu subatro, *Ophthalmiæ* & dentium dolores acerbi usque frequentes, perpauci aliter morbi.

Læte jam tandem canunt cicadæ, reviviscunt demum papilones. Noces avellanæ copiosissimæ.

Nova Luna 4. **SEPTEMBRI.** *Plena Luna* 18.

Atmosphæra fuit admodum humida, imo & interdum algida hoc mense, libis sæpe initio, sæpe corus, medio mense aquilo, qui paulo ficciozem & rigidiozem fecit Aerem, adeo ut xiv. & xxi. gelaret.

aluvia

8 Altitud. maxim. 6. 30. 4. N E 1. } media 29. $8\frac{10}{28}$
 ——— minim. 24. 28. 8. S S VV 3. }
 Dies frigid. 23. 64. N E 1. }
 ——— tepid. 1. 42. S VV 4. } media $51\frac{12}{28}$

Variola adhuc *epidemicæ*, sed paulo mitiores; Plures etiamnum *Ophthalmiæ* vexantur; permulti acutissimo dolore dentium atque aurium, cum faucium ac glandularum colli Tumore: Tusses vehementissimæ passim, imo haud pauci jam Morbis peripneumonicis & rheumaticis laborant.

Plena Luna 2. NOVEMBRI. Nova Luna 17.

Ab ipso Mensis Initio ad xviii, aut Boreas flavit, aut eurus, isque sæpe perfrigidus, Cælum fuit interea frequenter caliginosum, decidente subinde pluvia; post xix. interdum turbidus auster, Septentrio interdum.

	$\frac{I}{1}$	$\frac{I}{2}$		$\frac{II}{10}$	$\frac{I}{11}$	$\frac{II}{12}$	$\frac{I}{13}$		$\frac{I}{18}$	$\frac{I}{20}$
Pluvia	1.	2.	8.	10.	11.	12.	13.	14.	18.	20.
$\frac{III}{21}$										
		$\frac{II}{25}$		$\frac{I}{27}$		$\frac{I}{30}$				
21.	23.	24.	25.	26.	27.	29.	30.	Nix & Grando	29.	

Dig. Dec.

22. $\frac{—}{3}$ 306.

Procella 20. Nocte S 4. — 21. Mane S 4. —
 22. Vesperi N w 4.

———— 30. p. m. S S E 4. Nebula densissima 8.
 Malacia.

8 Altitud. maxim. 4. 30. 2. E N E 2. } media $59.2\frac{26}{28}$
 ——— minim. 21. 28. 6. S S VV 3. }
 Dies frid. 7. 68. E N E 2. }
 ——— tepida 21. 50. } media $58.\frac{7}{28}$

Variolæ nunc sunt moris plerumque benigni; Tusses convulsivæ sævissimæ inter pueros undique, plurimæ admodum & vehementes etiam inter adultos cum tumore capitis, colli, faucium, sæpe & cum acerbo dentium do-

dolore. *Ophthalmie* passim, nec non *anginae mucosae*: Multi *Rheumatismo* pertinace atque *arthritide* laborant.

Gignit plerumque gelidum humidumque autumnii cœlum colluviem serosam, quæ nunc ad caput pectusque ruit, nunc ad artus, frequenter ad intestina defluit, unde *Catarrhi*, *tusses*, *Rheumatismi*, *Arthritides*, *Diarrhœa*, *Dysenteria* tunc temporis ita sunt communes — Quod si æstas fuerit calidior solito, subitoque excipiunt frigore, gravissima sæpe mala incautis accidunt.

Nova Luna 1. — DECEMBRI. *Nova Luna* 31.
Plena 16.

Pluit, quod solet, frequenter hoc mense, aer vero fuit crassissimus ac humidus maxime: Libs fere perpetuus ad vicesimum secundum, postea vulturnus, aut Boreas frigidissimus ad finem usque. *Densitas Atmosphære Barometrum* sustinuit ad altam satis stationem.

	$\frac{I}{1}$	$\frac{II}{2}$	3.	—	5.	7.	—	9.	$\frac{I}{11}$	$\frac{II}{12}$	$\frac{I}{13}$	14.
Pluvia	$\frac{I}{1}$	$\frac{II}{2}$	3.	—	5.	7.	—	9.	$\frac{I}{11}$	$\frac{II}{12}$	$\frac{I}{13}$	14.
	$\frac{I}{1}$			$\frac{I}{24}$	$\frac{III}{26}$							
									Dig.	Dec.		
—	16.	17.	19.	21.	24.	26.	27.	—	2.	780.		

Gravis *Procella* 12. *Vesper* S w b w 4^x. AB. 28.
H. 7. p. m. E N E 2.

§ *Altitud.* maxim. 22. 30. 3. N N VV 1. { media 29. $7\frac{25}{31}$
— minim. 12. 29. 0.
Dies frigid. 31. 76. N E b E 2. { media 56 $\frac{13}{31}$
— tepid. 5. 50. S VV 2.

Peripneumoniæ passim, *Ophthalmie* plurimæ, *Tusses* undique eæque sævissimæ, quibus tamen vexantur maxime *Pueri*, quos non raro *Distentio* etiam *Nervorum* corripuit, *Arthritis* pertinax ac *Rheumatismus* multos cruciant.

Variolæ adhuc sæviunt plurimum. multoque magis jam funestæ sunt, confluentes quippe, crudæ, luridæ, aquosæ; quædam diffuunt valde ac nigrescunt. — Per
sa-

salivæ ductus & alvi quærit plerumque natura morbi exitum — Urina copiosa *hypostatica* nunquam non juvat — Lenia adeo *Eccoprotica* cum *Diureticis* semper fere exhibeo declinante febre: Morbo autem crescente, seu potius ad statum procedente, quæ concoctionem humorum promovent: qualia sunt *Lap. Contrayerv. Myrrh. Mosch. Mithridat. Theriac. Andromach. &c.* — Nec verum tacere debeo eximias *Ficum & Cicerum* Dotes ad *Variolas* maturandas, quas tanti fecerunt *Arabes*; apud quos sane prima *Variolarum* historia — Imo & ipsa potione *Coffee* hunc ad finem utor sæpissime feliciter.

Totius Pluviæ Quantitas. Anno MDCCXLVI.

Dig. Dec.

fuit = 31. 990.

Plena Luna 15. JANUARIO. Nova Luna 29.

Incipiente Anno asperrimum gelu ventusque borealis, post diem quintum vulturnus pluviaque aliqua: mox lites perpetuus, atque tristis ac uda tempestas: Aer maxime humidus, sol fere nullus, pluviae plus satis.

	I	I	I	I	II	I	I	I	II	I	
Pluvia	5.	6.	8.	9.	10.	11.	13.	14.	15.	16.	18.
II		I	III		II	II		II			
19.	20.	—	21.	22.	23.	25.	26.	27.	28.	30.	31.

Dig. Dec.

Nix 5. Grando 20. = 4. 616.

Procella 15. Nocte S 4. Levis AB. 2. H. 10. p. m. E N E 2.

8 Altitud. maxim. 1. 30. 2. E N E 3x. { media 29. 4
 — minim. 16. 28. 8. S S VV 3x.

Dies frigid. 1. 78.

— tepid. 30. 50. S b E 3. { media 57.

Multi *Variolis*, plures febre *catarrhali* laborant; tussiles innumerae, sæpe vehementes; *Rheumatismi* valde frequentes, necnon dentium sævi dolores, cum tumore

capitis, colli, fauciumque. — Tussis convulsiva pessima inter pueros grassatur pluresque strangulat; Sanguinem persæpe expuunt, & haud levis intendum accedit febris: His sanguinem mittere necesse est prorsus, imo aliquando bis, terve, etiam bimulis trimulisve; accurata dein instituenda est *Dieta*, blanda porro ventriculi & intestinorum purgatio, quibus peractis corticis peruviani decoctum cum tussilagine & Balsamo Tolutano, uno alterove appposito *Vesicatorio*, morbum fugat; sed commodum est omnino respirationem expedire & *Anacatarsin* solutione Gum. Ammoniac. in expressione milleped. ex Aq. Hyssopi. Atqui profecto haud pauci exinde in *Rachitidem* incidunt — Scabies permultos inter popellum atque nautas infestat.

Plena Luna 14. FEBRUARIO. *Nova Luna* 28.

Per Initia Mensis perflavit Notus, intercurrente subinde Coro; Pluvia autem quotidie ad decimum quintum usque, Aerque humidissimus: tunc Boreas siccus & gelidus valde, sub finem vulturnus velox, ac pluviosus.

	III	I	II			I	I		I	I
Pluvia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	I	II					II			
	13.	14.	15.	26.	27.	28.	Nix	16.	17.	

Dig. Dec.

— 2. 888.

— Procella 5. p. m. w S w 4 — 8. a. m. S S w
4. — 13. Nocte S w 4.

8 Altitud. maxim. 23. 30. 2. E N E 1x. { media 29. 6.
— minim. 14. 29. 0. S VV 3.

Dies frigid. 18. 73. E N E 2. { media 58. $\frac{8}{23}$
— tepid. 4. 50. 8. VV b VV 2.

Variolæ adhuc frequentes: febres aliquæ putridæ, nervosæ, lentæ: Gravissimi passim *Asthmatis Paroxysmi*, tussis admodum sævit. Pleuritide plures aut *Pleuroperipneu-*

neumonia corripuntur plurimi *Rheumatismo* cruciante: Scabies est perfrequens undique.

Colica quædam biliosa jam plurimos torquet, acerbissimus stomachi dolor, ac perpetuæ vomitiones urgent, nunc alvus est citissima, nunc astricta maxime; ne vel *Catharticis* fortissimis cedens priusquam missione sanguinis, fortique amolliente, solvitur nimia intestinorum stritura: — hæret sæpissime in ima parte dextri hypochondrii acutissimus dolor & pertinax admodum, cujus causa plerumque est a stercoribus induratis ad finem *Ilei* atque *Coli* principium compactis — vix utique lenitur nisi laxante fomento, & *Clysmate* frequente, quæ fæces emolliunt: cave vere ne fomenta sint valida nimium.

Plena Luna 15. MARTIO. *Nova Luna* 29.

Venit ab Oriente Ventus ab ipso Martii Initio ad Diem vigesimum tertium fere, ad Septentrionem autem vergens plerumque: siccam hoc fecit *Atmosphæram* & frigidam, imo & pulcherrimam sæpe, Libs post, ad Finem Aquilo.

	$\frac{I}{9}$		$\frac{III}{19}$	$\frac{I}{23}$		$\frac{I}{25}$	$\frac{II}{26}$	
Pluvia	1.	9.	10.	19.	23.	24.	25.	26.
								27.
								Nix
								Dig. Dec.

8. 9. Grando 10. 20. — 1. 700.

Procella 26. Noctu S w 4^r. AB. 22. H. 9. p. m. N b E 1.

a 12. ad 18. ad Solis occasu Nubes pulcherrimæ puniceæ quotidie.

8	Altitud. maxim.	14.	30.	4.	E N E 1.	} media 29.7 $\frac{8}{28}$
	— minim.	20.	28.	9 ^r	N b E 1 ^r .	

	Dies frigid.	8.	66.	N N E 1 ^r .	} media 58 $\frac{10}{28}$
	— tepid.	30.	46.	N 1.	

Variolæ passim; fœda scabies est undique: *Asthma grave* multos vehementer premit, tussis sævissima plures.
Haud

Haud pauci *Apoplexia* [a], vel *Hemiplegia*, correpti occidunt — Hoc sæpe, notante *Cole*, de *Apoplexia*, post diu durans frigus accidit, cui suffragatur experientia: An a densato nimium sanguine? an ab imminuta *Perspiratione*, retentis crassioribus? an a magno *Atmosphære* pondere totum corporis habitum valide premente, unde plus satis sanguinis ad cerebrum ruit, calvaria sustinente aeris pressuram? Tali tempestate utique cavendum est hominibus, capite largo, corpore quadrato, collo breviori: parce vivendum est, leniter purgandum: venienti occurrere morbo.

Pleuritides & peripneumonizæ admodum vulgares; sanguis jam fere semper densus est valde, ac tenace obductus glutine; Tussis effera, sputa tamen libera satis & plerumque modico sanguine tincta: ubi vero parum aut nihil exantlatur, pessimum, nec melius multo si parva, rotunda, vel spumosa tantum. Quæ ex *Fico*, *Melle*, *Oleo*, *Nigro*, *Spermate Ceti* experior perquam commoda, potionem porro emollientem, liberalem, qualem præbet *Decoctum pectorale* dictum, aut *Serum Lactis Herba Paraxaco* imbutum, cui inest dissolvendi lentorem sanguinis Vis maxima; præsertim si incoquitur simul *Radici Graminis* [b] plurimum & *eryngii* — Si vis alia, præstat *Hedera terrestris*, *Tussilago*, *Adyantum*, *Helennium*, *Hyssopus*, *Pulegium*, *Flos Papaveris erratici*. — Utilia hæc sane sunt & contemnenda neutiquam.

K

Ata-

[a] *Ramazzini* *Apoplexias* recenset inter morbos grassantes per valde frigidam & siccam *Atmosphæram*. Vid. *Constitut. Epid.* 1691. Sect. 3.

[b] Vel ipsi bubulci vim graminis detergentem noscunt, observando enim sterces bubulum notant obstructions, & crustas pene lapideas cum stercore excretas, dum recentia gramina carpunt boves; qui in stabulis detenti diu, languidi fuerunt admodum & icterici prorsus.

Atavis utique proavisque nostris medicina indigena. — Sed enim hodie homunciones fastidiosi herbas ab indis *Theam* scilicet; *Sarsam*, *China*, *Giuseng*, & nescio quid ultra expetunt — Ast abitote tandem vos delicatuli nequioris ævi pessima progenies.

Plena Luna 14. APRILI. *Nova Luna* 28.

Hoc quoque mense ventus fuit plerumque orientalis, nunc ad Austrum, nunc ad Arctum flectens, aer interim sæpe tenuis satis; a xii. autem ad xvii. aut libis, aut aufter maximæque nebulæ: Malacia xxii.

I IIII II IIII II II

Pluvia 5. 8. 13. 14. 16. 17. 18. 23. 24. 26. 28.

Dig. Dec.

28. — 3. 100.

♂ Altitud. maxim. 1. 30. 2. E 1.

— minim. 24. 29. 2. E b N 1.

Dies frid. 11. 55. N E b N 1.

— tepida 31. 36. S S E 1. { media 29.7 $\frac{8}{30}$

{ media 43 $\frac{21}{30}$

Paucæ nunc *Variolæ*, pleuritis & peripneumonia adhuc frequens admodum, indeque quidam id pulmonis vomitum incidunt, nude facti sunt tabidi: hoc his accidit præcipue, qui parum aut nihil expuunt ante diem quintum, aut septimum [a], dein cœnosa, subdulcia, vel foetida, plurimæ tussis vehementes *Astmaticæ*, plures *Phthisici* pereunt.

Febris putrida lenta multum grassatur diuque ægrotis inhæret; pectus atque præcordia vel ab initio valde premuntur, adest tussicula & faucium asperitas, vomitus frequens atque capitis dolor.

Plena Luna 13. MAJO. *Nova Luna* 28.

Incipiente mense ventus borealis ab octavo ad vicesimum diem corus sæpe, sæpius africanus, inde Vultur-

nus

[a] Vid. *De Aere & Morbis Epidemicis*, V. I. p. 52.

Febris putrida lenta [a] huc usque multum sævit, atque haud paucis funesta est — Doler initio sinciput, occiput, dorsum, mox præcordia, adestque fœdus & amarus in ore sapor, nausea, vomitio, lingua valde squalida, tandemque nigra est prorsus, accedit porro sæpe singultus; statu morbi, die sexto, vel septimo puta, fere semper delirant, pauloque post interdum veteriosi succumbunt; raro absunt tremores & tendinum subsultus — Urina nunc crassa, parca, rubra, vel subnigra est, nunc cruda valde & aquosa: sæpe flavescit cutis, sæpius oculi album — tumet admodum aliquando & indurefcit abdomen, hoc in casu, sive arte, sive sponte fluit alvus ægrotantibus, levamento est; biliosa namque multa & interdum atra prorsus dejiciuntur — hoc vero his præcipue accessit, quibus per initia nullum exhibitum fuit *Emeticum*, quod certissime hæc febris desiderat — quid quod post vomitum plerumque erumpit sudor largus, æqualis, ingens cum pustulis prurigo, recedente ut plurimum morbo; idque maxime si libere descendit venter, pauloque post turbida, multa, fulva, subsidens urina. Profecto hanc febrem abigit interdum sudor, interdum alvi fluxus: utrum poscit, his notis utor; si pruritus urget & in cute quasi morsus, potissimum si papulæ apparent, moderatis *Diaphoreticis* pugno; si ructus, si flatus, si abdominis tumor, leni *Cathartico*. — *Pulvis Contrayerv. C. Julep. Camphorat. cum Aceto, Theriace Andromach.* pauxillum ad sudores eliciendos conferunt; ad alvum movendam *Rhabarb. Mann. Sal. Mirab Glauber. Crem. Tart.* — Omnia ex *Aloe* nocent — interea vero sive per alvum, sive per cutim, moveo, multam diluentem demulcentem potionem præcipio, cui

[a] Rectius hanc Febrem dixerim biliosam, seu mesentericam, nam etsi diu admodum plerumque trahit Ægrotantes, bilis acris & abundantis valde prodit Indicia.

cui admisceo insuper ad urinam ciendam aliquid, Sp. Nitri dulc. scilicet, Sal. Succin. Nitrum, &c. — viæ sane certius signum salutis occurrit quam plurima, lutea, hypostatica Urina, Die nempe undecimo, aut decimo quarto.

Plena Luna 10. JULIO. Nova Luna 26.

Die Julii quinto cessare pluviae, multoque lætior successit tempestas, & Sol fervidus valde, flante coro primum: dein euro, mox borea intercurrente, etiam subinde Malacia: tub finem ventus aquilonius dominabat.

$\frac{1}{1}$ $\frac{11}{1}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{1}$ Dig. Dec.

Pluvia 1. 2. 3. 5. 16. 28. 29. — 1. 142.

8 Altitud. maxim. 21. 29. 9. E N E 2. { media 29. $6\frac{12}{31}$

— minim. 3. 29. 2. S V V 3.

Dies frigid. 4. 34. V V N V V E 2.

— fervid. 18. 13. E N E 1.

{ media 24

Febres aliquæ putridæ lentæque adhuc: quædam peripneumonix, præcipue nothæ; Rheumatismi passim, & Ophthalmiæ humidæ plurimæ — Ex quo autem pulchra calidaque tempestas eluxit, paucissimi ut solet, apparent morbi hoc anni tempore: modo nempe cælum sit apricum [a].

Plena Luna 9. AUGUSTO. Nova Luna 24.

Parum elata fuit Barometri Statio hoc Mense, Atmosphæra autem perficca & fervida maxime: afflavit Eurus sæpissime, Boreas frequenter, Corus sæpe, Libs rarissime.

Dig. Dec.

Pluvia 2. 3. 15. 16. 17. 25. 28. — 0. 564.

Maximæ Rotationes creberrime: Fulgur & Tonitru e longinquo 25.

Infinitæ muscæ, vespæ, & papiliones omnigeni, erucarum vis immensa, cicadæ undique lætissime garrunt,

K 3

om.

[a] Hippocr. Aphorism. 15. Sect. 3.

omnes Rivuli & omnes fere putei arescunt ob Æstum enormem.

8 Altitud. maxim. 30. 29. 9. N N E 1. } media 29. 6.
 — minim. 15. 29. 2. VV b S 2.
 Dies frigid. 16. 30. N VV 2. } media 21. $\frac{15}{31}$
 — fervid. 23. 14. N N E 2.

Pauci jam morbi, plures attamen *Diarrhœa* corripuntur, imo & sæpe valde profusa: per plurimos *Ophthalmia* aut lippitudo vexat. Ex ore aliqui, quidam ex naribus plures ab *Hæmorrhoidalibus* venis fundunt sanguinem: mulieres largissime menstrua profundunt: totum hoc a rarefacto admodum sanguine.

Plena Luna 7. **SEPTEMBRI.** *Nova Luna* 23.

Per hunc mensem ventus fuit plerumque ab Occidente, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem tendens; Aquilo etiam aliquando intervenit. Aer sæpe ficcus & tenuis, sæpe autem nebulosus; Initio quidem calidus.

	II	I			I	III	I	I		I
Pluvia	5.	6.	7.	10.	12.	14.	15.	16.	17.	21.
	II	II								
	25.	27.	28.	30.	—	2.	556.			

Immensæ sæpe rorationes, imo interdum pruinae.

8 Altitud. maxim. 24. 30. 1. N b E 1. } media 29. 5. $\frac{6}{28}$
 — minim. 16. 29. 0. VV 1.

Dies frigid. 19. 46. N N VV 1. } media 38. $\frac{9}{28}$
 — calid. 4. 24. Malacia.

Febris putrida lenta passim, cui jam accedit frequenter Icterus, & magnus virium languor, interdum tumor abdominis atque pedum. Alvus torminosa per plurimos ubique infestat, cholera sævissima multos, plures autem *Dysenteria* mucosa ac biliosa, imo & aliquando cruenta, febre haud raro comitante; sub finem crebrae
 erum.

Unable to display this page

Unable to display this page

atque dentium dolores multos vexant, tussēs sāvæ plu-
res — Alvi Fluxus creber adhuc, *Dysenteria* ta-
men rarior — *Variolæ* jam derepente factæ sunt epi-
demice, eæque quidem male moratæ & sæpe lethales;
quippe quæ parvæ & nigræ, aut crudo prorsus diffuen-
tes *Ichore* ad finem usque; sæpe cum ipsis *Variolis*
erumpunt *Petechiæ*, quod pessimum: Interdum cutis sub
vesiculis acquosis *Necrosi* afficitur.

Plena Luna 6. NOVEMBRI. Nova Luna 21.

Densa fuit admodum ac humida *Atmosfera* hoc men-
se; quæ *Mercurium baroscopicum* in alto sustinuit loco,
etsi multo rarior erat ab Oriente ventos quam *Octobri*
elapso: corus quidem aderat sæpe; sed & libis haud ra-
ro — Ad ipsum finem, gravis ab Austro procella *Baro-*
metrum deturbat maxime.

Pluvia ¹1. 9. — ¹11. ¹¹15. ¹16. 17- 18. ¹20. 22. 23.

114 1 Dig. Dec.

24. 27. 29. 30. Grando 16. 2. 078.

Procella 16. Nocte — 20. p. m. S w 4. — 29.
p. m. S S w 4^x.

Magna AB. 21. H. 9. p. m. N w 17.

8 Altitud. maxim. 4. 30.3. N 1. { media 29. 9
 ——— minim. 30. 28. 6. S VV b 3.

— minim. 30. 28. 6. S VV b 3.

Dies frigid. 25. 62. N b E 1. } media 50 $\frac{6}{23}$
 — tepid. 10. 42. S VV b VV 21. }

— tepid. 10.42.5 VV b VV 21.

Variolæ adhuc *epidemice*, sed jam majore ex parte paulo mitiores, sæpissime tamen fluxus salivæ prælargus profluit, etiam in distinctis.

Diarrhœa ferofa plures adhuc exercet — *Catarri* &
Rheumatifmi plurimi, necnon tuffes acerbæ — morbi
pulmonum acuti haud pauci.

Plena Luna 5. DECEMBRI. Nova Luna 20.

En tandem corrumpunt vapores, per *Atmosphæram* congesti diu, delabente plurimum *Baroscopio*: per initia mensis

mensis Vulturū perflavit, dein lib̄s furens, intercurrente subinde cauro. — Duravit pluviosa hæc & misera tempestas ad xxi. usque, tunc venit ab Oriente ventus, qui ad Septentrionem vergens rigidam valde brumam intulit, & *Barometrum* erexit maxime.

	III	II	I	III			III	II	III	II	II
Pluvia	1.	3.	4.	5.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
	II	I	III	I	I						
	14.	15.	17.	18.	19.	20.	24.	Nix 2.	—	6.	566:

Dig. Dec.

Maxima Diluvia medio mense, *Atmosphæra* fuit densissima & longe humidissima ante xxiv. Crassissimæ & valde fœtidæ nebulæ a xx. ad xxii.

Procella 2. E S E 4^x. — 9. Noctē S w 4. — 10. S w 4. w 11. Vesperī & Noctē S w 4^x. — 14. w S w 4. Amplissimus Halo circa Lunam 3. maxima lucida, ingea, punicea AB. 6. H. 8. N E 1^x.

8 Altitud. maxim. 31. 30. 5. N E 2^x. } media 29.4²
 — minim. 11. 28. 4. S VV 4^x. } 30

Dies frigid. 31. 73. N E 2^x.
 — tepid. 5. 46. Malacia.

} media 56²⁹
30

Variolæ jam sunt magis benignæ, licet adhuc *epidemicæ*; atqui etiam in distinctis profusus est admodum salivæ cursus: porro frequenter etiam maculæ quædam rubræ, sed coloris vividi, erumpentibus *Variolis* intersunt, quæ brevi plerumque vanescunt.

Pleuritides & peripneumoniarum haud raræ, sæpe nothæ; tussēs & *Catarrhi* plurimi: Alvi fluxus usque creberrimus — Vides sane, in omnibus fere morbis, Colluviem ferofam adhuc dominantem.

Tota Pluvia Anno MDCCXLVII. — 32. 246.

Dig. Dec.

Plena Luna 4. JANUARIO. Nova Luna 19.

Præalta fuit hoc mense *Barometri* statio, Ventus, ut plu-

plurimum ab Oriente, multum per initia flectens ad Septentrionem, a XIX. autem plerumque ad Austrum, Aer sæpe crassus erat, interdum nebulosus, semper frigidus. — Gelu valde rigidum ineunte Anno.

						$\frac{1}{21}$	$\frac{11}{23}$	$\frac{1}{26}$	$\frac{11}{27}$
Pluvia	5.	8.	9.	11.	14.	15.	17.		
	$\frac{1}{28}$	$\frac{1}{30}$					Dig. Dec.		
Nix	30.						1.		718.

8. Altitud. maxim. 1. 30. 5. E N E 2. { media 29. $9\frac{2}{3}$
 — minim. 28. 29. 3. S E b S 3.
 Dies frigid. 1. 74. E N E 2. { media 62.
 — tepid. 30. 53. S S E 2.

Ut solet fere semper, sic quoque nunc, tussis movet boreas & laterum dolores; [a] idque sane jam vehementer, pleuritides, nempe, peripneumoniarum atque tussis gravissimarum, modo sunt valde frequentes; multos porro premit asthma sævissimum & contumax, parce nimis plerumque in his morbis expuitur, quamquam distillationes profusæ, coryzæ [a], Anginarum mucosæ, raucedines atque faucium tumores per plurimos vexant; crasso nimirum ac perfrigido aere cutis meatus occludente, unde serosa colluvies accumulatur, Rheumatismis plurimi — Variolæ undique jam epidemicæ, nec profecto ita clementes.

Plena Luna 3. FEBRUARIO. Nova Luna 17.

Perfrigida jam regnat tempestas & sicca valde, borea sæpissime perflante, hinc gelu asperrimum, & tenuis admodum aer; at pluviarum parum: Nix autem & grando nonnunquam; Baroscopium plerumque sublime.

		$\frac{11}{21}$	$\frac{1}{23}$						
Pluvia	21.	23.	28.	Nix	16.	24.	Grando	21.	29.
				Dig. Dec.					
				0.					598.

Aere

[a] Vide Essay on Fevers, p 171.

[b] Gels. Lib. 4. C. 1.

Acre gelu 12. 15. 16. 19. 25. 26. Densissimæ foetidae Nebulae 9. 10. 12.

8 Altitud. maxim. 9. 20. 3. NE 1. { media 29. $8\frac{17}{28}$
 ——— minim. 23. 29. 2. S VV 2.

Dies frigid. 16. 77. NE b E 2. { media $64\frac{11}{28}$
 — tepid. 29. 58. VV N VV 2.

Variolæ longe latequæ sunt *epidemicæ*, passim funestæ, parvæ, atræ; jam nunc *Salivatio* est parcior debito, ut ut nuperis mensibus perfusa nimis. — *Febriculæ Catarrhales* valde frequentes, necnon tussis sævissimæ; gravissimi *Asthmatis Paroxysmi* & diu gravantes — tempestas est exitialis admodum pulmonariis, moriuntur plurimi, pleuritides & peripneumoniz perplurimæ, crassa perquam ac glutinosa sunt sputamina, sæpe, interdum tenuia valde, horum neutra facile ejiciuntur, licet tussis plus satis urget; imo rupto nonnunquam pulmone purus sanguis expuitur. Utcunque viscida nunc sunt in peripneumoniacis sputa, cruorem extractum multo minus tenacem sæpe sæpius notavi. — Post pleuritides aliquando maxime pertinaces laterum dolores cruciant, qui multo melius emplastris *Anodynis* aut *Epispasticis* cedunt quam Sanguinis missioni, quantumcumque fuerat necessaria morbi initio, *Odontalgia* acerbissimæ & *Rheumatismi* permultos laceffunt.

Plena Luna 4. MARTIO. *Nova Luna* 18.

Algida tempestas toto fere Martio, pluviz abundantes, procellæ interdum. Medio mense autem gelu, nix, Grando, ventus aquilonius, Aer siccus valde & frigidus: sub Finem vero erat multo tepidior, ac humidior longe.

III	II	I	II	II	II	III	II	II
Pluvia	2.	3.	4.	6.	7.	8.	10.	11.
27.	20.	29.	31s	Grando	8.	12.	15.	Nix
								12.
								13.
								14.

Dig. Dec.

18s — 4. 180.

Pro-

Procella 2. Nocte w S w 4 — 25. a. m. S
w 4. — 27. a primo Mane ad H. 10. a. m. S w
b w 4.

8 Altitud. max. m. 29.30.1. N E 1. { media 29.7
— minim. 27.29. 0. S VV b VV 4.

Dies frigid. 15. 73. E N E 2. { media 58.²²/₂₉
— tepid. 29. 50. VV S VV 2.

Variolæ adhuc, sed multo pauciores, & minus pericu-
losæ: pleuritides & peripneumonix frequentes: jam fa-
cilis expuitur, sæpe coctum, & aliquo sanguine tin-
ctum, sæpe tamen perliquidum & acre. Tussis innume-
ræ & plerumque vehementes; Labe ideo pulmonum af-
fectis tempestas est insensa maxime, & haud raro fune-
sta: gravissimi *Asthmatis Paroxyfmi* — *Rheumatismi*
multi — Haud pauci *Apoplexia* & *Paralyfi* perculsi
sunt; quod quidem per frigidas valde tempestates acci-
dit frequenter [a]; notavit etiam magnus *Hippocra-
tes Paraplegias* fuisse epidemicas aspera durante Hie-
me [b], Lib. 1. epidem. Constit. 5. quod quoque me-
moravit *Cole* in Lib. de *Apoplexia*.

Nova Luna 2. *APRILI*. *Plena Luna* 16.

Ad decimum nonum *Aprilis* frigida fuit atmosphæra,
flante ut plurimum vento Orientem inter & arcum;
Gelu interdum, aliquando Nix; post vicesimum libis præ-
valebat subfidente baroscopio.

	II	I	III	II	I	II	II
Pluvia	I. 7.	10.	12.	17.	19.	20.	25. 26. 27. 28.
	I	I					
	29.	30.	Nix	1. 11. 15.	2. 3. 080.		

Haud

[a] Vid. quæ supra dixi mense Martio. 1747.

[b] Sic describitur χειμών βορείος, αὐχμοί, ψυχρά πνεύ-
ματα, μεγάλαι χιονες, περί δ' ἰσημερίην χειμῶνες
μέγιστοι. — παραπληγῆαι πολλοῖσιν ἐγένοντο καὶ τίνες
αὐτῶν ἐθνησκον διατάχειων.

Haud leve gelu 18. maximæ sæpe hoc mense pruinae;
Nix super montes permansit ad xxiv. usque.

Levis procella 11. Nocte E b S 4. — quam maximus Halo subluteus, ac vividus, circa Lunam 22. H. 20. S w 2.

8 Altitud. maxim. 9. 30. 2. N 1. } media $29.5\frac{2}{3}$
— minim. 28. 29. 0. S VV 3.

Dies frigid. 3. 64. E b N 1. } media $50\frac{18}{30}$
— tepid. 26. 40. S VV b S 2.

Perpaucæ jam *Variolæ*, ac morbi adhuc pectores acuti frequentes, sputa tamen largissima nunc ex facili prodeunt maximo cum levamine, tussis, humidæ, innumerae, ac sæpe vehementes: tabidi plurimi occidunt, sævitia tussis, alvi fluxus, aut sudoribus, penitus confecti. — Febres aliquæ putridæ, necnon intermittentes, sed rure potissimum. Multi *Rheumatismo* cruciante diutissime torquentur; vix utique sine magno sanguinis dispendio levantur, qui profecto haud parum est viscidus. — Haud raro etiam ipsa venæ sectio ter, quaterve, repetita incassum tentatur, nec cedunt dolores acerbissimi *Deobstruentibus*, *Diaphoreticis*, *Purgantibus*, & *Anodynis*; tandemque aliquando fugantur solum Balneo frigido.

Cæterum hic annotabo obiter, quod, dum ab acri & serosa colluvie pendat *Rheumatismus*, multo magis obest, quam prodest, larga sanguinis detractio; id ipsum notante *Sydenhamo*: [a] in hoc etenim casu certe, quæ blandæ sudores movent, quæ acres edulcorant humores, eosque expurgant commode, interposito subinde papavereo doloris lenimine, longe feliciores edunt effectus. — Usus sum profecto sequentibus, multos per Annos satis feliciter.

Ter-

[a] Epistol. I. responsoria ad Drem. Brady.

Tertia, vel quarta, quaque Nocte *Calomelan.* grana aliquot cum *Pilul. Matthæi*, seu *Saponaceis* exhibeo, mane autem proximo *Cathartica* leniora, omnia dein sub noctem compesco *Anodynis* — est & etiam ubi per initia morbi vomitus excito.

Diebus attamen intermediis suadeo sequentia, aut his similia R. Pulp. Prunor. dulc. *Æthiop. miner. ana* ℥vi. Gum. Gujaac. ℥ii. Cremor. Tartari, Nuc. Myristic. Pulv. a ℥iii. Syrup. Croci. q. s. m. f. Elect. cujus cap. Q. N. Moscat. seu Juglandis, bis saltem de die cum Haustu largiore Aq. Calcis, in qua rasum Lignum *Guajacum* & *Sassafras* sint infusa; cui adjicio insuper Aq. *Absinth. C.* aliquid cum *Elix. paregoric. & Essent. Antimon. an.* ℥ss. vel ℥i. — (*Aquam Calcis* vero præparatam esse vellem *Testis Ostrear.* aut *Coclear.* probe calcinat.) nam & magis dulcem hanc & magis efficacem judico — Victu interim ex media materia utendum est, pro potu autem sero lactis tenuissimo Sinapi imbuto, infuso Lign. *Sassapar.* ex Aq. bulliente, Aquis demum *Pyrmontanis*, *Spadanis*; aut *Scarburienf.* — Locis atqui pertinaciter dolentibus idonea admoveo Fomenta, mox dein *Vesicatoria*.

Sed quid ego hæc tanto molimine, cum quilibet *Medicaster* triobolaris verbosis populo Strophis [a] *Antirrhematica* venditet fallere nescia?

Plena Luna 2.

Nova Luna 16.

MAJO. *Plena Luna* 31.

Ineunte & exeunte hoc mense pluvia haud parca, ventus australis, ærque crassus, medio autem tenuis valde; per totum equidem blanda fuit satis tempestas: maxime interdum rorationes:

Pluvia

[a] Quorum Stultitia Quæstus Impudentiæ est. *Phædr.* L. 1. Fab. 14.

$\frac{1}{2}$ $\frac{111}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{11}{10}$ $\frac{8}{26}$ $\frac{11}{27}$
 Pluvia 2. 3. 4. 5. 6. 7. 10. 11. 22. 25. 26. 27.
 $\frac{11}{29}$ Dig. Dec. 2. 250.
 ♂ Altitud. maxim. 14. 30. 2. N 1. } media 29.6. $\frac{2}{33}$
 — minim. 2. 29. 2. S S VV 2.
 Dies frigid. 8. 44. VV N VV 2. } media 35. $\frac{26}{30}$
 — calid. 20. 28. N 1.

Variolæ passim, pleuritis & peripneumonia frequens, *Rheumatismi* levi cum febre, at sævo admodum dolores plures discruciant: non solum ipso initio venæ sectionem poscunt largiorem, sed & multa porro post *Diluentia*, *Cathartica antiphlogistica*, necnon *Anodyna* liberalia, inter quæ commodissimum est *Elixir paregoricum*, quod & salubres movet sudores, lenitque dolorem, ex Sero Lactis tenuissimo datum: inservit hoc serum insuper utilissime pro potu communi: diuque haustum, ac copiose, ipsum tandem solvit morbum, præcipue si *Nitri* aliquid sit adjectum — Opportuna sane, & repetita, sanguinis missio æque *Rheumatismo* calido, ut junioribus & robustis, medetur, ac ipsi pleuritidi.

Febres putridæ passim, vix jam video intermittentem..
Tussēs plurimæ, & Coryzæ acres admodum cum tumore
fauccium, labiorum, oculorum, &c. adeo falsus destillat
humor, qui non tantum vellicat, sed etiam sit veniat
verbo, *vesicat* nares, atque in pulmonem irruens sævissi-
mam excitat tussim, ipsamque Tracheæ membranam ero-
dit: multi hinc *Phthisici* certe ad plures abeunt.

Plena Luna 14. JUNIO Luna Nova 29.

Incipiente *Junio* Aer valde crassus, frigidus, & humidus; post diem decimum septimum vero fervida admodum & suda tempestas.

Pluvia

Pluvia 1. $\frac{1}{2}$. 4. — 6. $\frac{1}{8}$. 10. 12. $\frac{1}{4}$. $\frac{11}{15}$. 29.
Dig. Dec.

— 1. 102.

— Dies fervidissim. 20. 21. 22. 24. 26. 27.

8 Altitud. maxim. 17. 29. 9. N N VV 1. } media 29. $6\frac{16}{29}$
— minim. 29. 29. 3. S b E 2.

Dies frigid. 4. 40. VV N VV 2. } media 55 $\frac{29}{29}$
— fervid. 27. 15. S b E 21.

Variolæ sparſæ; aliquæ putridæ & lentæ febres. *Tabes pulmonaria* ubique frequens eſt, haud pauci pereunt — *Vox rauca*, *Tuffis clangofa*, *fputa viridia*, *cœnoſa*, *purulenta*, *graveolentia*, *dorſi dolor*, ac *debilitas*, *fudores profuſi*, atque *alvi fluxus*, ſubinde ſe excipientes, accedente *crurum pedumque Tumore*, cum ingrato quodam in *pectore ſibilo*, & *ſpiritu difficili*, haud dubia ſuere imminentis *Lethi præſagia*, rupta interdum in pulmone *Vomica*.

Salubris aura ruris, equitatio quotidiana, bene curata e lacte diætâ, & potio lenis demulcens, *Emulſio* ſcilicet *Amygdalina ex Decocto Rad. Eryng. condit.* & id genus alia, multo magis tabidis his proficere videntur, quam operoſa medicamentorum farrago, quæ ſemper imbecilli ſtomacho nocet, *Opiatis* autem idoneis compeſcenda eſt ſubinde tuffis vehementia, ſiſtenda porro eſt alvus, ſi cita nimis, reprimendi etiam ſunt profuſi ſudores: cave autem ſemper, ex divini ſenſis conſilio, ne noceas ſi non poſſis opitulari [a].

Nova Luna 14. *JULIO. Plena Luna* 28.

Julii Initio ſicca fuit & calida tempeſtas, varia poſt, & multo frigidiôr, pluvix frequentes, *Ventus inconstans*, ab *Auſtro* ſæpius; factus hinc *Aer* eſt humidus atque

[a] *Hippocrat. Epidem. Lib. 1. Conſtit. 2, ſub finem.*

Variolæ sparſæ; ſed parum funeſtæ; hiſ tamen exarſcentibus furunculi plurimi, valde dolentes, tandemque ſuppurantes, ſæpe ſæpius erumpunt: *Cholera*, ac *Dyſenteria*, haud raræ, *Ophthalmiæ* aliquæ, & Fau-
cium Tumores.

Pleuroperipneumoniæ paſſim inter Agricolas ſæviunt, a frigida frequenter potione, ac aura, dum ſudoribus inter opera diſſunt: grata ſane utraque, ſed periculosa valde. Ratione adeo ſemper obſecundandum eſt naturæ incitamentiſ.

Nova Luna 11. *SEPTEMBRI*. *Plena Luna* 25.

Perſiccus atque tepidus fuit hic menſis, *Atmoſphæra* tamen plerumque valde craſſa, ventus inconfans, at le-
nis; Boreas per initia, ac Sol fervidus, ſub finem lib: plurimos ſæpiſſime Ros.

11 1

Pluvia 7. 11. 12. 30. 16. 19. 20. 21. 24. 27. —

Dig. Dec.

29. — 0 914.

8 Altitud. maxim. 3. 30. 1. E N E 1. { media 29. 7 ²²/₂₉
— minim. 8. 29. 2. E S E 2.

Dies frigid. 31. 44. S V V 3.

— calid. 1. 28. V V N V V 1. { media 34.

Variolæ adhuc, ut plurimum benignæ, paſtulis tamen ulcerofis, & furunculis, uſque ſtipatæ; ſub morbi finem nempe; accedunt ſæpe ſævæ *Ophthalmiæ*, ac cruciantes artuum dolores, niſi mature & probe purgantur. —
Diarrhææ, & *Dyſenteria*, perplurimos exercent: raro tamen cruentus eſt alvi fluxus, nihilominus autem aliquando lethalis, obrepente ſingultu, & perpetua deſi-
dendi cupiditate, quod nihil levat æque ac clyſter noſter anodynus [2] qui, & *Diarrhæam* quoque profuſam, ir-
ritis aliis omnibus, ſæpe feliciffime ſiſtit.

L 2

Nova

[2] Vid. ſupra Menſ. April. 1743.

Nova Luna 11. OCTOBRI. *Plena Luna* 25.

Sicca duravit Tempestas, cum alta Barometri Statione, ad Diem usque decimum *Octobris*, adeo ut, per Initia Mensis, Putei atque Rivali plures defecerint prorsus, post autem imbrica valde & multo gelidior; Aquilo prævaluit ad decimum octavum, inde vero Libs.

	$\frac{1}{10}$	$\frac{11}{11}$	$\frac{11}{12}$	13.	—	16.	$\frac{11}{17}$	$\frac{1}{19}$	$\frac{11}{20}$	$\frac{11}{21}$
Pluvia	10.	11.	12.	13.	—	16.	17.	19.	20.	21.
$\frac{11}{22}$	$\frac{11}{24}$	$\frac{11}{25}$	—	$\frac{1}{26}$	$\frac{11}{27}$	$\frac{11}{28}$	$\frac{1}{29}$	$\frac{11}{30}$	Grando 10.	
Dig Dec.										

Nix 11. — 3. 696.

Gelu 3. 12. 13. Fulgur & Tonitru 29. Nocte: Procella 30. Nocte, ac Mane 31. S w b w 4. — Maxima Pruinæ Mensis Initio.

8 Altitud. maxim. 2. 30. 3. N E 1. { media 29. $6\frac{2}{30}$
 — minim. 22. 28. 7. S E b S 3.
 Dies frigid. 12. 61. N 1.
 — tepid. 5. 34. N 1 VV 1. { media 48 $\frac{6}{30}$

Multæ hic *Variolæ*, aliquibus in locis sunt *epidemicæ*; morbus colicus creberrimus, plures jam a *Pomaceo* novello. *Pleuroperipneumonix* passim, medio præsertim mense; Sanguis extractus autem haud valde densus est. — Dentium dolores, destillationes, Tussis sævissimæ, perplurimæ; inter pueros ferina Tussis grassatur — *Catarrhalis* quædam *Febricula* porro frequens est admodum, cum magna pectoris oppressione Tussi humida permolesta, ventriculi dolore, ac cruciatibus *rheumaticis*, brevi tamen evanescit, accedente alvo cita, atque torminosa paululum.

Non tantum ab impedita *Perspiratione* oriri videntur Febres *Catarrhales*, sed etiam ab ipso gelido *Atmosphere* Vapore per varios Corporis meatus irruente; hu.

8 Altitud. maxim. 14. 30. 6. N E b E 1. { media 30. 0 $\frac{3}{30}$
 — minim. 2. 29. 3. S VV 2.
 Dies frigid. 21. 68. N E 1. rigid. Gelu. { media 54
 — tepid. 2. 42.

Variolæ undique fere, satis tamen clementes, scilicet distinctæ ut plurimum: peripneumonix & pleuritides passim. Tussis? *Kopu'Zai* & leves anginx frequentes; Febres aliquæ lentæ, & putridæ; morbi colici, & *Rheumatismi*, plurimi.

Nova Luna 9. *DECEMBRI*. *Plena Luna* 23.

Tristissima jam ingruit tempestas, pluvia constans, Libs perpetuus fere,isque subinde procellosus admodum; hinc facta est *Atmosphæra* longe humidissima: sub finem mensis diluvia maxima ubique: ne vel minimum gelu toto *Decembri*, sol rarissime.

	III				I	I				II	IIII	
Pluvia	1.	2.	—	4.	6.	8.	9.	10.	—	14.	15.	16.
	II	I	I			I	III	II	III	IIII		
17.	18.	19.	20.	—	21.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	
IIII	II			Dig. Dec.								
30.	31.	—	6.	746.								

Procella 1. Nocte w S w 4^v. — 14. Nocte w S w 4. w gravissima 15. tota Nocte S w 4^v. quæ porro duravit ad Horam quartam pomeridianam Diei 16. atque Mercurium barometricum quam maxime depressit, ad 28. 1. nempe, 16. H. 10. a. m. S w b S 4^v. — 23. Nocte S S w 4. — 24. Mane S w 4^v. — 25. S w 4. Ventus nimbosus omni nocte ab 8. ad 13. haud magnus tamen inde Barometri lapsus — Iris Lunaris perillustis 15. H. 10. p. m. w S w 3^v. Fulgur & tonitru 16. Mane. Magna AB. 4. H. 8. p. m. N w 2^v.

8 Altitud. maxim. 7. 30. 2. VV N VV 1. { media 29. 4
 — minim. 16. 28. 1.
 Dies frigid. 17. 60. VV N VV 2. { media 52 $\frac{4}{30}$
 — repid. 3. 44. S VV 3.

Variolæ adhuc passim, mites autem plerumque; in distinctis tamen, si paulo sint confertiores, & largissima profuunt sputamina; & copiosæ admodum & crassæ urinæ; quod faustum semper. Morbi colici perplurimi, ex *Pomacei* novelli potu permulti; haud pauci & colica vehemente, & acerbissimo artuum dolore, anguntur, unde sæpe brachiorum *Paresis*; & generalis membrorum debilitas, miseros [a] diu admodum trahit.

Tota Pluvix Quantitas Anno MDCCXLVIII.

Dig. Dec.

— 30. 680.

[a] De his, eorumque Medicina. Vid. Opuscul. nostr. de Morbo Colico, ad Calcem Vol. I. De Aere & Morbis Epidemicis.

I N D E X.

A

A Bdomen tumidum per Febres, fluente Alvo, exitiosum	Pag. 126
Acetum cum Piscibus recte estum	49
Abcessus in Meatu auriculari in Febribus, bonum	48
Aer densus admodum Baroscopium erigit	I
Acetum & Pomaceum Nautis utilia	50
Acidorum in Febre pestilentiali Utilitas	43
Aceti Vapor ad Auram malignam	72
Aer Carcerum & Nosocomiorum, &c. sæpe purgari & corrigi debet	<i>ibid.</i>
Æstas fervida Bilem. auget & Sanguinis Acrimoniam	61
Æstatis calidæ Nocumenta, & quid tunc faciendum	<i>ibid.</i>
☉ 62.	
Æstatis frigidæ & humidæ Incommoda	37
Æstus Maris minimi flante Borea	57
Alvi Purgatio lenis in Febre maligna laudatur	46
Quæ prosunt Alvi Purgationem, quæ prohibent	<i>ibid.</i>
Alvi Fluxus in Febribus liquidi, saniosi, aut nigri, cum magno Fœtore involuntarie dejecti, infauti sunt Ominis	126
Angina gravis	14
De Angina Observationes quædam	15. 18
De Angina mucosa ejusque Medela	18
Anginæ Metastasis in Pulmonem lethalis	131. 132
Anginæ Curatio	17
Qui sunt Apoplexiæ obnoxii	9
Ad Apoplexiam præcavendam Cautio	<i>ibid.</i>
	Apo-

Apoplexia post diuturna Frigora frequens	Pag. 145. 157
Mulus apoplexia percussus	89
Quæ ad Prophylaxin idonea	145
Aphthæ & Ulcera Faucium in Phthisi mala	24
Aphthosa Angina Febribus, præcipuè pustulosis, accedens	25
Aphthæ nigræ, malæ	40
Aprilis persiccus & frigidus	58
Aqua fontana, imo & frigida, in Dysenteria	92
Arcus in Cælo lucidus, igneus, insolitus	59
Arcus lucidus, subflavus, ad Modum iridis, extensus à NE ad SVV per ipsam Lunam	68
Asthmaticis Ventus ab Oriente noxius	ibid.
Ascires sæpe sequitur Morbum regium, & quare	75
Atmosphæra interdum apparet valde classa & fumosa etsi revera est maxime sicca, & unde	87
Augustus Mensis fervidissimus & siccissimus	149
Aquæ Calcis Usus in Rheumatismo	259
- - - hujus præparandæ Modus optimus	ibid.
Algidus humidusq; Autumnus ferocem gignit Colluviem	141
Aucupii mirum Genus	30
Aurora borealis notabilis	21. 154
Ab Atmosphæra crassâ & perfrigida Destillationes, &c.	155
C. Aurelianus	17
Atmosphære gelidæ & humidæ Mala	vii
- - - siccæ & frigidæ Commoda & Incommoda	iii
- - - tepidæ & humidæ Mala	vi
- - - Remedia	vii
In Ædibus condendis magna Præcorum Diligentia	ix
- - - quædam male admodum locatæ	x

B

B Alneum frigidum ad Rheumaticos	158
- - - Tussim Convulsivam	90
- - - vitandum est in Febricula aut Hæmoptoe	ibid.
L 5	Ma-

Maxima Barometri Depressio per gravem Procellam P. 28.	166
Barometri præalta Statio perflante Austro & quare	55
Quam maxima Barometri Altitudo	13
Barometri magnus & subitus Decensus	120
- - - magna Altitudo Africo flante, cum multa Pluvia	28. 80
- - - dum Atmosphæra est valde nebulosa	1
- - - & magna Depressio Feb. 1746.	1
Immensa Pluvia nil tamen subsidente Barometro	28
Baroscopii præalta Statio	81. 96. 98. 154. 165
Bilem auget maxime Æstas calida	152
- - - per Alvum purganda est	ibid.
- - - ubi abundat, Hippocrates & veteres Medici Venæ Sectionem prohibent	ibid.
Boreas acutos Morbos Pectoris facit	155
Boreas cur Pulmonariis noxius	56
Duo borealia Lumina valde notabilia	21
De Bronchotomia	15
Brachiorum Paresis a Colica	167
Bulla nigra ad Linguae Apicem in Peripneumonicis	123

C

C alomel. in Dysenteria epidemica	85
Camphora in Febribus	127
Carunculæ lividæ per Alvum ejectæ, pessimæ	90. 92
Cathartica fortiora faciunt Febres recidivas	48
Catarrhales Morbi undique frequentes	66
Cathartici lenis in Febre pestilente Utilitas	42. 46
- - - quando prohibetur	ibid.
Chirurgus Guttur Scalpello pertundens	15
Cholera valde frequens & valde biliosa	61
Colicus Morbus frequentissimus	53
- - - facile solvitur accedente Diarrhœa	ibid.
Cicer & Ficus ad Variolas	142
Coffee Potus laudatur	88

Calor

Calor enormis plures Morbos generat	Pag. 61
Caries Maxillæ & Ossis Vomeris post Morbillos	117. 119
Colica biliosa plurimos torquens	144
Colluvies acris & biliosa dominatur maxime	141. 151
- - - - - serosa pro variis Hominum Temperamentis varios producit Morbos	94
- - - - - biliosa post fervidam Æstatem	151
- - - - - per vomitum & Alvum purganda	152
Cortex Peruvianus noxius ubi Sanguis est viscidus & in- flammatus	98
Comitia funesta Oxoniensia	71
- - - - - Tauntoni	<i>ibid.</i>
- - - - - Launcestoni	70
Contagium diu adhæret Vestibus Ægrotantium	58
Ideoque ex Febre contagiosa recuperatos Domi recipere parum tutum est	<i>ibid.</i>
Consensus Cutim inter & Intestina bene notus <i>Alex.</i> <i>Trall.</i>	53
Clyster anodynus	85
- - - - - & restringens	163
Coryzæ acerrimæ	160
Historia Cynanches lethalis	15. 16
Curiculæ Desquamatio larga post Morbillos, bonum	21
Cynanchæ	15. 22.
Cucurbitulæ scarificatæ in Febribus	127

D

D ecembris 1739. Tempestas mirabilis	29
- - - - - frigidus & pluvius admodum	53
- - - - - maxime pluviosus	153. & <i>seq.</i>
- - - - - & procellosus	166
Diarrhœa sæpe salutifera in Peripneumonia maligna An- ni 1746.	131
Quæ Diarrhœa in Febre pestilentiali bona, quæ mala	48
Observata in Cadavera Pueri Diarrhœa perempti	4

Diarrhœa & Dysenteria frequens post fervidas <i>Æstas</i>	Pag. 151
Destillationes, Tusses, & Dentium Dolores acerbissimi in-	
numeros torquent	139
Diluvia maxima	155
Dysenteria epidemica	84
- - - ejus Curatio	86
- - - Venæ Sectio in hac necessaria	90. 91
Lumbrici in Dysenteria epidemica multi dejiciuntur	90
Calomel. in Dysenteria	85
Aqua fontana imo frigida in Dysenteria	92
Drastrica purgantia nocentissima in Dysenteria	43. 91
Lenia Cathartica utilia in Dysenteria	91
In Dysenteriiis curandis lenia purgantia antecedere debent	
Usum astringentium	85
- - - Urina limpida malum	91

E

E Coprotica in Febribus putridis	127
Eclegmata oleosa & dulcia in Phthisi pulmonaria	
sæpe nocent	4
Elixir Paregoricum	159
Emetici Utilitas in Febre maligna	42
Empyema frequens post Pleuropneumoniam	24. 133
- - - ejus Signa	132
Emetica in Febribus catarrhalibus	88
Emplastra Anodyna & Epispastica in pertinaces Laterum	
Dolores post Pleuritides	156
Epispasticum ad Collum anterius in gravi Angina	17
- - - quando utile in Febre maligna	45. 127
Epiphoræ acerbæ	137
Eruçæ innumeræ	147. 149
Exanthemata varia in Febre putrida maligna	117
Expuitio largissima solvit Febres catarrhales	114
Endemici Morbi unde	vii

Febris

F ebbris putrida petechialis	Pag. 36
- - - - anginosa inter Equos & Boves	37
- - - - nauticæ pestilentialis Descriptio	38: 40. 41. 47
- - - - Curatio	42. 48
- - - - ex facili recidiva	42
- - - - in hac diluentia subacida necessaria	43
- - - - nauticæ historia cui acida profunt	43
- - - - cui Salia alcalina nocent	44
Febris pestilentialis valde funesta	48
- - - - mesenterica biliosa	62
- - - - intermittens anomala post Catharsin fit regula- ris	64
Febris maligna contagiosa apud Lanuceston, &c.	70
- - - - in qua Sanguis erat valde solutus & V. S. perni- ciosa	71
- - - - sæpe in Carceribus generatur	ibid.
Putrefactio Cadaverum sæpe gignit Febres malignas	72
Febris catarrhalis maligna	111
Febriculæ catarrhales frequentes ob subitum Autumni Fri- gus	77
Febris dysentericæ Signa & Curatio	84. 85. 90. 92
Febres intermittentes plurimæ	83
- - - - Dysentericæ creberrimæ undique	88
- - - - epidemicæ	92. 103
Febris catarrhalis maxime epidemicæ Historia	85
- - - - Influenza dicta	89
- - - - Curatio	87
- - - - aliquando in Peripneumoniam, aliquando in In- termittentem transit	ibid.
- - - - minime fert magnum Sanguinis Dispendium	ibid.
- - - - Sputa copiosa & Sudores modici juvant	68
- - - - Urina multa hypostatica prodest	89
- - - - Diarrhœa sæpe	ibid.
- - - - accedente calida Tempestate Sudoribus solvitur	93
Febris	

Febris catarrhalis quibus Temporibus frequens & unde	Pag. 164
- - - ab acri Sale Aereo	165
- - - quibus profligatur	<i>ibid.</i>
Febres scarlatinæ valde frequentes	114
Febris putridæ malignæ Historia	117
- - - Carcerum Historia	71
- - - catarrhalis Sputo levata — ejus Descriptio	121
- - - putrida lenta frequens	124
- - - in hac V. S. perniciofa	126
- - - Medicina idonea	127
Febres biliosæ	135
- - - millares compositz	139
Febris putridæ lentæ Descriptio ac Curatio	148
- - - quædam anginosa, quæ frequenter ad Pulmones ruit	95
- - - peripneumonica maligna, admodum funesta	129
- - - cujusdam catarrhalis Descriptio ac Curatio	114
Febrium Catarrhalium Causa	164
- - - Curatio	165
Frigora stupenda	30
- - - Mare ad Littora, Vina, &c. congelantur	31
Februarius persiccus & perfrigidus	155
Fomenta emollientia ad Colicam	144
- - - non debent esse nimis calida	<i>ibid.</i>
Furunculi & Carbunculi plurimi post Variolas	162
Febris epidemicæ diversa Facies in Locis diversis	viii
- - - diversus curandi Modus	<i>ibid.</i>
- r - - a manifesta Aeris Intemperie	x
Febribus putridis favet nebulosa ac nubila Atmosphæra	<i>ibid.</i>

G

G Rameu est Remedium detergens	145
G Gangrena Faucium post Morbillos	117. 119
Gar-	

Gargarisationes fortiores in Angina inflammatoria ma- la	Pag. 18
- - - in aliis autem sunt utiles	ibid.
Gelu 13. Junii 1743.	93
- - - acre 18. Aprilis	155
Glacies ubique 27. Aprilis	113

H

H alo maximus luteus circa Lunam 96. 128. 154. 158	
Hæmorrhagia Narium in Febre pestilentiali nunc bona, nunc mala admodum	40
- - - frequens per Tempestates valde æstuosas	150
Hepatitis	42
Hauftus salinus, quid, ejusque Usus	44
Frid. Hoffmanni Hortatio	19
Hippocrates suadet diligentem Tempestatum Observatio- nem	iii
Hippocratis Observationes de Morborum & Tempestatum Constitutionibus	xi. xiv
- - - parum differunt a nostris	ibid.
Hortamen ad legendum Hippocratem	xiv
Hydropis a Lymphaticorum Ruptura Descriptio	75

I

I anuarius valde procellosus	60. 61
- - - perfrigidus & siccus	97. 98
Intestinorum Sphaceli Signa	92
Icterus & Hydrops frequens	75
Iris Lunaris illustris	166
- - - vivida	120
Ischias solito frequentior	113
Julius Mensis siccus & subfrigidus	47
- - - aridissimus ac torridus	9. 60
Julius pluviosus & frigidus	136

<i>Junius</i> frigidus & pluviosus	Pag. 115
- - - - - ficcus	37. 93
Jovis cum Marte intima maxime Conjunctio	89

L

L Apilli per Tussim rejecti, unde Sputum Sanguinis 4	
Lentor inflammans prout huc vel illuc transfertur	
hunc vel illum Morbum facit	13
Immensa Quantitas Limacum	136
Lingua in Peripneumonia maligna	123
Libs perfrigidus	111
Lumen boreale insolitum	162

M

M Aris Æstus longe maximus	106
Mira Tempesta Mense <i>Mai</i> 1739.	23
Maris Æstus minimi flante Borea	57
<i>Martius</i> Mensis siccissimus	56. 68
Messis infelix & corruptum Frumentum	50
Menstrua admodum profusa	40
Medicus in Morbis curandis tam propria quam commu- nia debet intueri	41
<i>Maii</i> 50. 1740. Nix plurima ac Frigus insolitum	36
Matura & optima Messis	60
Materia Medica ad Peripneumonias	145. 146
Mesentericæ Febres per Catharsin discutiendæ	134
Morbi verni Sanguinis Missionem, autumnales Catharsin poscunt	151
Morbilli epidemici	11. 21. 66. 67
- - - - - pustulosi Mali Moris	25. 136
- - - - - valde epidemici	67. 73. 74
- - - - - Historia & Curatio	78
Longus Artuum Dolor ac Lassitudo ante Morbillos & Variolas, malum	20
	Si

Si Cuticula multum atque bene desquamatur post Mor-	
billos, bonum	Pag. 21. 74. 79
Indusia Morbillis Sudore madida summopere sunt caven-	
da	78
Quid faciendum est si Morbilli præmature recedant, aut	
luridi fiant	21
Morbilli maligni epidemici	117. 119. 132
- - - sub Finem Tussis & Peripneumonia quibus me-	
detur Venæ Sectio	67. 114
- - - post hos Gangræna Faucium	117. 119
Moschi Vires per Cutim expellendi Humores miræ	105
Muscarum omnigenarum Vis immensa	149
Morbi quidam Tempestatibus Anni respondent	ii
Iidem Morbi in Græcia qui in Britannia	xiv
Morbos intercurrentes descriptos æque ac Epidemicos, &	
quare	xv

N

N ix plurima 5°. <i>Maii</i> 1740.	36
Nautæ & Milites magis plectuntur Febribus epi-	
demicis quam Oppidani aut Ruricolæ	128
Naturæ obsequendum est in Medicina facienda	7
Nebulæ densissimæ & valde fœtidæ	121. 146. 154
Nervorum Distentio in Tussi ferina Puerorū	141
Nitrum	133
<i>Novembris</i> valde siccus	165
Nuces avellanæ copiosissimæ	138

O

O ctober perfrigidus	52
- - - procellosus valde & pluviosus	79. 107. 119
Oleum Lini ad Peripneumon. &c.	133
Lues inter Oves in qua Vesicula Fellis fuit Magnitudi-	
nis enormis	37
Oph-	

Ophthalmia per frigidas & humidās Aeris Constitutiones	Pag. 33
- - - - cum aliis Morbis inflammatoriis frequens	13. 19.
21. 23.	
- - - - humida Catharticis curatur	137
Operis Ratio	i

P

P aralyſis Brachiorum a Colica	167
Paralyſynanche, quid, ejuſque Curatio	165
Paronides in Febre peſtilentiali bonæ dum ſuppurantur	48
- - - - aliquando diu induratæ permanent	<i>ibid.</i>
In Peripneumonia maligna Lingua qualis	123
- - - - qualis Urina	<i>ibid.</i>
- - - - ſcorbutica	35
Paraphrenitis frequens	101. 133
Hiſtoria Chirurgi ingenioſi Paraphrenitide perempti	101
Peripneumonia notha ejuſque Curatio	115. 134
Febres Peripneumonice malignæ valde frequentes	122
- - - - perparcam admittunt Sanguinis Miſſionem	<i>ibid.</i>
Alia Peripneumonia maligna ejuſque Descriptio	129. 131
- - - - Papulæ & Puſtulæ urentes plurimæ in hac boni	
Omnis	130
Diſtinctio inter Peripneumoniam viſcido & inflammante	
Sanguine & Peripneum. malignam	123
Perniones (etiam inter adultos) frequentiffimi	33
Petechiæ lividæ, violaceæ, nigræ, fuscæ	39
Phthiſis pulmonar. ſæpe Febrem catarrhalem ſequitur	3
- - - - Species diverſæ diverſam poſtulant medendi Me-	
thodum	4
- - - - Pulmonum frequens ſine Ulcere	<i>ibid.</i>
Quid Pulmonariis Phthiſicis faciendum eſt ineunte ſte-	
te	8
Nigras aut lividas Petechias prælargas Hæmorrhagiæ ple-	
rumque comitantur	116
	Phly-

Phlyctænæ seu Pustulæ ichorosæ in Peripneumonicis, &c. indicant Usum Epispasticorum	6
Piscium Esus immodicus putridos humores facit ac Scor- butum	49
Piscatus seu nimius Piscium Esus in alubris	ibid.
Pleuritis spuria, quid	28
- - - ac Peripneumonia valde frequens	100
Pleuroperipneumonia in qua erumpunt Pustulæ magnæ, urentes circa pectus & Scapulas 7. ^{mo} circiter Die sem- per fausti est Ominis Ægrotis	6
- - - multæ cum idonea Medicina	145
Pleuritis dorsalis, ubi Doloris Sedes est inter Scutula opera- ta, Venæ Sectione opportuna & lenibus Opiatis maxi- ma ex Parte curatur	133
Pluvia immensa nil subsidente Baroscopio	23
Pomaceum & Acetum Nautis utilia	50
- - - in Febre putrida maligna	137
- - - Colicam, Tormina & Alvi Fluxus producit	107.
108.	
Poma cito putrescentia Alvi Fluxum inducunt	108
Procellosa Tempestas frequenter salubris	107
Pulmonis Morbi perplurimi ac vehementes	57
Purgatio Alvi declinantibus Variolis utilis, quidni decli- nante putrida Febre?	46
Pustulæ aquosæ urentes, Phlyctænæ Hippocras.	40
- - - boni Ominis in Febre pestilente	ibid.
- - - circa Labia in Febribus bonum & quare	49
Plympton oppidum	84
Perspirabile retentum Morbos creat	vii
Procellæ aliquando salubres	x

X

R Aucoedo pertinax in Pulmonariis malum	23
Rheumatismi contumaces	157. 158
- - - in his sæpe V. S. non juvat	158
	Rau-

Methodus curandi	159
Aqua Calcis confert	<i>ibid.</i>
Fomenta	<i>ibid.</i>
Rheumatismo calido æque medetur V. S. ac Pleuriti-	
di	158
Serum Lactis in Rheumatismo	159
Vesicatoria	<i>ibid.</i>
Rhabarbarum optimum ad Dysenteriam	91
ejus Tinctura non æque confert	<i>ibid.</i>
Rivuli omnes pene arescunt ob Calores enormes 150.	164
Rubeoli seu Rossalia <i>Frid. Hoffmanni</i>	59
aliquando Stigmata relinquunt sicut Variolæ	64.
122.	
<i>Ramazzini</i> Consilium	iv

S

Sales volatiles alcalinos in Febre putrida non pro-	
bo	126
Salivatio parciat debito in Variolis	156
De Sanguine mittendo in Febribus malignis	42
Sanguis sæpe florida ac falsa specie decipit	<i>ibid.</i>
maxime viscidus Vere 1744.	100
crassissimo Glutine obductus in Pleuroperipneumo-	
niciis & Rheumaticis	111
subflavo & tenaci Glutine obductus indicat Venæ	
Sectionem	124
admodum densus & glutinosus in omnibus fere	
Morbis acutis <i>Januario & Februario</i> 1742.	67
admodum densus & Corio obductus post Uncias	
detractas	87. 111
in Asthmate & Serum subflavum aut viride at	
perliquidum	<i>ibid.</i>
Sanguinis missio necessaria in Dysentericis	90
Facies in Febribus putridis malignis	117
Peripneumonia maligna	122

Sanguinis longe diversa in Pleuropneumonia	Pag. 123
Sanguinis puri Sputum in Peripneumonicis	157
Inest sæpe Sanguini Diathesis ad pustulosas Febres	65
Salivatio præmatura profusa in Variolis, malum	29
Salia volatilia alcalina in Febribus petechialibus ac malignis nocent plerumque	43
Salinus Haustus, quid, ejusque Usus	44
Scabies frequens, & unde	55. 95. 144
- - - - - foedissima inter Equos	83
- - - - - undique post acerrimum Frigus	33
Scotomia in Febre pestilentiali frequens	41
Scombri copiosissimi	<i>ibid.</i>
Sal Aereus	165
Scorbutus perfrequens	35
- - - - - terribilis inter Nautas	137
Serum Sinapinum	134
- - - - - Lactis ad Rheumatismum	159
Salsus aut acidus in Ore Sapor per Febres putridas, bonum	49
Sanguinis largior Emissio non confert in Febribus catharrhalibus	87
September maxime siccus atque adeo saluberrimus	95
Siccitas maxima	<i>ibid.</i>
Singultus in Febribus pessimum	117
September siccus & pulcherrimus	163
Sputa copiosa in Febribus putridis bona	41
- - - - - falsa & acida	49
Spontanei Sudores optimi	44
- - - - - qui mali	<i>ibid.</i>
Sudor foetidus ab Esu Piscium	41
Sudores in Febribus haud Morbum solvunt, etiam erumpentibus Pustulis, si Urinæ prorsus tenues, erudæ, & aquosæ perstant	2
Situs humilioris Mala	vii
- - - - - aridi & montani	viii
Sanguinis Acrimonia magna Autumnæ	xi
	Ta.

T

T Abes Pulmonum non omnis ab Ulcere pendat sed a Muci & tenuioris laticis Profluvio per Glandu- las asperæ Arteriæ	Pag. 41
- - - - in qua aliquando duros extussunt Lappillos	<i>ibid.</i>
- - - - cum Aphthis citam Mortem promittit	23
Tabes pulmonaria frequens admodum	160
- - - - lethalis Signa	161
- - - - quæ in hac facienda	<i>ibid.</i>
Tempestas Tabidis maxime noxia	58
Tonitru gravissimum <i>Decembr. 1740.</i>	53
Subita Thermometri Mutatio	67
Tincturæ Corticis Alexipharmacæ Vires	48
Tuberculorum in Pulmonibus Noxæ	13
Tussis anginosa inter Equos perfrequens	<i>ibid.</i>
Tussis convulsiva vehemens creberrima	26. 143
- - - - non nisi per Sanguinis Missionem compescen- da	14
- - - - in qua V. S. maxime necessaria Anno 1744.	98
- - - - Vomitu levatur	99
- - - - post Morbillos Curatio	90. 93
Tusses vehementes epidemicæ	99
Balneum frigidum ad Tussim convulsivam	90
Tussis convulsiva pessima	143
- - - - ad hanc Medicina idonea	<i>ibid.</i>
Tusses variæ variam postulant Methodum medendi	4
- - - - Perfrigidæ & siccas Tempestates Sanguis densus & viscidus	V.
- - - - tutius tunc mittitur Sanguis	<i>ibid.</i>
- - - - quid faciendum	<i>ibid.</i>
In sicca sudaque Tempestate cito & feliciter restituntur ægri	vi.

V

Variolæ ab omni Febricula pustulata distinguuntur ,
 quod nempe Vesiculæ in Variolis non nisi post diem
 Octavum decedunt , abeunt vero Rubeoli , &c. tertio
 vel quarto Pag. 64

Pro Variolis Febriculas pustulatas (Anglice *the Chicken
 and Swine Pox*) agnoscunt Mulierculæ 122

Variolarum mali Moris per Alexipharmaca Curatio. 104. 105.

Variolæ epidemicæ 26. 35. 36. 51. 53. 54. 55. 56. 57.
 120. 28. 62. & 104.

- - - - mali Moris 135. 156.

Variolosi parum expuunt frigida durante & sicca Tempe-
 state -- quid tunc faciendum 32

Prima Notitia Variolarum apud Arabes 142

Variolæ derepentè factæ epidemicæ 153

- - - - epidemicæ benignæ nisi Nautas inter & milites ,
 cur his malæ 129

- - - - malæ Scorbutis infectis 57

In distinctis Variolis profusa Salivatio 153

Variolæ confluentes epidemicæ , cum valde profusa Sali-
 vatione ac Faucium Ulceribus 137. 105

- - - - medendi Methodus in his commoda 142

Venæ Sectio in Dysentericis utilis ibid.

- - - - Febre putrida Carcerum nimia , Ægrum jugula-
 bat 70

- - - - Catarrhali non esse larga debet 87

Vermibus perplurimi infestantur 84. 90

Venæ Sectio in Tussi & Peripneumonia optimum 78

- - - - ferina 90

Vesicatoria diutissime manent ulcerata 48

Vinum rubrum optimum Alexipharmacum 45

- - - - ad cohibendos Sudores 61. 112

Ulcera Faucium in Febris mala 23

- - - - in Paralysi breviter lethalia ibid.

Vi.

Vinum Alexipharmacum jucundum	Page 126
Ventus orientalis Asthmaticis noxius	68
Vesicatoria in Rheumatismo	158
Vibices in Febribus lethales	39
Urina lutea hypostatica copiosa, in Febre catarrhali critica	89
- - - - - cruda & tenuis in Peripneumonicis, pessimum	130
- - - - - multa crassa subsidens in Peripneumonicis, bonum	151
Vomitionis Effectus in Febribus	47
Ungues lividi	39
Medicus debet Ungues inspicere	<i>ibid.</i>
Vinum pomaceum in Febribus putridis	127
Ulcera scorbutica fungosa	137
Vomica Pulmonis unde	146
Urina tenuis aquosa in Febribus pustulosis malum	2
- - - - - limpida in Dysentericis malum	92
Urina in Febre Pestilentiali cruda Finem ad usque	148
Uxoris meæ dilectissimæ Historia	75
Venti magnam vim habent ad Salubritatem vel Insalubritatem Locorum	viii
- - - - - contra perniciosos bene muniendum est	<i>ibid.</i>
Varro	ix
Vitruvius	<i>ibid.</i>

